PARAPHRASIS PSALMORVM DAVIDIS POETICA.

Humani Generis Decus

Auctore

Georgio Buchanano

Scoto, Poëtarum nostri

seculi facilè

principe.

Adnotata ubique diligenter carminum genera.

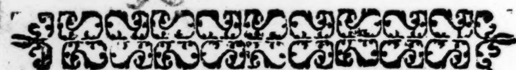
Accesserunt duæ eiusdem Buchanani *Tragœdiæ sacræ: Iephthes sive Votum, & Baptistes sive Calumnia.*

EDINBVRGI,

Excudebat Andreas Hart,

Bibliopôla, 1621.

AD MARIAM ILLVSTRISsimam Scotorum Reginam.

GEORGII BVCHANANI Epigramma.

NYmpha Caledoniæ, quæ nunc feliciter oræ
Missa per innumeros sceptra tueris avos:
Quæ sortem antevenis meritis, virtutibus annos,
Sexum animis, morum nobilitate genus:
Accipe (sed facilis) cultu donata Latino
Carmina, fatidici nobile regis opus.
Illa quidem, Cirrha procul, & Permesside lympha,
Pene sub Arctoi sydera nata poli:
Non tamen ausus eram male natum exponere fœtum,
Ne mihi displiceant quæ placuere tibi.
Nam quod ab ingenio domini sperare nequibant,
Debebunt genio forsitan illa tuo.

Christianorum poetarum facile Princeps

GEORGII BVCHANANI PARAPHRASIS

In primum Librum PSALMORVM.

PSALMVS I.

Beatus vir qui non abiit, &c.

Carminis genus primum.

1 FELIX ille animi, quem non de tramite recto
Impia sacrilegæ flexit contagio turbæ:
Non iter erroris tenuit, sessórve cathedræ
Pestiferæ, facilem dedit irrisoribus aurem:
2 Sed vitæ rimatur iter melioris, & alta
Mente Dei leges noctésque diésque revolvit.
3 Ille velut riguæ quæ margine consita ripæ est
Arbor, erit: quam non violento Sirius æstu
Exurit, non torret hiems, sed prodiga læto
4 Proventu beat agricolam, nec flore caduco
Arridens, blanda Dominum spe lactat inanem.
5 Non ita divini gens nescia fœderis, exlex,
Contemtrîxque poli: subito sed turbine rapti
Pulveris instar erunt, vòlucri quem concita gyro
Aura levis torquet vacuò ludibria cælo.
6 Ergo ubi veridicus judex in nube serena
Dicere jus veniet, scelerísque coarguet orbem:
Non coram impietas mæstos attollere vultus,
Nec misera audebit iustæ se adiungere turbæ.
7 Nam pater æthereus iustorum & fraude carentũ
Novit iter, sensumque tenet: curvosque secuta
Impietas fraudum anfractus scelerata peribit.

PSALMVS II.

Quare fremuerunt gentes, &c.

Carm. gen. II.

QVID trepidæ gentes vano fremuere tumultu?

Minisque populi sæviunt inanibus ?
2 Et cum principibus magni coiëre tyranni,
Dominumq; Christũq; Domini adversum truces?
3 Vincula quin horum fortes dirumpimus, aiunt
Et lora nostris demimus cervicibus?
4 At pater æthereus, rerum cui summa potestas,
Ridebit impotentium irritas minas .
5 Tum justa accensus miseros affabitur ira,
Et per furorem cæca consilia suum
6 Turbabit. Cingamq; meum diademate regem ;
Inquit, Sionis jura sanctis collibus
Qui dabit. & latè fundet mea jussa per orbem.
7 Deinde allocutus Dominus est me, Filius
8 Tu meus es, genui te hodie; me posce, daboquè
Omnes ut hæres gentium fines regas,
Quâ circumfusis tellus se porrigit undis,
9 Regasque sceptro sempiternum ferreo:
Cumq; voles, tumidosq; premas, frangasq; rebelles
Vt ficta fragili vasa franguntur luto,
10 At vos, in populos quibus est permissa potestas,
Et jus ab alta sede plebi dicitis,
Errorum tenebras depellite, discite verum:
11 Servite Domino cum tremore : gaudijs
Et timor & Domini accedat reverentia vestris.
12 Vt missum ab illo filium amplectamini:
In vos ne justæ vindictam exerceat iræ.
De calle recti devios: nam qvum brevi
Sæviet injustos contra justa ira, scietis
Quàm sint beati, spes in illo qui locant.

PSALMVS III.

Domini quam multipli &c.

Carm. gen. 111.

HEu quanta numero viribusque factio
Me vexat odijs impijs ?
Quam perditorum firma conspiràtio
Conjurat in meum capũt.

3 Et asseverant spem salutis in Deo
Superesse jam nullam mihi:
4 Quum tu sub umbra præliantem me tui
Tam sæpè scuti texeris:
Quum laudis auctor sis meæ, quum gloria
Meum corones verticem.
5 Quum nocte Dominus me invocantem, suo
De monte sancto exaudiat.
6 Curis solutus & recumbo & dormio,
Resurgo liber à metu.
7 Domino excubante, nec meum formidine
Pectus movebunt agmina
Numerosa, nec si sæva feritas omnium
Conjuret in me gentium.
8 Tu Domine in aciem ductor, ut me liberes,
Prodibis: hostium omnium
Malâsque franges, impiorum & conteres
Dentes potenti dexterâ.
9 At tu salutis una spes, populum tuum
Bonitate solitâ amplectere.

PSALMVS IIII.

Cum invocarem, exaudivit, &c.

Carm. gen. IIII.

2 O Pater, ô hominum, divûmq; æterna potestas
Sinceræ mihi conscie mentis:
Qui mihi consiliiq; inopi, incertoque salutis
Imploranti rebus in arctis,
Tutum pandis iter: latumque educis in æquor:
Nunc obsesso fraude maligna
Da mihi te facilem, & justis bonus annue votis
Non dura placabilis aure.
3 O hominum cæcæ mentes, quo me usque relicto
Intenti mendacibus umbris,
Sollicita in vanas torquetis pectora curas?
Tandem credite vera monenti:
4 Quem Deus electum miro dignatur honore.

 Per

Per diſcrimina cuncta tuetur.
Me Dominus clàmantem ad ſe, auxiliumq; rogantē
Mitis & exorabilis audit
5 Ergo Dei, miſeri, nunc ſaltem agnoſcite numen,
Et vitiis abſiſtite pravis.
Vobiſcum in tacito per noctem expendite lecto
Longi dicta ac facta diei.
6 Non pecudum fibris Domino ſed mente litatur
Innocua: ſi admoveris aris
Hanc; poteris ſperare animi ſecurus ab alto
Dextrâ munera larga benignâ.
7 Poſcit opes modò degeneres pars maxima vulgi
Hæc animos vota una fatigant.
8 At tu me placido tantùm bonus adſpice vultu:
Aura tui iucunda favoris
Me ſuper irradiet: ſat amico te mihi fœlix,
Alter frugibus horrea ſtipet.
Impleat & multas generoſo nectare cellas,
Et congeſto gaudeat auro:
9 Aſt ego, curarum vacuus de nocte recumbam,
Et ſine ſollicitudine ſomnos
Accipiam; tu ſecuram mihi robore mentem.
Tu certa ſpe pectora firmas.

PSALMVS V.

Verba mea auribus percipe, &c.

Carm. gen. v.

2 O Potens rerum Deus. aure leni
Mitis exaudi mea verba, mentis
Mente non dura tetricuſque triſtes
Percipe queſtus.
3 Adſpice attentus mihi quanta tendat
Vox latus: quando mihi rex Deuſque
Solus es, ſolum veneror precôrque
Rebus in arctis.
4 Manè clamantem Deus æquus audi.
Nam tuum caſta prece, non inanem
Spem fovens, nomen iubar ante Eoum
Manè ciebo.

5 Tu Deus,lætus pietate vera,
Impii ritus ſcelus exſecraris
Nec frui pravi ſtudioſa mens te
Speret amico.
6 Vis tuos vultus metuit,nefaſque
7 Hoſtis es fraudum & cupidæ cruoris
Cædis: audacem ſimulare linguam
Falſa recides.
8 At tua fretus bonitate ſacrum
Limen accedam, tua templa inibo:
Ritè adorabo tua ſancta caſtis
Numina votis.
9 Tu mihi, ut caſſes fugiam doloſos
Hoſtium,lumen Deus æquitatis
Dux tuæ præfer,dubióque cæcos
Dirige greſſus.
10 Hoſtium verum fugit ora,pectus
Incolit fraus ſpurcitiéſque: guttur
Tetrius putri eſt quod hiat recludens
Funera buſto.
Lingua adulatrix tacito veneno
Blandiens,cæcos meditatur ictus.
11 O Deus, rerum ô Pater alme,gentem
Perde nefandam.
Redde conatus Pater alme vanos:
Quîque te linquunt, ſcelerum ſuorum
Sentiant pœnas meritas,ab ima
Stirpe reciſi.
12 Sed tua ſemper bonitate tuti
Gaudeant qui ſpem poſuere in uno
Te ſibi certam impavidi, tuúmque
Nomen adorant.
13 Namque tu rectos animique puros
Larga opum dextra recreas benignus,
Et tui (tanquam clypeo) favoris
Protegis umbra.

PSALMVS VI.

Domine, ne in furore tuo arg. &c.

Catm. gen. 111.

2 DVm fervet ira Domine, dum mens æstuat,
Ne me merentem corripe:
Dum sævientis flagrat in cursu furor,
Exigere pœnas abstine.
3 O parce, parce, languor ægrum conficit:
Manum salutarem admove.
Corpus, solutis ossium compagibus,
Enerve vires deserunt:
4 Mentémque graviter mœror angit turbidam,
Quo me usque miserum negliges?
5 Quo me usque linques? jam reverte, ac libera
AEgrum inferûm de faucibus.
6 Vbi sæva duram mors manum injecit semel,
Quis amplius meminit tui?
Quis mortis alta subrutus caligine
Nomen celebrabit tuum?
7 De nocte pectus anxium suspirijs
Pulsans gemensque, lacrymis
Lavo cubile: strata fletuum madent
Rorata largis imbribus.
8 Caligat acies luminum, doloribus,
Hebetata longis: hostium
Interque risus & dolos emarcuit
Color vigorque corporis.
9 At tu sceleribus turba gaudens impijs,
Facesse, spem pone irritam:
Lamenta, Dominus & meorum fletuum
Placatus audijt sonum.
10 Dominus benignus supplicem me exaudijt,
Orationique annuit:
11 Subitus ut hostes obruat pudor meos,
Vultusqne confundat rubor:
Ttisti repentè ut palleant infamîa,
Fugamque turpem mœreant.

Domine, Deus meus, in te, &c.

Carm. gen. VI.

2 IN te ſalutis ſpem poſui meæ,
Servator orbis: faucibus hoſtium
Me libera, qui mente ſæva
Interitum mihi moliuntur.
3 Si nemo vindex afferat: ut leo
Imbelle crudus dilaniat pecus:
Sic me ferus diſcerpet hoſtis,
Innocui ſitiens cruoris.
4 Si verus judex me meritò arguit,
Nec falſa mendax crimina texuit.
Si damna tranquillo creaui,
Pro merito malè ni peperci:
6 Me perſequatur dum capiat ſequens.
Captumque ſternat, ſtratum & humi pede
Conculcet, & ſceptri ſuperbum
Proterat abjiciatque faſtum.
7 Exurge, juſtas te furor impius
Meorum in iras excitet hoſtium.
Exurge, promiſſamque redde
Perfidiæ Deus ultionem.
8 Exurge, terris luceat omnibus
Auguſta majeſtas tua, te ſuum
Accurrat, agnoſcâtque regem
Concilium populi, patremque.
9 O qui potenti ſceptra tenens manu,
Gentes per omnes crimina vindicas,
Me vindica, ſi ritè pœnas
Ore pio innocuoque poſco.
10 O juſte judex, cordis in intimo
Quem nil receſſu præterit abditum,
Frange impios auſus malorum:
Fulci animos refoveque juſtos,

11 Securus hostes nil metuo, Deo
Custode: quem simplex animi juvat
12 Candor, pios servat, malîsque
Exitium assiduè minatur.
13 Si perstet hostis, jam gladium tenet,
14 Iam tendit arcum promptus, & arripit
Ferale telum, & igne sævo
Lethiferas acuit sagittas.
15 En, qui nefandum parturiit scelus,
Concepit ærumnam, pariet velut
Quæ vana per somnum inquietas
Ludificant simulacra mentes.
16 Fodit dolosam, vt me caperet, scrobem:
Incautus in fossam ipse suam ruit.
17 In verticem ipsius recurret
Pernicies, recidentque fraudes
18 Ergo expeditus fraudibus & metu,
Rerum parentis justitiam canam,
Noménque sanctum: gratiásque
Lætus agam, repetámque laudes.

PSAL. VIII.

Domine. Dominus noster, &c.

Carm. gen. VII.

2 GEntis humanæ Pater atque custòs,
Quam sancta majestas tui]
Nominis terras stupefecit omnes,
Sol quas recurrens adspicit?
Et super cœli radiantis orbes
Tua magnitudo se extulit.
3 Quàm pia mundum tueare cura,
Lactentis ævi infantia
Prodit: ut linguas temere obstrepentum
Tibi refutes hostium:
Hostium, quorum vomit os furorem
In te, sitítque sanguinem.

4 Luce

4 Luce quum cœlos vitrea serenos
Pollentis opera dexteræ
Cerno: quum lunam, nitidásque stellas
Per te creatas conspicor;
5 Quantulus (mecum tacitus revolvo)
Homo est, ut ejus sis memor?
Quantula humanæ est sobolis propago,
Dignere ut illam visere?
6 Hunc Deo æqualem propè reddidisti,
Ornasti honore & gloria:
7 Et tuæ dextræ super universa
Opera creasti principem:
Cuncta vitalis quibus haustus auræ est,
Illi dedisti sub pedes.
8 Huic boves parent & oves, pecúsque
Quodcunque campis pascîtur:
9 Quîque pennarum celeri volatu
Metitur ales aëra:
Quîque pinnarum celeri natatu
Piscis pererrat æquora.
10 Gentis humanæ pater atque custos,
Quàm sancta majestas tui
Nominis terras stupefecit omnes,
Sol quas recurrens adspicit?

PSAL. IX.

Confitebor tibi Domine, &c

Carm. gen. VIII.

2 REtum certa salus te cano, gratias
Exolvo meritas ex animo tibi:
Et miranda futuris
Pandam facta nepotibus.
3 Tutus præsidio nil metuam tuo:
Lætus læta canam sed tibi carmina,
Te laudabo supremi
Aeternum ætheris arbitrum,

4 Spes hoſtis temerè elatus iu improbas,
Converſus trepida terga dedit fuga,
Et virtute potentis
Dextræ peſſum abiit tuæ.
5 Tu vindex cupidos exitii mei
Perdis, tu trepido præſidium es reo:
Tu litem mihi judex
Ex alto dirimis throno.
6 Tu gentis valido robore barbaræ
Compeſcis furias : deſtruis impios,
Vt nec nomina ſeris
Narret fama nepotibus.
7 En hoſtis tumidæ quò recidunt minæ.
En qui ſternit humi funditus oppida,
Et proſtrata perennis
Condit nube ſilentij.
8 At rerum Dominus perpetuus thronum
Fixit perpetunm juſtitiæ ſibi,
9 Orbem ut legibus æquis,
Vt juſtè populos regat.
10 Qnum vis incubuit fœta ſuperbia
Infræni, miſeris præſidium pates,
Tuti pandis aſyli
Arcem rebus in aſperis.
11 In te uno meritò ſpem ſolidam locant,
Qui novere tuum nomen, & ultimo
Vt diſcrimine amicos
Nunquam deſtituas tuos.
12 Ergo arcis merita laude Sioniæ,
Cuſtodem Dominum pangite: conſilii
Decreta ardua gentes
Latè ferte per exteras.
13 Vindex innocui ſanguinis expetit
Pœnas, vi tenues nec ſinit opprimi
Impunè : applicat aurem
Clamantum quærimoniis.
14 Afflictas bonus ô res propius meas
Contemplare: odiis quem petit improbis

Vis

Vis hostilis: & atræ
Mortis faucibus eripe.
15 Vt quà mole Sion crescit in æthera
Latè conspicua, laudibus efferam
Te, lætusque salutem
Acceptam referam tibi.
16 Demersit merito fraus sua perfidas
Gentes exitio: queis alios plagis
Irretire parabant,
Hæsere impliciti pedes.
17 O miranda Dei judicis æquitas?
Fraudis fraude sua prenditur artifex.
O res pectoris altis
Condenda in penetralibus?
18 Sic est: interitu devorat impios.
Improvisa dies: immemores Dei
Gentes mors inopina
AEternis tenebris premit.
19 At confisa Deo nuda modestia
Aeternum Domini non animo excidet
Nec læto miserorum
Spes frustrabitur exitu.
20 Rerum surge parens, neu sine ut impotens
Adversus tenues crescat homunculus:
Et juris preme frænis
Gentes arbiter impias,
21 Circumsiste tuæ mole potentiæ
Terrorémque feris mentibus ingere:
Agnoscat malè firmam
Sortem gens hominum suam.

PSALMVS X.

Vt quid Domine recessisti? &c

Carm. gen. III.

QVònam usque custos gentis humanæ, tuos
In rebus arctis negliges?
2 Quónam aberis usque, dum pios tyrannide
Premit arroganter impius?

O si scelestum vergat in caput scelus,
Suisque pereant artibus.
3 Dum mentis explet per nefas libidînem,
Sic gloriatur impius,
Sic gaudet in se, sempiternum ceu decus
Rectis pararit artibus.
4 Aequi atque iniqui negligit discrimina
Infrænis arrogantia;
Suæque plaudit suaviter prudentiæ,
Nullum esse quod putet Deum.
5 Felicitatis somnio indulget suæ,
Quod cuncta cedant prosperè.
Nec te futurum cogitat vel judicem,
Vel perpetrati vindicem,
Hostes minoris æstimat nihilo suos.
6 Sic ipse secum computans,
Incommodo expers ad senectam usque ultimam
Securus ævum transigam.
Non cura lætis ulla sese gaudiis,
Non ægritudo interseret.
7 Os execranda despuit convicia,
Spumátque probris & dolis.
Bonis labores continenter pestilens
Lingua & dolores parturit.
8 Circa viarum compita insidias locat,
Vt innocentem clàm involet.
Intentus oculis intuetur acribus
In transeuntes pauperes.
9 Qualis cruentus subter alta delitet
Spelæa conditus leò:
Sic è latebris corde trepido palpitans,
Infirmioribus imminet:
10 Et occupatos multinodis nexibus,
Nassæ involutos attrahit,
Malisque subigit: & tenebris occulit
Crudelitatem callidus.
Ah strage quanta transeuntes perculit,
Grassatus istis artibus!

11 Sic deinde ſecum colligit malè credulus,
Hæc prorſus ignorat Deus:
Avertit ora rebus humanis ſua,
Fandi & nefandi negligens,
12 Exurge Domine, tolle in altum dexteram,
Librata fige vulnera.
Ope deſtitutos ne pios ſilentio
Oblivioſo deſere.
13 Téne impiorum pervicax veſania
Sic audeat contemnere?
Secreta ſecum corde tacito ut murmuret,
Humana non curat Deus.
14 Cernis profectò cuncta, cernis, & tuam
Sceleſtus in manum cadet,
Vt te labores & dolores pauperum
Non præterire intelligat.
Tibi relictus eſt inops atque innocens:
Tu tutor orbos protegis.
15 Tu frange vires impii, violentiam
Tu mentis improbæ doma,
A ſtirpe cæſa donec impietas ſimul
Eliminetur & impius.
16 Tum firma Dominus ſæculorum in ſæcula
Sceptra obtinebis imperi,
Gentéſque terræ finibus procul tuæ
Exterminabis impias.
17 Hæc vota duris obruti laboribus,
Has ſupplices fundunt preces,
Animóſque ſtimulis incitati talibus,
Te lacrymantes poſtulant.
18 Pupillum & inopem ut vindices pòtentium
Ab impotenti audacia.
Homo ut feroces ſpiritus ponat, ſuæ
Infirmitatis conſcius.

PSAL.

In Domino confido, &c

Carm. gen. VI.

1 QVum spe salutis non dubia fruar,
Deôque fidam, vos mihi dicitis,
Facesse rupes in remotas,
Antevolans pavidas volucres.
2 Intendit arcum (en aspicis) impius
Nervo sagittas admovet, ut petat
Incogitantes è latebris
Innocuos animîque rectos,
3 At tu potenti Rex bone dextera
Domas rebelles & facis irrita
Decreta vesani furoris
Contra humiles malè nil merentes.
4 Aeterna cœli templa colens Deus.
Et lucido astrorum in solio sedens,
Humana per terras acutis
Facta oculis speculatur omnes.
5 Non justus illum, non latet impius
Cuncta intuentem, sèd studio ad nefas
Pronos. maligno justus orbis
Ex animo moderator odit.
6 Super scelestos retia depluet:
Ignes remisto sulphure flammeos
Ad impios eliminandos
Fulmineæ rapient procellæ.
7 Iustôsque justus justitiæ parens
Amore sancto amplectitur unicè,
Et fraudis ignaram ante vultus
Assiduè videt æquitatem.

PSALMVS XII.

Saluum me fac Domine, &c

Carm. gen. IX.

2 AFfer opem, servator opem fer, pulsa recessit
Intemerata fides:
3 Nuda fides, hominum fugit commercia: vana
Cum socio loquitur

Quisque

Quisque suo, blanda exercens mendacia lingua,
Corde scelus meditans.
4 Ora Deus fraudum dulci medicata veneno
Conterat. & penitus
Grandiloquam ex ima linguam radice revellat:
5 Quîque pudore carent,
Dicere nec metuunt,Falsa ad perjuria linguas
Fortiter intrepidi
Assuescamus,& os age confirmemus ad omne
Flagitium, neque enim
Oris fræna mei,linguæve repagula quenquam
Me nisi habere puto.
6 At Dominus planctus miserorũ,& dura ferentũ
Aure trahens gemitus,
Surgam, ait,atq; inopem,tuta ut respiret in arce,
Insidiisque procul
4 Securũ statuã. Hæc Dominus ,quod ab orefidel
Cumque fluit Domini
Auro purius est,auro quod fusile fecit
Septima flamma coquens.
Dum fæx in fumos exploratore camino
Crassa abit & cineres.
8 Polliciti memor ergo malæ malè toxica linguæ
Sancte parens inhibe:
Pestifera de gente hominum noso ptime custos
Assere perpetuò.
9 Nam latè impietas grassatur libera, passim
Omnia plena malis.
Quum penes injustos jus est, & jussa malorum
Sunt metuenda bonis.

PSALMVS XIII.

Vsquequo Domine obl. &c.

Carm. gen. x.

1 QVousque rector unice,
Me destitutum negligès?
An sempiterna me obrutum
Obliuione deseres?

 Quousq;

Quousque vultum amabilem
Iratus abscondes mihi?
3 Quousque curæ turbidæ
Mentis quietem distrahent?
Quousq; cor cruciabitur
Mæroris æstu fluctuans!
Quousque me prostrato aget
Hostis triumphos insolens?
4 Regnator orbis adspice;
Opem fer, & lucem tuam
Infunde, ne mors lumina
Somno perenni sopiat:
5 Ne jactet hostis arrogans
Me viribus fractum suis:
Ne me perosi perfidi
Meo dolore gaudeant:
6 Tu me salutis recreas
Spe, largus auxilii tuum,
Salute parta, laudibus
Rex magne nómen efferam.

PSALMVS XIIII

Dixit insipiens in corde, &c.

Carm. gen. XI.

1 SEcum insania callidè
Indulgens vitiјs sic loquitur, Deum
Formido sibi credula
Commenta est hominum, quum temerario
Casu sors ferat omnia.
Ergo flagitijs se penitus dedit
Secura impietas Dei:
2 Nec quisquam ex animo recta sequi studet,
De templo æthereo Deus
Ad curas hominum lumina verterat,
Si quis non stolidè improbus
Ad cultum revocet pectora numinis:
3 Omnes in scelera omnia
Conjurasse putes: fæda, nefaria,

Dete-

Deteſtàndaque perpetrant:
Nec cuiquam eſt ſtudium recta capeſcere.
4 Nam qui recta capeſſerent?
Quem ſanis aditum conſilijs darent
Quorum nequitia & ſcelus
Infecere animos? qui populum meum,
Ceu prædam fera, devorant:
Nec rerum Dominum mente colunt Deum.
5 Aſt illos gelido metu
Horror concutiet, juſtitiæ Deus
Quum patronus opem feret
6 Inſonti: increpitans talibus impios,
Vobis ludibrio fuit
Inſontum pietas: vos inopum pium
Riſiſtis ſtudium, preces,
Spes lentas, trepidas ſollicitudines:
At cui fidit inops, Deus
Spes & vota bonos ducet ad exitus.
7 O ſi mittat opem ſuis
Speratam Deus è rupe Sionia,
Nam quum vincula ruperit,
Exolvétque ſuos pectore libero
Gaudebunt Abrahamidæ,
Et juſta Iſacidæ lætitia frement.

PSAL. XV

Domine quis habitabit in taber. &c.

Carm. gen. VI.

1 SAnctæ Sionis templa quis incolet
Rex magne tecum? quem ſtatues tuum
Sanctum ſuper montem, vt malorum
Liber agat placidam quietem?
2 Quem fraudis expers ſimplicitas juvat,
Vrgétque rectum propoſiti tenax;
Nec mente ſævus grata blandam
Edocuit ſimulare linguam.
3 Nec orè mendax exitiabiles
Concinnat artes: nec mala proximis

Excogitat, nec dulcem amicum
Opprobrijs maculat pudendis.
4 Qui fastuosum despicit impium,
Dei timentem suspicit & pium:
Tenaxque promissi, fidemque
Indocilis temerare pactam.
5 Qui non egenos fœnore perdidit,
Non innocentes munere prodidit.
In monte sancto, hæc qui peregit,
Perpetua requie fruetur.

PSALMVS XVI.

Conserva me Domine, &c.

Carm. gen. XII.

1 O Rerum sator, & salus
Humani generis certa periculis,
Qui te respicit unum, famulū instantibus eripe.
2 Te servus Dominum libens
Agnosco, & populis prædico: sed tibi
Omni ex parte beato officiis nil opus est meis.
3 Ergo illuc animum appuli
Vt gentem studio persequerer pio,
Quā tu ex omnibus unā populis sorte receperas.
4 Ast illi immemores tui
Defecere: novos quisque sibi deos
Effinxere, colentes animi ludicra somnia.
Horum sanguineas dapes
Non libabo, epulas respuo, nomina
Testis nunquā adhibebo, aut fidei fœdera sanciens.
5 At sortis populum meæ
Defendet Domini perpetuus favor,
Mercedémque laborum cumulatam dabit affatim.
6 O pulchra agricolatio,
O præclara mei sors patrimonii:
Vt florum vndiq; ridēs animum pascit amœnitas?
7 Immortalis honor Deo
Aeterno, monitu cujus ago dies,
Arcanîsq: per umbram stimulor pectora motibus.

8 Quic-

8 Quicquid molior, aut gero,
Præsentem Dominum conspicor: is mihi
Semper dexter adhæret, stabili ne movear gradu.
9 Pulsat pectora gaudio
Cor læto trepidum: lingua tuas avet
Laudes promere: corpus tacitè spes bona recreat.
10 Nam nec degere tartari
Permittes animam sub tenebris meam,
Aut vt putre cadaver resolutum in cineres fluat.
11 Tu vitæ reseras viam:
De vultu fluvij lætitiæ tuo
Manant: tu tribuis munificâ gaudia dexterâ.

PSALMVS XVII.

Exaudi Domine iustitiam, &c.

Carm. gen. v.

1 ÆQuus exaudi bone rector orbis
Aequa poscentem: tibi quas profundit
Lingua non mendax, cape non iniqua
Aurè querelas.
2 Ad tuum læsus fugio tribunal, 1749 may 15 W
Et fidem appello: mihi cognitorem
Te peto: oppressos oculis benignis
Adspice justos.
3 Sæpe per solas tacitæ tenebras
Noctis arcanos mihi cogitatus
Cautus inspexti, trepidoque corda
Turbida motu.
Sæpe, ceu flammis, animum probasti
Casibus duris, neque comperisti
Conscium fraudis, scelerumque, sonti
Sæva minantem.
Os fuit concors animo, sonusque
4 Sensui: legum monitis tuarum
Pectus innixum scelera impiosque
Horruit ausus.
5 Hac via gressus rege per tuarum
Orbitam legum, dubio vacillent
Ne pedes lapsu, instabilesque turbent

Lubrica plantas.
6 Te voco, duris ad opem periclis
Sæpe tentatam fugio, precantis
Admove attentam miseris benignus
Questibus aurem.
7 Tu bonus fulci tibi qui salutem
Spemq; committunt: tibi contumacis
Spiritus cordis tetricus refræna
Vindice dextra.
8 Me velut pupillam oculi tenellam
Providus muni: procul impiorum
Impetu, alarum trepidum tuarum
Conde sub vmbra.
9 Nam meæ vitæ manus impiorum
10 Imminet: vallant opibus, superbis
Intonant linguîs, mala dira sæva
Voce minantur.
11 Obsident cunctos aditus viarum:
Cōmoda observant loca, destinantq;
Ad meam cædem, facinusq; patrant
Mentibus absens,
12 Qualis in prædam leo fertur ira
Fervidus, qualis catulus leonis
Lacte depulsus speculatur alto
Abditus antro,
13 Surge, conatus pater antevertte
Impios, stratôq; in humum tyranno.
Me tuo, quo nunc furit ille sævus,
Eripe ferro.
14 Neu sine vt me vi premat impotentū
Divîtum fastus; quibus una cura est,
Dum licet blandæ illecebras caducas
Carpere vitæ.
His opes terris penitus refossis
De penu fundis locuplete, ventri
Sufficis fruges, hilarasque multa
Prole penates.
15 Puritas vitæ mihi te tueri
Corporis

Corporis vinclis tribuet soluto
Illa lux verè faciet me ab omni
Parte beatum:
Lux voluptatum cumulata cunctis
Gaudiis, quum se sine nube menti
Pura majestas dabit intuendam
Lumine puro.

PSALMVS XVIII.

Diligam te Domine, &c

Carm. gen. 1.

2 TE Deus alme colam, te toto pectore amabo
3 Sancte parẽs, mea vis, mea sola potẽtia, turris
Præsidium, spes, & rebus solamen in arctis.
Tu clypeus, tutela mihi, tu certa salutis
Anchora, tu statio tuti placidissima portus.
4 Nam simulatque tuas in laudes ora resolvo
Te venerans, pacémq; petens, inimica facessunt
Arma: salus, placidîsq; comes pax advolat alis.
5 Iam me lethiferis mors circumvolverat atra
Cassibus, obsessum jam me torrentibus orcus
6 Impediebat aquis, stygia jam compede vinctus
Hærebam, laqueóque pedem retinente trahebar:
7 Hic ego deprensus, supplêxq; humilîsq; vocavi
Voce Deum, & dubiis clamavi ad sidera rebus.
Ille super solio residens flammantis olympi
Audiit òrantem, postquam pervenit in altum
Clamor, & attentas advertit questibus aures,
8 Protinus è vultu Domini conterrita tellus
Intremuit, montesq; cava compage soluta
Nutarunt, penitusq; imis fremuere cavernis.
9 Fumeus afflatu de naribus æstus anhelo
Vndabat: rapidæ contorto vertice flammæ
Ore fluunt, viváq; animant attacta favilla.
10 Vtq; suum Dominum terræ demittat in orbem,
Leniter inclinat jussum fastigia cœlum:
Succedunt pedibus fuscæ caliginis umbræ:
11 Ille vehens curru volucri, cui flammeus ales

Lora tenens levibus ventorum adremigat alis.
12 Se circum furvo nebularum involvit amictu,
Prætenditque cavis piceas in nubibus undas.
13 Acribus ex oculis vibratæ spicula flammæ
Discutiunt tristes claro fulgore tenebras.
Inde ruit crepitans lapidosæ grandinis imber;
Discursantque vagæ sinuosa volumina flammæ.
14 At vero ut sancto sermone silentia rupit,
Protinus horrifico tonitru cælum omne remugit,
Grandinis,& crebra tellus crepitante procella
Pulsa sonat,ruptîsque micant é nubibus ignes:
15 Flāmiferæq; volant magnum per inane sagittæ,
16 Fulguraq; ingeminant: laticum concussa lacunas
Pandit hians tellus,& fontibus ora relaxat:
Succutiturque pavens.& fundamenta revelat,
Et reserat chaos.AEterni sic vox tonat oris
17 Sic formidandæ grave spiritus infremit iræ.
Ille salutiferam porrexit ab æthere dextram,
Et me de rapidis pereuntem sustulit undis:
18 Hostibus eripuit validis,& acerba potentum
In me odia elusit: quum me studiosa nocendi
Temporibus duris cæca fraus arte petebat
20 Auxilium tulit,& rebus patefecit in arctis
Latum iter,electumque à morte reduxit amicum
21 Scilicet immunem sceleris, mentémq;, manūq;
Adspexit Deus.& merito dignatus honore est.
22 Quippe nec impietas, nec pravi credulus error
Avertere meos recto de tramite gressus.
23 Ante oculos mihi lex Domini,mihi jussa vereda
24 Semper erant animo præsentia: simplice vero
Gaudebam, fraudisque illo sub teste voluntas
Libera, flagitium,& scelerum vitaverat artes.
25 Ergo mihi integræ fructum hunc decerpere vitæ
Munificus dedit,& qui conspicit omnia justus
Arbiter innocuam cumulavit munere vitam.
26 Quisque suis sibi te conformat moribus: erga
Innocuum innocuus,te sentit amicus amicum.
27 Inq; bonos bonus es: malè cautus cautior artes.

28 Artibus

28 Artibus eludis, duro in discrimine servas
Res humilis populi afflictas, oculísque superbos
29 Dejicis elati fastus, tu plebis ab imæ
Cœtibus ereptum celebri me in luce reponis:
Illustrásque meas claro splendore tenebras.
30 Te duce perrumpo florentes ære phalanges,
Altáque turrigeri supero fastigia muri.
31 Scilicet, vt sanctus Deus est sua signa sequutus,
Sancta salutiferæ pandit compendia vitæ.
Illius æterno quicunque effluxit ab ore
Sermo repurgato flammis sincerior auro est.
Ille suo clypeo fida spe pectora fulta
Protegit, adversisque vetat succumbere rebus.
32 Dicite qui colitis picti ludibria trunci,
Aut ebur in varias aut saxa excisa figuras,
Ecquis in ætherio rerum moderatur olympo
Fræna alius Dominus? quis terræ temperat orbẽ
Alter, & invicta quæ vult facit omnia dextra?
33 Ille Deus viva mihi vi corroborat artus
Ostenditque viam maculosa labe carentem.
34 Me pedibus fecit celeri contendere cervo,
Et procul à sævis subduxit in alta periclis.
35 Et tractare manu duro in discrimine belli
Arma dedit facili: solidóque ex ære rigentem
Flectere & inflexum confringere viribus arcum.
36 Ille salutiferi totum munimine scuti
Me tegit; & dextra nutantem fulcit & auget
37 Largus opis: perque insidiis obsessa viarum
Pandit iter tutum, prohibetq; per invia plantas
38 Offenso titubare gradu. Te persequor hostes
Auspice, disiectos comprendo: nec antè revertor
Quam occidere animi fracta virtute minaces,
39 Affusique cadant pedibus, ne surgere possint
Rursus, & antiquas armis reparare ruinas.
40 Tu mihi diffundis vivum per membra vigorem,
Et validos crudo distendis robore nervos,
41 Tu bellare doces: tu me quicunq; lacessit
Sternis humi, trepidósq; fuga mihi disjicis hostes.
42 Cla-

42 Clamātes nemo exaudit. Domini prece poſcunt
Auxilium: averſam negat implorantibus aurem.
43 Hos ego, ceu verſat boreæ violentia nubem
Pulveream, impello, & turbatis fervidus inſto:
Et pedibus premo, ceu cœnum deforme lutoſis
44 Conteritur triviis. Tu me ſine nomine plebis
Contemptu ereptum, populos frænare ſuperbos
45 Imperio facis. & famulas mihi tendere dextras
Per longinqua jubes ignotas oppida gentes,
Attonitas famæ novitate, & nomine tantum
46 Audito: & blandis verba aſſentantia linguis
Fingunt, nec tutis ſatis audent credere muris.
47 Laus, honor, imperiū Domino, qui robore cinctū
Me tegit, incolumemq: rapit de morte propinquā
48 Qui mihi perfidiam ſceleratā vltricibus armis
Frangere dat, populóſq; facit parêre volentes:
49 Securúmq; vetat belli trepidare tumultus.
Qui mihi præſidio eſt, populi quum ſæva rebellis
Ira furit, mentíſq; malæ ſcelerata retundit
50 Conſilia. Ergo feram latè tua facta per vrbes
Finitimas: ſempérq; meo celebrabere cantu
51 Sancte parens, regem qui dura per omnia tutū
Eſſe jubes, cumuláſq; opibus: plenóq; favore
Ipſum, & perpetuum ſobolē amplectêris in ævū.

PSAL. XIX.

Cæli enarrant gloriam Dei, &c.

Carm. gen. VI.

2 INſanientis gens ſapientiæ.
Addicta mentem erroribus impiis,
Tot luce flammarum coruſcum
Cerne oculis animóq; cœlum.
Hinc diſce, prudens quàm fuit artifex
Qui templa olympi fornice flammeo
Suſpendit, & terræ capacem
Et pelagi ſinuavit arcum.
3 Dies tenebras, & tenebræ diem
Semper prementes perpetua vice,

Non

Non fortuito res caducas
Ire monent per inane lapsu:
4 Sed tota concors fabrica personat
Dei tuentis cuncta potentiam,
Non voce quæ paucorum ad aures
Perveniat strepitu maligno.
5 Nam nec remotis barbarà finibus
Gens vlla terras incolit vltimas,
Quæ nesciat certa meantis
Lege poli stabilem tenorem.
Quis nocte clara lumine flammeo
Semper micantes non stupeat globos?
Aut manè castris prodeuntem
Quum rutilo videt axe solem?
6 Sive ille eois fluctibus exerit
Vultus decoros, sponsus vti novus
Auro refulgens, gemmeáq;
Tempora conspicuus corona:
Seu quum fugacem præcipitans diem
Curru citato tempora dividit,
Artúsq; virésq; impetúmq;
Centimano similis giganti.
7 Abusq; Eoo cardine ad vltimam
Metam occidentis sidera permeans
Obliqua, vitali calore
Cuncta creátq; fovetq; alítq.
8 Sed ordo rerum & conspicuus decor
Non sic tuentum lumina detinent,
Divina vt arcanis habenis
Lex animos ad honesta flectit.
9 Promissa fraudis nescia lubricæ
Splendore veri pectora roborant.
Hac plectitur culpa æquitate, vt
Pœna juvet recreétq; damnum.
Puro recludunt lumine lumina
10 Præcepta: puro religio nitet
Verenda cultu, quam nec annis
Cuncta domans minuit vetustas.
Decreta

Decreta fas & conſcia veritas
Aſtans tabellis ſervat aheneis,
11 Iucundiora melle, & auro
Et nitidis potiora gemmis.
12 Signata clauſtris pectoris intimi
Servus tuetur jugiter hæc tuus:
Non inferius cuſtodientem
Quam maneat numeroſa merces.
13 Errata mentis quis meminit vagæ?
Quæ deprehendet vis ſapientiæ!
Ergo repurga quas refudit
Clam maculas ſinuoſus error:
14 Fac regna cordis ne ſibi vindicet
Vis impotentis dira ſuperbiæ.
Sic me malorum è maximorum
Compedibus facilè explicabis.
15 Quæ lingua fundit verba, quod in ſinu
Secum volutat mens tacito, accipe
Placatus, ô noſtræ ſalutis
Arx, Dominus, Deus, & redemptor.

PSALMVS XX.

Exaudiat te Dominus in die trib. &c

Carm. gen. 11.

2 CVncta licet ferro latè populetur & igni
Inſana gentis barbaræ crudelitas,
Tu ne cede malis, ſed contra audentior ito,
Moderator orbis audiet preces tuas:
Vtq; bonus dubijs Iacobum ad ſidera rebus
Cum voce palmas proferentem exaudijt;
3 Annuet oranti, & te maieſtate verendi
Nominis ab hoſte ſoſpitem tuebitur.
Ex adyto ſacro arcanis tibi viribus artus
Firmabit, animum de Sione fulciet:
4 Vota ſecundabit, memori tua munera mente
Servabit: omnis perlitabit victima.
Protinus in cineres depaſta holocauſta reſolvet
In aſtra volvens flamma lucem ſplendidam.
5 Ille aderit cœptis, caſuſque in proſpera vertet,

Eventa

Eventa finget omnia ex sententia.
9 Iam tibi plaudemus reduci, auctoremq; salutis
Patrium canemus patrio ritu Deum.
Cuncta Deo grates fora, cōpita, templa sonabunt:
Nomenque sanctum prosequentur laudibus.
Annuit ille pio quæcunq; rogabitur ore,
Lætumq; precibus exitum justis dabit.
7 Quin (scio, nec fallax animū mihi decipit omen)
Regem reducet sospitem Dominus suum.
Mittet òpem, sancti reserans sacraria cœli,
Et præpotenti proteget te dextera.
8 Gloria sit Syriæ turmas numerare curules,
Axesq; curvis asperare falcibus.
Fidat equis, latéque vagis discurset habenis
Sonante Perses arva findens vngula:
Hi currus & equos jactent, nos rebus in arctis
Dei potentis nomen invocabimus.
9 Illis nec currus, nec vis præstabit equorum
Ne scindat vncis vultur artus vngnibus:
Nos humiles favor æthereus, penitusq; jacentes
Tollet, suoq; sustinebit numine.
10 Tu servator opem fer: tu si respicis, arma
Nec socia cupimus, nec timemus hostica.
Respiciet, populique sui Rex optimus omni
Vocatus hora facilis audiet preces.

PSAL. XXI.

Domine in virtute tua lætabitur Rex, & super, &c.

Carm. gen. III.

2 QVód hoste victo Rex triumphat gaudio,
Curis solutus anxiis.
Tibi id fatetur Rex beate cælitum
Debere: tu laboribus
Vires ferendis, tu dedisti è prælio
Redire duro sospitem.
3 Nullam repulsam, voce quum te supplice
Rogaret, vnquam adhuc tulit.
Nil in latebris pectoris reconditis

Spe concupivit irrita.
4 Et vota ſupra & ante vota hunc omnibus
Vitæ beaſti commodis.
Gemmis coronam ferre & auro ſplendidam
Sacro dediſti vertici.
5 Vitam popoſcit: mortis illi eſt addita
Immunis immortalitas,
6 Tu claritatis auctor illi es, inclyta
Per te refulget gloria.
7 Felicitatis ei favor dedit tuus
Exemplar vt ſit poſteris:
Menſura voti vt matribus ſit, quum bene
Blandis precantur liberis,
8 Tu nempe ſpes & anchora es fiduciæ,
Tu portus in rebus malis.
Te fretus vno firmus omnem perferet
Sortis procellam turbidæ.
9 Tu perduelles comprehendes, tu manu
Pœnas repoſces vindice.
10 Ceu flamma clauſis æſtuans fornacibus
Antiqua ſilvæ brachia
Vorat: furoris ſic tui nefarios
Afflatus hoſtes hauriet.
11 A ſtirpe totam demetes propaginem
Semenq; gentis impiæ.
12 Te namq; contra moliuntur abditam
Fraudem ſceluſq; perfidi:
Et mente prava vota verſant irrita,
Et ſpes inanes concoquunt.
13 Te perſequente, pallidi in fugam ruent,
Inhoneſta tergo vulnera
Ferent: in ora, fata dum vitant fuga,
Rurſus ſagittas diriges.
14 O qui potenti fræna rerum dextera
Verſas perennis arbiter,
Exurge, vires fac tuas vt hoſtium
Agnoſcat inſolentia:
Tum te piorum turba feſtis cantibus

Orbis parentem concinet,
Votis tuòrum supplicum placabilem,
Malisq; formidabilem.

PSAL. XXII.

Deus Deus meus respice in me &c.

Carm. gen. 111.

2 CVr me relinquis ô Deus ? Deus meus
Cur me relinquis? irrita
3 Heu verba fundo. luce ceu terras dies
Retegit, vocantem me dies
Frustra intuetur: sive nox silentibus
Terram tenebris obruit:
Nox me vocantem nulla non audit, meo
Nox nulla questu non sonat.
4 Tu sanctus ille civitatis incola es
Sanctæ, Isaci nepotibus
5 Tu carmen es: tu fida spes majoribus
Nostris: salutem qui suam
Tibi credidere, â te salutis compotes
6 Abiere. salvi gratias
Egere duris qui tuam in malis opem
Petiere: qui tuam in fidem
Se dedidere, non tulere dedecus,
Non hostium ludibria.
7 At vermis ego sum, non homo: sum fabula
Vulgi, insimorum opprobrium.
8 Nam turba nostris obvia illudit malis:
Nutatq;, nictatq;, & caput
9 Motat, labellà exporrigit: ludibria
Verbis acerbat asperis,
En ille Domino carus, en fiducia
Securus ille numinis:
Nunc servet illum, nunc periclis eruat,
Quem tanto amore amplectitur.
10 O Domine, tu me protinus susceperas
Alvo parentis editum.
De te pependi spe, parentis pendulus

Infans

Infans adhuc ad vbera.
11 Abuſq; partu tu Deus meus: tuus
Ex matris alvo me favor
12 Eſt proſequutus: vltimo in diſcrimine
Iam ne recede longiùs.
Diſcrimen inſtat vltimum: mortis metu
Ceſſere amici territi.
13 Tauri efferati & tauri obeſi me vndique
14 Circundedere: faucibus
Hiant, leonum more rugientium,
Quos incitat ſpes & fames
15 Rivi cruoris corpus omne perluunt
Exangue: laxat artuum
Compago nexus: pectus intra liquitur,
Vt ſole cera, cor metu.
16 Exaruere teſtæ adinſtar coctilis
Defecta membra vir ibus:
Rigens adhæſit lingua ſiccis faucibus.
Iam ſto ſepulchri ad aggerem.
17 Me rabidi ab omni parte latratu canes
Vrgent, petuntq; dentibus.
Mihi peſſimorum ſæva conſpiratio
Manuſq; fodit & pedes:
18 Et oſſa numerant oſſa tralucentia
Per corporis tenſi cutem.
Tormenta poſtquam cuncta conſumpſit furor.
Animus adhuc ira tumens
Se paſcit: oculos ſatiat, & fruitur meis
Læto in malis ſpectaculo.
19 Partiti amictus ſunt meos, tunicæ meæ
Fecere ſortes arbitras.
20 Tu Domine, ſaltem ne recede, ne malis
In vltimis me deſere.
Tu robur unus, tu mea es potentia
21 Accurre, feſtinus meæ
Succurre vitæ: deſtitutum ab omnibus
Defende : ſævòrum hoſtium
Ferrum cruentum pelle : vim rabidam canum

22 Inhibe: leonum ſpumeos
Compeſce rictus: cornua vnicornium
Confringe: ſerva ſupplicem.
23 Tum morte victa ſoſpes auxilio tuo,
Narrabo fratribus tuum
Nomen, piorum prædicabo cœtibus
Robur, fidem, conſtantiam.
24 O mente pura qui Deum colitis, Deum
Laudate puris cantibus.
Semen Iacobi, magnitudinem Dei
Celebrate feſtis laudibus:
Erga fideles numinis clementiam
Agnoſce proles Iſaci.
25 Non ſprevit inopis ille ſolitudinem,
Non pauperum faſtidio
Avertit ora, me vocantem exaudiit,
Vitæq; dulci reddidit.
26 Ergo per oras vltimas mundi tuas
Sonabo laudes: gentibus
Te prædicabo, vota te timentium
Præſente ſolvam Eccleſia.
27 Edet modeſta turba fraudis neſcia
Vocata ſacras ad dapes;
Epuliſq; functa, ac ſatura dulci nectare,
Laudabit auctorem Deum:
Deum ſonabit, qui vigore flammeo
In corda ſe quærentium
Se tantus infert, mortis vt procul metu
Perenne viva gaudeant.
28 Ergo excitata tam novo ſpectaculo
Tellus ab oris vltimis,
Quacunq; colitur; colla ſub Domini jugum
Submittet, illi ſervient,
Pronæq; Domino ſupplicabunt omnium
Omnes familiæ gentium.
29 Nam ſempiterno jure Domino competit
Regnum triformis machinæ.
Ille vniverſis imperabit gentibus,

30 Rerum potentes illius
Mensæ accubabunt, & sacri convivij
Dapibus referti sub jugum
Cedent volentes, flectet illi poplitem
Pauper sepulchri in limine.
Qui mēbra fessis artubus languentia
Fugiente vita vix trahit.
31 Illumq; longa posteri propagine
Colent, suisq; posteris
Per longa deinceps nunciabunt sæcula
In me favorem numinis.
32 Hoc semen illî serviet, gens illius
In posterum hæc censebitur.

SAL. XXIII.

Dominus regit me, & nihil &c.

Carm. gen. XIII.

QVid frustra rabidi me petitis canes?
Livor propositum cur premis improbum?
Sicut pastor ovem, me Dominus regit:
Nil deerit penitus mihi.
2 Per campi viridis mitia pabula,
Quæ veris teneri pingit amœnitas,
Nunc pascor placidè, nunc saturum latus
Fessus molliter explico.
Puræ rivus aquæ leniter astrepens
Membris restituit robora languidis,
Et blando recreat fomite spiritus
Solis sub face torrida.
3 Saltus quum peteret mens vaga devios,
Errorum teneras illecebras sequens,
Retraxit miserans denuò me bonus
Pastor justitiæ in viam.
4 Nec si per trepidas luctifica manu
Intentet tenebras mors mihi vulnera,
Formidem duce te pergere: me pedo
Securum facies tuo.
5 Tu mensas epulis accumulas, merum

Tu plenis pateris sufficis, & caput
Vnguento exhilaras, conficit æmulos,
Dum spectat, dolor anxius.
6 Me nunquam bonitas destituet tua,
Profusus; bonis perpetuo favor,
Et non sollicitæ longa domi tuæ
Vitæ tempora transigam.

PSALMVS XXIV.

Domini est terra & plenitudo, &c

Carm. gen. 11.

1 TOta quidẽ Domini terra est, & quicquid vbiq;
Vel parca celat, vel benigna sufficit:
Quiq; colunt montésq; feros, campósq; feraces,
Vrbésq; sanctis temperatas legibus.
2 Ille super pelagus solidum connexuit orbem,
Stabilis vt vndas inter instabiles foret,
Et toties rapidis pulsatus fluctibus, omnes
Compage firma sustineret impetus.
3 Cuncta igitur Domini merito sunt: sed tamẽ vnã
Sedem sibi ille dedicavit propriam.
Ecquis eò scandet? cusve hæc permissa potestas?
Loco vt beatum sistat in sancto gradum?
4 Cui manus & mens est insons, nec vana volutat
Animo, nec vlli damna perjurus dedit,
5 Huic Dominus donabit opes: hunc numine dex-
A vi procaciq; eruet calumnia. (tro
6 Hæc vera est pietas, hac itur ad æthera, veri
Sic intueri numinis vultum licet.
7 Eia aditus reserate, fores age pandite portæ,
Portæ perennes sempiternæ regiæ;
Claustra revellite, limina pandite, magnus vt in-
Rex ille, multa clarus ille gloria. (trec
8 Quis novus hic sanctis succedit sedibus hospes?
Quis iste multa est inclytus rex gloria?
Ille potens latè Dominus, dextrâq; opibusq;,
Belloq; multa nobilis victoria.
9 Eia aditus reserate, fores age pandite portæ,

Portæ perennes sempiternæ regiæ:
Claustra revellite, limina pandite, magnus vt in-
Rex ille: multa clarus ille gloria (tret
10 Quis novus hic sanctis succedit sedibus hospes?
Quis iste multa est inclytus rex gloria ?
Ille potens armis numerosoq; agmine ductor,
Hic ille multa est inclytus rex gloria.

PSAL. XXV.

Ad te Domine levavi animam meam, &c.

Carm. gen. XIIII.

1 HIc fidat armis plebe se clientium
Defendat alter, militumq; copiis:
A te creator orbis vno spes mea
Pendet, malisq; in rebus vnum respicit.
2 Tu sancte genitor effice insolentibus
Ne spes inanes risui sint hostibus.
3 Sic me pudore liberabis: nec rubor
Confundet ora cæteris, in te suæ
Qui collocarunt anchoram fiduciæ.
Frustretur illos spes, & irritæ spei
Pudor dolorq; torqueat, qui sordium
Amore sese sordibus contaminant.
Bonosq; nulla provocati injuria
4 Vexare gaudent. Mihi per anfractus vagos
Vitæ, salebras inter & tenebras iter
5 Ostende rectum. & erutum sequacibus
Erroris vndis, prævio lucis tuæ
Splendore deduc veritatis in viam.
Te nempe ab vno pendeo spe, te Deum
Vnum & salutis columen agnosco meæ.
6 Si torta vitiis, fortè morum regula
Deflexit, error si fefellit lubricus,
Fracta illecebris si voluptatis malis
Incauta vitiis se iuventa polluit;
7 Benignitatis tu tuæ memor tamen,
Et lenitatis, (qui parentes mollibus
Frænans habenis, vsq; ab incunabulis
Orbis paterna es vsus indulgentia)

Miſerere. noſtris quod negares moribus,
Tuæ negare non potes clementiæ,
Nec denegabis, nec precantes bona bonus
8 Vacuos repelles: nec viam poſcentibus
Rectam aberis vnquam recti & æqui regula.
9 Tu mitis animi amplecteris modeſtiam,
Docéſq; recti & improbi diſcrimina.
10 Tu dux coméſq; tuta per compendia
Ducis carentem fraude manſuetudinem:
Peccata bonus & facilis obliviſceris:
Promiſſa ſolvis liberali dextera:
Minuitq; pœnas mitis indulgentia:
Fideſq; dictis ſtabilis erga omnes adeſt
Qui pacta ſacri fœderis non negligunt.
11 Hanc vt nepotum ſecla manſuetudinem
Noſcant, tuîq; nominis ſe gloria
Latè per omnes fundat orbis angulos,
Ignoſce noſtris mitis erratis parens,
Quæ multa inuſſit ægritudo & impotens
Amor, regîq; contumax ira & dolor
Errorq; veri non acutus arbiter.
12 O ter beatum, mente qui pura Deum
Veneratur: illi, qualecunq; amplectitur
Vitæ inſtitutum, dux adeſt ſemper Deus,
Rectorq; & omnes actiones proſperat.
13 Securus animus anxio procul metu
Cunctis fruetur affluenter copiis:
Stirpiſq; ſeries longa firmabit domum,
Genuſq; multa floridum propagine
Opes paternas ad nepotes transferet.
14 Quin & piorum mentibus myſteria,
Contempta pravis, impié ſapientibus
Occulta, Dominus luce proferet ſua,
Et ſacroſancti fœderis ſcientiam,
(Quæ ſola vitæ dux beatæ & regula eſt)
15 Docebit. Ergo rex beate cælitum
Te mente ſolum quæro, nuſquam lumina
Abs te reflecto; tu pedes ſolus meos

Hostis dolosis erues è retibus.
16 O sancte custos hominum, amico lumine
In me intuere, & destitutum ab omnibus
Inopemq; sanctâ me tuere dexterâ.
17 Curisq;, mentem quæ perurunt plurimæ,
Novisq; semper differunt doloribus,
18 Exolve. pœnis vsq; & vsq; immanibus
Exercitato, & obruto laboribus
Ignosce: culpas mitis obliviscere,
19 Heu quanta vis me factionis impiæ
Persequitur armis! quanta me crudelitas
Inexpiato quærit odio perdere,
20 Tu me periclis libera: tu protege
Ejus salutem ab hostium ludibrio,
Omnem salutis qui locavit spem suæ
21 In te, nec alijs fidat opibus quam suæ
Integritatiq;, & tuæ clementiæ.
22 Gens quæ tuarum jussa legum amplectitur,
Fac vndequaq; tuta sit te vindice.

PSALMVS XXVI

Iudica me Domine, &c

Carm. gen. xv.

1 ME vi tyrannus persequitur palàm,
Me clam maligna fraude calumnia:
Te qui latebras pectoris inspicis,
Appello, rerum conditor optime.
Mens fraudis expers, & manus innocens,
A viq; pura & flagitio, in Deo
Spes fixa, fortis qui violentia
Me sævientis non sinet opprimi.
2 Renêsq; flammis & penetralia
Scrutare cordis, cæcáq; sensuum
Arcana, fusum ceu calidis focis
Explorat aurum callidus artifex:
3 Mentem videbis munificentiæ
Quæ dona nunquam non meminit tuæ:
Actæq; leges puriter ad tuas
Vitæ carentem flexibus orbitam,

4 Procul facessat, nec socium sibi
Me vana speret lingua: procul domo
Nostra recedat qui didicit suos
Fucare sensus pectore subdolo.
5 Odi scelestûm concilia, impios
Cœtus veneno pejus abominor:
Quorum resultant pectorà gaudio
Quum perpetrarunt facta nefaria.
6 Sed mente pravi non sibi conscia,
Lotusq; puris fontibus, ad tuas
Aras adibo, lætus & offeram
Lætæ choreæ dux tibi victimas.
7 Te nostra pangent tympana, te lyra,
Te vox canoro consona tympano,
Lyræq;: cœtúq; in celebri tua
Miranda pandet facta nepotibus.
8 Tectumq; nomen quo canitur tuum;
Aedemq;, numen qua colitur tuum,
Mens ardet: absentem retrahunt tuæ
Quæ templa celant pignora gloriæ.
9 Hæc ossa tellus ne sine vt obruat
Inter cruentos barbara barbaros,
10 Qui fraudulenta mente coquunt scelus,
Captant avara munera dextera.
11 Ego institutum carpere tramitem
Pergam innocenter: tu propius meis
Aurem benignus questibus admove,
Ac me periclis tristibus assere.
12 Per plana firmo quod gradior pede,
Quod recta sector, muneris est tui
Ergo salutis te columen meæ
Cœtu in celebri laudibus efferam.

PSAL. XXVII

Dominus illuminatio mea, &c.

Carm. gen. III.

1 DEus in tenebris quum mihi præluceat,
Vitamq;, muniat meam,

Quæ vis aperta terreat me? quæ mihi
Fraus cæca sit formidini?
2 Adversus vnum, quum scelesta factio
Cunctas parasset copias,
Dolosa letho quæ tetenderant meo
Ipsi incidère in retia:
3 Si comminentur castra, si minacibus
Infesta telis agmina,
Securus animi specto castra, prœlia
Timore liber intuor.
4 Vnum expetivi, & vsq; & vsq; id expetam,
Curis vt exemptus malis,
Sim sacrosanctæ semper ædis incola:
Angusta mirer atria,
Deóq: laudes personem, artus dum regit
Vitalis auræ spiritus.
5 Tum me sub vmbra conditum tentorij
Celabit, & periculis
Procul remotum, rupis abruptæ velut
In arce positum, muniet:
6 At ne relictum nunc quidem impiæ sinet
Vi factionis opprimi.
Victorq; solvam vota, nec victoriæ
Auctor mihi tacebere.
7 Audi invocantem supplicem, & fractum malis
Bonus favensq; subleva.
8 Te mens anhelat, vultus ad vultum tuum
Intentus usq; respicit:
9 Ne conde vultus lumen à me amabilis,
Neu me in tenebris desere.
Servum per iram ne sine opprimi tuum:
Vitamq; quam debet tibi,
Tuere ab hoste, & è periclis eripe,
O spes salutis vnica.
10 Me cari amici, me propinqui, me pater,
Me blanda mater liquerat:
At non reliquit, qui pios in asperis
Non deserit rebus, Deus.

11 Parens benigne, me vias doce tuas,
Rectáq; deduc semita:
Ne vis metusq; ab hoste me deterritum
De calle recti detrahat.
12 Ne me impiorum obnoxium libidini
Relinque. Testes impij
Finguut malignè falsa de me crimina,
Armantq; se mendaciis.
13 Mens victa tantis jam fatisceret malis,
Ni spes foveret me tuæ
Benignitatis, post labores anxios
Mox affuturum gaudium.
Vivusq; vivos inter ipse commoda
Vitæ beatæ præstolor.
14 In rebus ergo turbidis ne concide,
Sed fortis vsq; sustine.
Te roborabit Dominus, & cor fulciet:
Tu fortis vsq; sustine.

PSALMVS XXVIII.

Ad te Domine clamabo, &c.

Carm. gen. xvi.

1 PRinceps stelliferis altior orbibus,
Vitæ præsidium & certa salus meæ.
Aurem suppliciis da facilem meis,
Ne fiam similis busta petentibus.
2 Audi vota parens quæ tibi profero
Supplex cum gemitu, brachia porrigens
Ad cœlum tremulis pervigil ignibus,
Cœlum templa tuæ conscia gloriæ.
3 Ne me connumera cœtibus impiis,
Neu tanquam socium plecte nocentibus:
Quorum blanditiis illita mollibus
Lingua est, mens gelido livida toxico
4 Illis nequitiæ præmia sint suæ,
Et merces studiis æqua nefariis:
Pro semente legant semina, pessimis
Dignum consiliis supplicium luant.
5 Non his consilii provida vis tui

(Qui me conſpicuis tollit honoribus)
Infectaſve manus à ſcelere avocat,
Aut infeſta odijs pectora mitigat.
Ergo nec ſeries longa propaginis
Florebit, patrias nec ſobboles opes
Longæva accipiet: ſed celeri genus
Clades exitio proruet ac domum.
6 Laus rerum Domino, qui precibus meis
7 Se non difficilem præbuit, hinc meæ
Vires, hic clypeus rebus in aſperis:
Hinc ſpes, auxilium hinc non dubium in malis.
Hinc cor geſtit ovans: carminibus tuas
8 Laudes ora ſonant: qui populum tuum
In rebus trepidis protegis, & tuum
Regem ex inſidiis omnibus eripis.
9 Cuſtodi pópulum rex hominum tuum,
Hebri fac ſoboles largiter omnibus
Vitæ continuò fructibus affluat,
Donec perpetuum ſol referet diem.

PSAL. XXIX

Afferte Domino filii Dei, &c

Carm. gen. xv.

1 SEu dives auro es, ſive opibus potens
Seu marte parta clarus adorea.
Agnoſce numen gratus & huc refer
Quæcunq; lætum ducis ad exitum.
2 Huic pange laudes, & prece ſupplice
Rerum parentem concilia: & Dei
Nutu regentis ſtelliferam domum
Dignare juſtis nomen honoribus.
3 Cujus liquentes vox gravida pluit
De nube rores, terrificos ciet
Cœlo tumultus cum tonitru, maris
Turbata ventis concitat æquora:
4 Vox dignitatis plena, nec irritæ
Vnquam ad patrandũ juſſa potentiæ,
5 Nudare cedris ſeu Libanum juvat
Celſaſq; ventis ſternere fraxinos:

6 Seu vincta saxis saxa revellere,
Notisq; montes sedibus erutos
Versare, taurnm vt verna per avia
Vexat jvventæ læta protervitas.
7 Ad vocis ictum nubibus exilit
8 Elisus ignis, tesqua Arabũ tremunt:
9 Feræ pavescunt, ante diem fluunt
Partus acerbi: robora concidunt.
Quæcunq; templo cœlum habet aureo
Quæcunq; tellus dædala sustinet,
Quæ celat vndis æquor in abditis,
Dei fatentur cuncta potentiam.
10 A voce vindex pontus inhorruit,
Vndisq; montes obruit, arbiter
AEterne rerum. quum libuit tibi
Delere gentes fluctibus impias.
11 Te dante vires non opibus feros
Horremus hostes, non numero graves:
Te dante pacem, progeniem Isaci
Cornu beabit divite copia.

PSALMVS XXX.

Exaltabo te Domine &c

Carm. gen. VI.

2 TE nostra semper carmina, te lyra
Sonabit, orbis conditor optime:
De faucibus lethi imminentis
Incolumis tibi vota reddam.
Per te superbus nec lacrymis meis
Insultat hostis, nec fruitur malis:
3 Te rebus, incertus salutis,
Auxilium in dubijs poposci.
Per te receptis viribus haurio
Vitalis auræ lumen amabile:
Nec inferum sub nocte longa
Et tenebris jaceo sepulcri.
4 O turba puris dedita ritibus
Sacrisq; castis, tollite laudibus,

Placa-

Placabilem votis parentem
Et memori celebrate plectro.
6 Vanescit iræ vindicis impetus
Bullæ fugacis more: Dei favor
Bonis manu vitam benigna
Tristitiæ vacuam rependit.
Si fortè sero vespere fletibus
Vultus rigamur, mox redit aurea
Cum luce risusq;, & jacentes
Exhilarans animos voluptas.
7 Pacis beatæ cum fruerer bonis,
Mecum loquebar. De stabili gradu
Felicitatis nulla sortis
Me dubiæ quatiet procella.
8 Te dante vires, divitias, decus,
Te montis instar mœnibus æneis
Firmante regnum, vanum alebat
Credulitas mihi blanda fastum:
Tu me relicto stultitiæ meæ,
Dextram retraxti: retrò abiit, domum
Repentè turbatam relinquens,
Sors levibus malefida pennis.
9 O præses orbis, pectòre supplice
Mox te vocavi, te lacrymis madens
10 Opem poposci. Quid profusus
Profuerit tibi sanguis? inquam.
Quis mortis vsus nostræ erit? an tuas
Laudes sonabunt, factáq; posteris
Miranda muti prædicabunt
Sub gelido cineres sepulcro?
11 Placatus aurem da facilem meis
Votis, severos neu querimoniis
Averte vultus: pelle membris
Pestiferi mala dura morbi.
12 Tu supplicanti ptotinus admoves
Aurem benignus: pro lacrymis mihi
Risum reducis, pro dolore
Lætitiamq; alacremq; plausum.

13 Te ſemper ergo carmina, te lyræ
Noſtræ ſonabunt: vox tibi ſerviet
Dicata, præbebitq; noſtris
Materiam tua laus camœnis.

PSALMVS XXXI.

In te Domine ſperavi, non &c.

Carm. gen. x.

2 IN te locavi ſpem meam,
Rerum creator optime,
At tu benignus proſpice
Ne ſpei pudeſcat irritæ.
3 O juſte vindex fraudibus
Ab hoſtium me vindica:
Audi benignus ſupplicem:
Da promptus abjecto manum.
4 Me rupe ſerva vt invia
Clauſum vel arce ahenea:
Tu rupis es mihi inviæ
Munimen, arx ahenea:
5 Ergo vt timori mentibus
Nomen tuum ſit impiis,
Præi viam mihi, abditis
Me libera de caſſibus.
6 Tu robur es meum: tuæ
Commendo vitam dexteræ:
Me libera pacti Deus
Tenax, memorq; fœderum.
7 Qui vana ſtulti ſomnia
Sectantur, odi peſſimè.
Tu certa ſpes mihi es, meæ
Tu portus es fiduciæ:
8 Inter labores aſperos
Lumen tuæ clementiæ
Fulgens, repentè turbidum
Perfudit animum gaudio.
9 Quum me tyrannis impotens
Vrgeret hoſtis impij,

Iamjam imminentis pallidis
Lethi explicasti faucibus,
10 Miserere fracti tot malis,
Tot obruti doloribus,
Caligat oculus, mens stupet:
Mœrore corpus tabuit:
11 Caduca vita elabitur
Mœrore fracta & luctibus.
Interq; clades aridis
Fluxere vires ossibus.
12 Me ridet hostis & meis
Insultat insolens malis:
Horrent propinqui, cæteri
Vitant metu periculi.
13 E proximorum mentibus
Obliteror, ceu mortuus.
Contemptior sum civibus
Quàm lamna testæ fictilis.
14 Me multitudo opprobrijs
Coràm lacessit asperis:
Vim machinatur in meam
Iurata mortem factio:
15 Ego interim fiducia
Opis tuæ, dolos, minas,
Injurias, & hostium
Contèmno contumelias.
16 Tu fila vitæ temperas
Meæ, regisq; tempora:
Tu me impiorum libera
Ab hostium tyrannide.
17 Ostende vultum amabilem
Servo bonus tuo, & favens:
Et me tuere qua soles
Semper tuos clementia.
18 Ne sit pudori quod tuam
Imploro opem: pudor malos
Confundat, & silentium
Longum sepulcris sopiat.

19 Assueta vox mendacio
Sit muta, vox procaciter
Solita bonos lacessere,
Et arroganter spernere.
20 O quanta te colentibus
Et quot redundant commoda?
Quot teste mundo prosperis
Auges tuos successibus?
21 Hos protegis reconditos
Procul à minis potentium.
Tuaq; munis in domo
Linguæ veneno ab impiæ.
22 Tibi perennis gratia
Sit, rector orbis, qui velut
Munita in arce me procul
Periculis submoveras.
23 Expes, inops vitam fugâ
Quum vix tuerer anxiam,
Mecum ipse dixi, Iam truci
Reliquit hosti me Deus.
At tu nec in periculis
Oblitus extremis mei,
Aurem benignam supplici
Ac invocanti admoveras.
24 Ergo patrem rerum optimum
Amate candidi & pij,
Qui fastuosos deprimit,
Et obsequentes erigit.
25 Qui spem locatis in Deo,
Constanter illi fidite,
Nec robur animi concidat,
Sortis procella turbidæ.

PSAL. XXXII.

Beati quorum remissæ sunt, &c

Carm. gen. XV.

3 O Ter beatum cui Patris optimi
Noxas remisit lethiferas favor:

Cui fœda morum flagitia obruit
Obliviosa tecto silentio?
2 O ter beatum cui bonus arbiter
Non imputavit lubrica deviæ
Errata vitæ, nec reperit dolum
Cæco in recessu pectoris abditum?
3 Donec fovebam sub tacito sinu
Morbum solutis languificus ossibus
Artus trahebam, luctisicus dolor
Questum ciebat non patiens tegi.
4 Tu me premebas prævalida manu
Infestus, atris seu tenebris diem
Nox condidisset, seu rosea dies
Orbem recurrens luce retexerat.
Sic decolorem tabificus cutem
Mæror coquebat: sic macie dolor
Siccabat artus messis vt Africæ
Cancri per æstum mitius areat.
5 Tum mente versa vulnera protuli,
Tibi renudavi vitium meum
Fraudem retexi: ac tu mihi protinus
Noxa soluto conciliatus es.
6 Qui mentis ergo pura sacraria
Servare quærit, te prece supplice
Placet: nec orbem pontus vt obruat,
Formidet æstus læthiferi minas.
7 Tu me periclis eripis asperis
Tutela præsens: tu mihi gaudia
Toto refundis corpore, vt hostium
Qui vincla fracto carcere depulit.
8 Nec sat: tenebras pectoris auferam
Inquis: beatæ qua ferat orbita
Monstrabo vitæ, nec procul à tuis
Vnquam reflectam lumina gressibus.
9 Mulis equisq; ne similis modo
Sis, bruta quorum pectora gratiam
Non mutuam novere, sed asperis
Fracti lupatis servitium ferunt.

10 Multa

10 Multa obstinatam nequitiam manent
Tormenta: pura qui Dominum fide
Orabit, huic pacem & veniam dabit
Non durus vnquam parcere supplici.
11 Recti tenaces simplicis, & quibus
Est grata fraudum nescia veritas,
Favente læti numine gestibus,
Et voce vestrum pandite gaudium.

PSAL. xxxiij.

Exultate iusti in Domino, &c.

Carm. gen. XVII.

1 VOs quibus puræ est amor æquitatis
Læti pangite carmine
Orbis auctorem Dominum: æquitutis
Hoc carmen decet æmulos.
2 Tinniat blando chelys hunc susurro, &
Hunc vocalia nablia,
Docta bis quinis resonare nervis
Hic artem manus approbet.
3 Huic novos cantus meditemur: vni
Læti clangite buccina,
4 Nam fides dictis rata veritasq; est,
Et factis comes æquitas.
5 Quippe qui justi est, & amator æqui,
Veri fallere nescij:
Perq; terrarum sola vasta notæ
Cunctis munificentiæ.
6 Is suo verbo sinuavit orbem
Lucentem nitidi ætheris:
Quicquid & puris radijs renidet
Campis ætheris igneis.
7 Littus arctuavit maris inquieti,
Compressitq; licentiam:
Et penu clausas sinuavit vndas,
Vnde in tempore promeret.
8 Hunc & occasus metuant & ortus,
Hunc vnum Dominum colat

Quiſquis extremos vbicunq; fines
Terræ, aut æquoris accolit:
9 Cujus à nutu viget, interitq;
Quodcunq; interit, aut viget;
Cujus immotis tremefacta parent
Cuncta obnoxia legibus.
10 Qui malas artes populi prophani
Ludit callidior ſuis:
Et ſuo injuſtæ ſcelerata turbæ
Fraudat conſilia exitu.
11 At quod arcana ſibi mente rerum
Auctor propoſuit ſemel,
Dum dies & nox referent ſe in orbem
Vſq; immobile permanet.
12 O quater, pluſquã quater ô beatos.
Patronus quibus eſt Deus,
Quos ſibi excepit, propriamq; ſortem
Quos dici voluit ſuam.
13 Diſpicit mundi pater è beata
Cœli ſtelliferi domo.
14 Eque tranquillis adytis labores
Et curas hominum videt:
15 Quippe qui cæcos animi receſſus
Humani fabricaverit:
Nec quod arcano latet in receſſu
Clauſum pectoris hunc latet.
16 Sperat incaſſum numero tyrannus
Se tutum fore militum:
Sperat incaſſum validis lacertis
Se miles fore ſoſpitem:
17 Sæpe ſpem fallit præeuntis euros
Bellatoris equi fuga:
18 At Deus juſtus oculo irretorto
Semper reſpicit & pios:
19 Mortis vt vertat jacula imminentis,
Diram & ſævitiam famis,
20 Vna ſpes nobis opis hinc, ab vno
Certum præſidium in malis,

21 Ille perfundet sibi dedicata
Dulci pectora gaudio.
22 Ille fidentum sibi spes precesq;
Lætum ducet ad exitum.

PSALMVS XXXIIII.

Benedicam Dominum, &c

Carm. gen. 111.

2 SEu læta sors me foverit, seu tristior
Vexarit, omni tempore
Laudabo Dominum, semper illius meum
Os personabit laudibus.
3 Mihi hæc voluptas, hoc erit solatium,
Mihi hoc levamen in malis;
Meoq; turba tristis exemplo suas
Solabitur molestias.
4 Vnà agite, cuncti prosequamur laudibus
Nomenq; numenq; illius.
5 Ille in periclis me vocantem exaudiit,
Statimq; reppulit metum,
6 Qui cuncta ad illum consilia referunt sua,
Læto his nitentes gaudio
Vultus renident, nec repulsæ infamia
Rubore confundet genas.
7 En pauper iste quum vocaret, omnibus
Hunc eruit periculis.
8 Dominum timentum castra munit Angelus
Demissus ad custodiam.
Et imminentes arcet hostes, & pios
A vi tuetur impia.
9 Facite periclum, jam scietis quàm Dei
Immensa sit benignitas:
Quam sint beati, spes in illo qui suas
Omnes opesq; collocant.
10 Gens sancta Dominum colite: nil deerit Deum
Fideliter colentibus,
11 Violenta feritas sentiet famem: bonis
Cuncta affluenter suppetent.

2 Adeste filij, audite, vobis numinis
Verum timorem vt indicem.
13 Quicunq; curis liberam & longam cupit
Vitam beatus ducere;
4 Linguæ refræna virus, os nefaria
A fraude purum contine:
15 Capesse rectà, curva vita, dilige
Tranquilla pacis otia.
16 Deus innocentes adspicitq; & commodat
Atte ntusaures ad preces.
17 Torvo scelestos intuetur lumine,
Et nomen etiam obliterat.
18 Iustum invocantem audit Dominus, omnibus
Eum expedit periculis.
19 Quum spes labores deserit mortalium
Afflicta quum molestijs
Succumbit oneri mens, Deus præsens adest,
Malasq; curas diluit.
20 Iustis labores suggerit semper pijs
Iniqua sors conatibus:
Sed qui bonorum semper est custos Deus,
Sortis retundit spicula,
21 Et ossa servat ne terantur, impios
22 Vlciscitur scelus suum.
Et quisquis hostis est piorum, cum domo
A stirpe cæsus interit.
23 Animas tuetur se colentium Deus,
Nec rem domumq; deserit.

PSALMVS XXXV.

Iudica Domine, nocentes &c

Carm. gen. xi.

1 Rerum sancte opifex ades,
Et patrocinio protege me tuo:
Et retro refer in meos
Hostes perniciem, quam mihi comparant.
2 Scutum cum jaculis cape.
3 Ensem stringe: meis hostibus obviam

Prodi

Prodi: dic animæ meæ,
Secura auxilîo nil metuas meo,
4 In vultus pudor hostium
Et turpis subeat dedecoris rubor:
Fœdam corripiant fugam
Cæcas insidias qui mihi ptæparant.
5 Vt sævus boreas levem
Raptat præcipiti turbine pulverem:
Sic illos trepida fuga
Vindex præcipités vrgeat Angelus:
6 Sit cœno via lubrica,
Ei cœlum tenebris lurida nox tegat,
Et formidine pàllida.
Vindex præcipites comprimat Angelus:
7 Nam me fraude mala suis
Conati immeritum prendere cassibus,
Et cæcam innocuo scrobem
Effodere, suis cassibus hæreant:
8 Et factam exitium in meum
Cæci & præcipites in foveam ruant.
9 Perfusa interea mihi
Dulci lætitia pectora gestient.
10 Mens secura periculi
Auctorem Dominum lætitiæ colet:
Et sensus animi indices
Clamabũt, Domino quis similis Deo?
Qui fastus gravis improba
Defendit tenues à violentia,
Vexantemq; opis indigos
Frangit sævitiam vindice dextera,
11 Conjurata calumnia
In me criminibus sævit atrocibus
Ignotum scelus in meam
12 Fingunt perniciem: quæ bene fecerã
Compensant odijs malis.
Et vitæ invigilant exitio meæ.
13 Illos tabificæ luis
Aegris visceribus quum dolor vreset,

Squalens veste ego lugubri,
Iejunaq; fame pallidus & siti,
Et prostratus humi, Deum
Lenibam lacrymis & prece supplice:
14 Sic sincerus amici amor
Sub cari interitum luget amiculi:
Sic fratrem gemit vnicum
Frater: sic pietas anxia filij
Maternum ad tumulum dolet.
15 Me fortuna gravi si tetigit manu:
Concursant, mala gaudia
Inter se celebrant: fæx populi coit;
Incauto invidiam creant:
16 Proscinduntq, avida me petulantia
Scurræ cum balatronibus.
Dentem dente acuunt, & rabiem vomunt.
17 Quem finem patientiæ
Tam lentæ statues ô pater optime?
Arce hoc ludibrium, neque
Desertum rabidis trade leonibus,
18 Acceptum vt referam tibi
Quod vivo, & video lumen amabile:
Et cœtu in celebri canam
Te, pronum auxilium ferre vocantibus.
19 Fac ne spes alat improbas
Semper turba meis læta molestiis:
Neu nutu ac oculis notet.
Exultetq; meis hostis atrox malis:
20 Qui sermonibus asperis
Insultat, trucibusq; insidijs petit
Pacatum malè callidus,
Incautum vt tacitis illaqueet dolis.
21 Non diducere desinunt
Rictum risu: Oculis (euge) oculis diem
Lætum vidimus, inquiunt.
22 O qui luminibus cuncta tuentibus
Terras respicis, hæc vides?
Ergo seposita protege me mora:

23 Iam tandem evigila, & manu
Vltrice indomitam frange superbiam;
24 Iusto & supplicio preme
Vindex juste malos: neu fine de meo
Luctu lætitiam ferant:
25 Neu secum tacito pectore murmurent:
Euax, rectè habet: omnia
Supra vota cadunt: vicimus, en jacet.
26 Fœda ignominia luant
Stultam lætitiam, dedecoris comes
Infamis pudor eluat
Importuna meis gaudia de malis.
27 At cordi quibus æquitas
Est nostra, ac animus nil sibi conscius;
Vitam tristitia procul
Lætam semper agant: ac Dominum ferant
Cœli ad sidera laudibus,
Qui curis famulos liberat anxijs.
28 Semper justitiam mea
Custos sancte hominum lingua canet tuam,
Et præconia, dum mihi
Impellet calidus pectora spiritus.

PSAL. XXXVI

Dixit iniustus vt delinquat &c

Carm. gen. XVIII.

1 VT exta flammis mille sacrificis cremes,
Oscula des saxis, ingeminésq; preces,
Arasq; donis largus accumules tuis.
Non facies tamen vt te rear esse pium.
Scelera reclamant, & negant te credere,
Consilio mundum qui regat, esse Deum.
2 Vtcunq; coram blandiare, non tamen
Impietas tacito pectore clausa latet:
Erumpit ignis instar, ac sui trahit
Secum odium, atq; odij perniciem comitem.
3 Quodcunq; loqueris fraude tinctum est: respuit
Auribus ingratis qui potiora monent.

 4 Scelus

4 Scelus nefandum nocte tota cogitas:
Recta fugis: semper deteriora foves.
5 O magne rector orbis. indulgentiæ
Munera terra, fretum sentit & astra, tuæ.
Quæcunq; cœlum amplectitur, parentia
Legibus orta vigent, lapsa caduntq; tuis.
6 Modus æquitatis & tuæ sapientiæ,
Cunctáq; quæ fecit, cunctáq; facta regit.
Longè nivosis montium fastigijs
Altior est, vasti gurgitibusq; freti.
Humana gens hinc haurit auram & spiritum:
Nec pecudes curam præteriere tuam.
7 Hinc cuncta vitæ suppetunt nobis bona,
Dum mens corporeo carcere vincta latet.
Fœtus sub alis volucris vt tegit suis.
Præsidij fugimus spe mala cuncta tui.
8 At exul animus morte liber patrium
Quum repetet limen, sidereamq; domum
Illinc egestas & dolores exulant:
Nemo feret votis non potiora suis.
Passim voluptas, pura passim gaudia;
Delicias largo flumine rivus agit.
9 Illic perenni vita fonte profluit,
Vita gravis fati non resecanda manu.
Illinc fatiscent mentium caligines,
Quæ modò sub tenebris pectora nostra premũt
Vultuq, radius purus effusus tuo,
Lumine nos puræ cognitionis alet.
10 Benignitatis interim tuæ bonis,
Qui te agnoscunt & tua facta, fove:
Qui mente pura veritatem diligunt,
Iustitiæ facias commoda ferre tuæ.
11 Me nec feroci calcet arrogans pede,
Exigat aut tectis impia turba meis.
12 Qui scelere gaudent, scelere sic ruant suo,
Perpetuo vt lapsos justa ruina premat.

Noli æmulari, &c

Carm. gen. x.

1 NE livòr vrat æmulus
Te, si beatos videris
Pravos. nec Euris ijs opes
Fugaciores invide(

2 Nam sic facessit illico
Vmbratilis felicitas,
Marcent comis arentibus,
Vt falce secta gramina.

3 At tu Dei fiducia
Incumbe rectis artibus:
Diúq; terram vt incolas
Donabit, ac te nutriet.

4 In hoc sit oblectatio,
In hoc voluptas vnica:
Is te fovebit jugiter,
Votiq; reddet compotem.

5 Committe vitam, rem, decus
Illius vni arbitrio;
Animi tibi ex sententia
Confecta reddet omnia.

6 Illustris auroræ vt jubar
Tua faciet vt sit æquitas:
Vt luce virtus sit tua
Meridiana clarior.

7 Perfer mòdestè quod tulit
Fortuna læva: neu tumens
Ira impiorum prosperas
Res cerne torvo lumine.

8 Compesce bilem, noxia
Facessat indignatio:
Ne fors nefarium ad scelus
Impellat æmulatio.

9 Eliminantur impij
Fumo levi velocius:
Terras modestus incolet,
Serisq; linquet posteris.

10 Morare paulum, & impium
Nusquam videbis: aspice
Aedes, superbi vix heri
Agnoveris vestigium:
11 Modesta bonitas otio
Lætam senectam transiget,
Et incolenda hæredibus
Paterna linquet prædia.
12 Clam rete nectit impius
Bonisq; concinnat dolos:
Et dente frendens livido,
Dolore, & ira ringitur.
13 Hæc cernit ex alto Deus,
Minasq; ridet irritas:
Quippe imminentem vertici
Cladem scelesto prospicit.
14 Ensemq; stringet improbus,
Arcumq; tendet, pauperes
Vt perdat, ac innoxios
Figat sagittis impiis:
15 Districtus ensis in sui
Domini redibit viscera:
Frangetur arcus lethifer
Et frustrà acuta spicula.
16 Præstat supellex sobria,
Recteq; parta recula.
Quàm rapta per vim divitum
Fastidiosa copia.
17 Malè parta justus arbiter
Disperget, & potentiam
Franget scelesti: dextera
Iustum sua tuebitur
18 Innoxios fovet Deus,
Ac rem tuetur: providet
Longæva vt vsq; in secula
Sit sempiterna hæreditas.
19 Seu pestis atra, seu furor
Turbabit orbem bellicus;

Nil deerit vſq; innoxio,
Famam nec ægram ſentiet.
20 Sic hoſtis impius Dei
Perit repentè funditus,
Adeps opimæ vt victimæ
Vaneſcit in fumos leves.
21 Nil donat vſq; & fœnerat
Injuſtus : at juſto ſua
De ſorte ſuperat paupere
Quod donet indigentibus.
22 Iuſtorum amici prædia
Linquent ſuæ propagini:
At hoſtium radicitus
Semen peribit erutum.
23 Amatq; juſtum & dirigit
Ejus Deus veſtigia.
24 Dextra ruentem ſuſtinet,
Lapſumq; dextra ſublevat.
25 Puer fui, nunc ſum ſenex,
Ope deſtitutum nec pium
Videre memini, nec ſtipem
Ejus petentes liberos.
26 Iuſtus miſertus pauperum
Dat vſq; & vſq; mutuum.
Seræ tamen propagini
Non larga deeſt opulentia.
27 Vita ſcelus nefarium,
Sectare recta : dum diem
Sol fundet aureum, tui
Terras nepotes incolent,
28 Deus æquitatem diligit,
Bonos nec vnquam deſerit:
At interibit funditus
A ſtirpe ſemen impii.
29 Iuſtus beata jugera
Agri tenebit, & colet
Cum prole, donec vltimus
Inſtabit orbi terminus.

30 Sermo ſapiens & æquitas
In ore ſemper eſt bonis:
31 In corde ſcripta lex Dei,
Ne pes labet, greſſum regit.
32 Obſervat impius pium,
33 Vt perdat: aſt illum Deus
Cuſtodit, ante judicem
Tuetur à calumnia.
34 Spem colloca in Deo, Dei
Sectare leges: & dabit
Dives potenſq; vt hoſtium
Cernas ſuperſtes exitum.
35 Vidi potentes impios
Gravîq; faſtu turgidos
Vireſcere inſtar laureæ
Amœna propter flumina.
36 Specto repentè, en lubricæ
Imago nuſquam gloriæ:
Nuſquam manent veſtigia
Cunctis gravis potentiæ.
37 Iuſti intuere & integri
Vitæ ſtatumq; & ordinem,
Videbis alto in otio
Lætam ſenectam degere.
38 At prompta ſemper lædere
Prorſum interibit factio.
Vitamq; claudet terminus
Dignus patratis nequiter.
39 Iuſtus ſalutis collocat
Omnem in Deo fiduciam:
Qui fulcit æquos robore,
Adverſa cum ſors intonat.
40 Dominus petenti fert opem,
Et in periclis liberat
Ab impijs, qui ſe & ſuam
Illi ſalutem credidit.

PSALMVS XXXVIII.

Domine ne in furore, &c

Carm. gen. III.

2 NE me furoris æſtuante incendio
Servator orbis argue:
Neu promerentem quamlibet pœnas graves
Pergas per iram plectere.
3 Hærent medullis penitus infixæ meis
Tuæ ſagittæ dexteræ.
4 Iræ tuæ hinc me & inde mentis conſcia
Sic vis paventem perculit,
Vt nulla plagis ſaucij pars corporis
Non langueat lethalibus:
Oſſa vt ſolutis artuum compagibus
Sceleris venenum attraxerint:
5 Sceleris profundo quod meum ceu gurgite
Caput reſorbens obruit:
Quod in alta rurſus me renitentem, velut
Immane ſaxum degravat.
6 Veteris cicatrix vulneris recruduit,
Vomîtq; tabem luridam.
7 Afflictus humilis vltimis premor malis
Luctu ſitúq; ſqualidus,
8 Clauſumq; cæcis fervet in præcordijs
Vlcus, nec vlla corporis
9 Expers doloris pars vacat. Sic debilis
Et fractus vſq; & vſq; ſum:
Malis vt impar voce lamentabili
Cor ejuletq; & rugiat.
10 Dominator orbis, vota nec animi mei,
Nec te latent ſuſpiria.
11 Pavens treménſq; turbidum cor palpitat:
Defecta membra viribus
Torpore marcent languido: noctem trahens
Caligat acies luminum.
12 Vicini, amici, & ſanguinis communio
Quos propior admorat mihi
Procul abſtitere, fœditatem vulnerum
Vix ſuſtinentes cernere,

13 At prompta semper in meum exitium manus,
Molita vim nefariam,
Dolosa tendit continenter retia.
Fraudesq; versat impias.
14 Ceu mutus ore, surdus aure, ego interim
Obtorpui silentio.
15 Elinguis instar & stupentis, crimina
Qui nesciat refellere.
16 In te reposita est spes mea: ô rerum potens
Rector benignus annue.
17 Ne risus hosti sim superbo, qui meis
Insultat insolens malis.
Qui, si vacillent lubrico lapsu pedes,
Læto triumphat gaudio.
18 Ad perferenda sum paratus verbera:
Vibice semper area
Cruenta turget exarati corporis
Sulcis flagrorum grandibus.
19 Merui, scelestus, fateor, heu merui: nocens
Do iure pœnas debitas:
20 Sed invalescit hostis atrox interim,
Virésq; sumit factio,
Vivunt vigentq; & immerentem iniuria
21 Me prosequuntur: pro bono
Malum rependunt: iugiter calumnias,
Quia recta sector, ingerunt.
22 Tu ne recede longius, neu deseras
Periculis in vltimis.
23 Accurre: dextram da salutarem, meæ
Salutis auctor vnice.

PSAL. XXXIX.

Dixi, custodiam vias &c

Carm. gen 111.

2 QVum sævus hostis me meo lætus malo
Lacesseret conviciis,
Mecum ipse, verbis abstinere ab asperis,
Et iurgiis decreveram.

3 Linguæ

3 Linguæ obſeravi clauſtra fræno, pertinax
Obmutui ſilentio.
Ac temerè ne quid os mali profunderet,
Verbis bonis clauſi exitum.
4 At ignis inſtar, vetitus egredi dolor,
Exarſit intus acrius.
Tandem obſtinatæ fræna pertinaciæ
Perfregit ira, ac talibus
5 Dominum rogavi. Mihi meæ vitæ modum
Qui ſit futurus indica:
Quando evolabo liber hoc moleſtiæ
Faſtidioſo è carcere.
6 Tu clauſa nullo ſæcla degis termino,
In te beatus ac potens:
At nos quod ævi vivimus penè eſt nihil,
Ac penè brevius quàm nihil.
7 Vmbræ fugacis inſtar, atq; imaginis
Quam reddit æquor vitreum:
Idq; ipſum inani in vanitate atq; anxiis
Aegreſcit in laboribus.
Animum libido torquet, inflat gaudium,
Spes tollit, ac timor premit.
Tumultuamur temere: congerimus bona
Incognitis hæredibus.
8 Quò me ergo vertam? quis laboranti feret
Opem? quis eximet malis?
9 Spes omnis in te: miſeriæ fontem meæ
Peccata tolle noxia.
Néve eſſe ſtultis me ſinas & improbis
Deſpectui & ludibrio.
10 Hoſtis protervi lingua me quum turpibus
Proſcinderet conviciis;
Obmutui, iræ vindices pœnas tuæ
Has eſſe gnarus ſcilicet.
11 Rector parenſq; gentis humanæ tuæ
Pauliſper aufer verbera.
Viréſq; linquunt, vita nec ſemper novis
Plagis ferendis ſufficit,

12 Te perſequente ſcelera pœnis, ilico
Vigor decorq; defluit,
Tineis pereſæ more veſtis. O homo
Caduca res & futilis:
13 Parens benigne precibus aurem da meis:
Neu verba ſperne ſupplicis:
Neu lacrymanti averte vultus hoſpiti,
Namq; hoſpes hanc terram colo:
Nec ego parentes nec mei certum locum
Habemus hîc: ſed in diem
Solliciti & horas, turbidas tranſegimus
Vitæ brevis moleſtias.
14 Igitur ſeveram paululum abſtine manum,
Feſſum vt reſumam ſpiritum:
Mortis priuſquam (reditus vnde non patet)
Tranſmiſerit me janua.

PSAL. XL.

Expectans expectavi Dominum.

Carm. gen. XVI.

2 QVum circumfremerent me timor & minæ,
Intentanſq; avidam mors fera dexteram,
Spes cœleſtis opis, ſera licet, tamen
Lenibat trepidam ſollicitudinem. 1765 A 14
3 Advertit Dominus, meq; voragine
Cænoſi implicitum gurgitis extulit:
Ac ſaxi ſolidis impoſito jugis
Monſtravit facilem qua graderer viam.
4 Afflavitq; novo pectora ſpiritu,
Suffecitq; ſuæ materiam novam
Laudis quam canerem dulcè loquacibus
Nervis, ac numeris lenè ſonantibus.
Hæc cernant rapidæ qui violentiæ
Fati vel dubijs caſibus imputant
Eventa, ac trepidi ſe Domini in fidem
Dent, qui ſtellifero regnat in æthere.
5 Felix qui ſtabili ſpe Dominum ac fide
Spectat, quem tumidæ pompa ſuperbiæ
Non ad ſe illecebris ducit inanibus,

Fallacis;

Fallaciq; boni ludit imagine.
6 In nos ſancte parens quot vigilantiæ
Et quàm mira tuæ pignora ſuppetunt,
Quæ nec mens acie cernere languida
Poſſit,nec numero lingua retexere.
7 Aurem mi tacitè vellis,& admones
Quod labem ſceleris nec pretium levet,
Nec ſanguis pecudis nil meritæ eluat,
Nec conſumpta focis expiet hòſtia.
8 Tum dixi,Venio: quod libet impera.
Adſum ſancte parens, juſſa capeſſere
Promptus :ceu tabulis ſcripta fidelibus
Edunt perpetui fata voluminis.
9 Huc mens,huc ſtudium tendit,vti tuis
Conformem monitis quæ gero,quæ loquor,
Quæ mecum tacitus cogito: nam tua
Inciſa eſt animo lex penitus meo.
10 Famam juſtitiæ per populos tuæ
Latè præco fero: nec labijs meis
Nec linguæ requies,omnibus vt tua
Terris (ipſe vides) nota ſit æquitas.
11 Nec juſtum tacui te mala plectere,
Promiſſiq; tenacem,& miſeris opis
Largum: me bonitas indice gentibus
Cunctis facta palàm eſt,& tua veritas.
12 Defendant igitur me bonitas tua,
Promiſſiq; fides fallere neſcia:
Obſeſſumq; malis innumeris tua
Me rerum genitor protege dextera
13 Me pœnæ,capitis quæ ſuperent pilos,
Omni ex parte premunt,quas neq; luminis
In promptu eſt acie noſſe: animus ſtupet,
Curarum innumeris obrutus æſtibus.
14 At tu mundi opifex ſancte,ſalutifer
Adſis: auxilium fer cito,& vltimis
Oppreſſum penitus ſubtrahe me malis.
15 Vt pravi pudeat conſilij improbos.
Turpem ignominiæ triſtitiam ferant,

Tendunt exitio qui laqueos meo:
Infamem referant consilii exitum
Nostris qui capiunt lætitiam é malis.
16 Hunc fructum sceleris percipiant sui,
In fraudem vt recidant quam mihi struxerant.
Frustratus doleatq; & rubeat, meas
Qui ridet lacrymas, & fruitur malis.
17 Qui credunt fidei se penitus tuæ,
Illos auxilii spes recreet tui:
At semper Domini nomen amabile
Certent tergeminis tollere honoribus.
18 Expes, pauper, inops sim licet, at mihi
Custos rerum opifex pervigil excubat.
Vitæ ô præsidium & certa salus meæ,
Adsis, neu trepida me crucia mora.

PSALMVS XLI.

Beatus vir qui intelligit &c.

Carm. gen. 11.

2 BEatus ille qui misertus pauperis,
Fert rebus in duris opem:
Nec arroganti despicit fastidio
Prostratum & oppressum malis.
3 Quem rerę fractum, & penitus abjectum, Deus
Attollet, & solabitur.
Cura fideli Dominus illum muniet
Et è periclis eruet:
Interq; vivos sospiti dabit frui
Vitæ beatæ commodis.
4 Artus cubili quum dolor prostraverit,
Opem feretq:. & lectulum
Versabit: omnem prorsus ægritudinem
In dulce vertet gaudium.
5 Quum me doloris vis acerbi àffligeret,
Opem poposci te Deus.
Animæ medere sauciæ (dixi) sui
Sceleris pudendo vulnere.
6 Dira imprecatur hostis, ac me devovet

Lætus meis incommodis.
Quando interibit (inquit) & cum corpore
Nox vna nomen obruet?
7 Si fortè quis me visit horum, corporis
Animiq; morbis anxium,
Vultu dolorem fingit, ac suspiria
Læto trahit de pectore:
Foras profectus conditum in præcordijs
Repentè virus evomit.
8 In me susurrat clanculum atq; obmurmurat
Scelesta conspiratio.
Clam machinantur sæva, in exitium meum
Consilia cuncta conferunt:
9 Secumq; jactant, Missa certè cælitus
Nunc dira vis mali hunc ligat:
Prostratus hæret: lectulo affixus jacet,
Noctem trahens novissimam.
10 Quin & sodalis, & mihi mensa & domo
Conjunctus, & cui maximè
Fidebam, ad hostes conferens sese meos,
In me ferox recalcitrat.
11 At tu salutis auctor & custos meæ,
Benignus in me respice.
Manum iacenti da salutarem, hostibus
Parem vt rependam gratiam.
12 Tui favoris pignus id certissimum
Erit mihi, & constantiæ
In me tuendo, quod malis lætus meis
Hostis ferox non gestiat.
13 Vires recepit corpus, innocentiam
Servavit animus, dexteram
Te porrigente, qui receperas tuam
Semper tuendum me in fidem.
14 Agnoscat orbis, vnicum & colat Deum,
Quem gens honorat Isaci:
Vnumq; laudet, temporum donec vices
Luces & vmbræ divident.

GEORGII BVCHANANI
PARAPHRASIS IN SECVNDVM Librum Psalmorum.

PSALMVS xlij.

Quemadmodum desiderat cervus ad fontes aquarum, &c.
Carm. gen. XIII.

2 NOn cervus fluvios sic avet algidos,
(Cervus turba canum quem premit) vt tui
Cor desiderio carpitur anxio,
Rerum conditor optime.
3 Huc me raptat amor dulcis,& impotens
Ardor ferre moras.O niveum diem
Qui templo reducem me statuet tuo,
O lucis jubar aureum?
4 Iejunus lacrymis pro dape se dolor
Pascit,turba meis obvia dum malis
Illudens rogat,Heus iste tuus Deus
Cur nunc deserit exulem?
5 At rursus bonitas quum subiit tua,
Et menti auxilij certa fides tui
Illuxit trepidæ, temporis illius
Me consolor imagine;
Festis quum populus me reducem choris,
Faustisq; excipiet vocibus,& Dei
Pompa cum celebri,me comitabitur
Augusta ad penetralia.
6 Cur me sollicitis,téq; doloribus
Mens ægra exanimas? pone metum,ac Deo
Te da: quo patriæ vindice redditus,
Grates sospes adhuc agam.
7 Hæc mentem recreat spes,licet aviis
Iordanis lateam saltibus,Hermoni
Exul dura licet saxa perambulem,
Solis hospita belluis.
8 Quamvis agminibus me mala densius

Omni

Omni ex parte premant, quàm super horridos
Montes grando sonat. quàm mare verberat
Raucis littora fluctibus:
9 Tu me si placido lumine videris,
Cedent tristitiæ nubila: tetricas
Mæroris tenebras discutiet mîhi
Lucis dulce jubar tuæ.
10 Laudes interea non mihi nox tuas,
Non curæ impedient. ô columen meum,
(Dicam) & certa salus, ludibrium feris
Cur me deseris hostibus?
11 Dirumpor, tacitis æstuat ignibus
Pectus, turba meis impia dum malis
Insultans rogat: Heus îste tuus Deus
Cur nunc deserit exulem?
12 Cur me sollicitis téq; doloribus
Mens ægra exanimas? pone metum, ac Deo
Te da: quo patriæ vindice redditus,
Grates lætus adhuc agam.

PSAL. XLIII.

Iudica me Deus, & discerne causam meam, &c

Carm. gen. XI.

1 VIndex esto mihi Deus,
Et patrocinio protege me tuo,
Oppressum scelere impio:
Et fraudum laqueos frange nefarios.
2 Vitæ ô præsidium meæ,
Cur me præsidio destituis tuo?
Cur luctu vagor obsitus,
Dum sævæ furias vito tyrannidis?
3 Profer lumen opis tuæ:
Montem pande viam quæ ferat ad tuum:
Montem, quam propriè domum
Maiestate tui numinis incolis.
4 Atq; aram adveniam ad tuam,
Ac te, lætitiæ materiam meæ.
Et grata cithara tibi

Grates lætus agam conditor optime.
5 Cur mœres anime anxie,
Ac me sollicito pectore maceras ?
Omnem pone metum, ac Deo
Curam crede tui, quem super æthera
Cantu sospes adhuc feram.
Quum salvus patriæ reddar amabili.

PSAL. XLIV.

Deus auribus nostris audivimus, &c.

Carm. gen. III.

2 VEtusta ad aures fama nostras attulit
Serisq; patres posteris
Stupenda facta tradidere à te Deus
Patrata priscis seculis:
3 Eliminatss quum prophanis gentibus
Et incolis prioribus,
Eorum labore fructibusq; perfrui
Nostris dedisti patribus.
4 Certè nec armis lucidis, nec viribus
Debemus has victorias :
Sed nos favoris aura mollis & tua
Protexit indulgentia.
5 Ergo salutis auctor vnice ô Deus,
Ades pijs salutifer.
6 Te dante vires, hostium ferociam
Tam facilè profugabimus,
Taurus minaci quā jacit cornu pilas
Stipulæve fasces aridæ.
Superba regū colla crasso in pulvere
Prostrata conculcabimus.
7 Non arcus istam lethifer fiduciam,
Non mucro sævus ingerit:
8 Tu nos ab hoste subtrahes, sternes solo
Infensa nobis agmina.
9 Non ergo semper jure te cantabimus
Nostræ salutis vindicem ?
Ac donec orbis astra volvet ignea,

Te prosequemur laudibus?
10 At nunc relictos objicis ferocium
Injuriæ nos hostium,
Nec prodis ante nostra ductor agmina
Qualis solebas antea.
11 Hosti imminenti terga cogis vertere,
Prædæq; das prementibus.
12 Pecus vt macello destinata, exponimur
Cædentium libidini.
Omnesq; terras barbararum gentium
Errore complemus vago.
13 Vænum dedisti nos palàm, nec auctio
Te ditiorem reddidit.
14 Vicina nostris oppida insultant malis,
15 Cladesq; rident. fabula
Sumus profanis nationibus: caput
Motànt, labella exporrigunt.
16 Oculis oberrat vsq; contumelia,
Pudorq; vultus inficit:
17 Dum voce acerba injurias exasperat,
Minasq; torvas adjicit
18 Hostis protervus. Obruti tot cladibus,
Tot vndequaq; instantibus;
Tamen nec vnquam est animus oblitus tui,
Tecumq, pacti fœderis.
19 Sese nec vllis territus periculis
Avertit aut flexit via
20 Recta pes: etsi penitus abjecti interim
Abs te: licet draconibus
Immitioris gentis addicti jugo,
Feramus vmbram ergastuli;
Et servitutem lugeamus, & necem
Vitæ precemur tædio.
21 Iniqua meritis si tuis oblivia
Offuderint se mentibus
Nostris, manusve supplices protendimus
Dijs impiarum gentium,
22 Id te lateret, abditas qui pectoris

Prorſus latebras inſpicis ?
23 Te propter, odio ceteris populis ſumus,
Et inſtar ovium cædimur.
In te favoris pendimus pœnas: tui
Amoris odia nos premunt.
24 Exurge, ſimilem ſomnolentiæ moram
Salutis auctor corripe.
25 Cur ora condis, immemorq; negligis
Tuos malis in vltimis?
Afflictus animus, & malis præſentibus
Laſſus, futuris anxius,
26 Succumbit oneri: ſtrata tabeſcunt humi
Defecta membra viribus.
27 Exurge genitor, & vigore corporis
Animiq; caſſos ſubleva:
Clemens bonuſq; nos ab hoſtîs impij
Immanitate libera.

PSAL. XLV.

Eructavit cor meum verbum, &c

Carm. gen. 1.

COr micat; exultant trepidis præcordia fibris,
Eructantq; novũ gravido de pectore carmen:
Certat lingua animũ fando, manus æmula linguã
Scribendo exæquare, meo nova carmina regi
3 Dũ cano: regi, hominũ cui nemo è ſemine cretus
Audeat eximiæ contendere munere formæ:
Quem decorat lepor, & roſeis affuſa labellis
Gratia: cui rerum cæli indulgentia ſpondet
Hunc fore perpetuum longæva in ſæcla tenorem.
4 Ergo armis invicte heros age, fortibus apta
5 Enſem humeris: enſem, per quem te gloria cælo
Aequat: & adverſum fidens fer pectus in hoſtem
Fræna tibi currus verum moderetur & æquum,
Et quæ præcipitem clementia temperat iram.
His ducibus tibi ſurget honos, tua dextera factis
Clara per ignotas fundet miracula terras:
6 Cordaq; vulnificis figens inimica ſagittis,
Sponte tibi coges validas procumbere gentes.

7 Nec maris aut terræ ſpatium, nec terminus ævi
Finièt imperium, ſceptri moderamine juſti
Quod regis, & leges mollis clementer acerbas.
8 Te ſuper æquævos omnes regnator olympi
Diligit, & læto vultum exhilaravit olivo:
Vnde tui mulcent populi nova gaudia mentes,
9 Pallia quum loculis tibi depromuntur eburnis,
Et myrrhæ paſſim lacrymæ, ſtactæq; ſuavis
Halitus, & molles caſiæ funduntur odores.
10 Ancillæ apparent genus alto è ſanguine regum
Inter honoratas promptæ ad tua juſſa miniſtras.
At regina thori conſors tibi dextera adhæret,
Auro picta ſinus, auro radiata capillos.
Miſit ab Eois Ophyre quod flava caminis.
11 Tuq; adeo regina audi, & rem pectore conde:
Nec mea dicta nega placidas demittere in aures
Iam nunc & patriã & patrẽ oblivíſcere, jam nunc
Ex animo caros penitus depone propinquos:
Vnum oculis ſpecta, vnum animo cõplectere regẽ:
Regem oculis animoq;, tuo qui pendet ab ore,
Vnius & pulchris defixus vultibus hæret.
12 Hunc dominũ agnoſce, & ſupplex venerare, nec (ille
13 Officio, ſtudioq; tibi concedet, & illa
Vndarum regina Tyrus te murice & auro
Accumulans colet: & vicina per oppida latè
Procumbent tibi ſupplicitet gaziſq; potentes,
Aut opibus clari: meritumq; feretis honorem
14 Hunc populi. Pharij proles generoſa tyranni
Tota decens, tota eſt gemmiſq; inſignis & auro:
Et facies cultum illuſtrat. facieq; decòra
15 Pulchrior eſt animus: Tibi rex en ducitur vxor
Dives opum, dives pictaï veſtis & auri,
Virginibus comitata ſuis: de ſtirpe propinquâ
Virginibus, quas pompa frequẽs clamore ſecũdo
16 Inſequitur, plauſuq; fremens, lætæq; choreæ
Cantibus auguſtam lætas deducet ad aulam.
17 Neu deſiderio nimium tangare tuorum
Virgo, tibi dulcem patriſq; & matris amorem
Leniet

Leniet adnascens sobolis generosa propago:
Quos regere imperio terras, totumq; per orbem
Adspicies populos sceptris frænare superbos.
18 Nec tu carminibus regina tacebere nostris:
Quaq; patet tellus liquido circumsona ponto,
Posteritas te sera canet: dumq; aurea volvet
Astra polus, memori semper celebrabere fama.

PSAL. XLVI.

Deus noster refugium, &c.

Carm. gen. VI.

2 QVum muniat nos præsidio suo,
Virtute firmet, quum gravis intonat
Procella, fortunæ periclis
Eripiat dominator orbis,
3 Nullam expavemus vim: quatiat licet
Orbem tumultus, terraq; sedibus
Convulsa, montium ruinis
Arctet aquas pelagi frementis:
4 Insana quamvis æquora sæviant,
Et vorticoso gurgite torqueant
Spumamq; limumq; & procellis
Terrificis scopulos flagellent.
5 Nam civitatem cui Deus vnicè
Indulget, aris & propriam suis
Dicavit, algenti pererrans
Lympha fugax hilarat liquore.
6 Occulta ne vis aut timor hosticus
Vrbis quietem sollicitet, Deus
Gentis suæ intentus saluti
Prævenit auxilijs pericla.
7 Gentes tumultus concitet impias,
Et regna belli concutiat furor,
Flammis fremat cœlum coruscis,
Terrificet labefacta tellus,
8 Hac & duelli pacis & arbiter
Stat, præliornm qui regit exitus,
Munimen, & nostræ salutis

Præsidium

Præſidium, Deus Abrahami.

9 Venite, adeſte, & cernite non prius
Audita, mira, incognita, quæ Deus
Patravit in terris ab ortu
Solis ad Heſperium cubile.

10 Funeſta belli incendia ſuſtulit:
Fregit cruentæ ſpicula lanceæ:
Contrivit arcus, & volucres
In cinerem minuit quadrigas.

11 Sedate motus mentis, ait Deus,
Meaſq; vires noſcite, quem colet
Quocunq; ſub cœlo repoſtas
Gens hominum colit orbis oras.

12 Hac & duelli, pacis & arbiter
Stat, præliorum qui regit exitus,
Munimen, & noſtræ ſalutis
Præſidium, Deus Abrahami.

PSAL XLVII.

Omnes gentes plaudite, &c

Carm. gen. x.

2 TElluris omnes incolæ
Deo canoros edite
Plauſus, canoris pangite
Læti Deum præconijs.

3 Deum verendum & arduum,
Maliſq; formidabilem,
Qui regna faſtu turgida
Frænat potenti dextera:

4 Qui bellicoſa compulit
Parêre nobis oppida:
Noſtrumq; gentes inclytas
Armis coëgit ſub jugum.

5 Hæreditatem qui ſuam
Nobis colendam credidit;
Vnde Iſaci nepotibus
Aeterna fulget gloria.

6 En templa ſcandit prævio

Lætum canente claſſico:
En ſcandit auctor omnium
Vulgi ſecundis plauſibus.
7 Cantate læta carmina
Deo, canora carmina
Cantate: regi pſallite
Iucunda veſtro carmina.
8 Qui ſceptra rerum temperat,
Ac regna terræ dividit:
Docti modorum dulcibus
Hunc ferte in aſtra cantibus:
9 Qui dirigit mortalium
Res, & ſalubri vinculo
Legum coërcet, lucido
E ſiderum prætorio.
10 Ad hunc potentes gentium
Se contulere principes:
Vltroq; colla ſub jugum
Rerum dedere præſides.
Noſtrum Deum dijs ceteris
Sublimiorem agnoſcite,
Cœlum, ſolumque, & ſidera
Suo regentem numine.

PSALMVS XLVIII.

Magnus Dominus & laud. &c

Carm. gen. III.

2 REctor beate cœlitum, cui nil viget
Simile aut ſecundum, cœlitum
Beate rector, ſancta iure te Sion
In aſtra tollit laudibus:
3 Sion opacam verſa ad Arcton, regia
Formoſa regis optimi:
Sion voluptas gentium, vberis ſoli
Aruis beatis accubans,
4 Senſere Domini vindicis potentiam
Solymæ ſuperbæ mœnia:
5 Senſere numen, quum feroces viribus

Coïere

Coïere reges copijs,
Castrisq; junctis, servitutem civibus
Tuis minati & vincula.
6 Perstrinxit oculos intuentium stupor,
Et horror artus perculit.
7 Quales tremores querulus excitat dolor
Vexante partu fœminas:
8 Pavorq; trepida sparsit attonitos fuga,
Euri procella vt æquora
Excita ab imis penitus everrens vadis,
Trepidas carinas dissipat.
9 Hæc facta priscis rettulere sæculis
Paruis parentes liberis:
Hæc nos in vrbe vidimus Dei, ratis
Qui frenat orbem legibus.
Hæc vrbe in illa vidimus, cui pervigil
Deus ipse custos excubat.
10 O sancte rerum genitor, in rebus malis
Tuam advocamus dexteram:
Tuas ad aras supplices advolvimur,
11 O rector orbis optime,
Tua laus per oras vltimas mundi, & tua
Imago fulget gloriæ
12 Et æquitatis. Te scelestos verbere
Plectente justo, gestient
Colles Sionis: nec feret tacitum suum
Iudæ propago gaudium.
13 Ite, & Sionem obambulate, mœnia
Spectate, turres arduas
14 Numerate, fossam & aggerem intuemini.
Molesq; celsas ædium.
Narrate natis, posterorum vt audiant
Et obstupescant sæcula:
15 Solumq; noscant & colant nostrum Deum,
Ortusq; finisque inscium:
Qui sempiternus sempiterna nos ope
A fraude vsq; proteget:

PSAL.

Audite hæc omnes, &c

Carm. gen. xv.

2 AVdite gentes, ortus & occidens
Advertite aures, & medio dies
Quos torret axe, & qui vitreum solũ
Ponti nivali finditis orbita.
3 Audite, sive ignotus, & infima
De plebe pauper, sive opibus potens,
Multaq; fulges plebe clientium,
Auriq; gazis ditibus incubas.
4 Fontes recludam jam sapientiæ:
Plenoq; promam pectoris è penu
5 Prudentiam: jam lingua recondita
Oracula gestit carmine pandere.
6 Cur congerendis me cruciem bonis,
Famemq; & acrẽ pauperiem timens,
Vt vita curis anxia tristibus
Me tristiorem trudat ad exitum ?
7 Gemmis & auro & murice divites
Superbientes adspice, qui sibi
Gaudent beato plaudere somnio,
Tutosq; fluxis credere se bonis.
8 Germanus auro non redimet suum
9 De morte fratrem : non pretio Deum
Donîsve flectet fata retexere,
Vt membra liquit frigida spiritus.
10 Sed nec perennes interitus moras
Dives pacisci, nec potis est putres
Ne solvat artus tempus edax. vetat
Id lege dura fixa necessitas,
11 Mors æqua stultis & sapientibus
Intentat arcum: par manet exitus
Vitæ hos & illos, occupat improbis
Ignotus hæres parta laboribus.
12 Villæ superbæ delicias breves,
Luxuq; structas regifico domos

May 3
1767

Linquunt

Linquunt: ſepulcríq; irremeabilis
Tenebricoſis ſub latebris iacent.
Quid fama duris parta laboribus
Prodeſt? inanis quid tituli decus?
Quid aura blandæ laudis, & ambitus
Nomen futuris prodere ſæculis?
13 Quum vani honoris ver breve floruit,
Lethale ſpirans mortis hiems, viros
Et bruta raptans interitu pari,
Oblivionis nube pari premit,
14 Hac ſtulti ierunt: hanc malè providos
Ducet nepotes error in orbitam:
15 Quos mors ſepulchri ſub ſcrobe conditos
Depaſcet, imbelles vt oves lupus,
Aeterno cœli temperies pios
Manes fovebit lucis in aureæ
Splendore: qualis manè fluit nitor
Per prata vernis picta coloribus.
Stultis ſenectus robora deteret,
Pro ſumptuoſis buſtum erit ædibus.
16 At me benignus de barathri cavo
Specu remiſſum ſuſcipiet Deus.
17 Nec te cupido ſauciet æmula,
Stuporve, ſi quem viderit impia
De plebe fluxis conſpícuum bonis,
Clarúmq; multa fulgere gloria.
18 Quum dexteram mors illacrymabilis
Iniecit, ex tam divite copia
Secum ſub vmbras nil feret: & comes
Infida buſtum gloria deſeret.
19 Dum commeantis pectora ſpiritus
Hauſtu caleſcunt, perfruitur bonis,
Seſeq; curat molliter, & monet
Omnes eundem pergere tramitem.
20 At quum parentes ceſſerit ad ſuos,
Longum dolebit ſtultitiam brevem,
Ad regna tractus lucis egentia,
Quæ ſemper horror nubibus obſidet.

21 Rectrix honoris ni ſapientia
Acceſſerit, brutis homo beſtijs
Nil intereſt: quos vita facit pares,
Expectat æquè inglorius exitus.

PSALMVS L.

Deus Deorum Dominus locutus &c

Carm. gen. vi.

1 QVi frænat æquis legibus arbiter
Superba regum colla minacium
Vocabit in jus orbem ab ortu
Solis ad Heſperium cubile.
2 Vultu verendo tum ſacer ardua
Pulchræ Sionis de ſpecula loquens,
Ad gentis humanæ coactum
Concilium Deus ora ſolvet.
3 Non facta ſemper non ſinet impia
Impunè graſſari, veniet Deus:
Flammæ vorax illum antecedet
Vis rapidis agitata ventis.
4 Teſtes vocabit, cum populo ſuo
Acturus, ignes, lumine conſcio
Qui cuncta deſpectant ab alto, &
Omniparæ ſola vaſta terræ.
5 Adeſte primum gens mihi propria,
Gens ſancta, (dicet) cui ſuper hoſtijs
Legem dedi ritè offerendis,
Perpetuum pepigiq; fœdus.
6 Hîc æquitatem judicis igneus,
Miratus æther, juſtitiam Dei
Annunciabit, nam ſedebit
(Ne dubita) Deus ipſe iudex.
7 Audi Abrahami progenies boni,
Peculiaris gens mihi: te voco,
Teſtem benignitatis in te
Perpetuæ & ſoliti favoris.
8 Non arguam te quod mihi victimæ
Cruore raro altaria ſparſeris,
Aut parcus armenti cremaris

Rara sacris holocausta flammis.

9 Non taurum egens te de stabulis peto,
10 Hircumve caulis. omne pecus meum est
Quod montium anfractus pererrat.
Quod nemorum tegitur latebris,
11 Nec me volucris rupis in edito
Vsquam recessu nidificans latet:
Non vlla picturato amictu
Ruris avis genialis hospes.
12 Quod si esurirem, scilicet vt petam
A te necesse est, arbiter ætheris
Terræ, fretiq; & quicquid ingens
Orbis habet gremio capaci.
13 Taurîne vescor carnibus, aut bibo
14 Hirci cruorem? pectore candido
Grates age, & quovis litabîs
Ritè Deo sine cæde voto.
15 Tum deprehensus rebus in asperis
Securus implora: auxilium feram,
Grates vt accepta salute
Lætus agas, Dominumq; laudes.
16 At impium sic alloquitur Deus;
Qua fronte leges tu recitas meas?
Et ore sanctum impurus audes
Sacrilego memorare fœdus?
17 Tu legum habenis impatiens regi,
Et institutis moribus & bonis
Iuratus hostis, voce laudas,
Tecum animo mea verba rides.
18 Cum fure furti consilium cois,
Mœchis adulter te socium applicas:
19 Ad probra projectus, dolosa
Perniciem meditare lingua.
20 Cum fratre iuncti vincula sanguinis
Oris procacis non rabiem premunt:
Infamia germanum eodem
Dedecoras vtero creatum.
21 Et arbitraris me similem tui,

Quòd perpetrata hæc dissimulaverim?
Ne crede: tecum expostulabo,
Ante oculos tua facta ponam:
22 Considerate hæc vos quibus excidit
De mente cæca mentio numinis:
Ne, quum prehendam, nemo sit qui
De manibus mihi prensa tollat.
23 Si victimam vis magnificam mihi
Mactare, laudes canta, age gratias:
Hac itur ad certam salutem,
Hæc superos via pandit axes.

PSALMVS LI.

Miserere mei Deus, &c.

Carm. geu. v.

3 O Salus rerum, lacrymis precantum
Mollibus flecti facilis, rogantem
Lenis exaudi, scelerumq; tetras
Ablue sordes.
4 Vsq; peccati lave & vsq; labem,
Dum repurgatum maculis pudendis
Purius corpus niteat recocto
Ignibus auro.
5 Nam meam agnosco (pudet heu pigetq;)
Ah miser labem: vitijq; fœda
Mentis obversans oculis imago
Semper oberrat.
6 Vnus arcani es mihi testis: vnus
Arbiter verax, temerario ausu
Improbas linguas tua judicantum
Facta refutas.
7 Quippe jam primo scelus vsque ab ortu
Hæret, infectas vitians medullas;
Deq; conceptu genitricis hausi
Semina labis.
8 At tibi cordi est sine fraude veri
Simplicis candor, fideiq; certæ
Puritas, nullo labefacta duri
Turbinis ictu.

Hanc

Hanc facis tanti, vitiis vt atris
Oblito, legum sapientiæq;
Tu mihi arcanæ facilis beatum in-
dulseris haustum.
9 Ergo me hyssopi, sator alme, lustra
Frondis adspersu: maculæq; cedent,
Membra candorem tibi lota vincent
Pura nivalem.
10 Si bonus lætum placidusq; mittàs
Nuntium, tristem mihi recreabis
Gaudio mèntem: stupidos recurret
Robur in artus.
11 Ne meos lapsus oculis acutis
Semper observa numeráve labes:
Sed malæ culpæ nimium tenaces
Ablue sordes,
12 Cor mihi rectum, scelerisq; purum,
O potens rerum genitor, refinge:
Spiritum firmum renova novata
Cordis in aula.
13 Neu mihi avertas faciem, tuoq;
Arceas vultu procul, auferasq;
Spiritum sanctum, calida incitatus
Rursus ab ira.
14 Redde, speratæ solido vt salutis
Gaudio per te fruar, inquieti
Spiritu motus animi rebelles
Principe firma.
15 Tum meo exemplo moniti scelestã,
Quos via flexit malesuadus error,
Denuó legum duce me tuarum
Iussa capessent.
16 Expia noxa mihi sospitator
Cædis infandæ caput obligatum, vt
Te canam justum, pariterq; lapsis
Parcere largum,
17 Tu viam vocis mihi pande: mutum
Tu Deus linguæ moderare plectrum;

Tum feram latè tua magna gentes
Facta per omnes.
18 Victimæ si te caperent, dedissem
Victimam: sed te neq; sanguis hirci
Fusus, aut sacris holocausta placant
Addita flammis.
19 Pœnitens fraudum scelerumq; pectus,
Spiritus fracti, mala cor perosum,
Hæc Deum placant: adhibe hæc, & absque
Thure litabis.
20 Gentis humanæ bone dux Sionem
Quo soles vultu facilis tuere:
Pace florentes Solymæ beatæ
Protege turres.
21 Tum tibi votis bona mens pudicis
Sacrà persolvet: sacer hircus ignes
Pascet, & sanguis vituli calentem
Imbuet aram.

PSAL. LII.

Quid gloriaris in malitia, &c.

Carm. gen. x.

3 QVid gloriaris impie
Tyranne pravis artibus?
Innoxiis clementia
Divina semper excubat.
4 Tua lingua semper fraudibus
Intenta comminiscitur
Nefas, nitente cotibus
Acutior novacula.
5 Te prava rectis plus juvant,
Plus falsa veris recreant:
6 Dolisq; pestilentibus
Libenter aurem commodas,
7 Ergo Deus te conteret,
Hominumq; contubernio
Eliminabit, ac domum
Evertet omnem funditus.

8 Iustus

8 Iustus videbit, & gravem
Dei pavebit dexteram :
Vanaq: dignos exitus
Ridebit impotentia.
9 En ille gazis (inquiet)
Malisq; fidens artibus,
Securus ille numinis,
Divinæ opis nil indigens.
10 Ego, ceu virens olivula,
Domini in agello consita,
Florebo, spe fretus bona
Cœlestis indulgentiæ.
11 Te semper in cœtu pio
Fraudis scelestæ vindicem
Canam, & tuæ clementiæ
Spe, dura cuncta perferam,

PSAL. LIII.

Dixit insipiens in corde &c

Carm. gen. III.

2 OPinionum fœda mentem toxico,
Corpusq; scelerum sordibus
Contaminata turba, vela dum cupit
Suo furori obtendere,
Ferri ac referri sortis arbitrio omnia
Humana comminiscitur.
Ergo exoluta numinis formidine,
Dat frena turpitudini :
Scelesta, fœda, abominãda excogitat,
Excogitata perpetrat.
3 Ex arce celsa siderum deflexerat
Dominus in orbem lumina.
Si quem videret fortè non penitus malis
Corruptum opinionibus,
Qui mentis oculis omnium fideliter
Rerum parentem quæreret:
4 Erroris omnes nebulis fallacibus,
Fraus illigarat cassibus.
Se cuncti eisdem polluêre sordibus,

Nec recta cuiquam curæ erant.
5 Ergo ille mitis, ille munificus parens,
Ira incitatus aspera,
Gens (inquit) ista plena scelerum ac sordium
Crudelis animo & impia,
Quæ panis instar devorat plebem meam,
Ecquando cognoscat Deum?
Ecquando mentis lumine in periculis
Agnoscet orbis arbitrum?
6 Certè timebit non timenda, & conscius
Vexabit horror pectora.
Nam Dominus ossa conteretq;, & hostium
Ausus retundet impios.
Vultum pudoris turpibus sparget notis:
Turbabit animum infamia.
7 En vnquam Eoo lucifer salutifer
Ab axe promet hunc diem?
Ab arce Dominus quum Sionis ardua
Speratam opem feret suis.
Patriæq; vinclis liberos hostilibus
Reddet nepotes Isaci:
Electa laudes illius gens vt canat
Perfusa vero gaudio,

PSALMVS liv.

Deus in nomine tuo saluum, &c

Carm.gen.x.

3 RErum parens me protege,
Et sævo ab hoste libera,
Nomen boni vt colant tuum,
Et vim pavescant impij,
4 Audi benignus supplicem,
Nec durus aurem questibus
5 Occlude: vitæ nam meæ
Crudelis hostis imminet.
Infestus hostis imminet
Vitæ meæ: nec vindicem
Dei potentis dexteram

Sibi imminentem respicit.
6 Rerum sed æquus arbiter
Opem feret: periculis
Me liberatum fulciet,
Et sospitem tuebitur.
7 Suis peribit artibus
Scelesta fraus, & incident
In ipsa cæci retia
Quæ clàm mihi tetenderant.
8 Te munerabor: te canam
Patrem, bonis placabilem,
Maliisq; formidabilem.
9 Qui libero molestiis
Mihi dedisti gaudia
Haurire læto lumine
De clade gentis perfidæ,

PSAL. LV.

Exaudi Deus orationem meam &c

Carm. gen. v.

2 COElitum rector bone, mitis aurem
Admove in rebus trepidis vocanti,
Neu meos vultu tetrico severus
Despice questus.
3 Adspice attentus mihi quo tumultu
AEstuet pectus: gemitu dolores
Quo fremant, dum vis mihi frausq; sævi
Imminet hostis.
4 Imminet sævus capiti tyrannus,
Et meæ famæ meditatur atrox
Crimen, & secum furit impotenti
Turbidus ira.
5 Cor micat, nervis trepidant solutis
6 Ossium nexus, animus labascit,
Semper & pallens oculis oberrat
Mortis imago.

7 Ergo ſic mecum loquor: O quis altos
Nubium in tractus celeri columbæ
Me levet penna, nemorum & remotis
Siſtat in antris?
8 Vt procul cura trepida metuq;
Montium ſolos habitem receſſus,
9 Ocyor ventis ferar & coruſci
Fulminis alis.
10 O Deus linguas malè perde pravas,
Illitas linguas gelido veneno:
Quæ dolis, probris, rabidiſq; vexant
Litibus vrbem.
11 Sive lux fundat radios micantes,
Sive nox fundat tenebras opacas,
Excubant muris maledicta, vicis
Omnibus errant.
12 Vis, furor, fraudes, ſcelerum libido
Obſidet cunctos aditus viarum:
Et fames auri miſeram trucidans
Fœnore plebem.
13 Si palàm ſævos inimicus enſes
Stringeret, ſi clàm laqueos pararet,
Dente ſi famam peteret maligno
Aequior eſſem.
14 Tu mihi inſultas comes & ſodalis,
15 Teſtis arcani taciturni, & auctor
Conſilî, ſacræ totieſq; iunctus
Fœdere menſæ.
16 Gentis humanæ moderator orbem
Qui ſalutari regis æquitate,
Fraudis auctores ſcelerumq; vivos
Obrue terra.
17 At mihi attentam dabis æquus aure,
18 Sive lux promat radios ab vndis:
Sive lux condat radios ſub vndis
Veſpere ſero.
19 Inter hoſtiles dabis vt tumultus
Tutus evadam, mihi nam ſuperbis

Vi-

Viribus fretus numeroq; sævus
Imminet hostis.
20 O potens rerum, sine fine pœnis
Tu premes justîs scelerum impiorum
Arrogans pectus quibus obstînata
Intumet ira.
21 Pace qui ficta simulant amicæ
Mentis affectus, animoq: virus
Occulunt, prisco neq; facta curant
Fœdera ritu:
22 Lacteus blando fluit ore rivus:
Bella cor spirat fera, suaviorq;
Balsamo sermo secat instar ensis
Vulnere cæco.
23 Tu tui curam Domino relinque,
Is tuos gressus reget, is dolores
Leniet, justumq; ope sublevabit
Rebus in arctis
24 Impio, fallaci, avidoq; cædis
Fila mors rumpet viridi in juventa:
Me tui, rector bone, spes favoris
Certa fovebit.

PSAL. LVI.

Miserere mei Deus, quoniam &c

Carm. gen. VI.

2 ORbis creator me bonus adspice,
Injurioso quem pede proruturum
Hostisq; conculcat, premitq;
Assiduis agitans periclis.
3 Conculcat hostis me numero ferox,
Et insolenti sævitia premit:
Nec liberas luces laborum,
Nec vacuas finit ire noctes.
4 Seu luce terror sollicitus mihi,
Seu nocte circumstat, pater optime,
Spes rebus in duris mihi vna
Et columen superas salutis,

5 Te fretus vno, pollicitis tuis
Innixus vnis, nec metuam dolos
Mortalium cæcos, minasq;
Terrificas & aperta bella.
6 Calumniantur quæ loquor omnia,
Pravaq; carpunt facta libidine:
Huc conferunt omnem laborem, vt
Exitium mihi moliantur.
7 Cœtusq; cogunt, & capiti meo
Quá fraude, quâ vi jugiter imminent:
Vestigia observant, nec horam
Insidijs vacuam relinquunt.
8 Impunè tantam nequitiam ferent?
Praviq; fructum consilij legent?
O arbiter mundi, nec illos
Præcipites agis in ruinam?
9 Meæ labores tu numeras fugæ:
Vrna repostas tu lacrymas meas
Servas: apud te certa constat
Vsque mei ratio doloris.
10 Aurem vocanti tu facilem mihi
Das, atq; inanes spes facis hostium:
Et signa non obscura amici
Das animi, & stabilis favoris.
11 Te fretus vno, pollicitis tuis
Innixus vnis, nil metuam dolos
Mortalium cæcos, minasq;
Terrificas & aperta bella.
12 Te semper ergo carmine patrio
Laudabo, vitæ præsidium meæ:
13 Ex hostium ferro, dolisq;
Incolumis tibi vota reddam.
14 Te liberatus vindice, te meum
Firmante gressum, ne titubent pedes,
Dum spiritus fovebit artus,
Iussa sequar tua, rector orbis.

Miserere mei Deus, &c.

Carm. gen. 11.

2 SAncte parens miserere animæ pereuntis, & om-
In te salutis quæ locavit spem suæ: (nem
Meq; tuis alis tectum defende, procellæ
Dum sævientis impetus deferveat.
3 Te voco, te (solum in rebus quod restat egenis)
Appello, supplex & tuam imploro fidem.
Te voco qui cumulata mihi promissa refundes,
Et cœpta duces prosperos ad exitus:
4 Qui mihi subsidium è cælo præbebis, & hostis
Iamjam imminentis liberabis faucibus,
Qui dabis auxilium ex adyto sublimis olympi,
Memorq; fidei & pristinæ clementiæ.
5 Inter enim sævos habito feritate leones:
Flammam vomentes versor inter belluas,
Lingua quibus sævo proscindit acutius ense,
Dentes sagittis lanceæq; cuspide.
6 O Deus augustum celso caput exere cœlo:
Ostende terris gloriæ jubar tuæ.
7 Explicuere meis pedibus sua retia: terræ
Me sævus hostis penitus afflictum premit.
Et scrobibus fossis iter obsedere: sed ipsi
Mihi paratas in scrobes cæci ruent.
8 Mens invicta malis, animi vigor integer, orbis
Te voco rector, te celebrabit lyra.
Eia age depositis mens expergiscere curis,
Et tu canora barbitos cum nabliis.
9 Ocyus auroræ quàm lucifer excitet ignes,
Aurora cantus quàm volucrum exsuscitet;
10 Te pater alme canã: populos tua facta per omn
Quacunq; tellus panditur, vates feram.
11 Nam tua siderei bonitas fastigia cœli,
Fidesq; tractus nubium supervolat.
12 O Deus augustum nitido caput exere cœlo,
Ostende terris gloriæ jubar tuæ.

Si vere utique iustitiam, &c
Carm. gen. VI.

2 QVi jura celso de solio datis,
Qui fræna legum flectitis, en erit
De plebis vt causis egenæ
Iudicio statuatis æquo?
3 Quin mente prava nequitiam & dolos
Versant, sub vmbra justitiæ tegunt
Injuriam: factis honesti
Objiciunt speciem pudendîs.
4 Materna ab alvo flagitij viam
Sensim sequuntur: perq; suos gradus
Obliqua sectandi libido
Cum teneris adolescit annis.
5 Lingua venenum pestifera gerunt:
6 Auresq; claudunt consilijs, velut
Obturat aurës callida aspis,
Quæ magicos metuit susurros.
7 Confringe malas, ô Deus, impudens
Os comminutis contere dentibus:
Et rictibus sævis hiantes
Hos inhibe catulos leonum.
8 Emissa fracta cuspide spicula
Intercidant, nec vulnera perferant:
Ipsiq; vanescant repentè,
Per bibulas velut vnda arenas.
9 Sensim liquescant, tardi gradus velut
Limax: acerbo funere deferant
Vitale lumen, more fœtus
Ante suum pereuntis ortum.
10 Florentis ævi in limine, turbinis
Vis atra tollat progeniem, prius
Quàm surculus spinas tenellus
Exerat, & stimulis acutis
Fœcunda latè brachia porrigat,
11 Iustiq; pœnæ vindicis exitum
Læti videbunt, impijq;
Sub pedibus fluvium cruoris,

12 Vitæ benè actæ gens hominum sciet
Manere justos præmia: at impios
Manere pœnas, arbitrumq;
Esse Deum sciet orbis æquum.

PSAL. LIX.

Eripe me de inimicis meis &c

Carm. gen. x.

2 AB hostis inclementia
Me rector orbis assere:
Defende vim crudeliter
Me semper oppugnantium.
3 Ab improbis me protege
Lætis cruore innoxio,
4 Meæ saluti per dolum
Qui cæca tendunt retia.
5 Vltro immerentis in caput
Consilia cuncta conferunt:
6 Exurge, teq; pessimis
Fer obviam conatibus.
O arbiter mortalium
Et agminum cœlestium,
Favore semper qui pios
Peculiari amplecteris,
Exurge, pœnis impias
Compesce gentes: perfidis
Neq; parce, qui sibi favent
Nefanda quum patraverint.
7 A sole Eoo ad hesperum
Perambulabunt compita
Et instar oberrantium
Canum feroces obstrepent.
8 Nihil nisi merum crepant
Ferrum, cruorem, vulnera:
Et quæ loquuntur propalàm,
Clam posse rentur obrui.
9 Meæ salutis tu Deus
Tutela præsens, irritas
Ridebis iras, & tua

Me dextera tueberis.
10 Tu robur es meum, meæ
Vires, & arx fiduciæ.
Ergo quieto pectore
Expecto ſpe tui auxilî.
11 Diſcrimina imminentia
Ope antevertes: & malis
Fracta hoſtium ſuperbia,
Læto fruar ſpectaculo.
12 Ne prorſus impios tamen
Vna ruina elimina,
Oblivioſo ne pij
Torpore recta negligant:
Sed error illos diſſipet
Vagos per orbis vltimas
Oras: tuaq; dextera
Semen piorum protege.
13 Ob oris arrogantiam,
Viruſq; linguæ noxium,
Mendacia & perjuria,
Conſume ſemen impium:
14 Evelle ſtirpe ab vltima
Iuſti furoris impetu,
Vt norit orbis vltimus
Deum bonorum vindicem.
15 A ſole Eoo ad Heſperum
Perambulabunt compita,
Et inſtar oblatrantium
Canum procaces obſtrepent.
16 Paſſim vagati, pauperem
Victum vt parent, ſub veſperum
Serum petant cubilia,
Victus egentes pauperis.
17 Ego interim Deum canam
Fortem, bonumq; in aſperis
Rebus ſuorum vindicem,
Fidumq; propugnaculum.
18 Deum canam, qui robore

Me

Me fulcit, auget viribus,
Benignitate ſublevat,
Tuetur arx vt ænea.

PSAL. LX.

Deus repuliſti nos &c

Carm. gen. 11.

3 SAncte parens, noſtris vitijs offenſus, abactos
Preſſoſq; duris diſſipaſti nos malis:
Placatus mitiſq; veni, iamq; immemor iræ
Salutis auctor ad tuos revertere.
4 Omnis ager rimis te concutiente dehiſcit:
Committe rimas, refice quaſſatum ſolum.
5 Dura tuæ genti ſpectacula ferre dediſti
Inebriatæ poculo formidinis:
6 At trepidos tandemq; animi miſeratus egenos,
Signum ſalutis efferes: qui te colunt,
Veridicis freti oraclis formidine merſum
Erigere rurſus audeant vt verticem:
7 Eripiaſq; tuos gelidi formidine lethi
Præſens, & opifex invocantes audias.
8 Audiit ex adytoq; Deus flammantis olympi,
Vocem rependit gaudij prænuntiam,
En tibi frugiferos Sichimæ diſpertiar agros:
Vallem Suchoti metiar decempeda.
9 Nonne mihi parent Iacobi pignora, quiſquis
Vel pecore tondet arva, vel vomere ſecat?
10 Oppida ſub pedibus Syriæ calcabo ſuperbæ,
Moabum, Idumen, & Palæſtinas domos.
11 Quis mihi pandet iter munitas ductor ad arces?
Muros Idumes divitis quis diruet ?
12 Quis, niſi tu noſtræ gentis Deus vnice tutor,
Qui nos premendos hoſtibus reliqueras.
Offenſus vitijs pravis: nec in arma ruentes
Noſtros præibas dux vt ante exercitus.
13 Nunc pater auxiliū rebus bonus adfer in arctis,
Humana fallax credulos ſpes decipit:
14 Te duce, victrici decorati tempora lauro,
Pedibus prememus hoſtis arrogantiam.

Exaudi Deus deprecationem meam, &c

Carm. gen. xv.

2 AVdi vocantem me bonus, & meis
Intentus aurem da precibus Deus.
3 Projectus oris orbis in vltimis,
Ad te recurram rebus in asperis.
Me siste rupis culmine in arduo
4 Procul periclis. semper enim tui
Spe fretus, hostis tutus ab impetu,
Munitæ vt arcis præsidio fui.
5 Tentorio fac semper vt in tuo
Degam, sub alis protegar & tuis:
6 Qui lenis aurem das precibus meis
Qui vota lætum ducis ad exitum.
Frænare sceptris te metuentium
7 Hæreditatem das mihi: regiæ
Tu longa vitæ tempora porrigens
Nectes peractis sæcula sæculis.
8 Securus vt te pérpetuò colat
Rex, liberalem porrige dexteram
Fortuna in omni: quaq; soles fide
Fac vt fruatut pollicitis tuis.
9 Ac tum periclis liber ab asperis,
Te voce, dulci te cithara canam
Pacti tenacem, & munificum tuis,
Et vota ad aras perpetuò feram.

PSAL. lxij

Nonne Deo subiecta erit, &c

Carm. gen. III.

2 MEns acquiescit vnicè mea in Dèo:
Hinc spes salutis, arduis
3 In rebus arx hæc: tutus hoc munimine
Nullum tremiscam ad impetum.
4 Quousq; tectis fraudibus subvertere
Innoxium tentabitis?
Pœnas daturi mox & ipsi, improvidi
Iamjam imminentis exitus,

Pronã

Proni in ruinam incumbitis, ceu mœnia
Saxis solutis putria:
5 Et interim omnes corporisq; & ingens
Vires eò contenditis.
Vobis placetis fabulis vanis, gradu
Turbetis impij vt pium.
Clàm devovetis corde tacito, propalàm
Laudatis ore subdolo.
6 At tu acquiesce mens mea in Deo tamen:
Hinc spes salutis, arduis
7 In rebus arx hæc e tutus hoc munimine
Nullum tremiscam ad impetum:
8 Spes inde vitæ & gloriæ pendet meæ
Et roboris fiducia.
9 Quocunq; cœli gens colis sub sidere,
Huic crede rem, sobolem, domum.
Omnes ad illum mentis ægritudines,
Et læta defer & refer:
Semperq; præsens numen ejus omnibus
Adesse cœptis senties.
10 Ventosa regum & principum potentia
Est vanitate vanior.
Adeoq; fumo levior, vt si principum
Hanc lance vires omnium,
Inanitatem hac colloces, cunctis simul
Inanitas præponderet.
11 Ne firma spera parta per vim, ne nimis
Confide stultis viribus.
Opes abundant affluenter, ne bonis
Da rebus animum credulum.
12 Semel est professus, nec semel tantum Deum
Id profitentem audivimus,
Se posse solum cuncta, se solum bonum,
Et arbitrum rerum vnicum:
13 Bonis benignum semper & placabilem,
Malisq; formidabilem.

Deus Deus meus ad te, &c

Carm. gen, XVIII,

2 DEus, ſalutis auctor & cuſtos meæ,
Te veneror roſeus, quum fugat aſtra dies.
Te mens anhëlat, membra ſitiunt languida,
Terra velut pluvias arida quærit aquas.
3 Quamvis arenas aridas æſtu colam,
Præſentem Dominum mens videt vſq; meum;
Non aliter, adyta arcana quàm ſi conſpicer,
Numinis adſervant quæ mouumenta tui.
4 Nec dulcis æquè eſt vita, quàm benignitas,
Qua vitam munis proſequeriſq; meam:
5 Ergo remotis diſſitus quanvis locis,
Præſidio tutus te celebrabo tuo:
Tui ſonabunt nominis præconia,
Quæ dederis vitæ tempora cunq; meæ.
6 Nec victus æquè recreat corpus, tua
Excitat vt mentem laus celebrata meam.
7 Tu nocte carmen: manè tu carmen mihi es:
8 Tu trepido præſens fers mihi ſemper opem.
Securus alis conquieſco ſub tuis:
Teq; procul curis & tua facta canam.
9 Te quærit animus, te colit, te deperit:
Tu valida fulcis me pater alme manu.
10 At qui laborant per nefas me perdere,
Conſilijs pravis digna ruina premet.
11 Ferro profundent ſpiritum nefarium:
Membra dabunt avidis dilanianda lupis.
12 Rex lætus autem vindicem agnoſcet Deum,
Et quicunq; Dei numina ritè colunt.
Metu ſtupentes conticeſcent impij,
Spe ſtolida fluxis qui tumuere bonis.

PSAL. LXIV.

Exaudi Deus orationem, &c

Carm. gen. VIII.

2 AVdi ſancte parens non tetricus preces
Te poſcentis opem rebus in aſperis:

Et fallacis ab hostis
Vitam fraudibus eripe.
3 Pravorum tacitis factio me dolis
Oppugnat, trucibus consilijs fremunt,
Conspirantq; sceleſti:
Tu me dux bonus eripe.
4 Linguas ceu gladios exacuunt suos:
Oris pestiferi verba nefaria
Intentant, medicata
Tanquam spicula toxico.
5 Vt rectos animi ex insidijs petant,
Et securi avida mente coquunt nefas:
Nec quenquam malefacti
Formidant fore vindicem.
6 Designant animis horrificum scelus,
Et sævo laqueos consilio parant:
Inter seq; loquuntur,
Nemo conscius hæc sciet.
7 Cor, mens, ingenium, consilium, labor,
Huc tendunt, facies vt scelerum novas
Et fraudum meditentur:
Hoc vnum studium fuit.
8 Ast illos subiti cuspide spiculi
Incautos feriet magna Dei manus,
Et lethalia certa
Figet vulnera dextera.
9 Spectantes gelidus corripiet timor,
Auctori exitium quum videant suæ
Dirum immittere linguæ
Virosæ mala toxica.
10 Gens humana tuæ robora dexteræ
Agnoscet, meritis laudibus efferet:
Et mirabitur altæ
Lumen perspicientiæ.
11 Iusti spes animos eriget, & Dei
Tutus præsidio, lætitia fremet:
Et gaudentia corda
Vero simplice gestient.

PSALMVS LXV.

Te decet hymnus Deus in Sion.

Carm. gen. v.

2 TE manent laudes Deus in Sione:
Hîc tibi castis operata sacris
Vota gens solvet tua, victimisq;
Imbuet aras.

3 Quiq; tam præsens tibi supplicantum
Exitus votis tribuas secundos,
Te petent gentes sub vtroq; mundi
Axe jacentes.

4 Nostra nunc justis scelerata facta
Nos premunt pœnis: facilis querelis
Tu tamen flecti, mala servitutis
Vincula franges.

5 O quater plusquam quater ô beatos
Quos leges, lectos facies amicos;
Vt colant puri tibi dedicati
Atria templi.

Illa lux felix, cumulata cunctis
Lux bonis, pectus satiabit ægrum
Gaudio, quæ nos reduces sacrata
Sistet in æde.

6 Annues nostris facilis querelis,
Finium terræ Deus vltimorum
Spes, & extremas maris ambientis
Gurgite terras.

Tum stupor mentes quatiet tuentum,
O Deus nostræ columen salutis,
Te malis durum, miseris benignum,
Omnibus æquum.

7 Tu potens rerum, validisq; pollens
Viribus, firmas stabili catena
Montium tractus, jugáq; inquietis
Tunsa procellis.

8 Tu maris nigris agitata ventis
Terga componis: cohibes rebelles
Gentium motus, placidaq; mutas
Pace tumultus.

9 Vltimi rerum tua ſigna norunt
Et pavent fines, quoties coruſcis
Turgidum flammis fremuit ſonoro
Murmure cœlum.
Quiq; Phœbæos habitant ad ortus,
Et quibus ſera face Phœbus vndas
Tingit, auctorem te hilares fatentur
Lucis & vmbræ.
10 Tu ſolum terræ ſitientis imbrem
Lætus inviſis, gravidæq; nubis
De ſinu fundis genitale pigros,
Semen in agros.
Alveus pleno tibi ſemper amne
Turgidos læta novat arva fruge,
Floribus campos, nemorum virentes
Fronde receſſus.
11 Rore tu leni ſola contumacis
Maceras terræ, ſubigiſq; glebas:
Ebrius ſulcos viridante amictu
Meſſis inumbras.
12 Quâ feres greſſus, renovabis annum
Fertilem frugum: vegetanſq; fœtus
Per cavas valles riguoſq; ſaltus
Impluet humor.
13 Geſtiat pauper tiguri colonus,
Lacte diſtentas comitans capellas:
14 Mugient colles, & amica feſſis
Silva juvencis.
Spes aratoris cupidas fovebit
Fluctuans latis ſeges alma campis:
Vt canat feſta tibi feriatus
Carmen in vmbra.

PSAL. LXVI.

Iubilate Deo omnis terra, &c

Carm. gen. XIX.

1 INcolæ terrarum, ab ortu
Solis vltimum ad cubile,
Eia Domino pſallite.

2 Eia Domino jubilate:
Nomen ejus, numen ejus
Ferte in astra laudibus,
3 Dicite illi: Rector orbis
Sancte, quàm stupenda rerum
Est tuarum gloria!
Quanta virtus! qua protervos,
Mente fracta, cogis hostes
Supplices procumbere.
4 Te parentem læta honoret,
Te potentem prona adoret
Tota rerum machina.
Voce blanda te canamus,
Barbito dulci sonemus,
Carminumq; cantibus.
5 Eia adeste, facta cunctis
Cernite admiranda sæclis:
Acriterq; expendite
Facta providi parentis
Facta Domini consulentis
Arte mira servulis.
6 Vertit æquor æstuosum
Aridæ in campos arenæ,
Fluminis per alveum
Agmen ire gratulantum,
Ceu per arva sicca, fecit,
Stante fluctu lauguido.
7 Frænat vnus orbem habenis
Sempiternis: intuetur
Et pios & impios.
Nec sinit sibi rebelles
Viribus fretos superbis,
Improbis votis frui.
8 Laus Deo nostro per omnes
Orbis oras: omnis vnum
Laudet illum natio,
9 Morte liberavit vnus
Nos propinqua; fulcit vnus

Liberos firmo gradu.
10 Igne vt aurum, examinasti
11 Nos periclis: illigasti
Hostium nos cassibus.
12 Vincla lumbis, fræna malis
Sub tyrannis induisti
Impotentis imperî:
Sed per ignes, sed per vndas,
Divitis tamen dedisti
Vber agri exercitis.
13 Ergo supplex introibo
Templa, victimasq; cædam:
14 Vota supplex offeram,
Vota duris in periclis
15 Nuncupata, pinguis agnus,
Cornigerq; agni parens,
Bos & hircus sanguine aras
Imbuent: nec thura deerunt
De Sabæo stipite.
16 Dum Dei benignitatem
Explico in me, cuncti adeste
Qui Deum veremini.
17 Audiit statim vocantem.
Nos vocantes audientem
Prosequamur laudibus.
18 Conscios sceleris nefandi
Supplicantes rector orbis
Aure surda respuit:
19 At mihi lenis, bonusq;
Supplicanti semper aurem
Non severam commodat.
20 Gratias ago parenti
Optimo, qui se roganti
Asperum non præbuit:
Qui sua benignitate
Destitutum non reliquit
Rebus vnquam in asperis.

Deus misereatur nostri, &c.

Carm. gen. v.

2 ARbiter mundi, placidus, bonusq;
Parce delictis, solito & favore
Terra fac lætis segetem, pecusq;
Nutriat arvis:
3 Nota per terras bonitas vt omnes
Sit tua, & nostræ studium salutis,
Mente quos curas patria, tegisq;
Rebus in arctis.
4 Vt tuas laudes pòpuli per omnes
Prædicent terras, bonitatis vsq; ad
Terminos rerum celebretur omnes
Fama per vrbes,
5 Omnis exultet locus, omnis ætas
Gestiat plausu & fremitu secundo,
Res quod humanas modereris æqui
Iuris habenis.
6 Vt tuas laudes populi per omnes
Prædicent terras, bonitatis vsq; ad
Terminos rerum celebretur omnes
Fama per vrbes.
7 Si tuæ genti faveas benignus,
Conditor mundi bone, messis agros
Vestiet, vites oleæq; colles,
Gramina campos.
8 Si tuæ genti faveas benignus,
Conditor mundi bone, te pavebunt
Et colent gentes sub vtroq; mundi
Axe jacentes.

PSAL LXVIII

Exurge Deus, & dissip. &c

Carm. gen. xx.

2 O Qui perpetuis orbem moderaris habenis,
Placidos bonus exere vultus;
Impietasq; exosa tuas, pater optime, leges,
Tremefacta repentè facesset.

3 Vt levis in tenues fumi vapor effugit auras,
Vt cera liquescit ab igni.
4 At lætis pia turba animis sua gaudia plausu
Testabitur, & tibi rerum
5 Sancte parens, pæana canet, qui lucida cœli
Veheris super astra, nec ævi
Inclusus spatiis, æternis legibus orbem
Aeternus & ipse gubernas.
6 Te canimus læti, & lætos renovamus honores,
Qui celsi è vertice mundi
Respicis humanas curas: & patribus orbos
Pueros, viduasq; maritis
Prosequeris patrio affectu: qui prole beata
Steriles solare hymenæos.
Compedibus vinctos solvis: populi arva rebellis
Bibulis obducis arenis.
8 Isacidæ Nilo quum te ductore relicto,
Arabum per inhospita saxa
9 Errarent, tremuere soli penetralia: cœlum
Maduit sudoris anheli
Imbribus: à vultu Domini conterrita duræ
Tremuere cacumina Sinæ.
10 Arva sibi selecta bonus rigat imbre benigno:
Et quum labefacta fatiscunt,
11 Confirmat, recreatq; afflicta: suoq; fruenda
Dat habere gregi: nec egenam
12 Temporibus duris virtutem deserit. Arma
Trepida formidine belli
Quum quatient animos, lætū celebrare triumphū
Teneris dabit ille puellis:
13 Sufficietq; suas in laudes carmina. reges
Numeroso milite freti
Terga dabunt, latebrasq; petent: spolijsq; fruetur
Imbellis turba relictis.
14 Vestra licet somno sternantur corpora nigræ
Inter fuliginis ollas,
Illa tamen vincent nitidam candore columbam
Rutilæ cervicis honore.

Quæ nunc argentũ nitidum, nunc lumina blandũ
Radiantis provocat auri,
15 Quũ Deus omnipotens traduceret agmina regũ
Longo spectanda triumpho,
Squalida quæ luctu & tenebris Solyma antè ja-
Nivea tum luce refulsit: (cebat
Ceu nive vicinos inter candentia colles
Salmonis culmina fulgent.
16 Vsq; sibi Basan placeat, jactetq; superbus
Fastigia proxima cœlo:
17 Ne tamen herbiferos saltus, ne pascua sacro
Ausit conferre Sioni:
Quam propriã pater omnipotens in sæcula sedẽ
Legit, lectámq; tuetur.
18 Ille pater quem cœlituum tot millia currum,
Equitum tot millia stîpant.
Sive ille excelsæ vehitur per culmina Sinæ,
Sua seu sacraria visit:
19 Seu scelerũ vindex celebri petit astra triumpho,
Captiváq; colla catenis
Vincta trahit: victæ passim donaria gentes
Cumulant: paulo antè rebelles,
Poplite nunc flexo venerantur templa Sionis.
20 Igitur celebramus honores
Iure tuos, nullam nobis qui munere lucem
21 Vacuam sinis ire: salutis
Vnica spes nostræ: nempe vnus fræna gubernas
Vitæ, irremeabilis Orci
Vnus claustra tenes, & nutum fata sequuntur,
22 Inimicos vulnere certo
Tu figis, longa scelerum tu sorde sepultis
Lethali tempora plaga
23 Davidis. At caros sic consolaris amicos,
Extremo à littore ponti
Vos ego crudeli incolumes ex hoste reducam,
Rubri ceu trans freta ductos
Aequoris à sævo incolumes servavimus Ogo.

24 Cœ-

24 Cæſorum in ſanguinè regum
Tingent crura: canes hoſtilia vulnera lambent,
25 Lætæ ſpectacula pompæ
Adſpicient, pater alme: tuo pater alme, triumpho
Plaudent tua templa petentes.
26 Anteibūt qui voce canant, qui cymbala pulſent
Citharæ tuba juncta, tubæque
Tibia, quæque tuas celebrent fortiſſime laudes
Doctæ pulſare puellæ
27 Tympana: te populi cœtu, fremitúq; ſecundo
Et plauſu ad ſidera tollent:
Iſacidæq; tuas in laudes ora reſolvent:
28 Iuvenis de ſtirpe creatus.
Benjamini, Iudæq; aderit generoſa propago.
Neq; clarus Zabulo deerit,
29 Nephthalidæq; duces. Nam tu tua juſſa ſequutis,
Viréſq; animôſq; miniſtras:
Claráq; victrici das tempora cingere lauro.
30 Solymæ victoria præpes
Ex adytis volat. Ergo ferent tibi munerà reges,
Atq; ad tua templa ferentes
Munera, te ſuper aſtra ferent. tu freta ſagittis
Lethalibus agmina fundis:
Tu fortéſq; domas dextras, animóſq; rebelles.
Humiles tibi pendere cogis
Vectigal fractóſq; duces, avidíq; cruoris
Vindex populi agmina perdis.
32 Quique bibunt Nilum quà mergitur æquoris vn-
Quíq; ipſo fontis in ortu (dis
Accurrent, pacémq; petent opulenta ferentes
Tibi munera ſupplice dextra:
33 Regna hominū celebrate Deum: date carmina
Qui templa gubernat olympi (regi,
34 Aeterna æternus: cujus mortalia cuncta
Vocem tremefacta paveſcunt.
35 Hunc fortem celebrate, vniq; accepta referte
Bene geſti proſpera belli.

Cujus

Cujus in Isacidis resplendet gloria, cujus
Testantur robora nubes:
35 Cujus ab arcano templo venerabilis horror
Stupefacta in pectora manat.
Isacidum Deus ille, Deus qui robore nervos
Animosq; vigere suorum
Implet, & laudes Iacobi dicite proles:
Etenim Deus illè deorum est.

PSAL. LXIX.

Salvum me fac Deus &c.

Carm. gen. 11.

2 SAncte parens fer opem lasso: torrentibus vndis
Penè obruetunt me malorum flumina.
3 Pes nequit in molli vestigia figere limo:
Pronumq; inundans vertici fluctus rapit.
4 Dum clamo, arentes vrit sitis arida fauces:
Spectando lassa torpuere lumina.
5 Me vexant odiisq; premunt immanibus hostes,
Plures inumbrant quàm capilli tempora.
Inq; dies crescunt numero: & ceu rapta rependã
Benè parta per vim cogor illis reddere.
6 Simplicitas tibi nota mea est, bone conditor or-
Meæq; testis semper innocentiæ es (bis
7 Fac pater alme bonis ne sint mea damna pudori,
Dum te colentes clade cernunt opprimi.
8 Te propter maledicta tuli & ludibria vulgi:
Te propter orà turpis infecit pudor:
9 Me vitant fratres, & eadem è matre creati
Me ceu scelestum abominantur filij.
10 Vror, & ira coquit penitus præcordia, leges
Tuosq; ritus impii quum negligunt.
In tua quæ jactant probra & convicia sacra,
In me recurrunt, corq; vulnerant meum.
11 Si fleo jeiunus, si macero pectora curis,
Rident, probrisq; prosequuntur lacrymas.
12 Si tegor incultos saccis squalentibus artus,
Fio repente fabula & ludibrium:
13 Me salibus petit è portæ statione senectus:
Et

Et ebriosæ sum tabernæ cantio.
14 Interea curis genitor confectus acerbis
Ad te recurro: tu benignus respice.
O genitor, sine fine bonus, sine fraude fidelis,
In rebus arctis da salutarem manum.
15 Eripe pene luto absorptum: da figere gressum:
Crudelis hostis me eripe impotentiæ.
16 Neu rapiat torrentis aquæ violentia, neu me
Mergátve gurges, aut vorago absorbeat.
17 Sancte parens, nullos cuius clementia fines
Novit, vocantem & destitutum respice.
18 Ne faciem servo avertas, qui rebus egenis
Supplex opem orat: subitò miserum subleva.
19 Mitis ades: serva hãc animã, vt pudor obruat ho-
Qui ceu relictum me enecant conviciis. (stes,
20 Tu testis mihi probri ignominiæq; superbæ:
Tu testis hostes quàm protervè illuserint.
21 Cor dolor vrebat: socius mihi nemo doloris,
Nemo dolorem qui levaret anxium.
22 Dulcia felle mihi tingebant fercula amaro:
Pro vino aceti porrigebant pocula.
23 Ergo victum illis vitient aconita vicissim:
Mœrórq; læva obnubilet convivia.
Vndè sibi placidæ promittunt otia pacis,
Hinc semen illis pullulet discordiæ.
24 Caligent oculi, & nutent vestigia: vires
25 Elumbe corpus deserant: iram tuam
Sic meritos effunde super: tuus hauriat illos
26 Furor. colonis tecta vidua mœreant:
Qui deserta habitet tentoria nemo supersit,
27 Quia persequuntur dextera afflictos tua.
Afflictos miseróśq; procaciter insultantes,
Verbis acerbant vulnera atq; injuriis.
28 Tu sine peccatis cumulent peccata, nec vnquam
Dulcem æquitatis sentiant fructum tuæ.
29 Impia de tabulis viventum nomina dele:
Tuos nec inter hos recense filios.
30 Me tenuẽ, afflictúmq; tua, pater optime, dextra
Erige,

Erige, locóq; siste tutum in arduo.
31 Hîc ego carminibus rerum super astra parentem
Tollam, & celebri gratias in cœtu agam.
32 Gratius hoc illi est, quàm si cadat hostia ad a:
Vitulus tenellus jam coniscans cornibus,
33 Adspicient mites, & pectore gaudia volvent.
Deum colentum læta corda gestient.
34 Audit enim Dominus tenues, nec despicit ægros
Ob nomen ejus vinculis coërcitos.
35 Vnũ igitur tellus colat hunc, & pontus, & æther
Et quicquid æther, terra, pontus continet.
36 Qui facit incolumem pulchrã florere Sionem,
Vrbésq; Iudæ mœnibus cingit novis:
37 Metiturq; suis rura ante inculta colonis,
Tenenda blandis quæ relinquant liberis.
Quæ placida teneat series in pace nepotum,
Quicunq; Domini nomen & numen colunt.

PSAL. LXX.

Deus in adiutorium meum, &c

Carm. gen. XVII.

2 O Deus, præsens ades, & periclis
Me præsentibus eripe:
O Deus duros propera labores
Confestim auxilio vt leves.
3 Qui meam quærunt animam, erubescant,
Fœdam ignominiam ferant:
Et fuga turpi doleant malignis
Qui me consiliis petunt.
4 Terga dent, fusos pudor vt perurat,
Qui rident gemitus meos.
5 Téq; clementi & placido fruantur,
Qui gaudent placitis tuis.
Qui salutis spem posuere in vno
Te certam penitus Deo,
Gaudeant, sempérq; canant. perennis
Maiestas, & honor Deo.
6 Sunt meæ vires & opes pusillæ:

Sed

Sed tu me Deus adiuva.
Tu meæ vires, mea ſpes, opéſq;:
Feſtinus fer opem mihi.

PSAL. LXXI.

In te Domine ſperavi, non &c

Carm. gen. xv.

1 IN te ſalutis ſpem poſui meæ,
Fac me perennis ne pudor obruat.
2 Audi vocantem lenis, & eripe
Hoſtis cruenti me violentiæ.
3 Vitæq; cuſtos & columen meæ,
Turriſq; rebus ſemper in aſperis,
4 Nunc turris eſto & perfugium mihi.
Et ſævientum ſubtrahe dexteræ.
5 A vi ſceleſtæ ſubtrahe dexteræ
Pendentem ab vno præſidio tuo:
Et qui juventæ tutor eras meæ,
Orbam ſenectam viribus aſſere.
6 Tu me tuendum matris ab vbere
Duxti: pependit matris ab vbere
Spes noſtra de te, materies meis
Vna eſt perennis laus tua cantibus.
7 Ceu continenter prodigium malis
Natum ferendis, rideor impijs.
Sed me malorum fructibus obrutum
Spes vna fulcit præſidij tui.
8 Me lux videbit, me tenebræ tuas
9 Laudes canentem: jam ſenio gravem
Fractiſq; laſſo corpore viribus,
Ne me impiorum trade libidini.
10 Et clàm ſuſurrant, & caput in meum
Occulta tendunt retia per ſcelus.
11 Et dum ſceleſtum propoſitum premunt,
Aiunt, Ope illum deſtituit Deus:
Inſtate fracto, prendite, perdite
12 Nudum ſalutis vindicee. Tu Deus
Ne linque fretum præſidio tuo:

Præſénſq; ſævis hoſtibus eripe.
13 Pudore vultus inficiat rubor
Hoſti doloſo, fraude nefaria
Qui me aucupatur: mœreat irrita
Conata, vanum lugeat exitum.
14 Liber periclis, carmine te novo
15 Pangam tenacem polliciti, & tuis
Promptum iuvandis: & numeris meis
Aptabo laudes innumeras tuas.
16 Canam potentem te dare proſpera
Eventa, belli quum fremuit timor:
Canam fidelem reddere fœderum
Promiſſa largo non ſine fœnore.
17 Abuſq; primo flore puertiæ
Laudum tuarum tu mihi carmina
18 Semper præiſti: ne ſenio gravem
Canumq; nunc me ſpes mea deſere,
Donec nepotum ſæcula noverint
Me vate, quanto robore, quā fide
19 Me liberaris. iuſtitiæ tuæ
Convexa mundi gloria tranſvolat.
Rerum creator, quis ſimilis tui?
20 Qui me malorum gurgite merſeras,
Mitiſq; vita rurſus amabili
Tracto è profundo gurgite: das frui.
21 Opeſq; honoreſq; accumulas bonus,
Ira remiſſa: & pectora turbida
22 Solaris. ergo te cithara canam
Nabloq; certa conſpicuum fide.
O ſancte, noſtræ gentis ab vltimo
Protector ortu, vox mea te canet:
23 Te ſpiritus, te vita laboribus
Exempta duris laudibus efferet.
24 Lux nulla ſolem proferet aureum,
Quæ prædicantem iuſtitiam tuam
Non audiet me rex bone, qui meis
Rubore vultum offuderis hoſtibus.

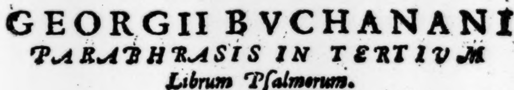
Deus iudicium tuum regi, &c.

Carm. gen. v.

1 DA tuæ regi Deus æquitatis
Ius ad exemplum dare, filióq;
Regis, vt legum patriæ ad salutem
Flectat habenas.
2 Vt regat justis populum institutis,
Pauperum questus facili tuorum
Aure cognoscat, dirimatq; lites
Legibus æquis:
3 Pace lætentur juga montiúmq;
Horridi saltus: genitrix quietis
Aequitas colles amet, asperósq;
Ruris alumnos.
4 Ius suum det pauperibus, potentum
Curet vt ne vi tenues premantur,
Destruat quisquis miseros dolosis
Litibus vrget.
5 Vt reformidet venientis ævi
Gens tuum nomen, sua sol diei
Donec effundet, sua luna donec
Limina nocti.
6 Aequitas & jus veniens olympo
Recreet terras, veluti sub æstu
Imber, & rores, pluvij beatos
Ruris honores.
7 Floreat, rerum hoc moderante habenas,
Ius, bonæ paces vigeant, perenni
Luna dum cursu rediens novabit
Menstrua vultus.
8 Imperî fines maris vnda fluctu
Hinc & hinc claudat: spatiúmq; latis
Quod modum regnis faciat, sit idem
Terminus orbis.
9 Ad pedes illi cadat advolutus
Aethiops: hostes veniam precati
Supplices, vultus humiles comámque in
Pulvere verrant.

10 Qui tenent pontum, refluſq; ponti
Inſulas, regéſq; Arabum beati,
Thuris & dites venient Sabæi,
Dona ferentes.
11 Illum adorabunt, mare quâ remotis
Obſtrepit terris, metuentq; reges,
Servient gentes ſub vtroq; mundi
Axe iacentes.
12 Ille deſertos ope ſublevabit:
13 Eximet curis quærulos; egeno &
14 Pauperi dextram dabit : obrutóſq;
Fœnore ſolvet.
Nec velut vilem tenuis cruorem
15 Plebis effundi ſinet. ergo vivat,
Deq; theſauris Arabum beatis
Munera ſumat.
Ac ſuo regi benè comprecatus,
Illius laudes canat, illum honoret:
Largam opum dextram celebret, patremq;
Vulgus adoret.
16 Per feros montes ſegetem refundat
Terra, tam denſis crepitans ariſtis
Quàm gravi cedros Libani flagellant
Murmure venti.
Augeat prolem numero carentem
Per vias vrbis bona pax beatæ:
Læta ceu campis riguis per imbrem
Gramina ſurgunt.
17 Nomen æterno iuveneſcat ævo,
Filii nomen, iubar vſq; ſolis ;
Dum vagæ fundet radiata terris
Lumina flammæ.
Ille rex gentes faciet beatas
Quas ſinu claudit refugo Amphitrite,
Omnis hunc tellus canet Amphitrite
Cincta beatum.
18 Iſaci gentis Domino Deóq;
Laus, honor, virtus: opis haud egenus,
Ille

Illa quæ cuncti attoniti intuentur,
Perficit vnus.
19 Nomen augustum canat omnis ætas,
Vlla quod nunquam taceat vetustas:
Nominis sancti penetret per omnes
Gloria terras.

GEORGII BVCHANANI
PARAPHRASIS IN TERTIVM
Librum Psalmorum.

PSAL. LXXIII.

Quam bonus Israel Deus, &c.

Carm. gen. xv.

1 TEllus vt vndis hospitium neget,
Vndæq; terras fluctibus obruant,
Aër coruscis fulminet ignibus,
Ruina mundi sidera misceat:
Dei potentis non bonitas tamen
In rebus arctis destituet pios,
Purasve mentes nequitia finet
Mœroris æstu funditus opprimi.
2 Quàm penè lapsu pes mihi lubrico
Gressum fefellit, dum pede metior
Immensa parvo, dum trutina mea
Expendo stultus iudicium Dei.
3 Fervebat ira pectus, & æmulo
Livoris æstu, quum scelerum omnium
Contaminatos sordibus impios,
Florere cunctis conspicerem bonis.
4 Sors illa cunctis invida, mobilis,

Infida servat perpetuâ fide
Istis tenorem, & robore vivido
Firmos senectam ducit ad vltimam.
5 Exempta duris vita molestiis
Curisq; (pectus quæ reliquis coquūt
Mortalibus) per lætitiam fluit
Luxúmq; & ægris pura laboribus.
6 Ergo insolenti fœta superbia
Corda intumescunt : pectora spiritus
Ventosa tendunt: cæcus amor sui
Fræna impotenti dat violentiæ.
7 Tecta invidendas non capiunt opes,
Felicitatem non animus suam:
Et vota vincens, spemq; superfluus
Luxus fatigat, nec satiat tamen.
8 Verbis minores terrificant feris,
Et fastuosæ mole potentiæ:
Vultu procaci & vocibus improbis
Adblandiuntur nequitiæ suæ.
9 Nec impudentis garrula vanitas
Contenta linguæ fundere toxica
Terras per omnes astra lacessere
Audet, Deúmq; insana superbia.
10 Hæc mente spectant attonita pij,
Et æstuanti pectore fluctuant:
11 Secumq; mussant, Scilicet hæc Deus
Quum cernat, atris abstinet ignibus?
12 Opes abundè suppeditant malis,
Crescitq; nullo fine pecunia:
Secura pacis molliter otia
Quassante nullo turbine transigunt.
13 Frustra ergo puro pectore vivitur:
Frustra innocentem contineo manū:
14 Frustra labores perfero, torqueor
Dolore, nullis non crucior malis.
15 Rursus verebar ne temerario
Ausu improbarem consilium Dei,
Ac arbitrarer fortè miserrimos

Selecta quos is pignora nuncupat.
16 Causas latentes dum sequor anxius,
Et pertinacis viribus ingens
Pugno, profundum se chaos ingerit,
Et nocte mentis lumen adobruit.
17 Labore tandem fessus inutili
Ad te recurro, rex bone cœlitum:
Quietus expecto ex adytis tuis
Quid hos & illos separes exitus.
18 Vidi repentè quâm pede lubrico
Starent superbi: quàm stabiles parum
Opes tenerent, quàm fragili loco
Fultos ruina præcipiti trahas.
19 Procella vindex vt sonuit tuæ
Iræ, fugaces cum domino suo
Evanuerunt divitiæ: manet
Vmbra invidendæ nulla potentiæ.
20 Sic nocte mentes ludificans fugit
Imago somni: & quæ modó pectora
Sopita vano terruerat metu,
Risus per vrbem mox ciet omnibus.
21 Donec viderem hæc, mœror & anxiæ
Mentem obruebant sollicitudines:
22 Aut hæsitantem, ceu stupidum pecus,
Torpor ligabat pectore marcido.
23 Arcana sed vis interea tui
Me fulciebat numinis, ac manum.
24 Dextram regebas: auspicio tuo
Ductuq; clarus fulgeo gloria.
25 Quid terra præter te, mihi, quid polus
26 Offert colendum? cor mihi tabuit,
Infracta mens desiderio tui
Languebat, ægrum corpus inaruit:
Tu rursus artus robore vivido
Firmasti: opimas suppeditasti opes.
27 Qui te relicto, spe stolida deos
Vanos adorent, cladibus obruis.
28 Te sector vnum, tu superas meis

Spes vna rebus præsidio tuo
Liber periclis, auctus honoribus,
Te sempiternis laudibus efferam.

PSAL. LXXIIII

Vt quid Deus repulisti, &c.

Carm. gen. III.

1 CVr nos relinquis penitus, ô rerum parens,
Hostiq; dedis impio ?
Lupis vorandum cur gregem pastor tuum
Ira obstinata deseris ?
2 Memento cœtus servitute ab aspera
Quem vindicasti: quem tibi
Peculiari sorte, patrimonium,
Ceu proprium, receperas,
Colles Sionis, numinis sedem tui,
Bonus favensq; respice:
3 Tandem resurge, & hostium superbiam
Compesce: perde funditus
Hostes protervos, qui tuum sacrarium
Manu nefanda polluunt.
4 Clangunt sonora buccina, non quæ tuas
Laudes canat, ludibrio
Sed festa acerbo quæ profanet. in tuis
Vexilla figunt turribus.
5 Bacchatur audax ira frenis libera:
Aedis ruentis it fragor:
6 Quales sub altis murmurant quercus jugis,
Cæsæ bipenni quum ruunt.
7 Demoliuntur malleis & vectibus
Cælata templi limina.
Populatur ignis adyta: nominis tui
Contaminant sacrarium.
8 Secumq; tacito comminantur pectore
Se diruturos omnia.
Nec temere. flammis strata fumant omnia
Tuo dicata cultui
9 Loca. signa nusquam, nulla jam miracula:

Propheta nullus perditos
Solatur,& ſpe quamlibet lenta,tamen
Spondet malorum terminum.
10 Quouſq; tandem nomini ſines tuo
Hoſtem protervum illudere?
Quouſq; acerbis facta dira& impia
Exaſperabit jurgiis?
11 Cur otioſus retrahis manum? exere
Tandem potentem dexteram
12 Tu noſter olim rector & cuſtos Deus
Priſcis abuſq; ſæculis.
Te vidit orbis vindicantẽ ab omnibus
Semper tuos periculis.
13 Seceſsit vnda te jubente,& vitreo
Muro liquor coërcuit
Curſum. feroces viribus ſuis duces
Ponti recurſus obruit.
14 Ipſum marinis vaſtiorem belluis
Hauſit tyrannum, & aſperis
Afflicta ſaxis,fluctibus cadavera
Ejecta vultur Aethiops
15 Voravit: inter æſtu arenas torridas,
De cote dura limpidi
Fluxere rivi: te imperante ſubſtitit
Arente flumen alveo.
16 Tuus dies eſt,nox tua eſt:ſolis jubar
Radiis adornas aureis.
17 Aequórq; claudis littorum repagulis
Terraſq; cingis fluctibus:
Aeſtate lenis frigus acre,frigoris
Aeſtum rigore temperas.
18 Domine intuere probra,contumelias
Et hoſtium ludibria,
Qui te laceſſunt impiis conviciis,
Moleſtiis nos opprimunt.
19 Ne trade vitam turturis tuæ feris.
Turbam tuorum pauperum
Ne ſempiterna oblivione deſere.

20 Memor tui ſis fœderis.
Nam nec tenebræ nos tegunt, nec pellimus
Obſcuritate injurias.
21 Ope deſtituti & omnibus fracti malis
Populi pudori conſule:
Vt te merentem proſequantur laudibus
Miſeri levati luctibus.
22 Exurge rector orbis optime, & tuam
Cauſam tuere: ſis memor
Quæ probra paſſim nomini ſemper tuo
Stulta ingerat procacitas.
23 Voces ſuperbas & tumultus improbos
Silentio ne ſupprime:
Curâmq; rerum gerere te mortalium,
Qui negligunt te, ſentiant.

PSAL. LXXV.

Confitebimur tibi Deus, &c.

Carm. gen. xi.11.

1 TE nos carminibus, rex bone, patriis
Dicemus meritò: te celebrabimus
Præſentem miſeris: & memorabimus
Facta illuſtria poſteris,
3 Quum plenis venient tempora ſæculis,
Cogam, inquit Dominus, concilium meum:
Iuſtis ſuppliciis proſequar impios,
Iuſtis muneribus pios.
4 Fundamenta ſoli diſſiliant licet.
Turbetur trepidis gens hominum minis,
Fundamenta ſoli fluxa adamantinis
Nectam rurſum ego vinculis.
5 O ſtultos quoties admonui, modum
Veſanæ vt facerent nequitiæ ſuæ!
In cœlum quoties admonui impios
Ne ſtultè arma capeſſerent.
6 Quid cœlum ſtolida voce laceſſitis?
Quâ ſpe ſic furitis? ſpiritus arrogans
Cujus præſidio fretus in æthera
Criſtas erigit impias?

7 Eois coëat viribus occidens,
Conjurent calidæ cum Borea plagæ,
Frustra divitias, sceptra, potentiam
Cuiquam conciliaverint.
8 Vnus rex hominum res hominum suo
Versans arbitrio, præcipitem trahit
Illum de solio, plebis ab infimæ
Hunc fæce ad solium erigit.
9 Nam cratera meri purpurei Deus
Iam dextrā tenet, & vindice pharmaco
Vndantem pateram temperat, & malis
Iustum supplicium parat.
Illinc impietas vndiq; ab vltimis
Terrarum spatiis hauriet, & mero
Consumpto, cupido gutture turbida
De fæce exitium bibet.
10 At me vate, Dei, quem genus Isaci
Et thure & precibus placat & hostiis,
Omnis posteritas munificentiam
Et vim numinis audiet.
11 Confringam tumidæ tela superbiæ
Formidata bonis: cladibus obruta
Emerget pietas, & super æthera
Tollet conspicuum caput.

PSAL. LXXVJ.

Notus in Iudæa Deus: in &c

Carm. gen. III.

2 GEntes profanæ numinis loco colunt
Sibi quisq; quem finxit Deum:
Iudæa verum novit & colit Deum,
Laudatq; festis cantibus:
3 Deum Sionis incolam, Solymæ sacris
Cui templa fumant ignibus.
4 Illic minaces fregit arcus, lucida
Fregit sagittæ spicula.
Clypea sinistris rapuit, enses dexteris:
Funesta bella sustulit.
4 Tu præpotentes fortior tyrannidas

Virtute

Virtute frangis : tu feram
Compescuisti fortium superbiam
Regum, potenti dexterâ
6 Fracta minacis spiritus ferocia,
Prædæ fuere: aut ferreo
Somno gravati condidere lumina.
7 Obtorpuere dexteræ
Fortes virorum, vis equorum, & curruum
Elanguerunt impetus.
8 Tuum verendum nomen & numen, tuæ
Quando æstus iræ incanduit,
Quis obviam ausit ire? quis miserum caput
Tuo furori objecerit?
Quum templa mundi fulminum quateret fragor
9 Vt impia tyrannide
10 Pœnis repressa supplicem modestiam
E servitute abduceres,
Attonita tellus siluit: imbellis pavor
Mentes superbas perculit.
11 Vltricis iræ scelera pœnis obruta
Humana gens quum cerneret
Boni efferebant laudibus te, conscius
Premebat horror impios.
12 Vota ergo Domino nuncupate & reddite:
Domino verendo munera
Ferte vniversi civitatis incolæ
Sanctæ, Deúmq; agnoscite.
13 Reges superbi quem pavent, qui spiritus
Feros retundit impijs.

PSAL. LXXVII.

Voce mea ad Dominum, &c.

Carm. geu. VI.

2 TE voce semper, te prece supplice
Rerum invocabo conditor optime.
Nam lenis ac placatus aurem
Das facilem miseris querelis.
3 Ad te refugi quum premerer malis,

Ad te tetendi ſollicitus manus
Sub nocte ſola donec atras
Lux tenebras rediens fugaret.
4 Mens inquietis fracta doloribus,
Surda abnuebat aure fidelium
Voces amicorum, medelæ
Impatiens: animuſq; ſolum
Intentus in te, cum lacrymis preces
Miſcens fremebat: pectora flebili
Contuſſa ſingultu ſonabunt,
Cura animi cruciabat artus:
5 Aeſtus vetabat ſollicitudinum:
Dulcem ſoporem carpere lumina:
Segnis ligabat membra torpor,
Vocis iter dolor obſtruebat:
6 Tum mente verſa volvere ſæcula
Cœpi anteacti temporis, ac Dei
Numen bonis præſens, nec vnquam
Auxilii, miſeris avarum.
7 Laudum ſubibat quas tibi carmine
Lyræ canebam ſuaviloque ad modos:
Secúmq; veſtigabat ægra
Mens vario labefacto motu.
8 Num me relicto in perpetuum Deus
Opis benignam jam retrahit manum?
9 Nec amplius ſuum tenebit
Larga Dei bonitas tenorem?
Nec ore vatum leniet anxias
10 Curas ſuorum; nec miſeris erit
Placabilis? nec ſiſtet iræ
Præcipitem bonitate curſum?
11 Tandem remiſſo pectore. Quò dolor
Impellis? inquam: ſtant adamantinis
Decreta cœli fixa vinclis,
Nec dubio labefacta caſu.
Nec fracta vi, nec temporis invidis
Obliviosi obnoxia dentibus.
12 Rurſus tuæ mentem ſubibant,

Sanĉte parens monimenta dextræ:
Qui templa picti sideribus poli,
Frugúmq; campos germine fertiles,
Et sæcla tot nostros ad vsus
Condideris pecudum & ferarum.
13 Quàm sæpè, pœnis dum premis improbos,
Tutóq; fulcis præsidio probos,
Mortalibus clementiæq; &
Iustitiæ specimen dedisti,
14 AEterne rerum conditor, omnia
Consulta cujus factaq; sanctitas
Illustrat: haud quidquam tibi ingens
Orbis habet simile aut secundum.
15 Mirante mundo tu Deus vnice
Miræ dedisti signa potentiæ,
16 Ergastulis quum liberasti
Abramidas Pharij tyranni.
Videre fluctus te tumidi Deus
17 Videre fluctus, & trepido gradu
Fugere: turbavit profundas
Horror aquæ vitreæ lacunas.
18 Fudere aquosas imperio tuo
Nubes procellas de gravido sinu,
Sonore rauco: grandinisq;
Infremuit lapidosus imber.
19 Cœli tonantis vastificus fragor
Implebat aures: lumina fulgurum
Terrebat ardor, & pavore
Attonitæ tremuere terræ.
20 Sali rubentis pervia vastitas
Ductore te tot millibus obruit
Vestigia. & fluctu refuso
Clausit iter Phariis quadrigis.
21 Moses & Aron (ceu pecudum greges
Pastor reducit) præsidio tuo
Duxere tranquillas per vndas,
Incolumes populi catervas.

Attendite popule meus, &c

Carm. gen. 1.

1 AVdite Isacidæ, & rerum pietate parentem
Qui colitis pura; huc animos advertite vestros
2 Mira canam, sed vera canam: quæ longa vetustas
Occulit arcanis oracula mersa tenebris
3 Evolvam: priscis accepta parentibus olim
4 Veriloquis dictis, in secula sera nepotum
Transmittam; laudesq; Dei, mirandáq; facta
Cognita de proavis discent me vate minores.
5 Namq; parens mundi sancto quũ fœdere gentẽ
Iungeret Isacidum sibi patres prodere natis
6 Per seriem, & seris venientia sæcula sæclis,
Et legum monitus & facta ingentia iussit.
7 Scilicet vt memori benefacta priora tenentes
Pectore, consilium vitæ auxiliúmq; regendæ
A Domino expectent, trepido turbante tumultu.
Ne tam cæca animos condant oblivia, legum
Irrita ventosis vt dent præscripta procellis.
8 Neu similes patrum, malè grata mente rebelles,
Deficiant animi instabiles, dubióq; labantes
9 Pectore. Cur soboles Efræmi docta sagittis
Figere vel iaculo quamvis distantia certo,
Terga dedit pænè ante tubas? latebrisq; salutem
(O pudor) abiectis quæsivit turpiter armis?
10 Nempe quod aversos flexere per avia gressus
11 Obliti legum & monitorum, & fœderis icti;
12 Obliti tantorum operum, quæ testibus olim
Patribus, in Phariis Dominus patraverat oris.
13 Quum mare divisit sese cumulante profundo,
Inter & aggestos vndæ stagnantis acervos:
14 Incolumem eduxit populum, duce nube, serena
Luce, per obscuras flamma præeunte tenebras.
15 Flumina de solidi patefecit vulnere saxi,
16 Damnatisq; siti rivos donavit arenis:
17 Nec satiati vndis linguas tenuere procaces.
18 Ausi immane scelus, deserta per auia rursus

Tentavêre Deum: & ventris ſtimulante voracis
19 Ingluvie, petiere cibos: ac talibus ora
Solverunt. Silicis duræ qui flumina venis
Elicuit, ſubitóq; ſitim torrente levavit.
20 Non potis eſt panem, non lautæ fercula menſæ
Addere? non epulis convivia larga profuſis?
21 Audiit omnipotens, calidáq; accenſus ab ira eſt,
In Iudamq; hauſit flammato corde furorem,
22 Et populo tamen ingrato, totiéſq; ſalutis
Immemori acceptæ, victum dedit eſſe petitum.
23 Caſtra ſuper latè ætherei patefecit olympi
24 Horrea: dein gravidas cœleſti ſemine nubes
Ambroſiæ largos ſuper agmina ſolvit in imbres:
25 Cœleſtiſq; cibi indulſit mortalibus vſum,
26 Cedere tum juſſo campis ex aëris Euro,
Mox tepidis volucrum pluvias Notus attulit alis,
27 Non ſecus ac ſiccæ cumulos quum verrit arenæ,
Pulvereámq; trahit deſerta per arida pallam,
28 Caſtra ſuper tenſiſq; ſuper tentoria velis
Alituum tremulis reſonabant agmina pennis,
Et circum affuſis cumulabant ſtragibus agros.
29 Iamq; epulis exempta fames: ſed prava libido
30 Non exempta tamen; ſed adhuc ſine fine petitæ
31 Faucibus hærebant epulæ: Deus ecce repentè
Vltor adeſt: latè ſubitô graſſante ruina,
Robora ſelectæ paſſim cecidere juventæ,
32 Sed neq; tot pœnæ, neq; tot benefacta rebelles
Continuere animos, nec tot miracula, rérum
33 Natura monſtrante Deum. Pater ergo procaces
Caſibus aſſiduis fregitq;, & robore fracto,
Ante diem tremulæ ſuccêdit fila ſenectæ.
34 Vix tandem morbis vexati, erroribus acti,
Omnibus exhauſti propè cladibus, omniū egeni,
35 Agnovêre Deum: per tot diſcrimina tecti
Ereptiq; malis, ſævóq; ex hoſte recepti,
36 Verba tamen blandis fundebant ſubdola linguis
37 Ore pii, mendace animo: neq; fœderis icti
38 Servavêre fidem. Verùm clementior ille
Sontibus

Sontibus ignovit: patria pietate remisit
Offẽsas, meritamq; vltro cõpescuit irã: (fugacis
39 Quippe homines memor esse animi modo flabra
Quæ fragiles agitent morituri corporis artus.
40 O quoties inter viduas cultoris arenas
41 Inter saxa siti squalentia, numinis iram
Languentem insanis irritavêre querelis:
Et sua divinas dimensi ad robora vires,
Virtutem brevibus voluere includere metis,
Quæ mare, quæ terras, quæ cœli continet orbes.
42 Scilicet obliti benefacta priora, salutem
Acceptam, & duri nuper juga dempta tyranni,
43 Et quæ per Pharias miracula plurima gentes
Edidit, in vitreos suffuso sanguine rivos,
Damnatisq; siti laticum sine munere mensis.
44 Et modò pestiferæ per celsa palatia muscæ
Spicula figebant liventi tincta veneno:
45 Et modò flumineis squalebant atria ranis.
46 Et nunc bruchus edax, hominũq, boũq; labores,
Agmine nunc denso diræ exedêre locustæ
47 Grandinis imbre hortos, lapidoso grãdine vites,
Grandine silvarum Dominus decussit honorem:
48 Grandine prostrati fortes jacuere juvenci:
Et segetum gravidos ruit igneus imber in agros.
49 Ira Dei, laxisq; furor bacchatus habenis,
Eumenidũq; faces, & conscius horror oberrans
Pectora, turbabat stimulis præcordia cæcis.
50 Tũ letho patefacta via est: mors sæva per omne
Passim hominũ pecudũq; caput nulli æqua cucur-
51 Primitias sobolis. carissima pignora, florem (rit:
Roboris, & seræ spem præsidiumq; senectæ
Prostravit, quá Nilus aquâ se divite volvit,
Et septemgeminis refluum mare submovet vndis.
52 Interea, ceu pastor oves in pascua ducit,
53 Ipse suum Dominus populum deduxit, ab omni
Vt procul & trepida formidine; fluctibus æquor,
Obruit infestos in se redeuntibus hostes.
54 At sancti tenuere patres loca sancta, Deiq;

Tentavêre Deum : & ventris stimulante voracis
19 Ingluvie, petiere cibos: ac talibus ora
Solverunt, Silicis duræ qui flumina venis
Elicuit, subitóq; sitim torrente levavit.
20 Non potis est panem, non lautæ fercula mensæ
Addere? non epulis convivia larga profusis?
21 Audiit omnipotens, calidáq; accensus ab ira est,
In Iudamq; hausit flammato corde furorem,
22 Et populo tamen ingrato, totiésq; salutis
Immemori acceptæ, victum dedit esse petitum.
23 Castra super latè ætherei patefecit olympi
24 Horrea : dein gravidas cœlesti semine nubes
Ambrosiæ largos super agmina solvit in imbres :
25 Cœlestisq; cibi indulsit mortalibus vsum,
26 Cedere tum jusso campis ex aëris Euro,
Mox tepidis volucrum pluvias Notus attulit alis,
27 Non secus ac siccæ cumulos quum verrit arenæ,
Pulvereámq; trahit deserta per arida pallam,
28 Castra super tensisq; super tentoria velis
Alituum tremulis resonabant agmina pennis,
Et circum affusis cumulabant stragibus agros.
29 Iamq; epulis exempta fames: sed prava libido
30 Non exempta tamen ; sed adhuc sine fine petitæ:
31 Faucibus hærebant epulæ : Deus ecce repentè
Vltor adest: latè subitô grassante ruina,
Robora selectæ passim cecidere juventæ,
32 Sed neq; tot pœnæ, neq; tot benefacta rebelles
Continuere animos, nec tot miracula, rérum
33 Natura monstrante Deum. Pater ergo procaces
Casibus assiduis fregitq;, & robore fracto,
Ante diem tremulæ succîdit fila senectæ.
34 Vix tandem morbis vexati, erroribus acti,
Omnibus exhausti propè cladibus, omniū egeni,
35 Agnovêre Deum: per tot discrimina tecti
Ereptiq; malis, sævóq; ex hoste recepti,
36 Verba tamen blandis fundebant subdola linguis
37 Ore pii, mendace animo: neq; fœderis icti
38 Servavêre fidem, Verùm clementior ille
Sontibus

Sontibus ignovit: patria pietate remisit
Offēsas, meritamq; vltro cōpescuit irā: (fugacis
39 Quippe homines memor esse animi modo flabra
Quæ fragiles agitent morituri corporis artus.
40 O quoties inter viduas cultoris arenas
41 Inter saxa siti squalentia, numinis iram
Languentem insanis irritavêre querelis:
Et sua divinas dimensi ad robora vires,
Virtutem brevibus voluere includere metis,
Quæ mare, quæ terras, quæ cœli continet orbes.
42 Scilicet obliti benefacta priora, salutem
Acceptam, & duri nuper juga dempta tyranni,
43 Et quæ per Pharias miracula plurima gentes
Edidit, in vitreos suffuso sanguine rivos,
Damnatisq; siti laticum sine munere mensis.
44 Et modò pestiferæ per celsa palatia muscæ
Spicula figebant liventi tincta veneno:
45 Et modò flumineis squalebant atria ranis.
46 Et nunc bruchus edax, hominūq, boūq; labores,
Agmine nunc denso diræ exedêre locustæ
47 Grandinis imbre hortos, lapidoso grādine vites,
Grandine silvarum Dominus decussit honorem:
48 Grandine prostrati fortes jacuere juvenci:
Et segetum gravidos ruit igneus imber in agros.
49 Ira Dei, laxisq; furor bacchatus habenis,
Eumenidūq; faces, & conscius horror oberrans
Pectora, turbabat stimulis præcordia cæcis.
50 Tū letho patefacta via est: mors sæva per omne
Passim hominū pecudūq; caput nulli æqua cucur-
51 Primitias sobolis. carissima pignora, florem (rit:
Roboris, & seræ spem præsidiumq; senectæ
Prostravit, quá Nilus aquâ se divite volvit,
Et septemgeminis refluum mare submovet vndis.
52 Interea, ceu pastor oves in pascua ducit,
53 Ipse suum Dominus populum deduxit, ab omni
Vt procul & trepida formidine; fluctibus æquor,
Obruit infestos in se redeuntibus hostes.
54 At sancti tenuere patres loca sancta, Deiq;
55 Parta

55 Parta manu,exclusit gentes prius vnde profanas
Aut prostravit humi victas: & iugera mensus
56 Abramidis habitare dedit. Nec segnius illi
Irritare Deum,& rerum tentare parentem,
57 Fœdera negligere: & patrum de more rebelles,
Avertêre suos recto de tramite gressus.
Non secus ac arcus curvat se in cornua nervo
Adducto,dextráq; iterum nervoq; remisso
In faciem subito flectit se sponte priorem:
58 Libera sic iterum gens impia vindice pœna
Ad sese rediit: cunctisq; in collibus aras
Erexit,finxitq; sibi simulacra deorum,
59 At Dominum rerum meritas accendit in iras.
60 Audiit omnipotens pater impia vota precesq;,
Et sibi dilectam gentem contempsit: & aras
Ipse suas,ac Silonis tentoria liquit,
Sola sibi è cunctis electa habitacula terris.
61 Deseruitq; sui monumentum fœderis Arcam
Hostibus in prædam: monimentum roboris vnde
Clara Dei in cunctas splendebat gloria terras.
62 Hos ferro,terræ iratus sibi nuper àmatæ,
63 Objecit,flammis alios : cecidere cruento
64 Ense sacerdotes: non connubialia festis
Carmina sunt cantata toris,cariq; mariti
Indeploratis viduæ jacuere sepulcris.
65 Ast vbi jam pœnis meritam satiaverat iram,
Ceu crapula excussa miles,lentóq; sopore
Excitus,arma iterum fugientes vertit in hostes:
66 Tergáq; vulneribus figens imbellia cæcis,
Perpetuam adspersit ventura in sæcula labem.
67 Nou tamen Efræmum præstantē fortibus armis
Elegit,cui sceptra daret: non ille Manassæ
68 Pignora: sed Iudam,sed celsæ tecta Sionis,
69 Templa sibi & solido fundata sacraria saxo,
Cumq; polo & stellis mansuram in sæcula sedem.
70 Quiq; sequebatur pecudes in pascua David,
71 Sustulit è caulis,caram & sibi pascere gentem.
Impositum solio,& sanctæ jus dicere terræ.
72 Iussit

72 Iuſſit: & ille gregem ſtudio curâq; fideli
Rexit, & infeſtis defendit ab hoſtibus armis.

PSAL. LXXIX.

Deus venerunt gentes in, &c

Carm. gen. III.

1 HAEreditatem rector orbis cur tuam
Invadit hoſtis impius?
Ritu profano polluit ſacraria
Tuo dicata nomini,
Solóq; ſtratam funditus Solymam ſuæ
Tegit ruinæ molibus,
2 Truncata ferro membra te colentium
Paſſim per agros objacent,
Lanianda roſtris vulturum, crudelibus
Aut belluarum dentibus.
3 Rivi cruoris perluunt vias, velut
Torrens adauctus imbribus.
Nec vſquam amicus oſſa ſparſa qui legat,
Aut lecta tumulis obruat.
4 Functiq; fato pariter & ſuperſtites
Ludibrio accolis ſumus,
5 Parens benigne, quem modum tandem tuæ
Speremus iracundiæ?
An continenter inſtar ignis omnia
Vorantis in nos ſæviet,
6 Tui furoris verte potius impetum
In impiarum gentium
Tot regna, nomen quæ tuum vel neſciunt,
Vel ſi ſciant, non invocant.
7 Semen piorum quæ laborant perdere
Armis, & vrbes ignibus.
8 Revocando vetera, parce genitor, crimina,
Faces furori ſubdere.
Sed pænè cunctis obrutos malis, tua
Nos præveni clementia.
9 Offenſionum mitis obliviſcere,
Noſtræ ſalutis anchora
Placatus adſis, ſplendor vt cunctis tuæ

Clarescat oris gloriæ:
10 Os obstruatur impijs, quærentibus
Num noster hic cesset Deus.
O juste vindex, impios exercitos
Pœnis vicissim cernere
Fac nos, cruore qui piorum sordidi
Nunc insolenter gestiunt.
11 Audi gementes carcerum qui vinculis
Marcent: potente dextera
De fauce mortis libera quos cædibus
Iamjam tyranni destinant.
12 Et quam intulerunt contumeliam tibi,
Et quam tuis injuriam,
Multiplicatam redde nostris accolis,
Rerum perennis arbiter.
13 Et nos, ovilis grex tui, quem pabulo
Alis, tueris numine:
Et posterorum posteri laudes tuas
Cunctis canemus sæculis.

PSALMVS LXXX.

Qui regis Israel, intende, &c.

Carm. gen. XVI.

2 HEbræi generis pastor, vti gregem
Blande progeniem qui regis Isaci,
Inter qui geminos aligeros tuo
Præscribis populo jura salubria:
3 Selectæ soboli da bonus ac favens
Lumen posse tuæ cernere gloriæ,
Da vim posse tuæ nosse potentiæ:
Ac fessis propere porrige dexteram.
4 Tu nos si placido lumine videris,
Cedent continuó cætera prosperè.
5 O rex armipotens, quem statues modum
Iræ? quando humiles suscipies preces?
6 Irroras lacrymis fercula, lacrymis
7 Misces continuis pocula: jurgia
Nostris finitimi de spoliis serunt,

Et nostra exagitant ludibrio mala.
8 O rex armipotens, agmina cœlitum
Cui parent, faciem cernere da tuam.
Tu nos si placido lumine videris,
Cedent continuò cætera prosperè:
9 Traduxti Pharia de scrobe vineam:
Pravarum expuleras semina gentium,
10 Vt puro sereres purius hanc solo.
Iam radix teneras fuderat vndiq;
11 Fibras: jam tremulo frigore texerat
Montes: æqua cedris brachia sparserat:
12 Tangebant teretes æquora palmites,
Euphratem teneri germina surculi.
13 Nudatam solitis cur modò sepibus
In prædam hospitibus deseris hanc vagis?
14 Cur hanc sævus aper proterit? alites
Carpunt? omnigenæ depopulant feræ?
15 O rex omnipotens, obsecro jam redi
Tandem, & sidereo prospice de throno:
Placatusq; tuam respice vineam,
Plantaras propria quam tibi dextera.
16 Hunc saltem placidus respice ramulum,
Cui cultu assiduo conciliaveras
Robur, clara tui gloria nominis
Terrarum vt populis nota sit omnium.
17 Illic flamma vorat brachia vitium:
Hîc convulsa gemunt: cæsa bipennibus
Hîc duris resonant: omnia pessum eunt.
Iræ justa tuæ nos premit vltio.
18 Indulgens genitor, nunc ope subleva:
Firma præsidio nunc propius tuo
Hunc, vires & opes & decus antea
Affectu patrio cui cumulaveras.
19 Vitam redde tuis, sancte parens, quibus
Semper mors avidis faucibus imminet.
At nos vsq; ducem te comitabimur,
Præsentem miseris te celebrabimus.
20 O rex armipotens, agmina cœlitum

Cui parent, faciem cernere da tuam.
Tu nos si placido lumine videris,
Cedent continuo cætera prosperè.

PSAL. LXXXI.

Exultate Deo adiutori, &c

Carm. gen, xxi,

2 EXultate Deo nostro, bona dicite verba
Nostræ salutis vindici:
3 Isacidum laudate Deum pæana canentes
Ad tympana dulces modos,
4 Nec lyra, nec cessent genialia nablia: festis
Tuba calendis clangite.
5 Hunc læti celebrate diem, stata sacra ferèntes
Nam sic statutum est patribus:
6 Sic lex sancta jubet, sic sacri fœdera pacti
Percussa cum majoribus.
Hæc est illa dies ventura in sæcula testis
Memphiticæ tyrannidis:
Quum Pelusiacis Hebri gens hospes in oris
Erraret, & linguæ sonum
Attonita ignotum audiret, nec nota vic issim
In verba frustra os solveret:
7 Quumq; humeros curvaret onus servile, manusq;
Lassaret olla fictilis:
8 Excussi manibusq; ollas, humerôsq; levavi
Luto, inquit optimus parens:
Auxiliumq; tuli poscenti in rebus egenis:
Et nube densa conditus
Intonui: Meribam propter tua jurgia passus,
Feci tui periculum.
9 Nunc etiam selecta mihi gens auribus hauri,
Et quæ paciscor accipe:
10 Si mea dicta vagis non tradas irrita ventis;
Nec alterum colas Deum,
Nec prostratus humi supplex nova numina adores,
11 Sed vnicum tibi me Deum
Esse velis, domini qui rupta compede Nili,

Iuris

Iuris tui te reddidi :
Poſce modò: ſpe plura feres,potiora petitis,
Majora votis auferes.
12 Hæc neq; dicta ſuas populus demiſit in aures,
Benè nec monenti paruit.
13 Ergo ipſos ſibi permiſi: frænôq; remiſſo
Solui vagam libidinem.
14 O potius monita audiſſent mea! me duce rectum
Vtinam inſtitiſſent tramitem !
15 Namque humiles illis ſubitò fractoſq; dediſſem
Hoſtes,meamq; dexteram
16 Vertiſſem in gentes,quæ recta odere,profanas:
Et ſupplices mendacibus
Vultibus Iſacidum ambiſſent verbiſq; favorem.
17 Felicium omne in ſæculum
Iſacidum, quibus almus ager fudiſſet abundè
Frugum benignam copiam.
Melláq; de duri fluxiſſent viſcere ſaxi
Per arva cultus inſcia.

PSAL. LXXXII.

Deus ſtetit in ſynagoga,&c

Carm. gen. VI.

1 REgum timendorum,in proprios greges,
Reges in ipſos imperium eſt Iovæ,
Qui judicantum examinabit
Nequitiam trutina ſevera.
2 Num fraudulentos ſemper & impios
(Inquit) doloſa lance fovebitis?
3 Pauperq; pupilluſq; veſtrum
Ceu ſcopulum metuet tribunal?
4 Quin orbitatem cernitis anxiam ?
Aurem querelis quin inopum datis ?
Cur pauperes non à ſuperbo
Ludibrio aſſeritis potentum?
5 Fruſtra monemus: lumina cæcitas,
Errorq; mentes obſidet : vt neq;
Compaginem rerum ſolutam

Iuſtitiâ percunte cernant.
6 Deos vocavi vos, dominos necis
Vitæq; feci: ſceptrifera manu
Pacem dedi tueri, & armis
Læthiferum cohibere bellum.
7 At mors iniquæ iuſta ſuperbiæ
Vltrix honores detrahet, & pari
Ignobili cum plebe fato
Purpureos rapiet tyrannos.
8 Exurge, legum fræna manu Deus
Capeſſe, cunctis arbitrio tuo
Qui regna diſpenſas, vt orbi
Imperio domineris æquo.

PSAL. Lxxxiii.

Deus, quis ſimilis erit tibi?

Carm. gen. II.

2 NE taceas, ne cuncteris, pater optime, néve
Preces tuorum ſperne duris auribus.
3 Ecce fremunt hoſtes circum, & miſcere tumultu
Sævo parati cuncta, criſtas erigunt.
4 Concilia occultè coëunt, populóq; minantur,
Tu quem tuendum propriè ſuſceperas.
5 Eia (aïunt) properate, omnem ſuccidite ſilvam:
A ſtirpe ſobolem deleamus Iſaci.
6 En ſceleri iurata manus coït omnis in vnum,
Tua inſtituta vt deleant & fœdera.
7 En cum palmifera iunctus Nabathæus Idume,
8 Soboles Moabi, & Agareni, & Gabala,
Cumq; Palæſtinis, Tyriiſq; Amalecus & Ammon
9 Syruſq; iungit caſtra Loti poſteris.
10 At tu ſterne ſolo victos, Madiana iuventus
Vt cæſa texit ſemitas te vindice,
Siſara ceu tumidus cecidit, miléſq; Iabini:
Ciſſontis vndas turbidas quum ſanguine
11 Tinxere: infletæ paſſim iacuere catervæ,
Lætamen agris. nec fuga eripuit duces
10 Orebum & Zebum: nec ſubtraxere latebræ

A falce mortis Zebeamq; & Salmanam:
13 Dicere nos veritos anîmo votóq; superbo,
Dominos futuros se tui sacrarii.
14 At tu sancte parens, sic hos vertigine torque,
Vt rotula clivo, stipula vento volvitur:
15 Flamma velut siccæ populatur brachia silvæ,
Per alta stridens montium cacumina.
16 Sic vrge attonitos consternatosq; procella,
Tui furoris dissipa sic turbine,
17 Sic animos dolor exurat, pudor ora coloret,
Suis miseriis numen vt probent tuum:
18 Sic ignominia fastum preme, damna timorq;
Sic continenter territos exerceant.
19 Te solum vt noscant Dominum, rerũq; potentem
Quacunq; terras ambit axis ignifer.

PSAL. LXXXIV.

Quam dilecta tabernac. &c

Carm. gen. VIII.

2 O Rex armipotens, qui creperos tuo
Bellorum arbitrio dividis exitus,
Ergo limina templi
Lætus conspiciam tui.
3 Hîc cor lætitia palpitat: hîc bonis
Languet mens nimis ebria, gestiunt
Artus, atria vivi
Visuri propius Dei.
4 Hîc passer latebras invenit, hîc locat
Nidum veris avis nuntia. O atria
Regis bellipotentis
Vt vos adspiciam libens!
5 Felix qui domui perpetuò tuæ
Hærens te celebrat: qui penitus suam
In te spem posuerunt,
Felices ter & amplius.
6 Felices studio qui properant pio
7 Templo sacra tuo ferre: per aridas
Valles fontis amœni

De rivis liquidis bibent.
Nec deerit pluviæ quæ repleat cavas
8 Fossas agmen aquæ, dum properat premens
Turmam turma, parentum
Ritu cædere victimas.
9 O rex armipotens, da placidum tuo
Te regi, capitis tui decus inclytum
Indulsti: bonus aurem
Ne duram abnue supplici.
10 Tu noster clypeus, rebus in asperis
11 Spes & præsidium : juxta adytum tuum
Vnius mora lucis
Pro mille est mihi sæculis.
Sim custos potius liminis in tuo
Templo, sancte parens, quàm Solyma procul
Degam inter sceleratos
Multis clarus honoribus.
12 Tu sol, tu clypeus, tu Dominus: tuis
Tu das conspicua fulgere gloria:
Nec puro scelerum vnquam
Claudis munificam manum.
13 O rex armipotens, quem penes exitus
Bellorum, & positis ensibus otia:
O bis terq; beatos
Qui te spe solida colunt.

PSAL. LXXXV.

Benedixisti Domine terram, &c

Carm. gen. 1.

2 NOn semper tumidis fervent vexata procellis
Aequora, nec gelida riget horrida terra pruina:
Inq; vicem ponunt venti. mare sternitur, aura
Mitior in florem torpentes evocat herbas.
3 Nec semper Deus avertis mœrentibus aurem
Durus, & indulgens iræ: quondamq; favore
Sponte tuũ amplexus populũ es: vinclisq; solutis
Servitij, patrias duce te remeavit ad aras.
4 Oblitus scelerum & violati fœderis, iram
Lenisti

Leniſti,& patria texiſti crimina cura.
5 Et nos ergo patens,noſtræ & ſpes vna ſalutis,
Reſpice placatus faciliſq; : animumq; benignũ
6 Accipe : perpetuæ nève implacabilis iræ
Sæviat in ſeros etiam vindicta nepotes.
7 Reſpice nos melior tantum: quodcunq; miſellæ
Spirat adhuc animæ,te reſpiciente vigorem
Accipiet: populoq; tuo,jam nube repulſa
Triſtitiæ lætos hilarabunt gaudia vultus.
8 Alme parens,bonitate tua complectere feſſos,
Speratæq; diu jam fructum oſtende ſalutis.
9 Iamdudum expecto Dominus dum læta futuri
Signa det,arcano pulſans præcordia motu.
10 Et dabit haud dubiè poſitâ implacabilis irâ
Signa ſecunda: pijs dabit omnia proſpera, leges
Qui patrias & ſacra colent,errore relicto.
11 Ecce ſalus,ecce incultas bona copia terras
Incolet, & læti renovatrix gloria ſæcli.
En bonitas,en alma fides feret obvia greſſus:
12 Terra fidem,cœlo terras Aſtræa relicto
13 Sancta colet: comes Aſtrææ bona copia cœlo
Appluet,& lætos decorabit frugibus agros.
14 Et quacunq; feret Dominus veſtigia.greſſus
Ante ferent jus faſq; ſuos: lis,viſq; doluſq;
Deſeret afflictas per tot jam ſæcula terras.

PSAL. Lxxxvj

Inclina Domine aurem tuam &c.

Carm.gen. x.

1 DA mitis aurem ſupplici
Deus : ſaluti conſule
Ope deſtituti & pauperis,
Nec ſemper iræ vindicis.
2 Servum tuum ſerva Deus,
Cui ſpes ſalutis vnica es:
3 Serva invocantem jugiter
A ſolis ortu ad veſperum.
4 Depelle mentis nubila

Pendentis à te servuli.
5 Blandæ parens clementiæ,
Promptus vocanti parcere:
6 Intentus audi supplicem.
7 Nam te vocamus arduis
In rebus, invocantibus
Opem benignus quòd feras.
8 Nullus deorum par tibi:
Nullus secundus: exerit
Nullus suam potentiam
Tam splendidis miraculis
9 Rerum creator, vltimis
Ab orbis oris affluent,
Flexóq; gentes poplite
Te prosequentur laudibus
10 Solus nec ævi termino
Inclusus aut potentiæ,
Deus deorum, gentibus
Miranda cunctis perpetras.
11 Legum tuarum semtiam
Fac ingredi me: pectoris
Compone fluctus turbidos.
Tranquilla mens vt te colat.
12 Vt spiritus contagio
Emancipatus corporis,
Tuam celebret gloriam,
Dum vita voxq; suppetet.
13 Vivo tua clementia
De fauce mortis erutus,
14 Quum virium fiducia
Sæviret hostis insolens:
Secura quum vis numinis
15 Mihi immineret, tu Deus
Et lenis & placabilis,
Et pacta fidus reddere.
16 Mitis bonusq; respice
Qui pendet ex te servulum:
Opem fer & vernaculum

Tuum periclis exime.
17 In me favorem sentiant
Hostes tuum: ora decolor
Mutet pudor, quum viderint
Mihi te salutis vindicem.

PSAL. LXXXVII.

Fundamenta eius in, &c

Carm. gen. III.

2 ABramidarum cæteras vrbes supra
Dominus Sionis diligit.
Portas, Sionis, imminet quæ montium
Fundata sanctis collibus.
3 O prædicanda posteris sæclis Sion,
Beata mater vrbium:
4 Tecumne Babylon se audeat componere ?
Tecumne Memphis insolens?
Ventura Babylon sub jugum Dei, Deo
Flexura Memphis poplitem.
Præclara quamvis & Palæstina & Tyros
Iactet virorum robora;
5 Nihil ad Sionem fortibus fœtam viris,
Favore tutam numinis.
6 Censore Domino humana gens quum nomina
Ad profitenda confluet,
Quis non Sionis se feret civem? inferi
Quis non colonus ambiet ?
7 Tum vox Sionem carminum, tum vox lyræ
Canent Sionem & tibiæ:
Et nostra si quid audiendum vox sonet,
Laudem Sionis vox canet:
Et si quid animus voce dignum excogitet,
Animus Sioni serviet.

PSAL.

PSALMVS LXXXVIII

Domine Deus salutis meæ.

Carm.gen.xxii.

2 LVce voco te, nocte voco te, sola salutis
Spes, columen, vitæ præsidiumq; meæ.
3 Alme parens, facilem ne vultum averte precanti,
Neve humiles dura respue mente preces.
4 Mens hebetata malis torpet: confecta dolore
Funereas spectat languida vita faces. (atris:
5 Membra vigor liquit: mors vnguibus imminet
De tumulo tantum jam mihi cura meo est.
6 Corpora non aliter pallent sub mole sepulcri,
Vulnere quæ subitò mors inopina tulit:
Perpetuis quæ sub tenebris oblivia condunt
Alta, salutiferam te retrahente manum.
7 Carcere ceu clausum, & cæca sub nocte sepultum
Me propè lethææ gurgite mergis aquæ.
8 Vsq; premis, stratumq; vrges, supráq; jacentem
Accumulas iræ flumina cuncta tuæ.
9 Me veluti scopulum fugiunt. horrentq; sodales,
Quos portum afflictæ spes erat esse rati:
Affixusq; toro jaceo, ceu compede vinctus:
10 Languida cesserunt lumina victa malis,
Interea lassus tendens ad sidera palmas,
Te, veniente die, te fugiente voco.
11 Scilicet expectas vt acerba morte perempto
Ostentes vires me revocando tuas.
An rediviva tuas in laudes ora resolvent
Quos gelido tellus claudit avara sinu?
12 An tua sub tumuli bonitas cantabitur antro?
Vulgabuntve tuam muta sepulcra fidem.
13 Iustitiamne tuam taciturna silentia pandent?
An referent vires nox tenebræq; tuas? mo:
14 Ast ego, sancte parens, supplex tua numina cla-
Nec precibus vacua est hora locusve meis.
15 Sancte parẽs, animæ auxiliũ cur subtrahis ægræ?
Cur surda miseras respuis aure preces?
16 Me dolor & primis labor anxius vrit in annis:
Me trepidi exanimant corde micante metus.

17 Me

17 Me furor exagitat tuus, opprimit vndiq; terror,
18 Agmen vt hibernæ, quod ſata mergit, aquæ.
19 Aeger, inops caris iaceo deſertus amicis:
Nec noti ærumnis ingemuere meis.

PSALMVS LXXXIX.

Miſericordias Domini in, &c

Carm.gen.1.

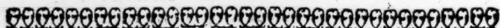
2 TV mihi carmē eris, rerū pater optime, ſemper,
Notaq; erit populis bonitas, me vate futuris,
Pollicitiq; immota fides, dum ſidera mundo
3 Volventur tacito. citius quoq; ſidera credam
In chaos antiquum lapſo ſe condere mundo,
Irrita quam ſacri credam fore fœdera pacti.
4 His concepta tuo quondam cum Davide verbis,
5 Dum mare, dum tellus ſtaret, dum ſidera cœli
Davidici generis manſuram in ſæcula prolem,
Et ſtabilem regni ventura in tempora ſedem.
6 Te pater ætherei cœtus, te iure piorum (do
Sæcla hominū celebrant, patrantē ingentia mun-
7 Mirante, & ſtabilis ius inviolabile pacti
Servantem: quem terra tibi, quem conferet æther
8 Magne parens? quē ſiderei tremit omnis olympi
Cœtus, & attoniti ſubmiſſa mente tyranni.
9 Armorum belliq; potens, quocunq; moveris,
Alma fides clara circum te luce refulget.
10 Tu maris irati furias compeſcis, & vndæ
Deiicis inſanæ tumidos ad ſidera fluctus.
11 Tu Pharon elatam lethali vulnere ſternis,
Et quicunq; tuis miſerum caput obiicit armis.
12 Tu terræ cœliq; opifex: quæcunq; capaci
Complexu facies mundi revolubilis ambit
13 Auctorē agnoſcunt: Aquilo tibi ſervit & Auſter:
Thabor & occiduum qui condit vertice ſolem,
Quiq; rubet radiis Hermon tepefactus Eois,
14 Lætitia exultant. validæ tu robore dextræ
Clara per immenſum ſpargis miracula mundum.
15 Ante tuū ſoliū tibi iuſtum apparet & æquum:

Ante oculos, adſtat bonitas, & neſcia flecti
26 Promiſſi ſincera fides. O terq; quaterq;
Felices, quos feſtarum clangore tubarum
Ad tua ſacra vocas: quos ſacri lumine vultus
17 Illuſtras, hilareſq; tui ſub nominis vmbra
18 Cuſtodis: bonitate tua ſuper æthera vectis
19 Das vires, decus, imperium, das impia contra
Agmina, ceu clypeum, per dura pericula regem.
20. Tu tibi dilectum ſecreto numine vatem
Impleſti, vt ſæclis daret hæc reſponſa futuris:
21 Ipſe mihi legi media de plebe, meóq;
Impoſui regem ſolio, qui protegat armis
Iſacidas, populóq; meo qui jura miniſtret;
Davidis & ſacro perfudi tempora olivo.
22 Huic animum vireſq; dabo, præſenſq; tuebor
23 Perpetuò, ne fraude ſcelus, ne robur apertè
24 Exitium ferat: ipſe hoſtes, ipſe impia ſternet
25 Agmina: nulla meam vertet ſententia mentem.
Auxiliumq; feram bonus, & ſuper ætheris axem
Nominis auſpicio noſtri ſe gloria tollet.
26 Iura dabit terris rapido quas gurgite claudit
Hinc mare Sidonio fœcundum murice, & illinc
27 Palmifer Euphrates. ſupplex me in vota vocabit
Ille patrem, Deus ille meus tu, (dicet) & vnum
Præſidium, vna meæ cuſtodia certa ſalutis.
28 Hunc ego præcipuo contrà dignabor honore,
Supra altoſq; dabo rerum moderamina reges,
Quicunq; immenſum populis dant jura per orbē.
29 Nec meus abſiſtet favor illi in ſæcla, nec illi
Iurata æterni ſolventur fœdera pacti.
30 Quin ſobolē, & ſobolis ſeros in cuncta nepotes
Sæcla dabo, & ſtabilis ſceptrū immutabile regni
Donec ab obſcuris lucem ſol dividet vmbris.
31 Quòd ſi poſteritas mea fœdera ſancta profanet
32 Immemor, & legem ſpernat, juſſamq; recuſet
33 Ire viam, domitos pœnis duroq; labore
Compeſcam, & plagis vſq; exercebo rebelles.
34 At neq; deſtituam regem bonitate perenni,

35 Fœde-

35 Fœdera nec ſolvam, nec quod ſemel ore profudi,
Vlla immutabit venturi temporis ætas.
36 Quippe ſemel ſancto firmavi fœdere, jurans
Per me, Nulla dies initi cum Davide pacti
37 Immemorẽ arguerit. ſoboles, dũ ſæcula mundus
Volvet, & patrij ſceptri moderamen habebit.
38 Eſto mĩ ſol teſtis ad hoc, & conſcia luna,
Cum quibus æquævum ſceptrum Iudæa tenebit.
39 At nunc ſancte parens, tumidâ inflammatus ab
40 Projicis electum regem: rata fœdera pacti (irâ
Negligis, & capiti ſacrum diadema revulſum
Sternis hum[illegible] & populis præbes calcare profanis
41 Nuda pate[illegible] hoſti diſiectis oppida muris:
Si qua manet, gelida formidine concutis arcem.
Cunctis præda ſumus populis: rapiũtq; feruntq;
Vicini, inſultantq; malis, miſeróſq; protervis
43 Vocibus illudunt. hoſtis tu robore dextram
Interea firmas, perfundis pectora dulci
44 Lætitia: ac gladios hebetas in vulnera noſtros:
Nec recreas fractos duro in diſcrimine belli.
45 Iam decus & regni ſplendor, jam proxima cœlo
Maieſtas verſa in tenebras, ſoliiq; ſuperbi
46 Gloria ſtrata iacet. brevis immatura iuventæ
Stamina præcidis: miſeræ pars vltima vitæ
In luctu, in ſqualore ignominiaq; ſeneſcit.
47 Quem finem dabis ærumnis? nunquamne tuorũ
Reſpicies clades vultu placatus amico?
An, ceu flamma furens, ſemper tua ſæviet ira?
48 Ipſe memor tecum reputa quàm concita noſtræ
Tempora prætereant vitæ. fruſtra ergo crearis
49 Humani generis ſobolem? vt brevis exigat ævi
Tempora, perpetuo curarum exercita fluctu?
Dum fractam luctu & morbis, ſenióve, ſepulcri
Clauſerit obſcuro mors illacrymabilis antro.
50 Heu bonitas vbi priſca? fides vbi priſtina? vbi illa
Fœdera conceptis quondam cum Davide verbis
51 Facta tibi? cerne opprobriis quibus impia ſervos
Turba tuos premat inſultans: quàm multa ſilenti
Clauia

Clausa sinu maledicta ferã, dum turba prophana,
Dum circum innumeræ gentes convicia fundunt,
52 Nosq; tui Christi verbis petulanter amaris
53 Adventum sperare iubent. At tu bone rerum
Conditor, æterno verax celebraberis ævo.

GEORGII BVCHANANI
PARAPHRASIS IN QVARTVM
Librum Psalmorum.

PSAL. XC.

Domine refugium factus es nobis in generatione, &c.

Carm. gen. v.

1 CAElitum rector bone, abusq; primis
Sæculis, mundi rudis & iuventa,
Qui laborantes ope sublevasti
Semper amicos:
2 Antequam tellus nova parturiret
Montium saltus, tegeretq; montes
Lucidus cœli decor, ante metas
Lucis & vmbræ.
Tu manes idem pater orbis, vnus
Nec vices rerum patiens, nec ævi
Termino clausus brevis: vnus expers
Finis & ortus.
3 At brevis nobis miseræq; vitæ
Fila paulatim tenuas, senecta
Donec in putrem cinerem caducos
Solverit artus.
4 Tempus annorum tibi mille, lucis

Instar

Inſtar heſternæ, fluidiq; puncti,
Nulla decurſus quod vbi receſſit
Signa relinquit.
5 Noſtra vaneſcit tenues in auras
Vita per ſiccas velut vnda arenas,
Aut velut ſenſus per opaca ludens
Noctis imago.
6 Herba ceu verno ſaturata rore
Manè, mox languet medio ſub æſtu,
Mox humi, comis iacet arefactis
Veſpere ſero.
7 Præter & vitæ mala tot fugacis,
Quæ voluptates vitiant amaro,
Ira turbatis tua ſemper inſtans
Pectora vexat.
8 Quicquid erramus temerè aut malignè,
Quæ timor celat tenebris pudorve,
Tu vides, nec te latet inquieti
Pectoris æſtus.
9 Dum tui pœnas meritas furoris
Mens reformidat, propè cogitatu
Ocyus vitæ ſpatium citatis
Aufugit alis.
10 Septies denos ſpatioſa in annos
Vita procurrit: quibus eſt ſenecta
Firmior, fermè in decimum ſuperſunt
Amplius annum. 90 .. 1472
Quid ſenectutis memorem labores?
Tranſvolat blandæ breve ver iuventæ,
Inquies curis miſeriſq; morbis,
Ocyus euro.
11 Deindè quis iuſtæ tolerabit iræ
Impetum, ſi jam jubeas nocentes
Pro modo offenſæ numeroq; juſtas
Pendere pœnas?
12 Sic pater, ſic ô, numerare fluxæ
Nos decet vitæ ſpatium, caducis
Mens vt á curis revocata, veri

Lumen honesti
13 Cernat. O tandem, placidus favensq;
Desine irarum, propiusq; servis
Semper assueta tibi lenitate
Consule fessis.
14 Fac tuæ fructu bonitatis aucti:
Gaudio tandem satiemur: ægris
Liberi vt curis reliquos agamus
Suaviter annos.
15 Cedat & lætis fugiens vicissim
Luctus, exacto modus & labori
Par, voluptatis subiens amarum
Mitiget ævum.
16 Facta, majestas, opera, amplitudo
Nota sint servis tua, posterisq;
Nota servorum, tua qui libenter
Iussa capessunt.
17 Fac tuæ semper bonitatis vt nos
Splendor illustret, bone rector orbis:
Gratia aspirans favor actiones
Prosperet omnes.

PSALMVS XCI.

Qui habitat in adiutorio alt. &c

Carm. gen. VI.

1 SI protegendam præsidio Dei
Credas salutem, rem, sobolem, domum,
2 Insana quum sors intonabit,
Si Domini fugias sub vmbram,
Securus omnem fer violentiam
Sortisq; mortisq;, & tetricas minas
Contemne. securus tumultum
Despicias creperi duelli:
3 E fraude cæca te Deus eximet,
Frangetq; casses insidiantium.
Nec sæviens latè venenum
Lethiferæ patiere pestis.
4 Expandet alas te super, & suis
Pennis fovebit rebus in asperis:

Certusq; promissæ salutis
Sub clypei latitabis vmbra.
5 Noctis per atræ cæca silentia
6 Non expavesces cæca pericula:
Non luce grassantem timebis
Perniciem, nec aperta bella:
7 Interq; strages mille cadaverum,
Dextrâ, sinistrâ, mille cadaverum,
Periculorum exors propînquam
Incolumis fugies ruinam.
8 Pœnam luentes intereà malos
9 Lætus videbis: præsidio Dei
Securus armorum & tumultus,
Ceu validis tegerere muris:
10 Nec te, nec ædes vis propius tuas,
11 Aut damna tangent. nam Deus Angelos
Custodiæ tuæ salutis
Præficiet, vigilesq; ad omnes
Motus, viarum, qui reserent moras:
12 Qui per salebras te manibus ferant,
Ne saucietur pes recussus
Objicibus scopulorum acutis.
13 Securus atras inter & aspides
Deges, ferarum & pignora tigridum:
Tutusq; calcabis dracones,
Et Libycæ catulos leænæ.
14 Observat (inquit) me Deus, vnicè, &
Honore nomen prosequitur meum
Laboriosis hunc vicissim
Incolumem eripiam periclis.
15 Præsens vocanti subsidium feram,
Et imminenti rebus in asperis
Fato eximam: exemptiq; honorum
Eximium decus arrogabo.
16 Faxo virenti robore transigat
Seræ senectæ tempora suaviter:
Meosq; monstrabo beare
Qua soleam ratione amicos.

Bonum est confiteri Domino, &c
Carm. gen. III.

2 TE prædicare, laudibus te prosequi,
Rex alme cœlitum, decet.
3 Seu sol Eoa luce terras purpuret,
Seu nox tenebris obruat,
Lux prædicantem me tuam clementiam,
Nox audiet constantiam:
4 Nec voce tantum, sed canora barbito,
Sed cymbalo, sed nablio.
5 Operum tuorum tacita cogitatio
Animum jacentem exsuscitat.
Quum facta reputo, gestiunt præcordia
Perfusa dulci gaudio.
6 O opera, facta ô magna verè! ô sub cava
Consilia nube conditt:
Consilia cæcis mentibus mortalium
7 Ignota: qui non cogitant
Florere pravos instar herbæ, quam fovet
Sol lenis, humor educae:
8 Mox instar herbæ frigorum afflatu levi
Marcentis evanescere.
9 Tu semper idem permanes, nec sentiens
Rerum vices, nec temporum:
10 Sceleris amicos ac tuos hostes premet
Ruina inevitabllis:
11 At me fovebis patria indulgentia,
Crudo vigentem robore:
Et rore mitis balsami vultum imbues,
Roseo juventæ lumine.
12 Oculis malignis qui tuentur me hostium
Pascam ruinis lumina,
Et impiorum qui creant molestiam
Mihi, lætus excidium audiam.
13 Ceu palma, justus germinabit interim.
Aut cedrus in Libani jugo,
Quam non procellæ, non calor; non frigora

Honore

Honore nudant frondium.
14 Quæ planta firmis hæſerit radicibus
In æde Domini aut atriis,
Se flore amœno frondibuſq; veſtiet:
15 Fluxiq; lapſu temporis
Aegræ ſenectæ damna nulla ſentiet,
Onerata largis fructibus:
16 Vt nota cunctis gentibus ſit æquitas
Domini potentis: qui mea
Arx eſt ſalutis vna, qui nunquam malæ
Affinis eſt injuriæ.

PSAL. XCIII.

Dominus regnavit, decorem indutus, &c

Carm.gen.11.

1 IAm Dominus rerum imperium ſuſcepit. amictus
Decore multo & dignitate: robore
Iam ſeſe accinxit: Dominus qui mœnia mundi
Firmavit vllo non movenda ſæculo.
2 Cujus ab æterno ſolium eſt immobile regni,
Vt ipſe, nullas temporum metuens vices.
3 Flumina præcipites volvāt cum murmure fluctus,
Et æquor vndis æſtuet minacibus,
4 Compeſcit Dominus gravidis turgentia nimbis
Flumina, minacis ſternit vndas æquoris.
5 Stat fixum, & cunctis manet invariabile ſæclis
Quodcunq; Dominus ore ſancto protulit,
Quæq; ædem èxornant Domini ſacra myſtica,
Oblivionis damna feræ ſentient. (nulla

PSAL. XCIIII.

Deus vltionum Dominus, &c

Carm.gen, XIIII,

1 O Fraudis vltor, ſceleris ô vindex Deus,
Oſtende numen impios contra tuum.
2 O juſte judex orbis expergiſcere,
Meritiſq; pœnis reprime arrogantiam.

 3 Quouſq;

3 Quousq; tandem rector orbis optime,
Sese superbè jactitabunt impij?
4 Devota sceleri factio in scelere suo
Plaudit, sibiq; fabulis stultis placet:
5 Tuumq; populum pedibus interim premunt,
Tuam protervè hæreditatem proterunt:
6 Viduam trucidant advenamq;, & omnibus
Parente cassos obruunt molestij s:
7 Secumq; mussant, Hæc Deus non adspicit,
Nec fanda prorsus & nefanda intelligit.
8 Gens ergo bruta penitus ignorantia
Obsessa pectus somnolentum, discute
9 Animi veternum, & cogita tecum, Deus
Qui fecit aurem, surdus est? qui luminum
10 Formavit orbes, ipse nil videt? vagas
Sine lege gentes recta quî sequi docet,
Non is suorum puniet scelera, quibus
Oracla legum sacrosancta credidit?
11 Arcana nostri pectoris novit Deus,
Consilia vana, spes inanes, turbidos
12 Aestus. Beatus ille demum quem parens
Erudit amore patrio, legis suæ
13 Cui scita monstrat. rebus in duris aget
Securus ævum, dum paratur impio
Nassa, in lacunam incogitantem quæ trahat.
14 Hæreditatem nec Dominus vnquam suam
Ope destitutam negliget. nec impiis
15 Prædæ relinquet. sed tribunal judicum
Ad æquitatis diriget normam suæ:
Vitamq; ad illam dirigent boni suam.
16 Contra scelestos quis mihi auxilium feret?
Mecum impiorum quis premet superbiam?
17 Nam jam sepulcri frigidus sub frigido
18 Cumulo jacerem, nisi Dominus opem mihi
Præsens tulisset, & sua clementia
Firmasset animum, & jam vacillantem gradum
19 Fulsisset: & me penè submersum malis
Solatus esset, anxiæq; nubibus

Curæ

Curæ remotis reddidiſſet gaudium.
20 Mecum loquebar. Quid ſceleſtis cum Deo
Commune? ſcelera legis vmbra qui ſua
21 Tegunt, bonorum fraudulenta qui in caput
Concilia coëunt: factione innoxium
Premunt; iniquiſq; obruunt ſententiis:
22 At rector orbis me tuebitur, meæ
Cuſtos ſalutis, arx meæ fiduciæ,
23 Pro ſcelere pravis dîgna reddet præmia:
Suis & ipſos artibus peſſundabit
Rerum creator Dominus, ac noſter Deus.

PSAL. XCV.

Venite, exultemus Domino, &c

Carm. gen. II.

EIa alacres cuncti Domini celebremus honores:
Salute parta Domino agamus gratias.
2 Eia alacres rapiamus iter, mora ſegnis abeſto:
Dominum canora perſonemus barbito.
3 Magnus enim Dominus Deus eſt: Rex magnus, &
Longè vniverſis eſt deis potentior.
4 Ille manu fulſit vaſtæ penetralia terræ, (orbis
Et nube cincta montium faſtigia.
5 Ille vagum fecitq;, & factum temperat æquor,
Terramq; ſalſis innatantem fluctibus.
6 Eia igitur genibus flexis manibuſq; ſupinis,
Dominoq; noſtro ſupplicemus & patri.
7 Noſter enim Deus eſt, nos grex illius: ab vno
Pendemus illo, ſpiritumq; ducimus:
Si modò non lentam verbis damus illius aurem,
Nec deſpuamus monita pertinaciter:
8 Nec, velut ad Meribam, me rixis, inquit, acerbis
Et arroganti provocetis murmure;
Aut, Arabum veluti quondam per inhoſpita ſaxa
Vires rebelli voce tentetis meas.
9 Quum proavi veſtri me exploravere, meamq;
Didicere factis plurimis potentiam.
10 Illa quater denis mihi natio reſtitit annis:

Dixiq; ſemper interim, Hæc gens deſipit,
Et mea ſecuras tranſmittat dicta per aures.
11 Ira ergo juſta in pertinaces concitus
Iuravi, Terræ gens hæc ingrata beatæ,
Promiſſa amicis commoda haud carpet meis.

PSAL. XCVI.

Cantate Domino canticum &c

Carm. gen. x.

1 NOn vſitato pangite
Orbis parentem carmine,
Orbis coloni, incognitis
Abuſq; terræ finibus.
2 Cantate Dominum, laudibus
Nomen beatum tollite.
Et mente grata agnoſcite
Veſtræ ſalutis vindicem.
3 Sol qua recurrit audiant
Gentes Dei potentiam,
Stuporq; dulci gaudio
Perfuſa oberret pectora.
4 Namq; vnus eſt verè Deus,
Cunctiſq; major laudibus,
Et diis timendîs cæteris,
Quos horret error credulus.
5 Veſana gentes cæteræ
Pro diis colunt ludibria:
Dominus potenti dextera
Cœlum ſolumq; condidit.
6 Apparet illi dignitas,
Auctoritas, potentia:
Ejuſq; templa ſiderum
Fulgore lucent gloriæ.
7 Tribuite Domino gentium
Terras colentum ſæcula,
Tribuite regi cœlitum,
Et robur & potentiam.
8 Tribuite magnitudinem

Tanto

Tanto decoram numini:
Augusta templi ad atria
Adferte prompti munera.
9 Adeste, pompam adducite,
Et supplices procumbite:
Omnesq; rerum termini
Deum tremant, & diligant.
10 Narrate cunctis gentibus
Regnare Dominum, qui ligat
Orbem catena immobili, &
Aequis gubernat legibus.
11 Lætetur æther, gestiat
Tellus, fretum præ gaudio
Exultet, & quicquid freti
Salsas lacunas incolit.
12 Campi virescant avij,
Se culta fruge vestiant,
Arrideantq; floribus
Silvæ, & graventur fructibus.
13 Natura rerum gestiens,
Cunctos per artus sentiat
Dei sui præsentiam,
Et prompta iussis pareat.
Ius namq; veniet dicere,
A vi suos vt asserat,
Mundumq; iustis legibus
Et veritate temperet.

PSAL. XCVII.

Dominus regnavit, exult. &c

Carm. gen. 11.

1 IPse sui Dominus regni moderatur habenas:
Lætare tellus continens, & insulæ
Quas vagus Oceanus refluis complectitur vndis,
Cuicunque cœli subiacetis cardini.
2 Hunc circum vmbriferæ nubis prætexit amictus,
Pallensq; multa fusca nox caligine.
Apparent famulæ iuxta, firmantq; tribunal
Severi-

Severitásq; dura, mitisq; æquitas.
3 Ante volant sævum rutilantes fulminis ignes,
Hostesq; flammis obruunt sequacibus.
4 Fulguribusq; micat latè flagrantibus æther:
5 Attonita tellus intremiscit: montium
Saxa fluunt, rapido ceu cera liquescit ab igne,
A sempiterni pavida vultu numinis.
Terra sui â vultu Domini tremefacta liquescit:
6 Et æquitatem templa cœli prædicant.
Et quicunq; habitat terras vbicunq; remotas
Novere numen & Dei præsentiam.
7 Illis ora pudor turpis confundat, inanes
Quicunq; mentis stipites pro diis colunt:
Dumq; sacris placant picti ludibria trunci,
Se gloriantur impio in scelere pios.
Quicquid vbiq; Dei sub nomine credulus error
Honorat, vnum adoret, vnum diligat.
8 Læta Sion tenebras errorum cernet abactas:
Iudæa dulci delibuta gaudio,
Sacrilega adspiciet vani sacraria ritus
Eversa, pœnas luere meritas impios.
9 Nam procul astriferi trans ignea mœnia mundi
Tu fræna rerum justus arbiter tenes.
Téq; deos infra longè premis altior omnes,
Tuiq; obumbras numînis fastigio.
10 Ergo Deum quicunq; pio complectere amore,
A scelere mentem contine puram & manum.
Nam Domino cordi est pietas, vitamq; bonorum
A vi tuetur impiæ tyrannidis.
11 Et lætum offundit lumen cultoribus æqui,
Et pura sceleris corda recreat gaudio.
12 Vos quibus est cordi reverentia juris & æqui,
Gaudete, Domini spe favoris ac opis
Securi: gratóq; Deum super æthera cantu
Sanctumq; nomen ejus vsq; tollite.

PSALMVS XCVIII.

Cantate Domino cant. &c

Carm. gen. x.

1 NOn vsitato carmine
Rerum parentem pangite,
Virtute qui victoriam
Non vsitata rettulit.
Sua ipse solus dextera,
Externæ opis nil indigus,
Nos liberando, posteris
Miranda gessit sæculis.
2 Sensere gentes impiæ
Bello Dei potentiam:
Pœnas luendo, judicem
Sensere justum & vindicem.
3 Promissa solvit optima
Fide Isaci nepotibus,
Partæ salutis testibus,
Totius orbis incolis.
4 Huic ergo læti psallite
Totius orbis incolæ:
Hunc ferte in astra laudibus,
Lætis tubæ & clangoribus.
5 Laudate Dominum barbito,
Nervisq; carmen jungite:
6 Lenisq; tibiæ modis
Adsit sonora buccina.
7 Testetur æquor gaudium,
Et quicquid æquor occulit:
Orbisq; terræ gestiat,
Et quicquid orbis educat.
8 Exultet vnda fluminum,
Leni susurrans murmure:
Montesq; læti plausibus
Deum venire gaudeant.
9 En ipse Dominus advenit,
Cunctis vt orbis incolis
Det æqua justus præmia,
Et facta plectat impia.

PSAL.

PSALMVS XCIX.

Dominus regnauit, irasc. &c

Carm.gen.XIII.

1 IAm regnum Dominus, ſpirituum piis
Qui dat iura choris, ſuſcipit: impiis
Horror terrificet pectora gentibus:
Tellurem quatiat tremor.
2 Nec tantum Solymæ vim Dominus ſui
Fecit conſpicuam numinis, & ſuæ
Maieſtatis opes cernere finibus
Terrarum dedit vltimis.
3 Ergo te meritis tollat honoribus,
Auguſtum celebret gens hominum tuum
4 Nomen, qui ſalubri temperie modum
Sceptris conſtituas tuis.
Selectæ ſoboli qui populi tui
Ius nullis dederis mobile ſæculis:
Frænas iuſtitiæ qui moderamine
Aequali genus Iſaci.
5 Sublimem Dominum laudibus & Deum,
Solus qui liquido regnat in æthere,
Ferte, & ſcamna pedum (ſanctus enim Deus
Eſt noſter) veneramini.
6 Huic Moſes & Aron, & Samuel bonus
Docti legitimis tingere victimis
Aras, conſilium quum peterent, data
Sæpè oracla petentibus.
7 De pila tereti nubis eis dabat
Reſponſa ambiguis ſollicito metu,
Legum quud monitus pactáq; fœdera
Servaſſent ſtabili fide.
8 Aurem ſupplicibus tu facilem dabas,
O rerum genitor maxime & optime,
Indulgenſq; bonis, & ſcelerum ſimul
Vindex, durus in impios.
Sublimem Dominum tollite laudibus,
Solus qui liquido regnat in æthere: &
Montem quo colitur (ſanctus enim Deus
Eſt noſter) veneramini.

PSAL.

PSALMVS C. CI.

Iubilate Deo omnis terra &c

Carm. gen. XXIII.

1 ORbis omnes incolæ
A sole Eoo ad hesperum
2 Iubilate, & optimo
Rerum parenti plaudite
Mente læta, & ritibus
Servite puris numini.
Gestientes gaudio
Adite sancta limina.
3 Ille noster est Deus,
Noster parens & conditor.
Non enim nos finximus
Ipsi, sed illius sumus,
Qui levi de pulvere,
Alit creatos, & regit.
4 Ad fores ergo illius
Adite læti. gratias
Agite: festis laudibus
Benignitatem pangite.
Prædicate cæteris
Numen beatum gentibus:
5 Nam benignitas Dei,
Et in suos clementia
Clausa nullo est termino.
Et firma stat pactis fides
Posterorum posteris
In sempiterna sæcula.

PSALMVS CI.

Misaaicordiam & iudicium &c

Carm. gen. V.

1 TE salus rerum cano, qui precanti
Lenis irarum es, facilisq; flecti,
Impiorum idem tetricus rebelles
Frangere fastus.
2 Huc meæ vires vigilant, labores
Huc ferent omnes, opis in tuæ spem

Sempe

Semper vt caſtis domus inſtitutis
Culta niteſcat.
3 Si ſalutarem mihi tu ſerenus
Porrigis dextram, tibi corde puro
Serviam: fraudum, ſceleriſq; pura
Serviet aula.
Nec mihi exemplum ſtatuam ſequendum,
Litibus ſiquis miſeros iniquis
Vexet, aut cauſam tenuis clientis
Prodidit hoſti.
4 Sponte qui pravis ſtudijs inhæret
Sit procul: ſævi ſceleris miniſter
Candidos nunquam mihi cenſeatur
Inter amicos,
5 Quiſquis incautum lacerat ſodalem,
Clam venenato jaculatus ictu,
Perſequar, plectam, penituſq; ab ima
Stirpe revellam.
Nec meæ menſæ dapibus fruetur
Mentis elatæ tumor, arroganſq;
Vultus, & cunctos veluti minores
Lumine ſpernens.
6 Veritas ſimplex quibus eſt amori,
Hos amo, amplector, video libenter:
His mihi ſeros ſocijs ſenectus
Impleat annos.
Integer vitæ mihi ſit miniſter:
7 Tecta non intret mea fraudulentus:
Nemo mecum intra mea commoretur
Limina mendax.
8 Impios longè (mora nulla) terræ
Finibus pellam: procul omne monſtrum
Civitas ſancta vt Domini releget
Flagitiorum.

Domine exaudi orationem, &c

Carm. gen. XIII.

2 EXaudi genitor sancte meas preces,
Clamorisq; sonum percipe lugubris:
3 Neu vultum misero subtrahe, cladibus
Omni ex parte prementibus.
Aures suppliciis nunc adhibe meis:
Da votis facilem te, pater optime,
Et presso celerem porrige dexteram,
Et præsenti ope subleva.
4 Ceu fumi nebulæ tempora transvolant,
Vt lentis coquitur torris ab ignibus,
Paulatim tacitus sic dolor aridis
Humorem ebibit artubus.
5 Dum luctu crucio me dapis immemor,
Vt secta è viridi gramina cespite
Arescunt nimio torrida sole, cor
Exsuccum mihi tabuit.
6 Crebrô sic remeans spiritus ilia
Tendit, sic gemitus pectora concutit
Mœstus continuò, tabida vti cutis
Iam vix hæreat ossibus.
7 Vt saltus habitans cuculus avios,
Aut tectis latitans noctua dirutis,
8 Aut turtur viduus, solus, inops, dies
Et noctes vigiles gemo.
9 Dum ceu ludibrium rideor improbis,
Irrisumq; petunt fraude nefaria.
10 Nec panis cinere est gratior arido, &
Potum tempero fletibus.
11 Istis ira malis me cumulat tua,
Qui me sustuleras ex humili loco,
Sublimi gravius rursus vt è gradu
Tractum præcipitem dares.
12 Vt sero in tenebras vmbra crepusculo
Vanescit, celeres deproperant dies
In mortem, veluti sub medio die
Fœnum, corpus inaruit.

13 At te perpetuis ſæcula ſæculis
Nectentem, volucris non fuga temporis
Carpit, nec memorem nominis obruet
Famam poſteritas tui.
14 Tandem ſurge pater, tecta Sionia
Iam lenis placido reſpice lumine.
Iam pleno redeunt tempora circulo,
Promiſſumq; ferunt diem.
15 Iam ſervi lapides reſpiciunt tui
Diſiectos faciles, ſparſaq; rudera,
Incultiq; ſoli iam miſerabilem
Verſa mente dolent vicem:
16 Vt vertat populos terror in exteros,
Vt nomen Domini ſit celebre omnibus
Et numen, trifidum qua colitur ſolum,
Formidabile regibus:
17 Verſam reſtituet quum Solymam, ſuæ
Maieſtatis opes quum dabit adſpici:
18 Lugentum miſeris quum querimoniis
Flectet ſe, & prece ſupplice.
19 Scribentur tabulis iſta fidelibus,
Seris vt Domini nota nepotibus
Sit laus, nec ſenium prodita poſteris
Norit gloria ſæculis.
20 De ſanctis adytis ætheriæ domus,
Templi ſepoſitis de penetralibus,
Cœleſtis Dominum non piguit ſoli
Curas reſpicere ad leves.
21 Nexorum vt gemitus audiat, & neci
Addictus tetrica compede liberet:
22 Laudes vt Solymæ templa Deo ſonent,
Et nomen recinat Sion
23 In cœtu celebri. Tum procul vltimis
Terrarum populi finibus exciti
Illuc ſacra ferent, & Domino dabunt
Reges munera ſupplices
24 Quamvis in medio curriculo meum
Robur comminuit, deſtituit manum,

Atq;

Atq; ævi ſpatiis tempora lubrici
Contraxit brevioribus:
25 Clamabo tamen, & mi Deus vnice
In vitæ medio ne ſtadio brevem
Curſum ſiſte rotæ. quantulum ad vltimam
Iam metam ſupereſt mihi?
Te nunquam brevibus clauſa recurſibus
Aſtrorum, ſenio conficiet dies:
26 Tu terræ ſtabilis mole, volucribus
Tu cœli prior ignibus.
27 Illis interitus ſtant ſua tempora:
Tu nullo interitum tempore ſenties.
Annorum ſeries cætera deterit,
Vt veſtis teritur vetus,
Vt detrita novis pallia veſtibus
Permutat locuples, ſic abit & redit,
Et mutat facies imperio tuo
Mundi dædala machina.
28 At tu, qui fueras, ſemper es, atq; eris:
In teipſoq, habitas: nec varias vices
Decurſo patiens tempore, permanes
Metæ ſæcula neſcia.
29 Sed ſervi ſoboles & ſobolis tui
Servi poſteritas per ſeriem tuis
Tecum perpetuis æmula ſæculis,
Aevi tempora tranſigent.

PSAL. CIII.

Benedic anima mea Domino.

Carm. gen. v.

1 SIt parens rerum mihi carmen: illum
Vox canat, ſenſus petat, & remotis
Quiſq; eſt fibris vigor, & ſacratum
Nomen honoret.
2 Mens Deo laudes cane, redde grates
Mens Deo, nullis benefacta ſæclis
Excidant, & quæ tribuit benigna
Munera dextra.

3 Qui ſcelus tollit maculoſum, & ægros
4 Sanat angores, animoq; vires
Reddit,& vitæ properante fato
Prorogat annos.
5 Qui manu larga tibi plura donat
Ore quàm poſcas,animo vel optes:
Servat ac in morem aquilæ,virentem
Flore juventam.
6 Integer judex, ſcelerumq; vindex,
Tradidit ſancto ſua jura Moſi:
7 Iſaci prolem docuit piarum
Dogmata legum.
8 Lenis & blandus,dare dona largus,
9 Tardus iraſci: neq; ſempiternæ
Sævît offenſæ memor,aut perennes
Ardet in iras.
10 Nec modus pœnæ numeruſve noſtris
11 Aequus eſt culpis: bonitas redundat
Latiùs terræ plaga quam remoto
Diſtat olympo.
12 Tam procul noſtri maculas removit
Criminis,quàm ſe procul à cubili
Gaditano ſol oriens Eois
Exerit vndis.
13 Qualis in natos placidi parentis
Lenitas,talis Domini benigni eſt,
Quiſquis illius pietate vera
Nomen adorat.
14 Tu ſinus mentis penitus repoſtos,
Tu pater noſti penetrale cordis:
Quippe nos terræ memor è rubenti
Pulvere factos.
15 Herba ceu,lactens pueri venuſtas
Prodit,occultoq; adoleſcit ævo,
Donec vt fœnum cadat arefactum
Falce ſenectæ.
16 Inſtar aut floris Tyrio comantis
Murice,vt vultu modice ſereno
Riſit

Risit, afflatu tepidi repente
Concidit austri.
17 Sed Dei æterna bonitate in ævum
Tutus æternum, remanet piorum
Cœtus, & longa serie propago
Sera nepotum:
18 Si nec æternas violabit icti
Fœderis leges, memorique jussa
Mente servarit, refesatq; vita
Puriter acta.
19 Illa flammantis super alta cœli
Culmina immotum solium locavit,
Et suo nutu facile vniversum
Temperat orbem.
20 Angeli jussis Domini ministri,
Sub jugum jus est quibus & potestas
Cuncta cogendi, Domino Deoq;
Pangite laudes.
21 Quiq; castrorum comites meretis
Sub ducis tanti imperio, audientes
Sedulo dictis, Domino Deoq;
Pangite laudes.
22 Quæq; per vastos vbicunq; fines
Imperî pollens opifex creavit,
Plaudite, auctori Domino Deoq;
Pangite laudes.
Mens Deo grates cane: redde grates
Mens Deo: hunc sensus petat, & remotis
Quisquis es fibris vigor, & beatum
Nomen honoret.

PSAL. CIIII.

Benedic anima mea Domino.

Carm. gen. I.

2 TE rerum Deus alme canã Dominũq; patrẽq;
Magne parẽs, sancta quàm maiestate verẽdus,
Aetheris æternas rector moliris habenas,

Te decor, auratis ambit te gloria pennis,
Et circumfusum vestit pro tegmine lumen,
3 Tu tibi pro velo nitidi tentoria cœli
Et liquidas curvo suspendis fornice lymphas:
Et levibus ventorum alis per inania vectus,
Frænas ceu celeres volitantia nubila currus.
4 Apparent accinctæ auræ flammæq; ministræ,
Vt jussa accipiant. Stat nullo mobilis ævo
Terra super solidæ nitens fundamina molis,
9 Pollenti stabilita manu. terra obruta quondam
Fluctibus, vt fuso super ardua culmina velo:
7 Sed simul increpuit tua vox, tonitruq; tremendo
8 Insonuere auræ, paulatim ascendere montes
Cernere erat, sensimq; cavas subsidere valles,
Inq; cavas valles trepidas decurrere lymphas.
9 Néve iterum immissa tellus stagnaret ab vnda,
Limitibus compressa suis resonantia plangit
Littora, præscriptas metuẽs transcendere metas.
10 Tum liquidi fontes imis de collibus augent
Flumina, per virides vndas volventia campos,
11 Vnde sitim sedent pecudes, quæ pinguia tondent
Pascua, quiq; feris onager saxa invia silvis
12 Incolit. hic levibus quæ tranant aëra pennis,
Per virides passim ramos sua tecta volucres
Concelebrant, mulcẽtq; vagis loca sola querelis.
13 Tu pater aërios montes camposq; jacentes
Nectare cœlesti saturas, fœcundáq; rerum
Semina vitales in luminis elicis oras.
14 Vnde pecus carpat viridis nova pabula fœni:
Vnde olus humanos geniale assurgat in vsus:
Quæq; novent fessas cerealia munera vires:
15 Quæq; hilarent mentes jucundi pocula vini,
Quiq; hilaret vultus succus viridantis olivi.
19 Nec minus arboribus succi genitabilis humor
17 Sufficitur. cedro Libanum frondente coronas,
Alitibus nidos, abies tibi consita surgit,
Nutrit vbi implumes peregrina ciconia fœtus.
18 Tu timidis montes damis: cava saxa dedisti,
Tutus

Tutus vt abstrusis habitaret echinus in antris.
19 Tu lunæ incertos vultus per tempora certa
Circumagis: puroq; accensum lumine solem
Ducis ad occiduas constanti tramite metas:
20 Inde superfusis cuncta involventibus vmbris,
Per tacitas spargis nocturna silentia terras.
21 Tum fera prorepit latebris, silvisq; relictis
Prædator vacuis errare leunculus arvis
Audet, & è cœlo mugitu pabula rauco
22 Te patrem exposcit : dein rursus sole renato
Abditur occultis prædatrix turba cavernis:
23 Inq; vicem subeunt hominũq; boumq; labores.
Donec sera rubens accendat lumina vesper.
24 Sic pater in cunctos didis te commodus vsus.
Nec tantum tellus, genitor tua munera sentit,
25 Tam varijs fœcunda bonis: sed & æquora ponti
Fluctibus immensas circumplectentia terras,
Tam laxo spatiosa sinu : tot millia gentis
Squamigeræ tremula per stagna liquentia cauda
26 Exultant: tot monstra ingentia & horrida visu
Veliferas circum nant puppes : grandia cete
Effingunt molles vitreo sub marmore lusus.
27 Atq; adeo quæ terra arvis, quæ fluctibus æquor
Educat, à te vno pendent, pater optime, teq;
Quæq; suo proprium poscunt in tempore victũ.
28 Te magnam pandente manũ, saturantur abundè
29 Omnia: te rursus vultum condente, fatiscunt.
Te tollente animam, subitò exanimata recurrunt
30 In cinerem: inspirante animam te denuò surgit
Illico fœcundæ sobolis generosa propago,
Et desolatas gens incolit aurea terras.
31 Sic eat: ô nullo regnet cum fine per ævum
Majestas divina: suumq; in sæcula lætus
32 Servet opus Deus. ille Deus, quo territa tellus
Concutiente tremit, montes tangente vaporant,
Fumifera trepidum nebula testante pavorem.
33 Hunc ego, dũ vivã, dum spiritus hos reget artus,
34 Vsq; colam : tantum ille meas facilisq; bonusq;

 Accipiat

Accipiat voces : nempe illo oblector in vno.
33 At verò impietas planè extirpetur ab ima
Radice,& scelerum stirps nulla repullulet: ac nos
Te rerum Deus alme patrē Dominūq; canemus.

PSAL. CV.

Confitemini Domino, & invoc. &c

Carm. gen. xxvi.

1 CAnite Dominū,& invocate nomē eius: exteris
Facta gentibus per orbem prædicate illustria.
2 Ille sermo, carmen ille,& illius miracula,
3 Nomen eius, numen eius vna nobis gloria.
Hunc amantū & hunc pètentū palpitet cor gau-
4 Robur eius, pignus eius sacrosanctū roboris (dio.
Petite: vultum eius beatum continenter quærite.
5 Subeat animum quanta nostris edidit maioribus
Signa, quæ portenta : legum scita quæ reliquerit.
6 Vos Abrami, vos Iacobi posteri, servi Dei
Separati, sorte lecta natio, vos alloquor.
6 Ille rerum rector vnus, orbis vnus arbiter,
8 Pacta nostris firma servat facta cum majoribus.
Verba meminit: mille sǽcta in sæcla nectit fœdera
9 Icta primitus cum Abramo, deinde iurata Isaco:
10 Isaci sancita nato, lege non mutabili:
Posterísque sempiterno roborata vinculo:
11 Quum tibi Chananæa (dixit) arua sorte diuidam.
12 Turba numero parua quãuis aduena illic degeret
Aucta nondū stirpe longis temporum decursibus.
13 Regna quanquā & nationes exul errans verteret:
14 Hos tamen Dei benigna fovit indulgentia:
Vimq; duram præpotenti dextra ab illis arcuit:
Et mînis reges potentes tetricis compescuit.
15 Ne mihi (inquit) cõsecratos, ne mihi vnctos tan-
A meis, moneo, prophetis abstinete iniuriā. (gite:
16 Quū famē voracem in orbē contumacē induce-
Gentibusq; alimenta latè noxiis subduceret, (ret
17 Prævium misit ministrum Nili ad arva fertilis.
Filium pulchræ Rachelis mango turpis vendidit:

18 Car-

18 Carceris latuit tenebris, crura vinctus compede,
19 Somnii donec soluti nota regi veritas,
20 Crura ferro liberavit, solvit animum crimine:
21 Et nova sortis benignæ iam vicissitudine,
Regiorum servulorum servus antè ignobilis
22 Fræna rerum tractat vnus : nuper è custodia
Missus, aulæ purpuratos nunc coërcet vinculis:
Et senum iuvenis severæ præsidet prudentiæ.
23 Isaci tandem propago culta linquens patria,
Pinguis ad fluenta Nili castra fixit advena.
24 Ac Deo fovente, læta stirpe sic refloruit,
Viribus brevi vt præiret inquilinus incolas, (das
25 Tum Phari rector superbæ mente versa Abrami-
Fraude molitus nefanda stirpitus revellere:
26 Circulo donec voluto destinati temporis,
Legifer cum fratre Moses missus est divinitus.
27 Ac Pharon Phariq; regem terruit miraculis.
28 Ergo natura, imperantis non rebellis iussibus,
Vestiit polum tenebris, & solum caligine
Condidit, ceu nocte cæca sole iusso cedere:
29 Vnda decolor cruoris tabe rivos polluit,
Squameæq; strage gentis inquinavit littora.
30 Terra felix ante frugum, more nunc præpostero,
Turpibus fœcunda ranis squalet : ipsa regia
Fœta ranis, ipsa regum fœta sunt cubilia.
31 Fusa deinde nube densa musca Mēphin occulit:
Et pediculorum vbiq; fœda erant examina.
32 Instar imbrium ruebat mista flamma grandini.
33 Arbores nudās comātes fronde, flore, fructibus.
34 Quod reliquit atra grādo, mox locusta perdidit
35 Bruchus abstulit, locustas quod voraces fugerat.
Tot malis subinde sævis icta Nili regia,
Quum ferox non mitigaret cōtumaces spiritus,
Dira populum mox in ipsum versa pœna sæviit.
36 Prima pignorum repentè per penates omnium
Occidere: cuncta planctu, cuncta fletu personāt.
Rege tandem pertinace cladibus perterrito,
37 Sancta Mēphin gens reliquit, jam tyrāno libera;

Dives auro argenteisq; barbarorum poculis.
Nec tot inter millia vllum languor attentaverat,
38 Ergo Nili jam pavore liberata regia,
Voce, vultu, plausibusq; præferebat gaudium.
39 At parens memor benignus gentis electæ sibi,
Per siticulosæ arenæ vastitatem imperviam
Castra nubis texit vmbra, luce: noctem luridam
Ignium latè corusco temperavit lumine.
40 Arva victum cum rogarent, texit imber alitum:
Panis impluit per auras more densæ grandinis:
41 Petra jussa fudit vndas : deq; rupis viscere
42 Ante sicca solitudo flumen hausit. Scilicet
Fœderis parens benignus immemor nunquã sui,
Quod sibi caro cum Abramo sempiternũ fecerat.
43 Sic parentum stirps piorum, tuta ductu numinis
Arva liquit fraudulenta perfidi Pelusij:
44 Occupatis efferarum nationum sedibus
Tradidit Deus labores impiorum eis carpere:
45 Sanctiones vt tenerent sacrosancti fœderis ;
Et piarum ad jussa legum facta cuncta fingerent,
Laus, honor, decusq; regi sempiterno cœlitum.

PSAL. CVI.

Confitemini Domino quoniam, &c

Carm. gen. XIIII.

1 LAudate Regem cœlitum, regem bonum,
Suisq; nullo non benignum tempore.
2 Quis facta verbis æquet ? eloquentia
Quis assequetur illius potentiam ?
3 O ter beatos æqui amantes, & tuæ
Præscripta legis qui tuentur jugiter ?
4 Memento nostri facilis & favens, tuum
Prospicere populum qua soles clementia:
Et me revise lenis ac salutifer.
5 Vt separati tibi bonis populi fruar.
Carpamq; lætus quo fruuntur gaudio,
Hæreditatiq; comes applaudam tuæ.
6 Scelesta proles cum scelestis patribus

In

In te rebelles multa iniqua fecimus:
Abominanda, dira perpetravimus.
7 Nam nec tyranni Aegyptij ex ergastulo
Nostri parentes liberi per te, tua
Ostenta graviter ponderarunt, nec tuæ
Meminere gràtis mentibus clementiæ:
Sed propter vndas æquoris rubri, duces
Adversus animis turba contumacibus
8 Obmurmuravit. At parens malis bonus
Pœnas remittis, vt tuam clementiam
Agnoscat orbis, & tremat potentiam.
9 Nam comminanti cessit vnda fluctuum:
Suspensa moles hinc & inde per sali
Tranquilli arenas aridam dedit viam,
Ceu solida campis figerent vestigia:
10 Donec tyranni liberati & hostium
Crudelitate, tuta tuti littora
11 Tenuere. at hostes verticoso gurgite
Absorpsit vnda, cladis vt nec nuncius
12 Superesset. Illic tum salutis compotes
Fidemq; verbis præbuere, & cantibus
Cecinere festis numinis potentiam.
13 Metu repulso, protinus lascivia
Animos rebelles perculit: nec amplius
Meminere signa nec pericla pristina:
14 Repentè prava perciti libidine
Arsere, verbis & Deum procacibus
Iræ impulerunt fræna justæ solvere:
15 Ac flagitatos impiè dedit cibos,
Iustisq; pœnis impios coërcuit.
16 Nec pœna mentes nec benignitas feras
Mollïre potuit, quin procaciter ducem
Ducisq; fratrem peteret æmulatio,
Et freta studijs semper ambitio malis.
17 Sed factiosos terra vasto condidit
18 Sinu dehiscens, flammeîq; gurgitis
Torrens vorago devoravit impios.
19 Nec noxiorum monita tot pœnis modum

Gens prava ſceleri fecit. Horebi in jugo
(Proh facinus!) ante imaginem bovis Dei
20 Imago ſeſe ſtravit,& fronde ſaturi
Simulacra tauri coluit inſtar numinis;
21 Partæ ſalutis nuper ingrata,immemor
Miraculorum in vrbibus Niloticis,
22 Et fluctu eodem ſoſpites ſe,ſubrutos
Hoſtes ſuperbos vorticoſis æſtibus.
23 Ergo ſceleſtos ira juſta perdere
Ibat,furenti ni Deo carum caput
Pro gente Moſes obtuliſſet,& prece
24 Frænaſſet iras. Nec tamen turbæ furor
Illic quievit, expetitum tam diu
Vber feracis ſprevit agri: nec fidem
Moſi docenti, pollicenti nec Deo
25 Habuit: tumultu caſtra complens reſpuit
26 Imperia: donec ille munificus parens,
Delere promptus inter invia montium
27 Toties rebelles, extulit dextram, & genus
Per nationes impias diſperdere.
28 Iam deſtinarat: ante ſculpta numina
Iterum protervi procidêre, & mortuis
Diis thura,lectaſq; immolarunt hoſtias;
29 Deum ſceleribus provocaverunt novis,
Iramq; rurſum exaſperârunt vindicem:
30 Iuſta incitatus donec ira Phineas
Ferro ſceleſtam puniit licentiam,
Et ſævientem dexteram compeſcuit
31 Domini,ſibiq; peperit æternum decus
Quod nulla ſileant poſterorum ſæcula.
32 Nec contumaces ſupplicia tot ſpiritus
Coërcuerunt,Meribæ ad vndas quin Dei
33 Rurſus furorem accenderent: nec publico
Moſes furore liber etiam incredula
Oratione vertit iram numinis
34 In ſe. Potiti deinde pactis finibus,
Nec impiarum ſemen omne gentium
Diſperdiderunt funditus, nec juſſibus

Rectè monentis paruerunt numinis:
35 Sed se profanis miscuere gentibus,
Didicere ritus, serviere ludicris
36 Diis: ac meorum mancipati cultibus,
Tenuere puras à scelere nullo manus.
37 Quippe immolarunt filios ac filias
38 Ad dæmonum aras: & suæ propaginis
Tinxere sculptos sanguine innocuo deos,
Terramq; sanctam polluerunt cædibus,
39 In scelera proni abominanda, dum suæ
40 Manus adorant opera, patrium Deum
41 Iustas ad iras provocarunt, vt suam
Hæreditatem abominatus impiis
In servitutem manciparet hostibus:
42 Quorum severo penè contriti jugo,
Posuere sævam spiritus ferociam.
43 Ac liberati sæpè Domino vindice,
Rursus rebelles spiritus in vindicem
Sumpsere: rursus ob scelera pœnas sua
44 Dedere. mitis nec Dei bonitas tamen
In rebus arctis innocentium à prece
45 Avertit aurem: fœderis memor sui
Pœnas remisit lenis & placabilis.
49 Quin & superba corda gentis barbaræ,
Cui serviebant diruta jam patria,
Lenivit: animos omnium vt perstringeret
Imago sortis flebilis vel hostibus.
47 Tu nos tuere Domine noster & Deus,
Et è ptofanis gentibus recollige:
Vt te canamus. nomen vt sanctum tuum
48 Celebremus vnum: populus omnis vt simul
Dicat, Deo quem posteri Abrami colunt,
Sit laus, honorq; in sæculorum sæcula.
Amen, amen,

GEORGII BVCHANANI

PARAPHRASIS IN QVINTVM Librum Psalmorum.

PSAL. CVII.

Confitemini Domino quoniam, &c

Carm.gen.1.

1 CAntemus Dominũq; bonũ facilemq; parentẽ,
Cujus habet nullas larga indulgentia metas:
2 Hunc grato simul ore canant, quas dira tyrannis
Quũ premeret, sævo incolumes ex hoste recepit,
Et juga captivo excussit servilia collo.
3 Perq; feras gentes sparsos, quâ surgit ab vndis
Et quà diversas abiens se condit in vndas
Phœbus, ab arctoæ campis glacialibus vrsæ
Collegit, tepidoq; domum revocavit ab austro.
4 Per steriles saltus & inhospita saxa vagantes,
Quà uulla ad cultas ducunt vestigia terras,
5 Fracti animos mœrore, inopes vndæq; cibiq;
Auxilium miseris imploravere querelis:
6 Audiit orantes, & opis miseratus egenos,
Omnibus exolvit mœrentia pectora curis.
7 Monstravitq; viam cultas quæ ferret ad vrbes.
8 Ergo canant Dominũq; bonum, facilẽq; parentẽ
Et latè ignotis pandant facta inclyta terris.
9 Quippe sitim victuq; famem compescuit ægram,
Reddidit & membris vires, animoq; vigorem.
10 Quiq; Dei monitis ingrata mente relictis,
11 Carceris in tenebris & cæca nocte jacebant,
12 Quũ tremerẽt gelidæ exanimes formidine mortis
13 Afflictiq; malis humiles fractiq; jacerent,

Auxilium

Auxilium miſeris imploravere querelis:
Audiit orantes,& opis miſeratus egenos,
Omnibus exolvit mœrentia pectora curis.
14 Vincla manu valida rupit,mortiſq; timorem
Reppulit,& tetris pavidos eduxit ab vmbris.
15 Ergo canant Dominūq; bonū, facilēq; parentē,
Et latè ignotis pandant facta inclyta terris.
16 Liminaqî & portæ qui clauſtra refregit ahenæ.
17 Deliciis animi vires quum ſtulta libido
Affligit,corpuſq; gravi languore ſolutum
18 Stultitiæ pendit pœnas, & morte propinquâ
Reiiciunt omnem faſtidia marcida victum,
19 Auxilium miſeris qui imploravere querelis,
Adſpicit orantes,& opis miſeratus egenos,
Omnibus exolvit mœrentia pectora curis.
20 Ereptiſq; ſuo lethi de limine verbo,
Reſtituit lætumq; novat per membra vigorem.
21 Ergo canant Dominūq; bonū, facilēq; parentē,
Et latè ignotis pandant facta inclyta terris:
22 Et meritis cumulent memores altaria donis,
Et grata acceptam teſtentur voce ſalutem.
23 Qui mare fluctiſonum ſulcat,curviſq; carinis
Admovet externas vaga per commercia gentes,
24 Non ignota illi divina potentia,nec quæ
Monſtrat in immenſo miracula ſæpè profundo.
25 Quum iubet,irrumpunt venti ſtridente procella
26 Et mare nunc ſpumis canentibus aſtra laceſſit,
Et nunc tartarei ſubſidit ad ima barathri:
27 Pallent ora,metus trepidantia pectora pulſat,
Et velut oppreſſis vino veſtigia nutant:
Callida nec cani juvat ars aut cura magiſtri:
28 At Dominum vt mœſtis imploravere querelis:
Exaudit trepidos,& opis miſeratur egenos.
29 Iam venti ponunt,ſtrataq; æqualiter vnda,
Arrident taciti tranquilla ſilentia ponti.
30 Iam poſita læti gaudent formidine nautæ,
Cum laceræ optatum portum tetigere carinæ.
31 Ergo canant Dominūq; bonū,facilēq; parentē,

Et

Et latè ignotis pandant facta inclyta terris.
32 Hunc populi cœtus laudent, ſanctiq; ſenatus
33 Concilium ſuper aſtra ferat, qui flumina ſiccat,
Et riguos paſſim rivis bullantibus agros.
Fontibus occluſis ſitienti damnat arena:
34 Et fœcunda ſui facta ob ſcelerata coloni,
Arva jubet ſalſis ſubitò ſterileſcere glebis.
35 At contrà in ſterili campo malè pinguis arenæ
Stare lacus, pingueſq; facit ſtagnare paludes:
Et fluviis ſiccos riviſq; fugacibus agros
36 Irrigat, atq; inopi tranſmittit habere colono:
Quiq; novas ſanctis moderetur legibus vrbes,
37 Et ſcrobibus credat vites,, & ſemina ſulcis,
Vnde legat dulces maturo in tempore fructus,
38 Quos pater omnipotens alit, & provẽtibus auget
39 Aſſiduis pecorum fœtus. Vbi neſcia furſus
Commoda fortunæ modicè mens ferre ſecundæ,
Fræna dedit vitiis, retrahit ſua munera juſtus
40 Arbiter: indomitos animos & corda ſuperba
Cladibus affligit: ſævis punire tyrannis
Tradit, & ignavo petulans ſub principe vulgus
Contemptũ, populis prædã jubet eſſe propinquis.
Perq; inopes victus terras traducit, vbi antè
Nulla hominum tritam monſtrant veſtigia callẽ.
41 Avertit mala pauperibnſq;, animiq; modeſtis,
Atq; hilares multa fœcundat prole penates.
42 Hæc ſpectãt gaudẽtq; boni: malè conſcia muſſat
43 Turba metu. Aſt, animi quîbus eſt ſolertia, cura
Aſſidua volvunt, memoriq; hæc mente recondunt
Luceat vt cunctis Domini clementia terris.

PSAL. CVIII.

Paratum cor meum Deus, &c.

Carm. gen. II.

2 MEns invicta malis, animi vigor integer, orbis
Te voce, rector, te celebrabit lyra.
3 Eia age, depoſitis mens expergiſcere curis:
Et tu canora barbitos cum nabliis;

Ocyus

Ocyus auroræ quàm lucifer excitet ignes,
Aurora cantus quàm volucrum exuſcitet,
4 Te pater alme canā : populos tua facta per om-
Quacunq; tellus panditur, vates feram. (nes,
5 Nam tua ſiderei bonitas faſtigia cœli,
Fideſq; tractus nubium ſupervolat.
6 O Deus auguſtum nitido caput exere cœlo:
Oſtende terris gloriæ jubar tuæ.
7 Eripiaſq; tuos gelidi formidine lethi
Præſens, & opifer invocantes audias.
8 Audiit, ex adytoq; Deus flammantis olympi
Vocem rependit gaudij prænunciam.
En tibi frugiferos Sichimæ diſpertiar agros:
Vallem Suchoti metiar decempeda.
9 Nonne mihi parent Iacobi pignora, quiſquis
Vel pecore tondet arva, vel vomere ſecat?
10 Oppida ſub pedibus Syriæ calcabo ſuperbæ,
Moabum, Idumen, & Palæſtinas domos.
11 Quis mihi pandet iter munitas ductor ad arces?
Muros Idumes divitis quis diruet?
12 Quis? niſi tu noſtræ gentis Deus vnîce tutor?
Qui nos premendos hoſtibus reliqueras.
Offenſus vitijs pravis: nec in arma ruentes
Noſtros præibas dux, vt antè, exercitus.
13 Nunc pater auxiliū rebus bonus adfer in arctis.
Humana fallax credulos ſpes decipit.
14 Te duce, victrici decorati tempora lauro,
Pedibus prememus hoſtis arrogantiam,

PSAL. CIX.

Deus laudem meam ne tacueris, &c

Carm. gen. II.

2 NE ſileas, ne diſſimula mea gloria, néve
Sine veritatem ſupprimi mendacio.
Me ſcelerati oris fraus, & crudele venenum,
Proterva fictis lingua me premit dolis.

3 In me odia occultis acuunt ſermonibus iras,
Et immerenti fabricant moleſtiam.
4 Qui mihi debebant fidum ſolamen amici,
Probra ingerebant clanculum & convicia.
Aſt ego, ſecretæ tibi qui penetralia mentis
Cernis, dolente corde fundebam preces.
5 Omnibus officiis culti mihi damna rependunt,
Remunerantur odio amorem ſimplicem.
6 Tu pater hunc ſævo vexandum trade tyranno:
Vaſtator illi ad dexteram adſtet Angelus.
7 Iudicis adſtiterit cum ſordibus antè tribunal,
Damnatus aſpris exeat ſententiis.
Quum volet iratos animos inflectere fando,
Oratione judices exaſperet.
8 Ante diem fato pereat præreptus acerbo:
Locumq; vacuum dominus occupet novus.
9 Orba fleat ſoboles, vidua gemat vxor in aula:
10 Ejecto proles patrio exulet ſolo;
Inſtabilis, mendica, vagis erroribus orbem
Luſtret: quietum reperiat nuſquam locum.
11 Conturbetq; domum miſerā, inſcribātq; penates
Scrutatus omnes fœnerator arculas.
Ignotuſq; hæres longo congeſta labore
12 Rapiat, opemq; nemo poſcenti ferat:
Nullāq; progeniem miſeratio ſublevet orbam.
13 Mors falce totam demetat ſemel domum:
Proxima gentē omnem cum nomine deleat ætas.
14 Apudq; Dominum, patris erratum, vt recens,
15 Ante oculos interq; manus verſetur & erret:
Nec vitia matris tollat vlla oblivio.
16 Vtq; erat oblitus miſerandi, oblivio gentem
Eius perenni ſupprimat ſilentio:
Qui deiectum, inopē, & curis mordacibus ægrū
Pertrahere mortis nixus eſt in retia.
17 Semper ei veluti fuerat maledictio cordi,
Maledicta in illum & execratio cadent.
18 Ac veluti ſtudio fugit benedicere pravo,
Sic nullus illi cupiat aut dicat bene.

Et

Et velut obtegitur talari corpus amictu,
Tutus miserijs ille sordeat oblitus;
Sic in cuncta illi passim se viscera fundant,
Vt oleum in ossa penetrat, vnda in viscera.
19 Hoc ergo incedat semper vestitus amictu:
Hæc zona lumbos cingat illi & ilia.
20 Ante Deum tales pendat detractio pœnas,
Et clam salutem quisquis oppugnat meam.
21 Alme pater, pater alme, tua me protege dextra,
Et invidorum libera calumniis.
Vt nomen latus omne tuum telluris honoret,
Et suavitatem sentiat clementiæ.
22 Eripe me invidiæ: sum pauper, egenus & expes:
Animumq; curæ turbidum vrunt anxiæ,
23 Non aliter pereo, species quam futilis vmbræ,
Pallent tenebris sera quum crepuscula.
Aut vbi decussis solerti indagine ramis,
Locusta tectis pulsa frondeis cadit.
24 Genua labant infirma: artus jejunia solvunt:
Exangue siccis corpus aret ossibus:
25 Me tumidi probris hostes petiere superbis:
Me conspicati capita quassarunt sua.
26 Adfer opem, servumq; tuum, pater optime, serva
Pro lenitate semper assueta tibi
27 Agnoscantq; tuam, rerum pater optime, dextrã:
Tuaq; salvum me sciant clementia. (tur,
28 Dũ maledicta voment hostes, dũ probra loquen-
Bonusq; placidusq; benedices tu mihi.
Dum confusa illis turpis pudor ora notabit,
Lætitia servi pectus hilarabit tui.
29 Hos pudor, vt talos à vertice vestis ad imos
Effusa latè corpus omne contegit:
Hos pudor, & mœrens turbato infamia vultu,
Qui me maligno dente rodunt, obruat.
30 Ast ego tum Domino grates memor ore sonabo,
Cætuq; laudes in celebri concinam;
31 Qui stetit auxilio dexter, cum paupere, vitamq;
Eripuit ejus hostium ludibrio.

Dixit Dominus Domino meo, &c

Carm. gen. III.

1 SIc alloquutus Dominus est Dominum meum,
Asside dexteram ad meam,
Dum proterendos, ceu scabellum, sub pedes:
Hostes tibi provolvero.
2 Ad orbis oras vltimas fasces tuos
Alta ab Sione proferam:
Vt iuris æqui vinculis coërceas
Fastus rebelles hostium.
3 Te pompa lætis quum reducet plausibus
Ad templa voti compotem,
Sancto decorus apparatu exercitus
Lætum celebrabit diem.
Non roris imber ante lucem argenteis
Tot vestit arva gemmulis,
Quàm multa cunctis gentium de finibus
Ad te propago confluet.
4 Iuravit & se adstrinxit immutabili
Dominus sacramento tibi,
Tete futurum Melchisedecis sibi
Ritu sacrorum antistitem,
Sol inquieto lucis orbe dum diem:
Dum luna noctem illuminet.
5 Ad dexteram ille semper assistet tuam:
Ferro tyrannos vindicè
6 Compescet: iram commodans suam tibi,
Gentes rebelles comprimet.
Ducesq; regnis imperantes ditibus
Sternet solo: torrentibus
E fortuitis, dum fugam premet, sitim
Victor levabit igneam.
Ergo subactis hostibus, cœlo caput
Tollet decorum gloria.

Confitebor tibi Domine in, &c

Carm. gen. IIII.

1 SIve inter fidos tractem ſecreta ſodales,
Seu ſancti ſtipante caterva
Me populi loquar, alme parens, te pectore toto
Vſq; canam: tua munera grato
2 Ore feram. magna æternæ miracula dextræ:
Magnā quidem, ſed & inclyta certè,
Et manifeſta bonis, ſtudio ſcrutante fideli.
3 Quicquid enim gerit, omnia ſplendor,
Omnia divina majeſtas luce refulgens
Illuſtrat dum ſidera terras,
Ignea luſtrabunt, hunc juſtum ſemper & æquū
Sera agnoſcent ſæcla nepotum.
4 Nec quæ primævi quondam ſtupuere parentes
Attoniti, mirandaq; natis
Invida videbunt oblivia. parcere largus
Nempe potens, faciliſq; querelis
5 Flectere cor miſeris: ſpoliis ex hoſte ſuperbo
Direptis decoravit amicos.
Nec cum gente ſua percuſſi fœderis illum
Immemorem vlla redarguet ætas.
6 Oſtenditq; ſuas per facta illuſtria vires,
Quum populatus regna ſuperba,
Dimenſuſq; novis hoſtilia rura colonis,
Dilecta dedit oppida genti.
Quicquid agit loquiturq;, fides immobilis actus
Aequi & regula dirigit omnes.
Quæ jubet, æqua jubet, nulloq; interlita fuco,
Aut tacitam celantia fraudem.
Quæq; nec æterno volventia ſæcula lapſu
Interimant, aut tempore carpant.
Quippe aſtans fidei firmæ conſtantia & æquum
Perpetuô rata juſſa tuentur.
Quū premeret Pharij imperium crudele tyranni
Selecta de gente nepotes,
Excuſſitq; jugum, & regis fera juſſa ſuperbi

 Exuſc

Exuit: æternaq; beatis
Libertate frui donarat pignora sera
Si jurata parentibus olim
Intemerata piæ servassent fœdera legis:
Fœdera nullis irrita sæclis.
Quippe Dei sanctum est & formidabile nomen,
Ac sanctè sua pacta tuetur:
Exigit & duras violato fœdere pœnas,
10 Hunc colere ex animoq; vereri,
Vivendi rectè fons & sapientia prima est.
Hanc cunctos qui dirigit actus
Ad metam verè sapit: hunc ventura nepotum
Semper dicent sæcla beatum.

PSAL. CXII.

Beatus vir qui timet Dominum.

Carm. gen. III.

1 BEatus ille qui Deum rerum patrem
Pietate non ficta colit:
Deiq; gaudet legibus, mores suos
Formare ad illas nititur.
2 Latè per vrbes divites potentiam
Ejus propago proferet:
Prolem piorum numinis benignitas
Largâ beabit dexterâ.
3 Res affluenter suppetet semper domi
Illi: nec ætas longior
Obliterabit æquitatis gloriam
4 Fructumq;. Quum premet malos
Fortuna, sævo gestiens ludibrio
Mutare summis infima,
Benignitatis tum suæ justis Deus
Lucem in tenebris offeret.
Clemens bonusq; in omnibus periculis
Stirpem piorum muniet,
5 Misertus inopis vir bonus, largâ manu
Succurret indigentiæ:
Sic cuncta justo temperans examine,

Nec verba temere vt excidant.
6 Non turbo ſortis cuncta quatientis loco
Movebit illum, nec dies
Suprema famam condet ejus invido
Oblivii ſilentio.
7 Non livor illum falſa gaudens ſpargere
Terrebit, aut calumnia:
Bellive rumor, aut egeſtas lurida,
Fragorq; lethi proximi:
Sed mente firma provocat diſcrimina,
Deoq; ſolo nititur.
8 Ceu cana rupes murmurantis æquoris
Spernit minaces impetus:
Sic ille certa interritus fiducia
Sortis procellas ſuſtinet:
Ac ſuſtinebit, dum ruinas hoſtium
Salvus ſuorum adſpexerit.
9 Opes volucris inſtar auræ mobiles
Largitus eſt egentibus;
Sibi æquitatis gloriam ſuperſtitem
Servavit: orbe gloriam
Vivaciorem, nec ſenectæ dentibus
Aeruginoſæ obnoxiam.
10 Dum laude clarum, teq; lautum ſplendida
Spectabit impius pium,
Curæq; mentem vellicabunt anxiæ.
Succumq; carpent corporis;
Dentem fatigans dente ringetur, lue
Se macerabit tabida.
Dominus malorum vota ridet irrita,
Spes vt modeſtas promovet.

PSAL. CXIII.

Laudate pueri Dominum.

Carm. gen, XXIIII,

1 PSallite Dominum pueri, Domini
Nomen feſto tollite cantu.
2 Nomen Domini ſic celebretur,

Vt sæculorum in sæcula longi
Nulla oblivia sentiat ævi.
3 Primo a carcere solis Eoi
Ad purpureos vsq; occasus,
4 Omnes Domini nomen adorent,
Qui gentes super arduus omnes
Celsas ætheris incolit arces.
Cujus longè gloria mundi
Trans flãmantia mœnia vecta est.
5 O pietatis nescia veræ
Pectora ! ritu sacra nefando
O qui fingitis, anne deorum
Quemquam Domino similem nostro
6 Nostis? quem super ardua cœli
Culmina positum nil latet imæ
Sub cava clausum viscera terræ,
Nil humano procul adspectu
Trans multiplices ætheris orbes:
Inopem terræ qui prostratum
Suscitat, & de pulvere egenum
7 Tollit. vt alto positus solio
Populi primos carpat honores.
8 Qui maternos sterili fructus
Exoratus donat, & orbos
Læta renovat prole penates.

PSAL. CXIIII.

In exitu Israel de Aegypto, &c.

Carm. gen. XXII.

1 QVum domus Isacidum patrias remearet ad (aras
Barbaraq; invisæ linqueret arva Pharis
2 Ipse Deus Iudam cœlesti numine tutum
Fecit: erat populi signifer ipse sui.
3 Vidit & attonitas trepidum mare diffidit vndas:
Iordanis refugas in caput egit aquas.
4 Dura per intonsos salierunt culmina montes,
Vt saturas gestit dux gregis inter oves:
Celsaq; frondentes movere cacumina colles,
Agnus

Agnus vt in pratis luxuriare ſolet.
5 Quid mare vidiſti ſolito cur ceſſeris alveo?
Cur fugis in fontes fluminis vnda tuos?
6 Cur ita concuſſo ſaliiſtis vertice montes,
Vt ſatur exultat dux gregis inter oves?
Cur ita frondenti ſaliiſtis vertice colles,
Agnus vt in pratis luxuriare ſolet?
7 Nempe Dei trepidum præſentia terruit orbem,
Cui cadit in Solymos victima multa focos.
8 Qui lapidum venas laticum laxavit in vſum,
Cui fluxit largo flumine dura ſilex,

PSAL. CXV.

Non nobis Domine, non nobis &c.

Carm. gen. III.

1 TE magne rector orbis, haud victoriam
Ex hoſte ſævo poſcimus,
Nos vt per omnes fama gentes differat,
Nec apparatu vt ſplendido
Per ora vulgi nos triumphus aureo
Curru ſuperbos transferat:
Sed impiorum vt ſæcla gentium ſciant
Te largum opis cultoribus
Tuis, fideq; ſemper immutabili
Promiſſa promptum ſolvere.
2 Ne forte rebus inſolentes proſperis,
Vbi nunc Deus veſter? rogent.
3 Deus aſtra noſter incolens, mortalium
Nutu ſuo res temperat.
4 At impiarum finxit error gentium
Manu deos inutiles:
Aurum caminis excoquens, aut malleis
Maſſa è ſequaci bracteas
Ducens, figura multiformi ludicra
Affixit aris numina.
5 Inane vocis os habent: oculos habent,
Orbes inanes luminis.
6 Naribus odores nec trahunt, nec auribus

Surdis sonores hauriunt:
7 Palpare manibus non queunt, torpentibus
Nec ingredi vestigiis.
Nec vox anhelis edita è pulmonibus,
Cavo recurrit gutture.
8 Quicunq; tales fingit aut colit deos.
Diis ipse similis sit suis.
9 At tu Iacobi gens, loca fiduciam
Omnem salutis in Deo,
Qui te potenti sublevabit dextera,
Et in periclis proteget:
10 Et vos Aronis posteri, spem ponite
Omnem salutis in Deo,
Qui te potenti sublevabit dextera,
Et in periclis proteget.
11 Quicunq; cultor es Dei, fiduciam
Loca salutis in Deo,
Qui te potenti sublevabit dextera,
Et in periclis proteget.
12 Qui nos favore semper amplexus memor
Fovit favetq; sedulo:
Cunctos Iacobi qui fovebit posteros,
Aronis & sacrum genus.
13 Qui se colentes sive juvenes, seu senes,
Fovebit & custodiet.
14 Qui nosq; donis semper augebit novis,
Et liberorūm liberos.
15 Nam nos profanis segregavit gentibus,
Cœli soliq; conditor:
16 Cœlum sibi ipse regiam fecit, solum
Sedem dedit mortalibus:
17 Remunerantes muneribus illum vt suis
Rerum parentem agnoscerent.
Neq; ora laudes in tuas solvent, pater,
Quos mors teget silentio.
18 Nos te parentem agnoscimus, qui spiritu
Vitalis auræ vescimur.
Te prosequemur laudibus dum lucido
Sol axe terras ambiet.

PSALMVS CXVI.

Dilexi quoniam exaudiet, &c

Carm. gen. xxv.

1 TOto pectore diligam
Vnicè & Dominum colam,
Qui lenis mihi supplici
Non duram appulit aurem.
2 Aurem qui mihi supplici
Non duram dedit: hunc ego,
Donec pectora spiritus
Pulset, semper amabo.
3 Iam mors apte oculos erat,
Iam stabam super aggerem
Busti, jam dolor anxius
Omni ex parte premebat:
4 Expes tum prece supplice
Oravi Dominum, Pater,
Quæso, inquam, miserabili
Saltem consule vitæ.
5 O justum Dominum & bonum,
6 Et pronum veniæ : auxilî
Is me & consilij indigum
Sævo texit ab hoste
7 Ergo mens tibi reddita
Mœrorem cohibe: & Deus
Quæ largâ tribuit manu
Donis læta fruare.
8 Vitam è faucibus eruit
Mortis, & lacrymas genis
Absterfit, stabili & pede
Firmavit tibi gressum.
9 Tutus præsidio Dei
Degam : & polliciti fide
Fretus non dubia, canam
Grato pectore laudes.
10 Lassus, rebus & asperis
Afflictus, trepida fuga

Vitæ

Vitæ proſpiciens meæ.
Sic mecum ipſe loquebar,
11 Nulli certa homini fides:
At rerum arbiter optimus,
Vnus polliciti tenax,
Vnus fallere neſcit.
12 Tot liber toties malis,
Tot auctus toties bonis,
Quo tandem officio tibi
Coner ſolvere grates?
13 Te feſta dape, te prece,
Te libamine proſequar,
Te vitæ columen meæ
Grata voce fatebor:
14 Te vitæ columen meæ
In cœtu populi tui
Grata proſequar hoſtia,
Damnatus tibi voti.
15 Electos, genitor, tuo
Cuſtos præſidio tegis,
Nec per vim pereuntium
Manes linquis inultos.
16 Tu ſervum Dominus tuum,
Ancillæ ſobolem tuæ
Me, minacibus hoſtium
Vinclis eripuiſti.
17 Te rerum pater optime,
Semper laudibus efferam:
Nomen in dubiis tuum
Vſurpabo periclis,
18 Te voti reus, erutus
Morti, ptoſequar hoſtia,
19 Sacri limen ad atrij,
Sacræ redditus vrbi,

Laudate Dominum omnes &c.

Carm. gen. x.

1 OMnes vbiq; gentium
Quos solis ambit orbita,
Rerum parentis optimi
Laudes libenter pangite.
2 Agnoscite indulgentiam
Benignius nos in dies
Foventis. & constantiam
Promissa certam reddere.

PSAL. CXVIII.

Confitemini Domino &c.

Carm. gen. 11.

1 EIa Deum laudate, Deum facilemq; bonumq;
Largâ benignum semper indulgentiâ.
2 Eia Dei, soboles Iacobi dicite laudes,
Largâ benigni semper indulgentiâ.
3 Eia Deum canat Aronis numerosa propago,
Largâ benignum semper indulgentiâ.
4 Eia Dei pura cultor pietate, fatere
Largâ benignum semper indulgentiâ.
5 Audiit orantem Dominus me rebus in arctis;
Ac liberavit ilicò in angustiis.
6 Ille mihi assistat solus, non arma, nec vlla
Humana mî vis adferet formidinem.
7 Ille mihi auxilio sit solus: lumina damnis
Explebo (nec me decipit spes) hostium.
8 Tutius à rerum Domino est sperare salutem,
Confidere armis quàm virorum fortium:
9 Tutius à rerum Domino est sperare salutem,
Confidere opibus quàm potentum principum:
10 In me cõjurent populi omni ex parte propinqui
Dei faventis conteram cunctos ope:
11 Circundent omniq; premant ex parte licebit,
Dei faventis conteram cunctos ope:

12 Cir.

12 Circundent, omniq; premant ex parte licebit,
Quam nube densa vere se fundunt apes,
Non secus ac siccas ignis violentia spinas,
Dei faventis conteram cunctos ope.
13 Improbe quid frustra labefactũ evertere tentas?
Dei potentis sustinet me dextera.
14 Ille meæ vires: illum mea carmina pangent
Vnum: salutis vnus auctor est meæ.
15 Cunctaq; iustorum pariter tentoria plaudent:
Meæ salutis pariter auctorem Deum
Laudabunt: cantuq; ferent ad sidera dextram
Belli potentem, divitem victoriæ:
16 Dextram armis, dextrã præstantẽ robore, dextrã
Belli potentem, divitem victoriæ:
17 Sæva quid insultas mihi mors? tua tela reconde:
Frustra minaci territas me spiculo.
Vivo equidem, vivusq; feram super æthera cantu
Raram benigni numinis clementiam.
18 Iure parens bonus ærumna me afflixit acerba:
At imminentem reppulit mortem tamen.
19 Pandite pontifices sacri mihi limina templi,
Salute parta vt laude prosequar Deum.
20 Hæc est illa Deo gratissima janua, justis
Votis aperta dehinc futura janua.
21 Te meritò pater alme, canam. tu rebus in arctis
Aurem applicasti supplici placabilem:
Sospes, & infesto duce te sum tutus ab hoste,
22 Et molientum tecta quem rejecerat
Artificum improbitas lapidem, fastigia summi
Latè refulgens jam coronat anguli.
23 Scilicet arcano factum est hoc numine, nostra
Attonita factum quod stupescunt lumina.
24 O lux festa, ó lux jucunda ad gaudia nata,
Cælestis in nos lux favoris conscia.
25 Vsq; fave, custosq; tui, pater optime, regis
Sis. & secundos cœpta duc ad exitus.
26 O felix, iterum ô felix, quem rector olympi
Populo salutis misit auctorem suo.

Nos

Nos, quibus est sacri custodia credita templi,
Vobis precamur cuncta vertant prosperè.
27 Vnus enim Dominus rerum moderatur habenas
Qui gratiæ in nos lumen effundit suæ.
Lætitia celebrate diem, fœtusq; bidentis
Tenellus aræ vinctus astet cornibus.
28 Te Dominum, te mente colam, te voce fatebor:
Tuumq; semper laude nomen prosequar.
29 Eia Deum laudate, Deum facilemq; bonumq;
Larga benignum semper indulgentia.

PSAL. CXIX.

Beati immaculati in via, &c

Carm.gen.xxvi.

Aleph.

1 O Beatos, qui sequuntur orbitam legis Dei:
2 O beatos qui monenti sponte parent numini,
3 Labe puri nec relinquunt lege jussum tramitem,
4 Quem severitate durâ nos tenere præcipis.
5 O gradum regas labantem sic, monenti vt pareã
6 A tuis attenta iussis nusquam vt errent lumina:
7 Tum ducem canã æquitatis candido te pectore.
8 Obsequar tibi: obsequentem tu tibi ne desere.

Beth.

9 Quid iuvẽtã, ne labascat, servat æquè ac lex tua?
10 Hinc ne aberrẽ, modò laboro: tu laborantẽ rege.
11 Ne vacillet pes, meo tua verba condo pectore.
12 Rector orbis, æquitatis regulam tuæ doce
13 Me, tui oris verba semper ore mediter vt meo:
14 Illa longe cariora semper auro vt æstimem:
15 Illa cogitem, illa secter, illa mirer vnicè:
16 Illa nulla è corde nostro deleant oblivia.

Gimel:

17 Da tuæ legi obsequenti vivere : vt propius tui
18 Conspicer pacti æquitatem , pande mentis lu-
19 Inquilinum iussa legis ne tuæ celaveris. (mina
20 Fœderum leges tuorum ægra mens desiderat,

O, tuæ legis superbum qui premis fastidium,
22 Me tuæ legis sequacem vindica : cui divites
Arroganter obloquuntur, jussa quod servem tua,
E tuo sermone vitæ quod capessam formulam.
Daleth.
25 Aeger animus languet: ægrum recrea verbo tuo.
26 Cordis arcanas latebras prodidi tibi: rudem
27 Tu doce, præferq; lucem, scita mediter vt tua:
Et cor anxium tui verbi erigas solatio.
Absq; fuco fac tuarum scita legum vt diligam.
30 Recta sector, instituta specto semper ad tua,
Lex tua animo sculpta inhæret: spē meā ne desere
Pande iter tuæ æquitatis : te comes lætus sequar.
He.
Legum iter monstra tuarum: fœdus erudi tuum,
Fœdus vt legemq; totis imbibam præcordiis,
35 Cuncta vt instituta recta secter vsq; semita.
Sordidis averte curis jussa pectus ad tua:
Flecte lumina, impias ne vanitates hauriāt. (met.
Lāguidum excita: fac vt te timeat animus ac a-
Libera probro à pudendo me benignus arbiter:
40 Tua statuta diligentem servet æquitas tua.
Vau.
Me bonus respice opiferq; , fœderis memor tui,
Ora claudam vt exprobranti spem tuæ fiduciæ :
Spes salutis veritatem ab ore ne tuam eripe:
45 Semper vt tuis statutis audiens. tuto gradu
46 Ambulem, tua iussa quæro sola : coram regibus
Disserā (nec me pudebit) de tuis sermonibus, (chia
47 Hos amavi, & hos amabo, & obsequens his, bra-
48 Tollā: vt vsq; & vsq; volvā hos ore, mente cogitē
Zain.
Sis memor pacti, columna quæ meæ fiduciæ est:
Quod levat mœrentē, & ægrū è fauce mortis eri-
52 Rideant licet superbi te sequar: legē tuam (pit,
Vsq; repetam, in rebus arctis hoc erit solatium.

Impios

Impios quū legis hoſtes cerno,totus horreo. (lā.
Carmē hæc erit mihi,orbē donec hoſpes hūc co-
Hanc vt obſervē tenebræ me ſilentes admonent:
56 Illa mentem cura ſemper vnicè exercet meam.

Heth.

Obſequi tibi, mihi vna eſt ſpes,opes,hæreditas.
Vt bonus promiſſa præſtes.vnicè vnū id ambio.
Actiones vitæ vt omnes ad tuam componerem
60 Legē: ad hanc cuſtodiēdā quā licet me confero.
Impeditus impiorum vinculis hanc cogito:
Hujus ergo nocte ſurgens proſequar te laudibus.
Qui verētur hanc, amicis vtor,hanc parēs bone,
64 Qui tua benignitate cuncta reples,edoce.

Teth.

65 Domine ades. pollicita ſervo fac benigne appa-
In tua lege acquieſcā: me doce legē tuā. (reant.
Vix malo coacta leges mens ſequi didicit tuas.
Scita fons benignitatis tua benigne me doce.
Me ſuperbi criminātur:corde toto ego te ſequar.
70 Iuſſa me juvāt tua,illis mens hebeſcit proſperis.
Erudiſti me malis, vt legi adhæream tuæ,
Hæreā vt legi,auri acervis gratiori ingentibus.

Iod.

Da manu tuâ creato noſſe vim legis tuæ.
Me pij læti obſequentem legibus ſpectant tuis.
75 Iuſta lex tua eſt: premis me jure juſtus arbiter.
At libenter audientem juſſa me tua recrea.
Tibi libenter obſequentem præveni clementia:
Servulum tuū prementē comprime arrogantiā.
Me tuæ legi obſequentes obſequentem diligant:
80 Nec ferat tibi obſecundans pura mens infamiā.

Caph.

Deficit mens ſpe ſalutis,ſpes nec illam deficit.
Laſſa languent lumina: vtris corpus inſtar aridi
83 Tabuit, ſolare promiſſi in malis memorem tui.
84 Quis ferendi finis? hoſtē quando punies meum,
85 Mihi tuæ legis ſuperbus hoſtis effodit ſcrobem.

Aequa

Aequa lex promissa certa sunt tua. hostes confice
Qui premunt me. quod te in vno collocē fiduciā.
Scita fac vt ad tua omnes actiones dirigam.

Lamed.

Certa eunt promissa, certa stat tuis verbis fides,
90 Dum polo stellæ micabunt, herba terras vestiet.
Sempiterno quæ recursu legibus parent tuis.
Obruissent me dolores, ni affuisset lex tua,
Lex salubris: nulla nobis tollet hanc oblivio,
Sum tuus, tua instituta diligentes diligo,
95 Impii mortem parabant scita meditanti tua.
Cæteris est finis: illa sola semper permanent.

Mem.

O tuam quàm legem amavi ! semper illā cogito.
Hostibus prudentiorem me meis hæc reddidit,
Factus huic fui obsequendo doctior doctoribus,
Huic quòd audiam, senecta astutior sum callida:
100 Huic vt obsequar, malorū flecto gressū à semitis
Te docente non recedo paululum à verbis tuis,
Faucibus meis suavi melle suavioribus.
Eruditus his, recedo à semita mendacii.

Nun.

105 Sancta lex, velut lucerna, dirigit pedes meos.
Obstinavi animum tuis vt obsequar sermonibus.
Obrutum malis, tuorum fœderum memor, leva.
Edoce me iussa, & oris hanc bonus cape victimā.
Iussa non reiecta quanvis vndiq; instarent mala:
110 Hæc nec abieci impiorum penè clausus retibus.
Hæc voluptas, hoc mihi vnū gaudiū, hæc hæreditas.
Hic scopus mihi manebit, vivus aura dum fruar.

Sameh.

Diligo legem tuam, sicut malos abominor.
Vnica es spes, vna verbis in tuis fiducia.
115 Vt Dei mandata servem, hinc impii facessite.
Me tuo sermone fulci, ne sequar spes irritas.
Te regente salvus vsq; iussa diligam tua.
Perfugas calcas tuos, qui vana frustra cogitant.
Legē amo tuam, quòd omnes impios extermines

120 Lassa

120 Corpus horret quum ſeverum cogito te judicē.

Ain.

Aequa ne me diligentē deſere opprimentibus.
Iuſta fac amem ſuperbo tutus á ludibrio.
Dum ſalutē ſpero , ſcita ſpecto dum tua, lumina
124 Laſſa languent: tu benignus edoce ſervum tua
Placita: legum fac tuarum intelligat myſteria.
Tempus inſtat puniendi legis adverſarios,
At tuum fœdus mihi auro eſt carius cariſſimo:
Hoc amo, huc errore miſſo dirigo vitæ ordinem.

Pe.

Mira rituum tuorum mens colit myſteria.
130 Verba pectori imperito lumĩnis ſunt janua.
Faucibus tua verba apertis duco, vitæ vt ſpiritū:
Ceu ſoles te diligentes, intuere me bonus.
133 Dĩrige ad tua verba greſſus: tum ſcelus non op-
134 Me. tuæ legi impiorū liber à calumnia, (primet
135 Obſequar. bonus intuere me, tuā vt legē ſequar
136 Si quis hanc ſpernit , fluunt mihi more rivi la-

Zade. (crymæ.

Iuſtus es creator orbis: juſta juſſa ſunt tua.
Plena lex eſt æquitatis: certa verbis veritas.
Rumpor ira, quum ſceleſtis impiè contemnitur.
Sermo purus inſtar ignis: ſervus hunc amat tuus.
Impij ſpernant licebit me, tuam legem ſequar.
Iuſſa ſtant tua ſempiterna mota nullo turbine.
Turbidis mihi illa rebus ânxium cor recreant.
Scire legem da tuam: vitam mihi donaveris,

Coph.

141 Corde toto audi vocantem, legi vt obſequar tuæ
Invoco, adjuva invocantem, fœdus vt colam tuū:
Invoco te manè, verbis in tuis fiducia eſt.
Nocte vigiles anteverto, verba mediter vt tua.
Me benignè audi, vt ſoles, & fauce mortis eripe.
Impii me perſequuntur, legis expertes tuæ.
Tu propinqua Domine , juſſa cujus omnia juſta
Iuſſa firma ſine nullo, firma nullo exordio, (ſunt

Res.

155 Adſpice afflictũ: leva me, fœderis memorẽ tui:
Fœderis memor meam vitam patronus aſſere.
Impij malè interibunt. iuſſa qui tua negligunt,
O bonus ſine fine, robora, vt ſoles, vitam meam.
Me prementem multitudo à lege non flectit tua,
Mœret animus intuendo pacta qui ſpernunt tua.
Tu bonus tua juſſa amantem me viciſſim recrea.
160 Cuncta promiſſa tua nullum fixa norunt terminũ

Sin.

Me premit tyrannis: ac cor verba meditatur tua,
Verba gratiora gazis aureis animo meo.
Diligo legem tuam, ceu vanitatem abominor.
Septies tuam æquitatem me canentem lux videt.
165 Legẽ amantibus tuã, pax multa, nulla offenſio.
Spectat à te mens ſalutem, nixa promiſſis tuis.
Mens amat promiſſiones vnicè & ſervat tuas.
Servo tua pacta, vt viciſſim tu vitã obſervas meã.

Thau.

Invocanti da tuarum ſcire legum abſcondita,
170 Invocantem libera me, fœderis memor tui.
171 Te docente prædicabit os tuas laudes. tua
172 Iuſſa lingua nuntiabit, juſſa longè æquiſſima.
173 Dextera tua obſequentem juſſibus juva tuis.
174 Abs te opem ſpero: tuarum ſcita legum diligo.
175 Soſpita me, vt prædicem te. lex juvabit me tua.
176 Me, vagã vt pecudẽ, require fœderis memorẽ tui,

PSAL. CXX.

Ad Dominum cum tribul. &c

Carm. gen. 111.

1 HInc me obſidebant bella, & hinc calumniæ
Livor faces admoverat,
Ad te refugi deſtitutus omnibus,
Rerum creator optime.
Te voce ſupplex invocavi, tu meas

Non

Non lentus audisti preces.
2 A fraudulentæ toxico linguæ Deus
Me protege & mendaciis.
3 O lingua fraudis machinatrix impiæ
Qua spe meum oppugnas caput?
4 Scythæ ferocis lingua pestilentior
Tinctis veneno spiculis.
Ignis voracis lingua flammis acrior,
Quum silva flagrat arida.
5 Heu vita tristis, vita dura & anxia.
Per invios erratica
Montes, latrones inter, atq; inhospita
Gentis feræ mapalia:
6 Mens ægra vitæ carpitur fastidio,
Hostes quietis accolens:
7 Hostes quietis, blanda quos oratio
Ferociores efficit:
Quos innocentis mentio concordiæ
Ad bella sæva exasperat.

PSAL. CXXI.

Levavi oculos meos in, &c.

Carm. gen. xvII.

1 DVm ferox armis inimicus instat,
Ad montes vaga lumina
Proximos circumfero, siquid illinc
Fortè appareat auxilî.
2 At mihi cœli Dominus solîque
Certam solus opem feret.
3 Ille (quid vano trepidans tumultu
Cor pulsas mihi pectora?)
Ille sanctorum (mihi crede) custos
Noctes excubat & dies.
4 Victa nec blandi illecebris soporis
Vnquam lumina dimovet,
5 Leniter passis tibi semper alis
Vmbræ more supervolat,
6 Ne cutem solis violentioris

Vrant ſpicula de die,
Nocte ne lunæ nebuloſioris
Artus degravet halitus.
7 Seu domi clauſus lateas, latentem
Clauſis ſervat in ædibus:
8 Seu foris pacis obeas amicæ,
Se u belli fera munera,
Soſpitem è cunctis Dominus periclis
Semper te bonus eruet.

PSAL. CXXII.

Lætatus ſum in his quæ, &c.

Carm. gen. XXV.

1 O Lux candida, lux mihi
Læti conſcia nuncii:
Iam pleno ſtata tempora
Reddidit circulus anno:
Iam feſti revocant dies
Auguſtam Domini ad domum:
2 Iam ſacri pedibus premam
Lætus limina templi.
3 Iam viſam Solymæ edita
Cælo culmina, & ædium
Moles nobilium, & ſuo
Auguſtam populo vrbem:
4 Vrbem, quam procul vltimis
Terræ finibus exciti,
Petunt Iſacidæ, vt Deum
Placent more parentum.
5 Iuſſam cælitus oppidis
Vrbem ius dare cæteris;
Et ſedem fore Davidis
Cuncta in ſæcula proli.
6 Mater nobilis vrbium,
Semper te bona pax amet:
Et te ſemper amantibus
Cedant omnia rectè.
7 Semper pax tua mœnia
Colat: ſemper in ædibus

Tuis copia dextera
Larga munera fundat.
8 Dulcis Isacidum domus,
Te pax incola sospitet:
9 Sedes Numinis, omnia
Succedant tibi faustè.

PSAL. CXXIII.

Ad te levavi oculos, &c.

Carm. gen. VI.

1 AD te levavi, rex, pater & Deus;
Ad te levavi lumina, qui procul
Contagio humano remotus,
Templa habitas radiata cœli.
2 Vt servus observat Domini manus,
Gestus & omnes lumine mobili,
Arguta seu nutus acutis
Serva oculis dominæ tuetur:
Te nostra spectant, te Domine & Deus,
Intenta mentis lumina, dum graves
Iras remittas, servulisq;
Des veniam bonus atq; pacem.
3 Iam lenis in nos respice: servulis
Iam parce tandem, parce fidelibus,
Quos hostis insultans superbo
Ludificatq; premitq; vultu.
4 Contemptus hosti ac opprobrium sumus,
Vitæq; tædet. ferre animus nequit
Supercili fastum superbi,
Ludibriumq; opibus tumentum.

PSAL. CXXIIII.

Nisi quia Dominus &c

Carm. gen. XXVI.

1 NI faventis affuisset numinis præsentia,
2 (Dicat Isaci propago) Numinis præsentia
Ni faventis affuisset, quum veniret perditum
Nos superba multitudo, freta stultis viribus.
3 Forte vivos devorassent, debilesq; & pauculos:

Ira fervidi furoris avida nostri sanguinis,
4 Obruisset instar vndæ nos procella cladium:
More torrentis nivali ab imbre turgidi, impetus
5 Nos repentè sustulisset: vsq; ad animā gurgites,
Vsq; ad animam transiissent gurgites impervij.
6 Sempiterna laus Deo sit, qui suos non tradidit
Dentibus prædam cruentis perfidarum gentium.
7 Cassibus fractis dolosis sospites evasimus:
Capta veluti jam volucris rete fugit aucupis.
8 In Deo nostræ salutis spes reposta est vnico;
Quì solum cœlumq; fecit vi potentis dexteræ.

PSAL. Cxxv.

Qui confidunt in Domino &c

Carm. gen.vi.

1 SIonis arcem non aquilo impotens
Saxo sedentem perpetuò quatit,
Nigrantibus non auster alis
Imbriferas glomerans procellas.
2 Quicunq; verè spem locat in Deo,
Non hostis hunc vis, non quatiet dolus,
Si fractus illabatur orbis,
Incolumis fugiet ruinam.
Vt civitatem mœnia montium
Sanctam tuentur, sic Dominus suos
Vi cingit arcana, nec vnquam
Præsidii viduos relinquet.
3 Nec impiorum perpetūo jugo
Sinet piorum progeniem premi,
Ne turpidus contaminetur
Flagitiis labefacta mentem.
4 Vt affluenter fac bona sint bonis,
5 Vt continenter fac malè sit malis,
De calle quos recti illecebris
Impietas malè sana flexit.
Fac sancte rerum conditor, vt domum
Beata semper pax colat Isaci:

PSALMVS CXXVI.

Tranquillitas ſecura pulchræ
Exhilaret Solymæ colonos.

PSAL. CXXVI,

In convertendo Dominus captivitatem Sion, &c

Carm. gen. 11.

1 QVum pater omnipotens captã remeare Sionẽ,
Dulcemq; juſſit patriam reviſere.
Attoniti ſtupuere animi, nec opináq; ſecum
Metum librantes inter & ſpem gaudia.
Vixq; ſibi credunt: veluti qui noctis opacæ,
Sopore pulſo manè verſat ſomnia.
2 Pro lacrymis redeunt riſus: ſua gaudia quiſque
Sermone celebrat, patrium laudans Deum.
Nec minus attonito ſtetit ad miracula vultu,
Sic barbarorum turba ſecum muſſitans,
En pater ille deum quot ſigna oſtendit amoris!
Hujus ſaluti gentis vſq; vt proſpicit?
3 Nec falſò. nam ſigna Deus monſtravit amoris
Præclara noſtræ dum ſaluti proſpicit.
Ergo alacres læto teſtamur gaudia plauſu.
4 At tu benigne fac parens vt cæteri
Iam redeant, pleniſq; viis ſic agmen inundet,
Vt æſtuoſi quum ſtat auſtri ſpiritus,
Indignata ſuis cohiberi flumina ripis,
Vaga per agros murmurant licentia.
5 Qui malè fœcundæ commiſit ſemina terræ,
Et corde triſtis multa volvit anxio,
Si venit vberior ſeges imbribus aucta benignis,
Exultat hilari cor metentis gaudio.
6 Nos quoq; longæ fugæ poſt tædia, poſtq; labores,
Læti arva dulcis patriæ reviſimus.
Te patriũ canimuſq; Deum, ſemperq; canemus:
Agimuſq; memores atq; agemus gratias.

Nisi Dominus ædificaverit domum, &c

Carm.gen.III.

1 NI cœpta Dominus juverit, frustra struis
Moles superbas ædium.
Ni Dominus vrbem servet, incassum excubat
Muris vigil custodia.
2 Frustra antevertis manè solem, & vespere
Sero domum reverteris
Victum labore vix parabis anxio,
Ni Dominus admorit manum,
At ille amicis interim suis dabit
Purum soporem somniis:
3 Domumq; dulci prole fœtam liberum
Præbebit. Hæc hæreditas,
Hæc illa merces qua beat charos sibi
Rerum ille Dominus omnium.
4 Non sic timori est dexteram telis gravis
Bellator hostis hostibus.
Vt quem parentem masculæ propaginis
Favor beavit numinis.
5 O ter beatum & amplius, qui talibus
Pharetram sagittis impleat.
Non ad tribunal erubescet jurgia
Procacis adversarii.

PSAL. CXXVIII.

Beati omnes qui timent Dominum

Carm.gen. XXV.

1 FElix ô ter & amplius
Quem timor Domini tenet,
Quem non illius à via
Flectit devius error.
2 Felix, & tibi prosperè
Cedent omnia: nam tuo
Carpes dulcia fercula
Comparata labore.
3 Instar palmitis vberi
Proventu gravidi. & coma

Cingentis

Cingentis viridi domum,
Te conjunx hilarabit.
Ceu plantaria fertili
Pubeſcunt oleæ ſolo,
Iucundo tibi liberi
Cingent agmine menſam.
4 Quem timor Domini tenet,
Inter talia commoda
Vitæ tempora tranſiget.
5 At te ex arce Sionis
Ditabit Domini manus
Larga: & conſpicies bonis
Florentem Solymam, tibi
Donec vita manebit.
6 Prolis adſpicies tuæ
Longa ſtirpe propaginem:
Feſta ſemper & Iſaci
Lætos pace nepotes.

PSAL. CXXIX.

Sæpe expugnaverunt &c.

Carm. gen. xxvi.

1 IVre dicat grex bonorum, Mille me moleſtiis
2 Factio preſſit malorum: prima ab vſq; origine
Factio preſſit malorum mille me moleſtiis
Nec tamē ſubvertere vnquā quivit vllis machinis.
Terga ſævis exaravit verberum vibicibus:
3 Terga longis ſecta ſulcis, hoſtis ad faſtidium:
4 Sed parens rerum benignus vincla rupit impia,
Meque nervo liberavit ſervitutis aſperæ.
5 Qui Sionis non amico ſpectat arces lumine.
Vota ſemper vana volvat, ſpes inanes nutriat.
6 Marceat, ceu ſole marcet herba languens torrido,
Herba ſummis nata tectis, quæ repente corruit
Ante falcis plagam acutæ, ſicca marcidis comis:
7 Vnde nec ſinum replevit qui maniplos colligit:
Nec manum meſſor peruſtus, prata tondens flore
8 Nec viator ominatus proſpera eſt metentibus
Sic precatus, Arva læta, & arva lauta, & roſcida,
Hunc

Hunc in annū,& vsq: in annos hūc sequētes numi-
Vos favor sēper benigni servet, ornet, augeat. (nis

PSAL. CXXX.

De profundis clamavi, &c

Carm. gen. VIII.

1 CVrarum rapidis fluctibus obrutus,
Arcanis animi de penetralibus,
Audi verba precantis,
Clamavi, pater optime:
2 Audi verba pater, quæ tibi supplices
Multo cum gemitu fundimus: applica
Intentam bonus aurem
Tristes ad querimonias.
3 Si vindex tetricus facta nefariè
Pœnis cuncta velis plectere, quis sibi
Tam confidit, acerbum
Vt non horreat exitum
4 At tu non furijs tristis es asperis,
Sed largus veniæ, & munificus parens:
Vt te jure colamus,
Legum & jussa salubria.
5 Nam spes polliciti me recreat tui.
Promissiq; fides fallere nescij,
Et fiducia certa
Mentem sustinet anxiam.
6 Non sic præcipiti nocte vigil diem
Observat roseum, non roseum vigil
Phœbi sic avet ortum,
Vt flagrat mea mens Deum.
7 Securi in Domino figite spem pii
Non duro veniam supplicibus dare;
Et prompto dare pressis
Duro servitio manum.
8 Electi generis progeniem gravi
Pressam servitio ex hostibus asseret:
Et de morte redemptam,
Noxis eximet omnibus.

PSAL:

PSALMVS CXXXI.

Domine non est exaltatum, &c

Carm. gen, XXVII,

1 SI ſpiritu impotenti,
Si lumine inſolenti
Elatus ambulavi,
Si virium mearum
Fiducia ſuperbus
Deſpexerim minores:
Si mentis arrogantis
Sublime vectus alis,
Maiora quàm liceret
Sperare cogitavi:
2 Ni vota temperavi
Modeſtia ſalubri:
Nil deprecor, rogóve,
Nullam recuſo pœnam.
Qualis puer tenellus
Vix lacte pulſus, vnam
Suſpirat in parentem,
Hanc ſpectat, hac ab vna
Dependet, ambit vnam:
Aeterne rector orbis,
Te mens mea întuetur
Vnum, vni adhæret, vnũ
Te vindicem ſalutis
3 Agnoſcit. O piorum
Propago ſancta patrum,
Vnum Deum parentum
Spectate, ſpes in vno
Locate, cuncta ab vno
Sperate: ſpem nec vnquam
Fovebitis caducam,

PSAL.

Memento Domine David.

Carm. gen. 1.

1 DAvidis esto memor, genitor, memor esto laborũ
Quos tulit, in rebus tua jussa sequutus egenis.
2 Ille tibi, Hebrææ gentis Deus vnice, votis
Obstrinxit caput, & promissis ora reclusit,
3 Non ædes prius ingrediar, mollive reponam
4 Mēbra thoro, aut oculis dulcē indulgebo soporē,
5 Quàm fanum inveniã, & sacri fundamina templi
Designem, sanctisq; locum dimetiar aris.
6 Fama licet patriæ multum promitteret oræ,
Inter saxa tamen silvestribus obsita dumis
Monstravit Deus ipse locum. Deus ipse perennis
Hîc templum, templiq; sacris sedem innuit aris.
7 Ergo alacres gratã Domino properemus ad ædē:
8 Scamna pedum pronis veneremur vultibus. & tu
Sancte parēs, bonus ac placidus cape vota, tuãq;
Lætus adi sedem: neu dedignare penates
Qui memorem æterni servabunt fœderis arcam.
9 Templa sacerdotes casti tueantur, & omnes
Qui tua ritè piis venerantur numina sacris,
10 Lætitia exultent. Si Dauid pectore puro
Te coluit, ne Dauidicæ nunc respue prolis
Dona, tui populi cui frena tenenda dedisti.
11 Dauidi enĩm quondam (neq; iam sentētia vertet
Vlla tuam mentem) jurasti. E stirpe propago
Nata tua solium & sceptrum retinebit avitum.
12 Quod si posteritas servet mea fœdera, pactis
Si steterit, leges si non temerarit avitas,
Nulla dies solio, vis nulla extrudet avito,
Et natos natorum, & qui nascentur ab illis.
13 Ipse mihi sedem elegi sine fine Sionem, (luptas:
14 Quam colerē: hîc mihi certa quies, hîc certa vo-
15 Hæc mihi grata domus. cœli indulgentia fruges
Faxo alat, & duros largè saturabo colonos.
16 Templa tuebuntur casti iustiq; ministri,
Lætitiaq; piis perfundam pectora certa:
17 Davidicoq; novum producam è semine germen,

Quod latè in populos fundet ſua brachia : ſtirpi
Proſpiciam ſeram ſolium qui illuſtret avitum,
Claraq; per cunctas diffundat lumina terras.
18 At pudor & turpes maculas infamia ſpargens,
Hoſtibus inficiet vultus. Ieſſæa propago
Florebit, cingetq; ſacrum diademate crinem,
Transmittetq; ſuam longæva in ſæcula famam.

PSAL. CXXXIII.

Ecce quam bonum, & quam iucundum, &c.

Carm. gen. III.

1 NIl caritate mutuâ fratrum, nihil
Iucundius concordiâ;
2 Non aura ſuavis balſami, quum funditur
Aronis in ſacrum caput,
Et imbre læto proluens barbam & ſinus
Limbum peterrat aureum:
3 Non ros, tenella gemmulis argenteis
Pingens Sionis gramina,
Aut verna dulci inebrians vligine
Hermonis intonſi iuga.
Fraterna quam pax incolit domum, iuvat
Dominus benignâ dexterâ:
Et opibus auget : filiorum & filios
Multas propagat ſeculis.

PSAL. CXXXIV.

Ecce, nunc benedicite, &c.

Carm. gen. III.

1 DOmini miniſtri, nocte qui cuſtodias
Sancti excubatis atrii,
Laudate Dominum, laudibus donec ſacro
Nox annuit ſilentio.
2 Interq; laudes mentibus puris manus
Cœlo ſupinas tollite.
3 Et vos beabit Dominus invicem omnibus
Cœli ſoliq; commodis:
Dominus Sionem qui tuetur, vnicus
Cœli ſoliq; conditor.

PSAL.

PSALMUS CXXXV.

Laudate nomen Domini &c.

Carm. gen. 1

1 VOs quibus est ſacri cuſtodia credita templi;
2 Eia Deum laudate. Deum celebrate miniſtri
Qui ſacra aſſidua vigilatis ad atria cura.
3 Eia Deum laudate bonum, nomenq; beatum
Tollite perpetuò veſtro ſuper æthera cantu.
4 Quippe Iacobum vltrò legit, lectumq; dicavit
Hunc ſibi, ceu privam patrimonî in ſæcula ſortē.
5 Nota quidē Domini eſt immenſa potentia, notū
Nomen: quippe deos ſub ſe premit altior omnes,
Quos alii ſtolida placant ſeu numina cura:
6 Verſat enim nutu cælo terráq;, mariq;,
Aut ſiquod cæcis clauſum eſt penetrale tenebris
7 Naturæ, quodcunq; libet. de viſcere terræ
Evocat, & liquido ſuſpendit in aëre nubes:
Fulguribuſq; vagis venientes prævenit imbres.
Deq; ſuis promit ventorum flamina gazis.
8 Ille hominum primos fœtus, pecudūq; per arva
9 Divitis Aegypti ſtravit, regemq; ſuperbum,
Et quicunq; bibunt ſeptemflua flumina Nili,
10 Terruit oſtentis: validis ille oppida muris
Turrita evertit: numeroſo milite cinctos
Cum ſtirpe extinxit violento funere reges:
11 Stravit Amorrhæum valida virtute Seonem,
Quiq; Baſan Ogus magna ditione tenebat,
Regnaq; non vni Cananeïa ſubdita ſceptro:
12 Arvaq; dejectis nuper viduata tyrannis,
Accepere novos Iacobi è ſtirpe colonos.
13 Sancte parens rerum, qui iuſto examine noſti
Parcere ſubiectis, & debellare ſuperbos,
Poſteritas te ſera canet: tua ſplendida facta
Nulla vnquam ex animis tollent oblivia noſtris.
15 At ſibi quæ variis finxit ſimulacra figuris
Vana ſuperſtitio, calidis fornacibus aurum
Argentumve liquans, nil ſunt niſi ludicra dextræ
16 Humanæ commenta: illis os vocis inane:

17 Lucis

17 Lucis egent oculi: surdas sonus advolat aures;
Et patulas frustra nares jucundus odorum
Halitus incursat: calidus non pectora pulsat
18 Spiritus. O quisquis ludibria talia fingit,
Aut colit, ipse suis similis diis exigat ævum,
Mentis inops, & lucis egens : non aure nec ore
Accipiat reddatve sonos: nec nare sagaci
Sentiat halantes per prata nitentia flores.
19 Tu verò, genus à magno Israële profectum,
20 Et domus Aronis, genitiq; è sanguine Levi,
Et quicunq; pio rerum venerare parentem
21 Obsequio, laudate Deum qui tecta Sionis
Ardua, qui sacram Solymæ bonus incolit ædem.

PSAL. CXXXVI.

Confitemini Domino.

Carm. gen. 11

1 EIa Deum laudate, Deum facilemq; bonumq;,
Largâ benignum semper indulgentiâ.
2 Eia Deum laudate: Deus namq; ille deorum est,
Largâ benignus semper indulgentiâ.
3 Cui Domini rerum submittunt sceptra tyranni.
Largâ benignus semper indulgentiâ.
4 Qui facit attonito solus miracula mundo,
Largâ benignus semper indulgentiâ.
5 Qui nitidos mira arte polum convolvit in orbes,
Largâ benignus semper indulgentiâ.
6 Qui liquidis terras emergere jussit ab vndis,
Largâ benignus semper indulgentiâ.
7 Qui vitreo accendit flammantia lumina cœlo,
Largâ benignus semper indulgentiâ.
8 Qui solem auricomum jussit dare jura diei,
Largâ benignus semper indulgentiâ.
9 Qui lunam & stellas tenebras distinguere noctis
Iussit benignâ semper indulgentiâ.
10 Pignora prima Phari qui fato extinxit acerbo,
Largâ benignus semper indulgentiâ.
11 Isacidas medio incolumes ex hoste recepit,

12 Largâ benignus semper indulgentiâ.
13 Qui rubri Oceani torpentes diffidit vndas,
Largâ benignus semper indulgentiâ.
14 Perq; vndas fissas sobolem traduxit Abrami,
Largâ benignus semper indulgentiâ.
15 Pharonem & Pharios submersit gurgite currus,
Largâ benignus semper indulgentiâ.
16 Deduxitq; suos deserta per avia tutos,
Largâ benignus semper indulgentiâ.
17 Et validos merita prostravit clade tyrannos,
18 Largâ benignus semper indulgentiâ.
19 Stravit Amorrhæum valida virtute Seonem,
Largâ benignus semper indulgentiâ.
20 Stravit & incassum confisum viribus Ogum,
Largâ benignus semper indulgentiâ.
21 Metatusq; novis agrum est vtriusq; colonis,
Largâ benignus semper indulgentiâ.
22 Isacidis habitare suis dedit hostica rura,
Largâ benignus semper indulgentiâ.
23 Qui nos in rebus miseros respexit egenis,
Largâ benignus semper indulgentiâ.
24 Avertititq; ferum nostris cervicibus hostem,
Largâ benignus semper indulgentiâ.
25 Qui genti vitam humanæ victumq; ministrat,
Largâ benignus semper indulgentiâ.
26 Astrigeros laudate Deum qui temperat orbes,
Largâ benignus semper indulgentiâ.

PSAL. CXXXVII.

Super flumina Babyl. &c.

Carm. gen. xxii.

1 DVm procul á patria mæsti Babylonis in oris,
Fluminis ad liquidas fortè sedemus aquas;
Illa animum subiit species miseranda Sionis,
Et nunquam patrii tecta videnda soli.
Flevimus & gemitus luctantia verba repressit;
Inq;

Inq; sinus liquidæ decidit imber aquæ.
2 Muta super virides pendebant nablia ramos,
Et fælices tacitas sustinuere lyras.
3 Ecce ferox Dominus Solymæ populator opimæ
Exigit in mediis carmina læta malis:
Qui patriam exilio nobis mutavit acerbo,
Nos jubet ad patrios verba referre modos,
Quale canebamus, steterat dum celsa Sionis
Regia, finitimis invidiosa locis.
4 Siccine divinos Babylon irrideat hymnos?
Audiat & sanctos terra profana modos?
5 O Solymæ, ô adyta, & sacri penetralia templi,
Vllane vos animo deleat hora meo?
Comprecor, antè meæ capiant me oblivia dextræ
Nec memor argutæ sit mea dextra lyræ:
6 Os mihi destituat vox, arescente palato,
Hæreat ad fauces aspera lingua meas:
Prima mihi vestræ nisi sint præconia laudis:
Hinc nisi lætitiæ surgat origo meæ.
7 At tu (quæ nostræ insultavit læta rapinæ)
Gentis Idumææ tu memor esto Pater,
Diripite, ex imis evertite fundamentis,
Aequaq; (clamabant) reddite tecta solo. Templa
8 Tu quoq; crudeles Babylon dabis impia pœnas:
Et rerum instabiles experiere vices.
Felix qui nostris accedet cladibus vltor:
Reddet ad exemplum qui tibi damna tuum.
9 Felix qui tenero consperget saxa cerebro,
Eripiens gremio pignora chara tuo.

PSAL. CXXXVIII.

Confitebor tibi Domine in toto corde meo.

Carm. gen. xxviii.

1 PEctore te grato Dominumq; Deumq; fatebor
Coram superbis regibus,
Et tua facta canam.
2 Ad tua templa oculis, animo ad tua numina spe-
Nomen celebrabo tuum, (ctans,
Perpetuamq; fidem:

3 Qui donis promissa novis cumulata rependis,
Audis vocantem, robora
Das animo trepido.
4 Te, quacunq; patet tellus circumflua ponto,
Reges fatebuntur Deum,
Quum fine labe fidem
5 Audierint: ritusq; tuos super æthera cantu
Ferent, tuæq; gloriæ
Ad jubar attoniti.
6 Nam liquidi quanquā trans ignea mœnia mundi
Beatus in te permanes:
Attamen haud humiles
7 Despicis, elatósq; premis. discrimina mille
Passim mihi circumstrepant,
Te duce tutus ero.
Tu valida obsistes dextra furialibus ausis
Qui me lacessunt, hostium
8 Incolumiq; dabis
Quod superest, siquid superest. bonitate perenni,
Quo ceperas gradu tuæ
Facta tuere manus.

PSAL. CXXXIX.

Domine probasti me, & cognovisti, &c.

Carm. gen. 111.

1 MOmenta vitæ nulla te latent meæ,
Rector benigne cœlitum.
2 Seu sedeo, sive surgo, seu quid cogito,
Tu cuncta præsens adspicis.
3 Lux sive curam, seu quietem nox tulit,
Curam & quietem temperas.
4 Nec te minutæ voculæ fugit sonus,
Quam linguà temerè fuderit.
5 Et os & humeros totiusq; corporis
Sic arte mirâ fabricam,
6 Finxisti, acumen nullum vt humani ingeni
Ratiove possit assequi.
7 Quonam ergo vultum fugero tuum? quibus
Clausus latebris occular?

8 Pe;

8 Petámne cœlum? præsto es hic. ad inferos
Demergar? illinc non abes.
9 Aurora curru me volucri vt deferat
Ad occidentis limitem;
10 Hic deprehendes me,nec hic tutus tuæ
Vitabo fulmen dexteræ.
11 Incauta mens si fortè secum cogitet,
Nox me tenebris occulet,
Obscura tenebris nostra nox luce est tibi
Meridiana clarior.
12 Tibi nec tenebræ sunt tenebræ,nec tuæ
Nox vlla providentiæ est.
13 Arcana mentis tu tenes,qui pectoris
Arcana fabricatus es.
Qui me parentis ventre conditum,cutis
Tenello amictu involveras.
14 Compagò mira corporis nostri,tuæ
Miraculum est solertiæ.
Stupenda cujus opera nec nostra assequi
Sed nec negare mens potest.
15 Nam nulla nostri tam minuta est corporis
Pars, vt tuam scientiam
Fugiat: nec vlla claustra pectoris latent
Te conditorem pectoris.
16 Massæ recentis rudia adhuc primordia,
Rudisq; massæ semina,
Ceu scripta haberes,corporisq; lineas,
Motum statumq; noveras.
Et membra nondum quum forent,quid adderent
Dies sciebas singuli.
17 Hæc mente tacitâ cogitanti mihi, stupor
Torporq; sensus alligat.
Animus labascit quum tuæ miracula
Perpendo mecum dexteræ.
18 Citius inibo numerum,arenæ in littore
Quot volvat æstus corpora:
Quamvis ocellis pervigil nunquam meis
Dulcem soporem indulsero.

19 O quando perdes impios, rerum parens?
O quando sanguinarios
20 A me repelles, qui scelesti nomini
Et numini illudunt tuo?
21 Te quisquis odit, non ego odi: non tuos
Hostes habebam pro hostibus:
22 Odi profectò: nec tuis ex hostibus
Amîcus est quisquam mîhi.
23 Revolve mentis intimos sinus Deus,
Latebrasq; nostri pectoris,
Nisi hic amorem videris tui, nisi
Animum obsequi nunquam pigrum,
24 Si par scelestis scelere sum, vitæ parem
Da cum scelestis exitum.

PSAL. CXL.

Eripe me Domine ab homine malo.

Carm. gen. vi.

2 ÆTerne rerum conditor, à malæ
Linguæ veneno me bonus assere,
Meamq; perjuri tuere
Hostis ab insidijs salutem.
3 Qui fraude tecta bella nefaria
4 Ciet: nec atris mitior anguibus
Vibratq; linguam virulentam, &
Ore vomit rabido venenum.
5 Averte fraudem, & me violentiæ
6 Hostis scelesti subtrahe, qui mea
Vestigia observat. scrobesq;
Objiciens, laqueosq; tendens.
7 At tu, salutis præsidium meæ,
8 Audi precantem: Tu Dominus mihi
Deusq; tu me liberasti
Incolumem crepero è duello.
9 Idem impiorum nunc bonus irrita
Fac vota: sævam frange superbiam:
10 Virusq; linguæ pestilentis
In Domini exitium refunde.
11 Dejecta cœlo flammea perfidos

Pro-

Procella fundat præcipiti fuga,
Cæcoſq; propellat profundas
Perpetui in barathri tenebras.
12 Linguæ loquacis perfida vanitas
Nunquam quieto deget in otio:
Sed impiè dignum patratis
Exitium Domino parabit.
13 At impiorum à vi Dominus ſuos
14 Et fraude vindex aſſeret: vt pii
Numen Dei præſens potenſq;
Perpetuo celebrent honore.

PSAL. CXLI.

Domine clamavi ad te, &c.

Carm.gen.111.

1 AVrem vocanti da parens properè, meas
Audi preces ſalutifer.
2 Quum verba fundo triſtis, & puras manus
Attollo, ſic preces meas
Manuſq; puras reſpice, ac ſi thureo
Odore manè te colam:
Ac ſi colam te victima & libamine
Sero rubente veſpere.
3 Fræno coërce linguam: ad oris januam
Fac excubet cuſtodia.
4 Fac mens ſequatur recta, fac in lubricam
Ne flectat erroris viam.
Fac ne ſceleſto gaudeat cœtu, neq;
Menſa fruatur impia.
5 Me malo juſtus increpet, me verberet,
Quam palpet impius, comam
6 Quam rore nardi ſpargat. impii, precor,
Et impiorum præſides,
De rupis altæ quum ruent ſpecula, ſui
Supplicia ſceleris vt luant.
Tum ſubeat animum conſcium, ſalubriter
Quôd me mônentem ſpreverint.
7 Sic mortis horror oſſium compagines
Mihi laxat, vt cæſæ jacent

Fagi per arva fissa cuneis fragmina.
8 Tu sancte rector cœlitum,
Spes vna nobis es salutis, vnicum
Agnoscimus te vindicem.
9 Vitam tuere ab impiorum cassibus,
A fraude quam struunt mihi.
10 Compos salutis impios fac in sua
Cernam ruentes retia.

PSAL. CXLII.

Voce mea ad Dominum clamavi, &c

Carm. gen. XVII.

2 INvoco supplex Dominum, manusq;
Tendo ad sidera supplices.
3 Mentis huic pando lacrymas: quærelis
Imploro miseris opem.
4 Pectus afflictum dolor obruebat:
Quamvis rex bone cœlitum
Puriter vitæ mihi tu peractæ
Esses arbiter optimus.
Quum domo gressum tamen efferebam,
Tendebant mihi retia.
5 Nec mihi notus, nec amicus vsquam,
Quoquo lumina verteram.
Exitus nusquam, fuga nulla, nemo
Qui me sospite plauderet.
6 Ergo te, rerum pater, invocavi,
Vnum præsidium in malis;
Tu meæ vires, mea spes, opesq;,
Dum sedes hominum colo.
7 Da meis aurem facilem querelis
Fracti cladibus vltimis.
Assere à sævi manibus tyranni,
Qui me fortior opprimit.
8 Carceris vitam rape de tenebris,
Vt te laudibus efferam:
Teq; conventus celebret piorum,
Promptum ferre piis opem.

Domine exaudi orationem meam, &c.

Carm.gen.xv.

1 AVdi vocantem rebus in asperis,
Et lenis aurem da precibus meis,
Rerum creator: quaq; soles fide
Et æquitate ex hostibus eripe.
2 Iuris severi ne trutina meam
Expende vitam: nemo hominum innocens
Sic est, tribunal possit vt ad tuum
Se profiteri crimine liberum.
3 En hostis atrox imminet, & premit
Stratum: tenebris tristibus abditus,
Et lucis exors dego, velut specu
quos in sepulchri mors fera condidit.
4 Mens pœnè curis obruta volvere
5 Priora cœpit tempora, quum patres,
Spes quos fovebat præsidij tui,
De fauce læthi sæpè revelleres.
6 Hac recreatus rursus imagine,
Imploro supplex auxilium tuum.
Intenta mens te respicit, arida
Tellus vt imbres sub cane torrido.
7 Non lentus audi, nam mihi spiritus
Vix fessa pulsat pectora: si tui
Auertis oris lumen amabile,
Mors atra siccis faucibus imminet.
8 Spe mens labores auxilii tui
Fert: spectat vnum te, pater optime.
Audi precantem lenis, & exitum
Iamjam obruturis pande periculis.
9 Ab hoste sævo protege me, meæ
Custos salutis: prava repellere
Mentem manumq;, & recta capessere
Doce, vnicum te qui veneror Deum.
10 Arcana fac vis numinis vt tui
Per plana gressum dirigat, vt tua
Mandata secter: neu male credulum
Error malorum vertat in orbitam.

11 Vt nulla numen non celebret tuum
Et æquitatem natio, recrea
Me destitutum præsidio: & malis
Hostis scelesti libera ab artibus.
12 Favoris vmbra me solita tege,
Et qui me acerbis vsq; doloribus
Affligit, hostem perde nefarium,
Servumq; serva perpetuò tuum.

PSAL. CXLIIII.

Benedictus Dominus Deus meus, &c

Carm. gen. XIII.

1 QVo te rex hominum carmine prosequar?
Qui firmas animum robore, qui manum
Et bellare doces, & dubii regis
Per discrimina prœlii.
2 Quòd vivo & valeo, tutus & hostium
A fraude, eximia fulgeo gloria:
Quòd latè ualidis impero gentibus,
Totum muneris id tui est.
3 O rerum genitor, quantulus est homo
Hac quem prosequeris munificentia,
Et curas patria sollicitudine?
4 Figmentum fragilis luti.
Quo nec bulla levis vanior est, neq;
Quæ mentes agitant somnia turbidas,
Nec serum fugiens vmbra crepusculum,
Nec fumi volucris vapor.
5 Cœli pande fores rex bone cœlitum,
Ac de sidereis labere sedibus:
6 Montes nube operi: per liquidi aëris
Campos fulgura trajice,
Turbatos trepida sparge fuga impios,
Et sparsos jaculis perde sequacibus:
7 Porrectaq; manu me, pater optime,
Sævis eripe fluctibus.
Hostis pelle malam vim bonus impii:
8 Linguæ vaniloquæ deprime toxica:
Assuetæq; dolis pestiferis manus

Vires contere viribus.
9 Vt te nostra novo carmine barbitos
10 Dicat, subsidio qui recreas tuo
Reges: qui gravibus sæpè periculis
Vitam Davidis eripis.
11 Hostis pelle malam vim procul impii:
Linguæ vaniloquæ reprime toxica:
Assuetæq; dolis pestiferis manus
Vires contere viribus.
12 Natorum soboles crescat, vt vbere
Surgit silva solo laurea, virgines
Cultu sic niteant, vt laquearibus
Templorum tholus aureis.
13 Stipentur gravidis horrea frugibus:
Pleno cuncta penu copia suggerat:
Fœcundi pecoris non capiant greges
Lætis pascua saltibus,
14 Pingues plaustra boves & nitidi trahant:
Nec tristi resonent compita classico,
Nec fletu plateæ: nec furor hosticus
Clausis affremat oppidis.
15 Felicem populum, inter bona talia
Qui vitam in tacito transigit otio.
Felicem populum ter quater, omnium
Cui rerum pater est Deus.

PSAL. CXLV

Exaltabo te Deus meus rex, &c

Carm. gen. XXIX.

1 TE regem Dominũq; canam dum lucida volvet
Lucidus astra polus,
Et vnicum colam Deum.
2 Luce canam te, nocte canam te: nulla carebit
Laudibus hora tuis,
Rerum creator & salus.
3 Magne parens, nullo cui clausa potentia fine est,
4 Sæcula cuncta tuas
5 Laudes sonabunt: & patres
Longævi tua facta canent, seræq; nepotum

Per

Per seriem soboli
Prodent: nec ætas gloriam
6 Nesciet vlla tuam: mirandaq; facta, decusq;
Ille memor referet;
7 Hic magnitudinem canet.
8 Ille bonum feret & justum, & placabilis iræ,
Et veniæ facilem, &
Larga benignum dextera.
9 Totq; inter decora, & laudum præconia nullo
Emoritura die.
Nil clarius clementia.
10 Ergo parens rerum stellantis machina cœli
Cuncta suo gremio
Complexa prædicat tuum
11 Robur: & intacti scelerum contage nefanda,
Te celebrant alacres
Tuiq; vires imperi
12 Per populos latè vulgant: nec nescia sceptri
Terra sit vlla tui,
Et gloriæ & potentiæ.
13 Imperium sine fine tibi: nec legibus ævi
Subdita sceptra tenes,
Aut clausa metis temporum.
14 Tu lapsos rursum attollis, firmasq; labantes:
Incolumesq; foves
Vitæ beatæ commodis.
15 Te volucrum pecudumq; genus, te sæva ferrarũ
Sæcula respiciunt
Vnum, suoq; tempore
16 Accipiunt victum: tu dextram pandis, & omne
De locuplete penu
Animal benignè recreas.
17 Quicquid agis, iustèq; & sanctè agis: impiger au-
18 Supplicibus facilem (tem
19 Præbes: opisq; compotes
Dimittis puro qui pectore cunq; precantur:
Auxilioq; piis
20 Præsens es, & periculis

Eruis

Eruis è cunctis qui te venerantur amantq;
Cumq; suo scelere
A stirpe vellis impios.
21 Ergo omnes te jure canent, nomenq; tacebit
Natio nulla tuum
In sæculorum sæcula.

PSAL. CXLVI.

Lauda anima mea Dominum &c

Carm. gen. VI.

1 TE, magne rerum conditor, & tuas
2 Sonabo laudes, factaq; posteris
Miranda prodam, dum recurret
Per calidos mihi sanguis artus.
3 Securitatem ne stabilem tibi
Promitte, regum præsidio : neq;
De stirpe mortali & caduca
Pone tibi columen salutis.
4 Vt membra liquit spiritus, in suam
Terrena moles terram abit, & diu
Consulta vanescunt, & auras
Irrita per vacuas feruntur.
5 O ter beatum quem Deus ætheris
Fido tuetur præsidio, suas
qui spes opesq; omnes in vno
Constituit Domino Deoq;,
6 qui terram & æquor condidit & polum,
Et quicquid æquor terraq; continet
Polusq; : qui promissa præstat
Perpetuo stabilis tenore.
7 Qui nec tyranni vi finit opprimi
Infirmiorem, aut esurie premi:
qui carcerum exemptos tenebris
Compedibus levat innocentes.
8 Qui nocte pulsa luminis aurei
Cæcis refundit luminibus jubar:
Gressusq; firmat claudicantes,
Iustitiamq; amat æquus æquam.

9 Cura

9 Cura fideli qui fovet advenam,
Orbæ marito qui viduæ favet,
Orbos puellos qui tuetur.
Et scelerum labefactat artes.
10 Rex ergo habenas imperii tuus
Sion tenebit, sidera dum polum
Pingent, & obliquum per orbem
Sol rutilos agitabit axes:

PSAL. CXLVII.

Laudate Dominum quoniam bonus est.

Carm. gen. 11.

1 EIa Deum laudate. Deo date carmina digna:
Certè erudito dignus ille est carmine:
2 Qui Solymam instaurat rursus, passimq; per orbẽ
Sparsos reducit exules Abramidas:
3 Qui fractos animi levat, & corda anxia lenit:
Mulcet dolores, mitigatq; vulnera:
4 Qui numerat tacito labentia sidera mundo,
Suisq; quæq; nuncupat vocabulis.
5 Magna Dei virtus, immensa potentia: nulla
Quam lingua fari possit, aut mens cogitet.
6 Qui mite ingenium fovet, allevat, auget honores
Humiq; sternit impiam superbiam.
7 Eia Deum cantate, Deo persolvite grates.
Grato benignum canite patrem barbito:
8 Qui cœlũ obnubit tenebris, terram rigat imbre;
Montesq; læto vestit altos gramine:
9 Qui pecudum genti larga dat pabula dextra,
Ceruóq; victum se roganti sufficit:
10 Quem neq; magnanimũ delectat robur equorũ,
Nec vis ferocis aut lacertus militis:
11 Sed pietas animi simplex, & in illius vna
Quæ spem salutis collocet clementia.
12 Eia, Dei laudes Solymææ pangite turres:
Benignitatem mons Sionis prædica.
13 Qui portarum aditus claustris firmavit ahenis,
Civesq; cunctis commodis auxit tuos.
14 Qui te beat pace læta & defendit ab hoste:

Et

Et messe flavâ tritici campos tegit.
15 Cujus ad imperium fundit sua munera tellus:
Natura cujus prompta paret jussibus;
16 Qui nivibus celsos operit, ceu vellere, montes:
Densas pruinas cineris instar dejicit.
17 Et glacie lapsus solidarum frenat aquarum:
Cujus rigorem quis feret mortalium?
18 Quum libuit, molles glacies tabescit in vndas,
Adspirat aura mitior, riui fluunt.
19 Ostenditq; suam per signa illustria mentem:
Legésq; Abrami tradidit nepotibus.
20 Non ita se populis aliis monstravit amicum,
Qui scita legum nesciunt cœlestium.

PSAL. CXLVIII.

Laudate Dominum de cœlis, laudate.

Carm. gen. x.

1 LAudate Dominum cœlitum
Chori beati, qui procul
Contagio mortalium
Templa ætheris tuemini.
2 Laudate Dominum, quos sibi
Adesse jussit Angelos:
Laudate Dominum exercitus
Parere prompti iussibus.
3 Laudate Dominum, qui diem
Sol, luna noctem illuminas.
Laudate Dominum lucidis
Stellæ decoræ flammulis,
4 Laudate eum rotatiles
Tot vrbium compagines,
Et vnda longè celsior
Campis nitentis aëris.
5 Huic cuncta laudes dicite,
Numenq; cuncta pangite,
Quod cuncta nutu condidit,
Et cuncta nutu sustinet:
6 Fixitq; firmo cardine,
Ne vi senectæ corruant:

Cer-

Certisq; vinxit legibus,
Quas transgredi non audeant.
7 Laudate Dominum sub specus
Terræ dracones abditi:
Et vasta cete, quæ sinus
Ponti repostos finditis.
8 Ignes, nives, & grandines,
Vaporq; & auræ spiritus,
Ad jussa Domini mobiles
Circumrotantes turbines.
9 Colles feraces, & feri
Montes, & omnes arbores,
Seu montibus rigescitis;
Seu cultibus mansuescitis:
10 Mites feræq; bestiæ,
Humiq; lentè reptiles,
Et quæ liquentes aëris
Campos volando carpitis:
11 Reges & orbis præsides,
Et nationes liberæ,
Et pauperi plebeculæ
Qui jus ab alto dicitis:
12 Et vos juventa florea,
Læti puelli & virgines,
Senesq; vitæ in vltimo
Iamjam exituri limine.
13 Laudate Dominum: numini
Sit ejus vni gloria,
Vnumq; noscat omnium
Cœlum solumq; principem.
14 Hunc omne in ævum laudibus
Propago tollat Isaci:
Sibi dicatam qui bonis
Gentem beavit omnibus.

Cantate Domino canticum novum, &c.

Carm. gen. x.

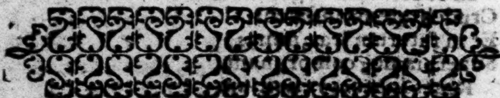
1 CAntate Domino canticum
Novum: sonet laus illius
Cœtus per omnes, qui sacris
Non se profanis polluunt.
2 Oblectet Isaci genus
Auctore se suo: suo
Regi Sionis arduæ
Congratulentur filiæ:
3 Nomen celebrent illius
Lætis choris & tympanis;
Ejusq; laudes accinant
Blandè canoro pectine.
4 Gentem bonus parens suam
Amore sancti amplectitur,
Mitemq; mansuetudinem
Firmat salute immobili:
5 Cœtus piorum vt gestiant
Foris parata splendido,
Domiq; secum clanculum
Lætentur in cubilibus.
6 In ore, rerum præsidis
Laus continenter personet;
Vtrinq; acuti in dexteris
Vibrentur enses vindices.
7 In se ferarum vt gentium
Crudelitatem vindicent:
Et in futurum iras, minas,
Superbiamq; comprimant.
8 Reges suorum vt hostium
Arctis catenis alligent;
Et ferreis coërceant
Vinclis feroces principes.
9 Pœnas secundum cœlitus
Præscripta ab ijs vt exigant,
Et laus piorum pervolet
Omnes per orbis cardines.

PSALMVS CL.

Laudate Dominum in sanctis eius. &c.

Carm. gen. x.

1 LAudate Dominum, lucidum
Templum colentem siderum,
Qui vi suæ potentiæ
Firmavit orbis cardines.
2 Laudate Dominum fortiter,
Vbiq; gestis inclytum:
Laudate magnitudinem
Captum supra mortalium,
3 Laudate Dominum bellicæ
Claris tubæ clangoribus:
Laudate Dominum nabliis,
Lyrisq; blandè garrulis.
4 Laudate Dominum tympanis,
Choriq; festi cantibus:
Laudate Dominum fidibus, &c
Sonore dulci tibiæ.
5 Laudate eum tinnitibus
Lætis canori cymbali.
6 Hunc cuncta laudent, quæ trahunt
Vitalis auræ spiritum,

EIVS-

EIVSDEM GEORGII BVCHANANI hymnus *Matutinus ad Christum.*

PRoles parentis optimi,
Et par parenti maximo,
De luce verâ vera lux,
Verusq; de Deo Deus:
En nox recessit, jam nitet
Aurora luce præviâ.
Cœlum solumq; purpurans:
Et clausa tenebris detegens.
Sed fusca ignorantiæ
Caligo nostra pectora,
Et nubilis erroribus
Mens penè cedit obruta.
Exurge sol purissime,
Diemq; da mundo suum:
Nostramq; noctem illuminans
Erroris umbram discute.
Dissolve frigus horridum,
Arvumq; nostri pectoris,
Calore lampadis tuæ,
Humore purga noxio:
Vt irrigetur cœlitus
Roris beati nectare,
Et centuplo cum fœnore
Cœleste semen proferat.

P EIVS-

EIUSDEM GEORGII BU-CHANANI *hymnus in Christum.*

PRoles parentis optimi,
Et par parenti optimo,
De luce verâ vera lux,
Verusq; de Deo Deus:
Iam fuscat ignorantiæ
Caligo crassa pectora,
Et nubilis erroribus
Mentes tenebræ contegunt.
Exurge sol purissime,
Mundoq; da diem suum:
Nostramq; noctem illuminans,
Erroris vmbram discute.
Dissolve frigus horridum,
Arvumq; nostri pectoris;
Calore lampadis tuæ,
Humore purga noxio:
Vt irrigatus cœlitus
Roris beati nectare
Et centuplo cum fœnore
Cœleste semen proferat.

Eiusdem Epigramma in quo imago *introducitur alloquens peregrè advenientes.*

FAre eho qui terras lustras vagus hospes & undas
Quid petis hinc? longæ quæ tibi causa viæ?
Nō Deus hic quisquā, nec imagine numē in ista est
Nos lapis & tantum putria ligna sumus:
Vermibus esca, cibus tineis, domus hospita blattis,
Opprobrium cœli, ludibriumq; soli.
Non capiunt humiles numen cœleste penates,
Structa nec humanā saxea tecta manu.

Quem

Quē mare, quē tellus, quem non capit igneus æther
Clauditur in nullo spiritus ille loco.
Vt Christum invenias animi secreta revolve,
Aut lege fatidici quæ cecinere patres,
Aut quæ dives habet passim circumspice mundus,
Hæc vera est sedes, hoc penetrale Dei.
At quisquis picto gaudet dare basia trunco,
Crassaq; pulvereo lingere saxa croco.
Dignus morte perit; qui mortua vivus adorat,
Et vitæ in fragili spem sibi ponit humo.
Si te picta juvant. cariem ne perline trunci,
Sed verâ mentem simplicitate tuam.
Hac ratione, domi poteris reperire, quod omnes
Erro vagus terras sic peragrando fugis.

Canticum Simeonis ab *Adolpho Mekerko* παραφρασθέν. Luc. 2.

Nunc dimittis servum tuum Domine.

EIa nunc patribus, Deus,
Adjungis placidè me famulum tuum,
Vt vox pollicita est tua.
2 His namq;, his oculis ille Salutifer
Humani generis tuus
3 Est visus mihi: quem tu pater omnibus
Erexisti populis, velut
Signum propositum ante ora hominū omnium;
In quod lumina dirigant
Quos sol cunque suo lumine viderit:
4 Hæc lux flammiferâ face
Dispellet tenebras gentibus exteris:
Hæc lux semper erit tuis
Lectis Isacidis gloria postuma.

CARMINVM GENERA,

Quibus in hoc opere poeta vsus est.

I. Genus monocolon, versus heroici hexametri, hoc modo:

-- -vv -- -- vv --

Eo utitur Psal. 1.18.45.78.85.89.104.107, 132.135.

II. Dicolon distrophon. Versus prior hexameter heroicus: Alter, Iambicus trimeter acatalectus, ad exemplum Horat. lib. 5. ode 16. hoc modo:

-vv -- ---vv -vv --

v-vuv --. v- v- vv

Eo utitur Psal.2.20.24.57:60.69.83:93.95. 97.108.109.118.126.136.147.

III. Dicolon distrophon: Versus vnus Iambicus trimeter acatalectus: Alter, dimeter acatalectus: ut Hor.lib.5.ode 1.hoc modo:

-- vvv -- v- v- vv

-- vvv -- v-

Eo utitur Psal. 3, 6, 10, 21,22,27,34,38,39, 41,44,48,53, 62,74,76, 79, 87.92, 110,112, 115,120,127,133,134,139,141.

IIII. Dicolon distrophon, Versus primus Heroicus, Secundus Alcmanius dactylicus tetrameter

meter acatalectus, ut Horat. 1. Carm. 7. hoc modo:

-vv -vv -- -- -vv --
-- -vv -vv --

Eo utitur Psal. 4. 1, 1

V. Dicolon tetrastrophon. Versus Primus, Secundus, Tertius, Sapphicus hendecasyllabus: Quartus, Adonius, ut Horatius 1. Carm. 2. hoc modo:

v -- -vv -v -v
-vv --

Eo utitur Psal. 5, 17, 51, 55, 65, 66, 72, 90, 101, 103.

VI. Tricolon tetrastrophon. Versus 1. 2. dactylicus Alcaicus acatalectus. Tertius iambicus, Archilochius dimeter hypercatalectus 4. dactylicus Alcaicus acatalect. ut Horat. 1. 9. hoc modo:

-- v-- -vv -vv
-- v-- -vv -vv
-- v-- v--
-vv -vv -v -v

Eo utitur Psal. 7, 11, 15, 19, 30, 46, 50, 56, 58, 72, 82, 91, 123, 125, 140, 145.

VII. Dicolon distrophon. Versus primus, Sapphicus, Secundus iambicus dimeter, acatalectus hoc modo.

-v -- -vv -v -v
-- v- -- vv

Eo utitur Psal. 8.

VIII. Tricolon tetrastrophon. Versus 1. & 2, choriambicus Asclepiadeus tetrameter. 3. Pherecratius heroicus trimeter acatalectus. Quartus choriambicus Glyconius trimeter acatalectus; ut Horat. 1. Carm. 5. hoc modo.

- - - v v - - v v - v -
- - - v v - - v v - v v
- - - v v - -
- - - v v - v v

Eo utitur Psal. 9. 64. 84. 130.

IX. Dicolon distrophon. Versus primus Heroicus. Secundus, dactylicus Archilochius dimeter hypercatalectus: ut Hor. 4. Carm. 7. hoc modo:

- v v - - - v v - - - v v - -
- v v - v v -

Eo utitur psal. 12.

X. Monocolon. Versus iambicus dimeter acatalectus, ut Prudentius Cathem. 1. hoc modo:

- - v - - - v -

Eo utitur Psal. 13, 31, 37, 47. 52, 54, 59, 86, 96 98, 117, 148, 149, 150.

XI. Dicolon distrophon, Versus 1. choriambicus dimeter Glyconius; Secundus, choriambicu

cus Aſclepiadeus, ut Horat.1.Carm.3. hoc modo:

-- -uu- uu

-- -uu- -uu- uu

Eo utitur Pſal.14,35,43.

XII. Tricolon triſtrophon. Verſus primus, choriambicus trimeter: 2. tetrameter 3. pentameter, ut prudentius prologo Cathem. hoc modo:

-- -uu- uu

-- -uu- -uu- uu

-- -uu- -uu- -uu- uu

Eo utitur Pſal.16.

XIII. Dicolon tetraſtrophon, Verſus 1,2,3. Choriambicus tetrameter. Quartus choriambicus trimeter, ut Horat.1.Carm.6. hoc modo:

-- -uu- -uu- uu

-- -uu- uu

Eo utitur Pſal.23,42.75,99,102,144.

XIV. Monocolon. Verſus iambicus trimeter acatalect. ut Horat.lib.5. Carm.ode 17. hoc modo:

-- u- -- u- u- uu

XV. Monocolon. Verſus dactylicus Alcaicus acatalectus hoc modo:

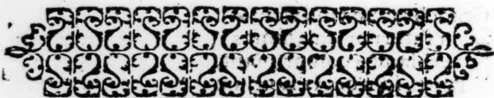
-- u-- -uu -uu

PSALMVS CL.

Laudate Dominum in sanctis eius. &c

Carm. gen. x.

1 LAudate Dominum, lucidum
Templum colentem siderum,
Qui vi suæ potentiæ
Firmavit orbis cardines.
2 Laudate Dominum fortiter,
Vbiq; gestis inclytum:
Laudate magnitudinem
Captum supra mortalium.
3 Laudate Dominum bellicæ
Claris tubæ clangoribus:
Laudate Dominum nabliis,
Lyrisq; blandè garrulis.
4 Laudate Dominum tympanis,
Choriq; festi cantibus:
Laudate Dominum fidibus, &
Sonore dulci tibiæ.
5 Laudate eum tinnitibus
Lætis canori cymbali.
6 Hunc cuncta laudent, quæ trahunt
Vitalis auræ spiritum,

EIVS-

EIUSDEM GEORGII BUCHANANI hymnus *Matutinus ad Christum.*

PRoles parentis optimi,
Et par parenti maximo,
De luce verâ vera lux,
Verusq; de Deo Deus:
En nox recessit, jam nitet
Aurora luce prævià.
Cœlum solumq; purpurans:
Et clausa tenebris detegens.
Sed fusca ignorantiæ
Caligo nostra pectora,
Et nubilis erroribus
Mens penè cedit obruta.
Exurge sol purissime,
Diemq; da mundo suum:
Nostramq; noctem illuminans
Erroris umbram discute.
Dissolve frigus horridum,
Arvumq: nostri pectoris,
Calore lampadis tuæ,
Humore purga noxio:
Ut irrigetur cœlitus
Roris beati nectare,
Et centuplo cum fœnore
Cœleste semen proferat.

EIVSDEM GEORGII BVCHANANI *hymnus in Chriſtum.*

PRoles parentis optimi,
Et par parenti optimo,
De luce verâ vera lux,
Veruſq; de Deo Deus:
Iam fuſcat ignorantiæ
Caligo craſſa pectora,
Et nubilis erroribus
Mentes tenebræ contegunt.
Exurge ſol puriſſime,
Mundoq; da diem ſuum:
Noſtramq; noctem illuminans,
Erroris vmbram diſcute.
Diſſolve frigus horridum,
Arvumq; noſtri pectoris;
Calore lampadis tuæ,
Humore purga noxio:
Vt irrigatus cœlitus
Roris beati nectare
Et centuplo cum fœnore
Cœleſte ſemen proferat.

Eiuſdem Epigramma in quo imago *introducitur alloquens peregrè advenientes.*

FAre eho qui terras luſtras vagus hoſpes & undas
Quid petis hinc? longæ quæ tibi cauſa viæ?
Nō Deus hic quiſquā, nec imagine numē in iſta eſt
Nos lapis & tantum putria ligna ſumus:
Vermibus eſca, cibus tineis, domus hoſpita blattis,
Opprobrium cœli, ludibriumq; ſoli.
Non capiunt humiles numen cœleſte penates,
Structa nec humanā ſaxea tecta manu.

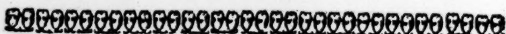
Quem

Quē mare, quē tellus, quem non capit igneus æther
Clauditur in nullo spiritus ille loco.
Vt Christum invenias animi secreta revolve,
Aut lege fatidici quæ cecinere patres,
Aut quæ dives habet passim circumspice mundus,
Hæc vera est sedes, hoc penetrale Dei.
At quisquis picto gaudet dare basia trunco,
Crassaq; pulvereo lingere saxa croco.
Dignus morte perit; qui mortua vivus adorat,
Et vitæ in fragili spem sibi ponit humo.
Si te picta juvant, cariem ne perline trunci,
Sed verâ mentem simplicitate tuam.
Hac ratione, domi poteris reperire, quod omnes
Erro vagus terras sic peragrando fugis.

Canticum Simeonis ab *Adolpho Mekerko* παραφρασθεν. Luc. 2.

Nunc dimittis servum tuum Domine.

Ela nunc patribus, Deus,
Adjungis placidè me famulum tuum,
Vt vox pollicita est tua.
2 His namq;, his oculis ille Salutifer
Humani generis tuus
3 Est visus mihi: quem tu pater omnibus
Erexisti populis, velut
Signum propositum ante ora hominū omnium;
In quod lumina dirigant
Quos sol cunque suo lumine viderit:
4 Hæc lux flammiferâ face
Dispellet tenebras gentibus exteris:
Hæc lux semper erit tuis
Lectis Isacidis gloria postuma.

CARMINVM GENERA,

Quibus in hoc opere poëta vſus eſt.

I. Genus monocolon, verſus heroici hexametri, hoc modo:

- - - - v v - - - - v v - -

Eo utitur Pſal. 1.18.45.78.85.89.104.107, 132.135.

II. Dicolon diſtrophon. Verſus prior hexameter heroicus: Alter, Iambicus trimeter acatalectus, ad exemplum Horat. lib. 5. ode 16. hoc modo:

- v v - - - - - v v - v v - -
v - v v v - - - v - v - v v

Eo utitur Pſal. 2.20.24.57.60.69.83.93.95. 97.108.109.118.126.136.147.

III. Dicolon diſtrophon: Verſus vnus Iambicus trimeter acatalectus: Alter, dimeter acatalectus: ut Hor. lib. 5. ode 1. hoc modo:

- - v v v - - v - v - v v
- - v v v - - v -

Eo utitur Pſal. 3, 6, 10, 21, 22, 27, 34, 38, 39, 41, 44, 48, 53, 62, 74, 76, 79, 87, 92, 110, 112, 115, 120, 127, 133, 134, 139, 141.

IIII. Dicolon diſtrophon, Verſus primus Heroicus, Secundus Alcmanius dactylicus tetrameter

meter acatalectus, ut Horat. 1. Carm. 7. hoc modo:

- v v - v v -- -- - v v --
-- - v v - v v --

Eo utitur Psal. 4. 11 1

V. Dicolon tetrastrophon. Versus Primus, Secundus, Tertius, Sapphicus hendecasyllabus: Quartus, Adonius, ut Horatius 1. Carm. 2. hoc modo:

v -- - v v - v - -
- v v --

Eo utitur Psal. 5, 17, 51, 55, 65, 66, 72, 90, 101, 103.

VI. Tricolon tetrastrophon. Versus 1. 2. dactylicus Alcaicus acatalectus. Tertius iambicus, Archilochius dimeter hypercatalectus 4. dactylicus Alcaicus acatalect. ut Horat. 1. 9. hoc modo:

-- v -- - v v - v v
-- v -- - v v - v v
-- v --- v --
- v v - v v - v - v

Eo utitur Psal. 7, 11, 15, 19, 30, 46, 50, 56, 58, 72, 82, 91, 123, 125, 140, 145.

VII. Dicolon distrophon. Versus primus, Sapphicus, Secundus iambicus dimeter, acatalectus hoc modo.

- v -- - v v - v - v
-- v -- -- v v

Eo utitur Psal. 8.

VIII. Tricolon tetrastrophon. Versus 1. & 2, choriambicus Asclepiadeus tetrameter. 3. Pherecratius heroicus trimeter acatalectus. Quartus choriambicus Glyconius trimeter acatalectus; ut Horat. 1. Carm. 5. hoc modo.

-- -vv- -vv- v-
-- -vv- -vv- vv
-- -vv --
-- -vv- vv

Eo utitur psal. 9. 64. 84. 130.

IX. Dicolon distrophon. Versus primus Heroicus. Secundus, dactylicus Archilochius dimeter hypercatalectus: ut Hor. 4. Carm. 7. hoc modo:

-vv -- -vv -- -vv --
-vv -vv-

Eo utitur psal. 12.

X. Monocolon. Versus iambicus dimeter acatalectus, ut Prudentius Cathem. 1. hoc modo:

-- v- -- v-

Eo utitur Psal. 13, 31, 37, 47, 52, 54, 59, 86, 96, 98, 117, 148, 149, 150.

XI. Dicolon distrophon, Versus 1. choriambicus dimeter Glyconius; Secundus, choriambicus

cus Aſclepiadeus, ut Horat. 1. Carm. 3. hoc modo:

- - - v v - v v

- - - v v - - v v - v v

Eo utitur Pſal. 14, 35, 43.

XII. Tricolon triſtrophon. Verſus primus, choriambicus trimeter: 2. tetrameter 3. pentameter, ut prudentius prologo Cathem. hoc modo:

- - - v v - v v

- - - v v - - v v - v v

- - - v v - - v v - - v v - v v

Eo utitur Pſal. 16.

XIII. Dicolon tetraſtrophon, Verſus 1, 2, 3. Choriambicus tetrameter. Quartus choriambicus trimeter, ut Horat. 1. Carm. 6. hoc modo:

- - - v v - - v v - v v

- - - v v - v v

Eo utitur Pſal. 23, 42. 75, 99, 102, 144.

XIV. Monocolon. Verſus iambicus trimeter acatalect. ut Horat. lib. 5. Carm. ode 17. hoc modo:

- - v - - - v - v - v v

XV. Monocolon. Verſus dactylicus Alcaicus acatalectus hoc modo:

- - v - - - v v - v v

Eo utitur Psal. 26, 29, 32, 49, 61, 71, 73, 143.

XVI. Monocolon. Versus choriambicus Asclepiadeus tetrameter, ut Horat. 1. Carm. 1. hoc modo:

- - - v v - - v v - v v

Eo utitur Psal. 28, 40, 80.

XVII. Dicolon distrophon. Versus primus Sapphicus 2. Choriambicus trimeter, hoc modo:

- v - - - v v - v - v

- - - v v - v v

Eo vtitur Psal. 33, 70, 121, 142.

XVIII. Dicolon distrophon. Versus 1. iambic, trimeter 2. pentameter dactylicus, hoc modo:

v - v - - - v v v - - v -

- v v - - - - v v - v v -

Eo utitur Psal. 36. 63.

XIX. Dicolon tristrophon. Versus primus, Secundus, trochaicus dimeter acatalectus. Tertius, trochaicus catalecticus, hoc modo:

- v - - - v - v

- v - v - v - v

- v v v - - v -

Eo utitur Psal. 68.

XX. Dicolon distrophon. Versus prior, heroicus dactylicus: Secundus, anapæsticus dimeter catalecticus hoc modo:

- - - v v - - - v v - v v - -

v v - v v - v v - -

Eo

Eo utitur Psal,68.

XXI. Dicolon distrophon. Versus prior, heroicus hexameter. Posterior Iambicus dimeter : ut Hor.lib.5.Carm·ode 14.hoc modo:

-- -vv -- -vv -vv --
-- v- -- v-

Eo utitur Psal.81

XXII. Dicolon distrophon. Versus prior dactylicus hexameter: Alter pentameter, hoc modo omnibus noto:

-vv -- -vv -- -vv --
-vv -- - -vv -vv -

Eo utitur Psal. 88,114,137.

XXIII. Dicolon distrophon. Versus primus, trochaicus dimeter catalecticus: Secundus, iambicus dimeter acatalectus, hoc modo:

-v -- -v -
-- v- -- vv

Eo utitur Psal.100.

XXIV. Monocolon, versus anapæsticus Pindaricus dimeter acatal.ut Boeth.l.5. hoc modo:

-vv vv- vv- vv-

Eo utitur Psal.113,

XXV. Dicolon tetrastrophon. Versus primus, secundus, tertius , choriambicus trimeter. Quartus, dactylicus Pherecratius, hoc modo:

-- -vv -vv

-- -vv --

Eo utitur Psal.116,122,128.

XXVI. Monocolon. Versus trochaicus octonarius catalecticus: qualis est Prudent. Cathem. 9. hoc modo:

vvv vvv -v- v- v- v- v-

Eo utitur Psal.105,119,124,129.

XXVII. Monocolon. Versus iambicus Anacreontius dimeter catalect. ut Boeth. 3.7. hoc modo:

-- v- v- -

v- v- v- v

Eo utitur psal. 131.

XXVIII. Tricolon tristrophon. Versus primus heroicus: Secundus iambicus dimeter. Tertius dactyl. Archilochius dimeter, hypercatal. hoc modo:

-vv -- -vv -- -vv --

-- v- -- v-

-vv -vv -

Eo utitur psal. 138

XXIX. Tricolon tristrophon. Versus iidem qui modo, nisi quod secundus in locum tertii migrarit, hoc modo:

-- -vv -vv -- -vv --

-vv -vv -

v- v- v- v-

Eo utitur psal. 145

IEPH-

IEPHTHES, SIVE VOTUM, TRAGOEDIA:

Authore eodem

GEORGIO BUCHANANO SCOTO.

AD ILLUSTRISSIMUM VIRUM CAROLUM COSSAEUM, Franciæ Marescallum, ac apud Taurinos Regis Francorum præfectum, in Iephthen Tragœdiam.

PRAEFATIO.

ABsurdam fortasse rem facere quibusdam videbor, qui ad te hominem ab ineunte ætate militaribus imbutum studiis, & inter arma tubasque semper versatum, munusculum hoc literarium mittam: sed ij fere hoc existimaturi sunt, qui aut harum rerum inter se consensionem, non satis animadvertunt, aut tuum ingenium parum habent perspectum. Neq; enim inter rei militaris & literarum studium ea est quam plerique falso putant, discordia: sed summa potius concordia, & occulta quædam naturæ conspiratio. Quanquam enim superioribus aliquot sæculis, sive hominum inertia, siue falsa quadam persuasione, diuisæ fuerunt hæ professiones, nunquam tamen perversa imperitorum opinio tantum potuit, ut ipsæ inter se veterem illam, & naturalem (ut ita loquar) cognationem obliuiscerentur. Omnes enim omnium ætatum imperatores, qui res præclaras gesserunt, aut ipsi doctissimi fuerunt, aut viros doctrina illustres summo amore prosequuti sunt. Neq; profecto fieri potest, ut magnus & excelsus animus, qui neglectis rebus caducis, æternitatis memoriam ante oculos habet propositam, non etiam memoriæ & antiquitatis custodes literas amet. Neq; alii fere sunt qui literas oderunt & contemnunt quam qui vita per ignauiam & flagitia turpiter acta, conscientiam posteritatis reformidant: ut non minus vere quam eleganter mihi cecinisse videatur Claudianus,

Gau-

Gaudet enim Virtus testes sibi jungere Musas;
Carmen amat quisquis carmine digna gerit.

Contra vero, qui omne suum studium in eo posuerunt, ut perfectam virtutis imaginem sibi ad imitationem proponerent,

——— & quæ natura negavit.

Usibus humanis, oculis ea pectoris haurirent, quanta eos lætitia affectum iri putemus, si eius quam tantopere animo persequuntur, vivum & spirans simulacrum (ut ita dicam) nacti fuerint? Sed & præter hanc mutuam virtutis admirationem, & naturæ quam dixi consensionem, accedit utilitatis etiam mutua quædam species. Nam ut illustrium facinorum author non immerito eum suspicit quem virtutis magistrum & illustrandæ artificem esse videt: & velut parentem colit, non eum a quo hujus qua fruimur lucis breuem usuram exceperit, sed alteram illam longe diuturniorem vitam in posteritatis memoria collocatam speret: ita ille alter libenter amplectitur segetem & materiam suæ gloriæ sibi oblatam:

———qua se quoque possit:
Tollere humo, victorq; virum volitare per ora.

Uterq; enim etsi opinione hominum imparem, pari tamen studio ex eodem fundo gloriæ fructum petit. Sed hæc ad omnes communiter pertinent (ut ait Salustius) præclari facinoris aut artis bonæ famam quærunt. Illa vero tua sunt propria, quod a primis usque adolescentiæ spatiis ea fuisti in patriam charitate, in bello fortitudine, in pace temperantia & æquitate ut omnibus qui literas colunt, tuarum virtutum exempla ediloris, quod posteritati ad imitationem proponere & possint & debeant: quod literas Philippi Cossæi fratris tui Episcopi Constantiensis patrocinio orbatas, in diuerso vitæ instituto tamen fouendas ac tuendas susceperis: quod doctissimos homines semper tecum habeas: quibuscum etiam in medio sæuissimi illi ardore Musisq; Mineruam temperes, & Geticum moderaris Apolline Martem: quod filium ita literis instituendum a pueritia cures, ut hanc tam amplam laudis & gloriæ hæredita-

dita-

ditatem a parente acceptam non solum tueri, sed etiam augere posset. Me autem absentem, nec ulla alia re quam literarum commendatione tibi cognitum, ita complexus es omnibus humanitatis & liberalitatis officiis, ut siquis ingenii mei sit fructus, siqua vigiliarum velut foetura, ea merito ad te redire debeat. Quod quidem adeo auide facit meus hic Iephthes, ut qui antea publicam lucem & coetus hominum reformidabat, te patrono fretus prodeat, & in spem nonnullam etiã publici fauoris etiã sese erigat. Quid enim non illis sibi speret auspiciis, quibus disciplinam militarem ad antiquæ seueritatis exemplum videt emendatam, & vetustam belli gloriam Galliæ restitutam cum bellica fortitudine, legum & iustitiæ cultũ, cum summa omnium rerum licentia ummam omnium rerum non modo tuam, sed etiam tuorum omnium continentiam videt coniunctam? His ego causis impulsus, hanc meam lucuoratiunculam sub tuo potissimum snomine in manus hominum exire volui. Tu vero (ut spero) hoc meum siue tuorum in me officiorum testimonium, siue meæ erga te beneuolentiæ significationem (quæ tua est humanitas, & in literas amor) boni consules. Vale Lutetiæ Parisiorum quinto Calend. Aug. M. D. LIIII.

Nemo sine crimine vivit
Et nemo ex omni parte beatus

AR-

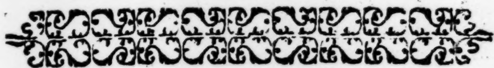
ARGVMENTVM EX libro Iudicum ſumptum.

IEPHTHES Galladdi filius patre defuncto à fratribus domo pulſus eſt, quod negarent æquum eſſe ut nothus cum legittimis filiis in hæreditate paterna dividenda æquaretur. Is quum ab inopiam collecta manu latrocinio viveret, ac fortitudinis magnum ſpecimen dediſſet, primum à cognatis, deinde à reliquis Hebræis dux factus eſt adverſus Ammonitas, qui viginti propè annorum graviſſimâ ſervitute eos preſſerant. Profecturus igitur in expeditionem, vovit ſe, ſi victor reverteretur, qui primus domo ſua egrederetur, eum Deo ſacrificaturum. prima revertenti occurrit unica filia, eam Deo immolat.

PERSONÆ.

ANGELVS prologus.
STORGE mater.
IPHIS filia.
CHORVS indigenarum puellarum.
IEPHTHES Imperator.
SYMMACHVS amicus.
SACERDOS.
NVNCIVS.

IEPH-

IEPHTHES, SIVE VOTVM TRAGOEDIA.

ANGELVS PROLOGVS.

MAgni tonantis huc minister aliger,
Cœlo relicto, mittor Isaci ad lares,
Solumq; promissum Isaci nepotibus
Solum regendis destinatum gentibus,
Si pacta sacri intaminata fœderis
Servasset: arma sed modò quod Ammonia
Expavit arcto servitutis sub jugo,
Tulitq; quicquid triste, crudele, asperum,
Iratus audet victor, aut victus timet.
Vix docta tandem calamitatibus, Deum
Agnoscere patrum cœpit, & nefarios
Mentita cultus numinis ludibria
Inspectata nosse, nota floccipendere.
Et sero quanvis ad patrem rediit suum.
Humana sed mens nescia modum ponere
Rebus, secundis intumet successibus.
Quo plura hominibus contulit bonitas Dei
Occæcat animos altior securitas,
Vanoq; fastu turgidos superbia
Stimulat inanis. Qualis in dominum furit
Equi ferocis contumax protervitas.
Imperia paulum si remissa sentiat,
Ac vix lupatis domitus, & calcaribus
Duris cruentus redit ad officium, & suo
Obtemperat hero: sic populus hic pervicax
Cervice durâ pronus in pejus. flagrum
Si conquievit paululum, novos deos
Ascisscit, & se dedit aliis ritibus,

Ignota

Ignota ſacra ſequitur. Atq; adeò parens
Benignus animos turgidos licentiâ,
Bello, fameve, peſtilentive aëre
Frangit, rebellem comprimens ferociam.
At rurſus animi ne cadat fiducia,
Serie malorum continenter obruta,
Mittit prophetas, bellicos mittit duces.
Qui ſervitutis liberatos aſperæ
Vinclis reducant, priſtiniſq; ritibus
Servire cogant: arma nunc Ammonia
Vt excitavit in rebelles, ac Dei
Iuſſis relictis, impiis erroribus
Se mancipantes. Sed modum ſtatuens ſuæ
Iræ propitius liberatorem dedit:
Non è potentum quempiam numero, gravem
Turbâ clientum, liberiſve turgidum:
Sed è paternis exulantem ſedibus
Iephthen, ſuiſq; fratribus ſpretum, ſatum
Genitrice vili: ne ſuperba gens ſuis
Aſſignet armis quod manu geſtum eſt Dei:
Vt ſciat & Ammon hactenus ſe viribus
Non floruiſſe propriis, ſed vindicem
Cœleſtis iræ. Porrò ne Iephthes quoq;
Se metiatur exitu hujus prælii,
Et intumeſcat inſolens rebus bonis.
Damno obruetur protinus domeſtico,
Cedentq; fracti contumaces ſpiritus:
Etenim arma in hoſtes perfidos quum ſumeret,
Belli ſecundus ſi daretur exitus,
Quodcunq;, primum ſe obviam ferret ſibi,
Promiſit aris ſe daturum victimam.
Heu quanta moles imminet tibi mali
Miſerande! quantis obruere luctibus?
Vt te propinqui credulum ſpes gaudii
Fallit: Propago ſola quæ patriam domum
Tibi nata ſervat, prima patri ſe offeret,
Vt gratuletur proſperum armorum exitum:
Magnoq; ſolvet fœnore, ac jugulo luet
Felici-

Felicitatis misera præcox gaudium.
Atq; ecce, mater tristis egreditur domo,
Quam somniorum nocte tota terruit
Tremendus horror : nataq; parenti comes,
Præ se ferentes mentis ægrimoniam
Mœrore vultus, gestibus, silentio.

STORGE *mater*. IPHIS *filia*.

EHeu, recenti corda palpitant metu,
Mens horret, hæret vox in ipsis faucibus,
Nec ora verbis pervium præbent iter:
Nocturna sic me visa miseram territant,
Et dira turbant inquietam insomnia,
Gravibusq; curis pectus urunt anxium.
At tu nitentis summe dominator poli,
Averte in hostes luctuosum & funebre
Omen, mihiq; placidus & gnatæ meæ,
Quæ sola spes & familiæ solatium
Superest, senectæ columen unicum meæ.
IPH. Quin ominare chara mater lætius,
Vanæq; causas abjice ægritudinis:
Et ista mentis turbidæ ludibria
Secura sperne, spretaque oblivifcere.
STOR. Vtinam liceret: sed metus, veluti recens
Quoties recordor, concutit formidine
Mentem, atq; imago somnii tristissimi
Oberrat animo: pectus horrificat timor.
Iam cuncta passim blanda straverat quies,
Mutumq; nox induxerat silentium:
Vidi luporum concito cursu gregem
Rictu cruento spumeo, rabido, unguibus
Sævum recurvis præcipite ferri impetu
Imbellia in pecora vidua pastoribus.
Tum pavidi ovilis fida custodia canis
Lupos abegit : atq; ad infirmum pecus
Trepidi timoris exanime adhuc memoria,
Denuò reversus, è sinu timidam meo

Agnam revulſam dente laniavit truci.
O ſol, ô vaga lumina lunæ,
Pictaq; tacito ſydera mundo,
Et tu nox mihi conſcia curæ,
Nigris referens ſomnia pennis,
Siquid natæ miſeræ impendet,
Si quem caſum fata minantur,
Caput hoc prius in tartara miſerum
Detrudite, dum ſpes ambiguæ
Alternantibus angunt curis
Incerta ſuæ pectora cladis.
IPH. Cur miſerè animum crucias mater,
Luctuq; tuo cumulas luctum
Publicum, & acres renovas curas?
Omine læto reducem potius
Poſitis queſtibus excipe patrem:
Qui (niſi vano mens augurio
Credula nimium pectora fallit)
Spoliis aderit clarus opimis,
Remq; & laudem, & decus æternum
Genti referens patriæq; ſuæ.
ST. Non hunc tenorem parca mihi vitæ dedit.
Quod tempus unquam lacrymis caruit mihi,
Ex quo parentis primum ab alvo prodii.
Primùm juventa ſervitutem patriæ
Triſteſq; vidit hoſtici agminis minas,
Pecorumq; raptus, ſterile ſine cultu ſolum,
Cædes, cruores, vaſtitatem, incendia,
Profana, ſacra, miſta. Non vnquam mihi
Secura vitæ fluxit ulla portio:
Vt trudit undas unda, fluctus fluctui
Cedit ſequenti, pellitur dies die,
Semper premuntur præterita novis malis:
Dolor dolori, luctui eſt luctus comes:
Fratrem patremq; perculit belli furor:
Confecta curis mater inter funera
Cognata ſenuit, perduelles perfidos
Armis maritus urget. His majus nefas

Tamen

Tamen veretur animus. IPH. Immodicus timor
Facile sinistris adhibet auguriis fidem.
ST. Vtinam secundis audiam rumoribus
Virum reversum, sospitemq; exercitum
Salvâ familiâ. IPH. Veniet haud dubiè parens
Incolumis, idem bella qui suasit Deus,
Salvum reducet laude cumulatum novâ.

CHORVS.

Iordanis vitreo gurgite qui rigas
Convalles virides, pascua dividens
Fœcunda Isacidum flumine languido,
Et nunquam positâ frigoribus comâ
Formosum Solymæ palmiferæ nemus,
En unquam miseræ candidus afferet
Curarum vacuæ lucifer hunc diem,
Quum cernam patriam libera liberam,
Quæ nunc servitii vincula barbari
Infelix patitur. Nobilis Isaci
Sanguis degeneris fert Domini jugum:
Et quos nec Phariæ rex tumidus plagæ
Vrgens falciferis terruit axibus,
Nec trux purpurei sævities freti
Vndarum refluis obruit æstibus,
Nec deserta Arabum vomeris inscia,
Nec portenta hominum mole Cyclopiâ
Fregerunt, timidi mancipium sumus
Ammonis: Gravius flagitium est malo,
Sub turpi domino segne jugum pati.
At tu summe parens, qui mare turbidum
Componis, placidi qui maris æquora
Cauri nubiferis flatibus excitas.
Et terræ stabilis dura tremoribus
Fundamenta quatis, mobilis & poli
Sistis præcipitem quum libuit fugam,
Cladibus tandem satiate nostris,
De fine curarum, propiusq; fessis.

Gentis afflictæ facilis bonusq;
Consule rebus.
Nostra si pœnas meruit severas
Culpa, si quondam tibi separatam
Abjicis sortem, vitiis iniquus
Si pater nostris, minus obsequentes
Deseris natos, & inexpiatâ
Ante dilecti populi querelas
Despicis irâ.
Nec tibi Syrus, neq; dirus Ammon,
Nec Phari rector tumidus minacis
Expetat pœnas, neq; sit profano
In tuis castris gladio potestas.
Ignis armatus potius trisulci
Tu pater dextram jaculis tremendis,
Vindicis flammæ face contumaces
Obruas urbes, chaos aut patentis
Devoret terræ miseros colonos,
Aut superfusis adoperta tellus
Hauriat undis.
Ne ferox hostis tumeat secundis
Insolens rebus, populusq; muti
Stipitis cultor, tua qui nefando
Polluit ritu sacra, ne, quod ira
Sæviit in nos tua, vertat Ammon
In suas laudes, carie peresi,
Thure dum placat simulacra trunci,
Teq; vesano neget ore gentem
Semper addictam tibi se premente,
Posse tueri.
Ah miser quantos tibi risus iste
Mox dabit fletus. Breve diluendum est
Gaudium longis lacrymis, citato
Advolat cursu levis hora, tempus,
(Vana ni vatem species inani
Spe fovet) tempus properat, vicissim
Quum gravis victor mala servitutis
Sentiet duræ. Neq; enim cruorem

Vsq; sanctorum patiere inultum,
Nec tuas aras dabis execrandis
Pollui sacris. Vtinam supremæ
Terminus vitæ mihi in hoc supersit,
Patrio donec tibi sacra ritu,
Dum tibi gratum memori canamus
Pectore carmen.
Sed ecce, (celeri nuntius properat gradu,
Ni fallit animus, advenit ab exercitu.
Agnosco sic est, scîre quid ferat juvat.

NVNCIVS, CHORVS.

NVN. Salvete veteris Abrahami filiæ,
Vereq; sancti sancta progenies patris.
Isthæcne Iephthæ est imperatoris domus?
An me fefellit error ambiguum viæ?
CHO. Et ista Iephthæ domus, & hæc est filia,
Sed quam reportas spem, refer, siquid vacat.
NVN. Nempe istud ipsū missus hūc sum vt nunciem
Fusis, fugatis hostibus, victoriâ,
Re, laude parta, salvus est exercitus.
Hæc summa. CHO. Paucis plurima ut cōplexus es;
Audita, primum, an visa fers, edissere.
NVN. Visa, acta, vera, certa, non rumoribus
Collecta vanis affero: ut qui prælij
Pars ipse fuerim. CHO. Vt gesta res est expedi.
NVN. Vobis lubenter gaudium hoc impartior.
Aurora primum luce quum roseâ polum
Perfudit. Ammon segnis impatiens moræ,
Equis virisq;, bellicorum & curruum
Strepitu tremendo latè inundarat solum.
Iamq; explicata legio peditum per suas
Stabat cohortes ferro & ære splendida:
Turmæ curules antè curvis falcibus
Ibant minaces: fuderant se in cornua
Equites utrinq;, noster autem exercitus
Campi patentis ultimos colles tenens,
Non asper armis, nec paratu bellico,

 Sed

Sed corda fretus numinis fiduciá,
Iræq; justæ vindices animos gerens.
Ibi noster inter imperator agmina,
Præcone misso, tentat absq; sanguine
Finire bellum jure & æquîs legibus.
Vterq; populus ut vetusti finibus
Contentus agri, ab alteris injuriam
Vimq; abstineret, rapta dominis redderet,
Pacemq; bello & certa dubiis præferat.
Contrà superbus militum hostis copiis,
Armisq; fretus, increpat ferociter
Præconem acerbis, & minis calumniam
Addit: duello se petere puro & pio
Agros vetustos, unde quondam Ammonidas
Expulerat armis vsq; proles Isaci
Egressa terræ finibus Niloticæ.
Quos si tenere perstet, atq; injuriam
Bello tueri præferat, quam reddere
Erepta per vim, vindices sibi deos
Non defuturos æqua postulantibus:
Sin parta per vim jure malit linquere
Solymæa gens, & sponte cedat finibus,
Quos limes Arnon & Iebocus terminant,
Quâ solitudo cogit agros vltima
Iordanis usq; ad lentè euntis flumina,
Aequis paratos facere pacem legibus,
Factamq; gentis utriusq; commodo
Sanctè tueri. Hæc præco postquam rettulit,
Renunciare protinus Iephthes jubet,
Nec se, parentes nec suos Ammonio.
Populo dedisse fraude vel vi damna: nec
Quos repetat agros nunc, fuisse finium
Ammonis unquam, sæculis quos jam tribus
Propago Iacobi absq; controversia
Tenuit: nec ulla facta mentio interim est
De jure dubio, vel joco vel serió.
Nisi fortè, Chamos quæ Deus tenuit tuus,
Tibi jure cedent: noster autem quos Deus

Posse-

Possedit agros deseret. Non deseret:
Sed ut antè bello victor agros hostibus
Ademit, idem justus arbiter modò
Hujus secundos exitus pugnæ dabit.
Etiam secundum jus & æquum. Vt rettulit
Hæc præco, rauci clangor æris æthera
Pulsat, virorum clamor, armorum fragor,
Fremitus equorum, curruum stridor boat,
Cœlum remugit: fracta tellus axibus
Gemit: recussum duplicant montes sonum.
Virtute & astu quisq; pro se nititur.
Ferit, feritur: pellitur, pellit: cruor
Permutat amnes: nocte sub densâ polum
Pulverea nubes occulit: numero ferox
Instabat Ammon, numinis fiducia
Et causa nostris æquat animos justior.
Dum neutra cedit: urget acies utraq;,
Ecce inter umbras pulveris cadentium
Lamenta gemitusq; inter, atq; hortantium
Voces, refulsit nube diductâ dies,
Et utrasq; turmas redditus cœlo fragor
Implevit, humilis omnium mentes pavor
Consternat, ense languido torpent manus,
Gelidumq; lentos frigus artus alligat.
Ibi imperator voce noster maximâ
Alacriq; vultu. Te parens rerum, ducem,
Tuumq; sequimur angelum. Deus, Deus
Inimica flammis sternit illis agmina:
Totusq; turmis fulget æther igneis.
Hæc vox utrumq; posteaquam exercitum
Pervasit, amens alter in fugam ruit,
Pavido novatis instat alter viribus.
Nec his sequendi finis aut illis fugæ
Fuit, tenebris donec atra nubilis
Nobis quietem illis latebras nox dedit.
CHO. Cur victor ergo non reducit copias?
NVN. Mane, universi nondum habes belli exitum.
CHO. Forsan refectis hostis instat viribus.

NVN. Si quidem resument mortui vires novas?
Namq; omne robur perfidæ gentis Deus
Vno coëgit demetendum prælio.
Ergo aut perempti corporum cumulis locum
In quo steterunt, obtinent, aut luridâ
Fusi per agros strage pascunt vultures.
Et ne resurgat denuò bellum novum,
Multos in annos dux futuri providus
Prospexit. etiam peperit & nepotibus
Seris quietem. Victor arma Ammonium
Per omne nomen celeriter circumferens,
Bis dena muris vertit oppida dirutis,
Tectis perustis puberes dedit neci:
Vastavit agros. debiles tantum senes,
Pueri tenelli & fœminæ imbelles solum
Vacuum pererrant, patriæ & casum gemunt.

CHORVS.

Ô aurei dux luminis
Sol, qui recursu præpete
Vices diurnas temperas,
Et igne flammifer vago
Partiris orbi tempora,
Post lustra tandem quatuor
Iubar beatum in liberos
Fundis nepotes Isaci.
Inauspicatos impetus
Hostis superbi dextera
Iephthæa fregit, spiritus
Ammonis acres contudit.
Et prædo præda factus est.
Nec tela Scythico profuit
Pennata nervo spargere,
Rapax nec axis impetus,
Minax recurvis falcibus,
Nec vis equorum, aut fortium
Densæ phalanges militum,
Premente texerunt Deo.

Iamjam diſcite perfidi,
Iamjam agnoſcite, non lapis,
Non lignum Deus eſt: neq;
Quod vel ſculpſerit artifex
Cœlo dextera ferreo,
Vel plaſtes facili manu
Finxit: vultum hominis luto
Mentitus madido: Deus
Noſter arduus ætheris
Arces incolit igneas,
Et rerum ſator & ſalus,
Majeſtate ſuâ potens,
Nec cerni facilis, neq;
Mortali docilis manu
Certam ducere imaginem.
Vecordem ille ſuperbiam
Regum frænat, & impia
Vota & ſpes nimias malum
Iuſtus ducit ad exitum.
Ille innoxia pectora
Sævis preſſa doloribus
Præſenti auxilio levat:
Et de pulvere pauperem,
Et cuſtodem olidi gregis
Sceptra attollit ad aurea,
Paſtorum diademate
Ornans tempora regio.
Hunc unum Dominum & Deum
Terræ dædala machina,
Sub quocunq; jacet die,
Agnoſcat, colat, atq; amet:
Et quam ſol oriens novis
Subjectam radiis ferit,
Et quam ſub medio die
Incendit propioribus
Flammis: quiq; bibit Tagum
Fulvo gurgite nobilem,
Et qui perpetuâ nive

Damna-

Damnatas habitant plagas,
Eia Hebraides aureis
Comptæ colla monilibus,
Perfusa ambrosiæ coma
Suave fragret odoribus.
Eia Hebraides Indicis
Comptæ tempora gemmulis
Terram multicoloribus
Latè spargite floribus.
Cessant tinnula cymbala,
Cessant nablia cum lyra
Victori Domino novum
Carmen dicere? tibiæ
Cessat multiforæ sonus?
Quis terram pede libero
Plaudit? mollibus & choris,
Festo lætus & otio
Curas diluit asperas?
Festas victima dux gregis
Aras imbuat: Arrabis
Suaveolentia nubila
Ignis habet odoribus:
Et tu progenies ducis,
Magni spes generis cape
Cultus filia splendidos,
Et patrem reducem piis
Læta amplectere brachiis.
Iamjam purpureos sinus
Iphi assume, retortulum
Iam circum cohibe, ferit
Aures en fremitus virum:
Ipse est, ipse parens adest.

IEPHTHES.

Regnator orbis unus, & verus Deus,
Solumq; numen propitium, pollens, potens,
Idem severus ultor, & clemens pater,
Tuis tremendus & severus hostibus,

Tuis amicis lenis & ſalutifer,
Iræ timendæ, ſed tamen placabilis,
Amore fervens, idem & irritabilis:
Nos ſervitutis firma preſſerunt mala,
Meritaſq; pœnas dedimus impii impiis,
Qui te relicto rege, patrono Deo,
Rerum parente, fonteq; perennis boni.
Ad ſaxa ſtultas muta fudimus preces,
Et vana ſurdis vota lignis fecimus.
Pudet fateri: mentis æternæ capax
Homo rationis particeps. mentis inopes
Truncos adorat, thura vivus mortuo
Præbet, ſuumq; metuit artifex opus.
Ergo relicti, qui reliquimus, ſumus.
Pœnas ſubacti dedimus & fracti malis:
Quum nunc Idume, nunc Paleſtinæ manus,
Nunc dirus Ammon, nunc Syrus contaminat
Hæreditatem gentis & ſortem tuæ.
Malo eruditi, & hoſtium ludibrio
Tandem coacti, vix reverſi ad te ſumus.
At tu benignus atq; miſericors Deus,
Iuſti furoris fræna compeſcis tui.
Iram remittis, & odii obliviſceris:
Et abdicatos filios culpâ ſuâ,
Reſtituis iterum miſericordiâ tuâ.
Defectionis ceu ſceleſtæ ſit parum
Veniam dediſſe ſontibus, cumulas novis
Etiam triumphis, laudibus, victoriâ.
Exutus armis hoſtis arcu languidus
Abiit remiſſo: bellici currus fugam
Totis morantur ſparſa campis funera:
Volucreſq; paſcit qui ſuperbus vincula
Solymis parabat: contegit ſtrages agros,
Cruorq; tumidas auget undas barbarus.
Ergo creator orbis, & magne arbiter,
Memores libenter mente gratâ gratias
Agimus, habemus, ſuppliceſq; victimis.
Tuas ad aras patrio litabimus

Ritu, canentes te Deum ac patrum patrem:
Qui per rubentis gurgites tumidos freti
Nostris dedisti tutum iter majoribus,
Quum te jubente pigra moles æquoris
Posuit procellas, mobilis stupuit liquor
Cursu coacto, & vitreus crystallino
Muro pependit pontus hinc & hinc, viam
Præbere jussus, fœderis memor tui
Placidus, propitiusq; accipe hæc servi tui,
Exigua quamvis vota, grato pectore
Tamen profecta, debitaq; nuper tibi.
Quod primum ad ædes sospiti occurret meas,
Tuas id aras imbuet grata hostia
Suo cruore, tuis beneficijs licet
Par nulla possit comparari victima,
At tu benigne memoris animi munera
Interpretaris, ut fideliter tua
Promissa solvis, vota sic reddi tibi
Fideliter gaudes potentiam exerens
Erga rebelles, exercens clementiam
Erga timentes. Vis nec ulla est altera,
Cui terra, cœlum pareant, & tartara.

IPHIS, IEPHTHES,
Symmachus. Chorus.

IPH. Prodeo: parentis reducis ut læta ac lubens
Conspicio vultus. O mihi secundum Deum
Genitor verende, sine frui amplexu tuo.
Cur genitor à me torva vertis lumina?   (Deus.
IEP. Me miserum. IPH. In hostes omen hoc vertat
IEP. Vtinã. sed in nos recidit. IP. Heu quid audio:
IEP. Miseræ parentem filiæ miserrimum,
IPH. Hei mihi tremisco, salvus est exercitus?
IE. Est salvus. IP. Et tu victor? IE. Ita se res habet.
IPH. Nullóq; corpus sauciatus vulnere?
IE. Sic est. IP. Quid ergo de profundo pectore
Secreta ducis ingemens suspiria?
IEPH. Id scire non est tibi opus in præsentia.

IP. Hei mihi quid in te misera peccavi pater?
IEP. Nihil: sed in te misera peccavit pater.
IPH. In me profectò, quod sciam erratũ est nihil:
Nec si fuisset, id tibi molestiam
Afferre debet. Nam parentum injurias
Aequo necesse est liberi ut animo ferant.
IEP. Sapienter, ac ut te decet, nata, loqueris.
Quantoq; tu sapientius loqueris, meum
Pectus recludis altiore vulnere.
IP. Quodcunq; mentem genitor exercet tuam
Omitte, cunctis parta per te civibus
Tuo dolore gaudia haud contamines,
Tuaq; amicos sine frui præsentiâ.
IEP. Nobis pariet absentiam hæc præsentia.
IPH. Belli pericla fortè rursum te vocant.
IEP. Discrimen armis gravius imminet domi.
IPH. Bello periclum gravius esse domi potest?
IEP. Bello salutem repperi, perii domi.
IPH. Imò & familia salva per te & patria est.
IEP. Est: gratiamq; debeo hoc nomine Deo.
IPH. Ac nomine isto semper utinam debeas.
IEP. Sed vereor, ista ut salva persistant diu.
IPH. quare secundæ nunc pater quum maximè
Res sunt, precari votaq; decet solvere:
Non qnum reflavit sortis aura mobilis,
Palpare numen precibus, in re prospera
Obliviosâ sacra negligentiâ
Deser re. Facilem quisquis incolumis Deum
Sibi demereri studuit, ubi res ingruit
Adversa nixus conscientiæ bonæ
Fructu, rogare numen audet propitium
Iam sponte, vota nuncupat securius.
Et certiore spe futura concipit.
IEP. Iamdudum idipsum facere mecum cogito.
IPH. quid te moratur? IEPH. Hæc relinque filia
Curanda nobis: quod puellares decet
Animos & annos id tuæ curæ puta.
IP. Non mihi alienũ est quicquid ad patrē attinet.
IEP.

IEP. Fateor ſed interim ut domi rectè omnia
Sint, provide, & morem patri tuo gere.
Huc rurſus ad nos poſt brevi revertere.
Adeſſe oportet te ſacrificio ſtatim.
IPH. Fiet, revertor. Heu miſera quidnam patri
Mutavit animum priſtinum erga liberos,
Hoc nemo nuper fuerat indulgentior,
Nec liberorum quiſquam amantior parens,
Qui nunc ſeverus, tetricus, triſtis, ferox,
Vultu minaci bellicum præ ſe ferens
Adhuc tumultum, quicquid eſt metuo nimis:
Id aſſequi unum nequeo, quod propter me
Seſe dolere, nullius quæ conſcia
Culpæ mihi ſim, qua parentem offenderim.
O fœminarum ſorte vulgus aſpera
Productum in auras, quas licet culpâ vacent,
Rumor malignus dente rodit invido.
Pro facto habetur quicquid ira finxerit
Servi loquacis, quod maritus ſuſpicax
Commentus ipſe eſt, malevola aut vicinia,
Quid ſuſpicetur genitor, in mea manu
Non eſt. Remedium id arbitror tutiſſimum,
Intaminatâ conſcientiâ frui.
SYM. Probè loquuta es digna patre filia
Victore, caſta digna matre & patria.
Humana quamvis finxerit malignitas
Crimen, repoſtos perſpicit ſenſus Deüs,
Illoq; vincit purus animus iudice.
Speranda ab illo & expetenda præmia
Vitæ peractæ. patris autem iniuria
Aequi ac iniqui perferenda eſt liberis.
Proinde patri morigera domum interim
Reviſe. Si quid fama divulgaverit,
Hic aucupabor perſequens veſtigia
Tui parentis, mox tibi indicavero.
CHO. Quin hoc amice pergis agere Symmache?
SYM. Id diligenter fiet. CHO. At quantum potes,
Iſto puellam libera trepidam metu.

Hec

Hoc poſcit abs te jus amicitiæ vetus,
Quæ culta primis uſq; ab incunabulis
Fidei tenore ſemper vno perſtitit:
Hoc poſcit ipſa patria, quæ Iephthæ ſuam
Debet ſalutem. SYM. Quin tace, ac fidei meæ
Permitte. CHO. At illud callidè ut fiat vide,
Animiq; cæcos penitus excutias ſinus.
SYM. Ne metue, nec me poterit ille nec volet
Celare ſenſus: apta novi tempora.

CHORVS.

I felix, pede fauſto
Et qui pectoris imo
Cernit clauſa receſſu
Idem teſtis & æquus
Iudex cœpta ſecundet.
At te peſſime livor
Audax nectere fraudes,
Et committere ficto
Dulces crimine amicos,
Et rumore maligno
Sanctæ fœdera tedæ
Præceps ſolvere, charos
Qui gaudes ſua patres
Contra pignora cæco
Linguæ armare veneno,
Idem teſtis & idem
Secreti arbiter æquus
Te clauſum tenebroſi
Antris abdat averni,
Vnde has nec vaga ſedes
Vnquam fama reviſat.
O quantum ille laborum
Tecum detrahet unâ:
Quam mortalia diris
Curis pectora ſolvet?

SYM-

SYMMACHVS, IEPHTHES.

SYM. Quidnam repentè ductor armis inclyte
Mutavit oris pristinum statum tui?
Quæ mœstitudo læta turbat gaudia?
Metus recessit: perduelles perfidi
Pœnas luerunt, parta patriæ quies.
Quum gratuletur civitas victoriam
Tibi, tuumq; patria nomen laudibus
In alta tollat, cantibus festis fremens.
Qui publici author gaudij es, non publicæ
Felicitatis esse debes particeps?
IEP. O grata sortis infimæ securitas?
Felice natum sydere illum existimo,
Procul tumultu qui remotus exigit
Ignotus ævum tuta per silentia.
SYM. At ego beatum potius illum duxero
Cui vera virtus peperit æternum decus:
Quem de tenebris erutum popularibus
Splendore, vulgo & separatum à deside,
Gloria futuris merita sæclis consecrat.
At qui sopori deditus & ignaviæ est,
Et vitam inertem pecudis instar transigit,
Nil interesse opinor, an sit mortuus,
An morte viam obscuriorem duxerit,
Quum par utrumq; supprimat silentium.
Quapropter in te cuncta quum congesserit
Quæcunq; amicum numen homini dare potest,
Laudes, honores, rem, decus, victoriam,
Benignitatem agnosce gratus numinis,
Nec sordidis sententiis res splendidas
Corrumpe: quum nil possit esse gratius
Deo, beneficij quàm memor animus dati.
IEP. Præclara dictu res honor, victoria,
Decus, triumphus, parta bello gloria:
At quæ videntur fronte primâ suavia,
Eadem intuere propius, & intelliges
Condita fellis acri amaritudine.
Fortuna nulli sic refulsit prospera,

Adversa

Adversa vt illam lance non penset pari:
Tristia secundis & secunda tristibus
Vicissitudo acerba sortis temperat.
Putas beatum me, beatitudinem
Fulgore inani metiens & plausibus
Vulgi, miseriæ quem premunt certissimæ.
SYM. Quin finge sortem benevolam ex sententia
Tibi polliceri cuncta: quid superest adhuc
Quod concupiscas? Spretus, exul, patriâ
Domo repulsus, inq; solitudinem
Detrusus altam pauperis dominus casæ,
Repentè veluti somnio dives, tamen
Felicitatis arbiter iniquus tuæ
Conquereris. Altam ferre si sortem nequis,
Pusillus animi es. sin nequis agnoscere
Benignitatem numinis, dignissimus
Rebus relictis pristinoq; es tugurio.
Per ferrum & ignes regna mortales petunt:
Tibi nec petenti principatus contigit.
Suo cruore plurimi victoriam
Redimunt, suorum cæde, damno publico:
Quam tu incruento marte, salvo exercitu,
Incolumis ipse rettulisti, patriæ
Auctor salutis, hostium terror, inopi
De sorte dives, liber è servo: modò
Ignobilis, nunc clarus altum vertice
Pulsas olympum gloriâ: media modo
E plebe populi principem locum tenes.
Ad absolutam nil beatitudinem
Deest parte ab omni, præter animum muneris
Tanti capacem, & prosperis rebus parem.
IEPH. Vt video, amice publicus te error tenet:
At mentis oculis limpide si cerneres
Quàm magna magnis sint malis obnoxia,
Tantoperè quem nunc laude prosequeris statum
Rerum mearum: diceres miserrimum.
SYM. Non penè vitio semper id nostro evenit.
Et inquietæ mentis inconstantiâ,

Neutram vt feramus lance ſortem æquabili?
Tranquillitatem pauperis laudat caſæ
Dives,nec alta claſſico ſilentia
Turbata,ſomnos liberos inſomniis,
Curis vigilias: pauper aurum,purpuram,
Servos,clientes,apparatus regios,
Aedeſq; laxas fine nullo laudibus
Tollit,beatos divites ſolos putat.
Sed rem ſuopte expende utramq; examine:
Sors neutra pura eſt omnibus moleſtiis.
Inopes egeſtas angit,opulentos metus:
Diti eſt voluptas,pauperi ſecuritas.
Acerba lætis ſors utrinq; miſcuit:
Sed illa certè exiſtimanda eſt optima,
Quæ multa paucis læta condit triſtibus,
Divina qualem tibi dedit clementia,
Cumulatam honore, laude,re,victoriâ:
Quam abnuere,ſtulti eſt: perfidi,haud agnoſcere:
Neſcire modice ferre,vix reor viri.
IEP. Fruſtra mederi pharmacis vulgaribus
Conare noſtro vulneri: ſanabilis
Hæc plaga non eſt,intimis vitalibus
Inſedit,altè in viva penetrans viſcera.
Eoq; luctus eſt acerbior meus,
Quod culpa damnum,miſeria errorem gravat.
SYM.Quin apud amicum quicquid eſt ediſcere.
Fidiſq; ne vereare credere auribus.
IEP. Ecquid memoria te ſubit voti mei?
SYM. Quod nempe ſalvo es pollicitus exercitu?
IEP. Rem loqueris ipſam quod utinam prudentior
Voto fuiſſem nuncupando & cautior.
SYM.Quis hic ſit error,comminiſci non queo.
IEP. Qui me meamq; perditurus eſt domum.
SYM. Oblata poterit perdere omnes victima ?
IEP. Quæ ſola generis ſupererat ſpes filia.
SYM. Hanc immolabis ? quæ jubet neceſſitas?
IEP. Quod prima nobis obvia redeuntibus.
SVM. Quod tandem in hac re nata cõmiſit ſcelus?
IEP.

IEP. Promiſſa certam vota poſtulant fidem.
SYM. Hic ſcrupus animum ſcilicet premit tuum?
IEP. Premit, nec avelli antè pectori meo
Poterit, nefandâ quam cruentus victimâ
Miſer vbi miſeros perditus perdam meos,
Illiſq; juſtas ac mihi pœnas luam.
At tu coruſci rex vibrator fulminis,
Quem contremiſcunt terra, cœlum, tartarus,
Siquando juſſis obſequens promptè tuis
Gratum quod eſſet dixerimve aut fecerim,
Audi precantem, & vota dexter adjuva:
Non nunc ſuperbas poſtulo victorias,
Feſtoſq; plauſus: redde rurſum prælia:
Crudelis in me victor Ammon irruat,
Et noxiam animam mille plagis exigat.
CHO. Heu mutatio ſubitæ ſortis:
Vt perpetuâ ſerie lætum
Nil mortalibus vſq; relictum eſt?
IEP. Aut tu triſulcis dividens cœlum ignibus
In me ſceleſtum parricîdam & impium
Molire telum flammeo actum turbine:
Iam nunc nocentem, & ſi ſuperſit amplius,
Vitæ, futurum noxium in dies magis,
Detrude vivum ſub profunda tartara.
SYM. Non tranſigenda temerè res eſt tam gravis,
Turbata cæco dum tumultu mens furit.
Compone tete: quum quieſcet impetus,
Et liber animus ſana conſilia audiet,
Vnà cum amicis cuncta ſtatues liberè.
IEPH. Conſilia dubiis remedium rebus ferunt.
Qui conſulit, quum nullus auxilio eſt locus,
Addit miſeriis ſponte ſtultitiam ſuis.
SYM. Remedia ſemper integrâ re ſuppetunt,
IEP. Nempe medicinā quum modus patitur mali.
SYM. Si fors initio res videtur ardua,
Non eſt quod animum protinus deſpondeas,
Quin conſulendum cenſeo vel eo magis,
Quod ſæpe viſum eſt vni inexplicabile,

Expediit alius facilè si cedant benè
Consulta pravè te sequetur gloria:
Si malè ceciderint,tu tamen culpâ vacas.
Auctore magno desipere,penè sapere est.
Quod si undiquaq; claudit omnes exitus
Invicta vis,aut fatum ineluctabile,
Nec explicare consilia sese queunt,
Idem probabunt quicquid eveniet,quibus
Vsus fuisti in consulendo auctoribus:
Sin ipse reliquis facinus insciis novum
Perages,rogatus qui probaturus fuit.
Eventa primus arguet,quanquam sciat
Remedia nulla,scisse vult credi tamen.
CHO.Ne commonentem recta sperne,nam ferè
Temere patrati pœnitentia est comes.

CHORVS.

Quanquam tristia, quanquam ingrata
Referam,& luctus luctibus addam,
Stat sententia promere cuncta
Ordine matri,miseræ & gnatæ.
Aut consilio fortè aut precibus
Fatum avertere triste licebit.
Subit intereà communi hominum
Sorti impendere lacrymas. primùm
Quid deplorem? miserum an patrem?
Quem sic validâ compede vinctum
Consilij exors detinet error,
Vt solâ putet impietate
Se pietatem posse tueri.
Miseræ an doleam fata puellæ?
Quem vernantem primo ætatis
Flore tenellæ:spes ad opimas
Eductam,non hostica bella
Patria capta captam eripiunt:
Non dira lues cœlo immissa
Perimet,patrio sed mactatu
Victima diras imbuet aras.

Et vice brutæ pecudis, jugulo
Calidam sanguinis evomet undam,
Artus ferro trunca tenellos,
Quos nec violet barbarus hostis,
Nec montanæ feritas vrsæ
Crudo auderet carpere dente,
Victore feret patre miscella:
Quæ nec victore hoste tulisset,
Vos hostilia passim campis
Sparsa cadavera, si quis vitæ
Venit exutos sensus ad artus,
Gaudete, aspras cernite pœnas
Victorem de sese exigere.
Hæc nimirum est addita nostræ
Vitæ sors, vt tristia lætis
Vicibus subeant, tenebræ ut soli,
Vt veri aspera bruma tepenti.
Nulla est adeo pura voluptas,
Quam non tetro felle dolores
Vitient: levitas perfida sortis
Vice sæva res hominum mîscet.
Sic vbi placidis sternitur vndis
Aequor tacito lene sereno,
Nigram glomerans turbo procellã
Tumidos longè cumulat fluctus:
Hinc remeabilis impetus æstus,
Illinc Capri flabra protervi,
Per freta dubiam spumea puppim
Rapiunt, nostræ hæc facies vitæ est.
Inter cædes, furta, tumultus,
Et graviores morte timores
Mortis, si quid læti illuxit,
Velut arentes inter stipulas
Flammæ evanida lux fugitivæ,
Celeri velox avolat aura:
Dein perpetuis nexa catenis
Longi subeunt agmina luctus.

Et

IEPHTHES, SACERDOS.

IEP. O ſol diurnæ lucis author, ô patres,
O quicquid hominum ſceleris immune es, procul
Averte vultus execrandis à ſacris,
Aut tu cruorem virginalem innoxium
Potura tellus hiſce, patulos in ſpecus
Sinuq; vaſto me vora, dum non nocens
Perire poſſum: quolibet me obrue loco.
Vel ipſum adire non recuſo tartarum,
Modô parricida tartarum non incolam.
Quid tartarum aio? tartarus mihi eſt domi.
Quo me profuſis mœſta conjunx lacrymis
Rogabit ore? nata quo intuebitur
Moritura vultu? colla complectens, preces
Quas admovebit voce lamentabili?
SAC. Hic ultimorum conſequi luctus ſolet
Comes malorum, quum medentium manum
Vulnus recuſat, aut peractum quum ſcelus
Remedia refugit. Tu, miſer ſis, an ſecus,
Tua repoſtum eſt in manu, integrum tibi eſt
Natam ſacrifices necne; ſive (vt verius
Dicam) integrum non eſt: niſi ſiquis miſer
Sponte eſſe cupiat, integrum quomodo tibi eſt
Id perpetrare ſacra quod vetat parens
Natura? pietas cui reluctatur? Deus
Quod abominatur? Primum, amare liberos
Natura noſtris inſeruit affectibus,
Nec noſtra tantum motus iſte pectora
Percellit: altum quicquid æquor permeat
Celeri natatu, quicquid alis aëra
Findit, quod vtero cunq; cunctorum parens
Tellus creavit, ſentit affectus ſacros.
Nam patris hanc æterna providentia
Cœleſtis animis indidit mortalium
Ad educandos utilem vim liberos,
Et continendam publicam concordiam
Orbis, recentemq; ſobolis propaginem

Semper

Semper novandam quoq; nomen arctius
Imprimeret istud mentibus, dici pater
Et esse voluit: nec modo exemplo sui,
Sed & fratrum, & alitum atq; piscium,
Patriæ probavit probitatis vinculum.
Nos, quibus (ut hominis serviamus nomini)
Peculiaris debet esse humanitas,
Longè à ferarum vincimur clementiâ.
Nec scelere nostras inquinare dexteras
Sat est: nefandum facinus adscribere juvat
Cœlo: cruentis victimis confingimus
Gaudere numen, quod nec Aegyptus Dei
Ignara patrat, nec superstitionibus
Assyria falsis una deditissima.
Quàm cæde puras non manus est æquius
Servare puris è parentibus satos,
Et pura castè sacra jussos numini
Offerre, nostro non litatur victimis
Deo cruentis, bubulove sanguine:
Polluta nullo corda sed contagio,
Et mens recocta veritate simplice
Illi offerenda, & casta conscientia.
IEP. Cur ergo leges victimas sacræ imperant?
SAC. Non quòd bidentis cæde gaudeat Deus,
Famemve cæsi carnibus vituli expleat:
Sed audientes esse nos monitis jubet.
IEP. Non nuncupata vota oportet reddere?
Sac. Sed nuncupare justa tantùm lex jubet.
IEP. Istud fuisset rectiùs ab exordio,
Id polliceri quod probant ritus patrum:
Nunc re peractâ, quod semel votum est Deo
Lex missa cœlo nos jubet dependere.
SAC. Mactare natos quæ parentes lex jubet?
IEP. Quæ vota jussit nuncupata reddere.
SAC. Fasne est vouere quod nefas est reddere?
IEP. Quinimo summū est, vota non solvere, nefas.
SAC. Quid si cremare jura vovisses patrum?
IEP. Nemo ista sanus vota nuncupaverit.

SAC. Cur? nonne sacris quod repugnet legibus?
IEP. Sic est. SAC. quid ergo, qui trucidat liberos?
IEP. Non tam quid agitur interest, quàm cur agas.
SAC. Parere jussis tibi videtur numinis?
IEP. Mactare natum jussit Abramus Deus.
SAC. Qui jussit, idem quoq; vetuit occidere.
IEP. Cur ergo jussit? SAC. Vt probaretur fides
Sæclis futuris. IEP. Cur vetuit? SAC. Ostendere
Vel hinc volebat, victimâ obedientiam
Magis placere. IEPH. Nempe sacro numini
Parere oportet. SAC. Scilicet. IEP. Iubet Deus
Vovere? SAC. Sanè. IEP. Et vota solvi postulat?
SAC. Sic est: IEP. Morantes increpat, & à perfidis
Pœnas reposcit? SAC. Nihil habes hic quo tuum
Possis tueri facinus, infandum scelus
Qui perpetrare spondet, ultro affectibus
Stultis suisq; paret ille insomniis.
Proinde voti quicquid illud est, Deum
Crudelitati desine adscribere tuæ:
Nec qui scelestos odit, & nefarios
Ritus sacratis execratur legibus,
Scelere, quod odit, posse placare putes.
Divina vox est vna simplex veritas,
Sibiq; constans: quod semel jussit, ratum
Fixumq; perstat tramite immutabili:
Nec ad sinistram dexteramve paululum
Deflectere licet. Intueri unum hunc scopum
Verum est ab vnâ lege consilia suæ
Vitæ capessere: quando ceu facem Deus
Hanc esse jussit, quæ per incertas vias
Errore cæco regeret instabiles gradus.
Ab hac lucerna quum procul te sentias
Flexisse temerè, nunc priusquam longius
Abducat error, in viam rursus redi.
Si stulta vota credis infandis sacris
Posse expiari, falleris: crudelitas
Ista cumulabit, non scelus tollet tuum.
Nec falsa species decipiat animum: Deus

Vt

Vt ritè sacris gaudet oblatis, ita
Nefanda vota respuit, nec abstulit
Impunè, quamvis concitus studio pio,
Admovit ignem qui profanum altaribus.
Igitur amica monita ne sperne, & Deum
Placare dum vis, concitare desine.
Non instituto qui coli gaudet tuo,
Sed sibi probatis lege, ritu, moribus.
IEP. Hos qui videntur sapere sæpè plurimum
Vulgusq; supra se imperitum venditant,
Plerumq; veræ comperi prudentiæ
Minimum tenere. nemo negligentius
Ritus vetustos servat & mysteria
Facit minoris: vulgus indocile ac rude
Voti tenax est, nescium fraudis: ratum,
Quod pollicetur numini semel, putat
Vt nil sit aliud sapere jam, me judice,
Quam scire velum noxiæ prætendere,
Fucumq; factis pessimis inducere.
Quin potius illud cogitare erat æquius,
Culpa carere, quàm videri innoxios,
Aut fraudulentæ cautionis tegmine
Velare mentis improbæ versutias.
Pietatis ergo quisquis æmulos volet
Suos haberi liberos, ne litteris
Hos erudire studeat æquo impensius.
Nam literarum quo quis est peritior,
Huic est sacrorum cura negligentior.
SAC. At rursus audi (si vacat) vir optime.
Quàm cæca fallat credulum ignorantia.
Errore vulgi qui tuetur se. nihil
(Opinor) ideo peccat excusatius.
Nec istud unquam moribus regnum malis
Permittat ille maximus rerum parens.
Vt recta plebis improbæ consensio
In prava vertat, è bono vt faciat malum.
Nec si tyrannis blandiens palpatio
Pejora laudet, recta mutans nomina,

Es-

Efficiet ut quæ visa multitudini
Honesta sunt, honesta fiant protinus.
Vna est honesti forma simplex, quam neq;
Vel vis tyranni vel potentum auctoritas
Adulterare poterit aut corrumpere.
Nunc quo quis est è plebe fermè indoctior,
Auctoritatem assumit arrogantius
Dijudicandi in rebus obscurissimis:
Et pertinaci (quod ferè ignorantiæ est)
Animo tuetur dogma susceptum semel.
Nec interim æquo expendit examine, mala
An recta sint quæ pertinaciter tenet.
Sed quum inter omnes maximè cæcutiat,
Cæcus videntes cæcitatis arguit.
Vt cui perusta febre fervent viscera,
Amara cuncta credit, unumq; autumat
Se sapere quum desipiat unus maximè:
Sic vos tenebris pectus atris nubili,
Iis imperare quæritis quibus æquum erat
Parêre: quorum oportuit sententiam
Sequi, esse comites cogitis, & impingere
In saxa, firmam sponte pellentes ratem.
Religio vera est, vèraq; pietas, Deum
Non instituto colere quod commentus es
Tibi ipse, sacris victimas non quaslibet
Mactare, sed quas missa legum cœlitus
Decreta poscunt, & patrum mores probant.
IEP. Quodcunq; gestum est mente sincerâ, Deo
Gratum est, boniq; dona semper consulit
Quæcunq; corde sunt profecta simplice.
Nec numen aurum, sed animum dantis probat.
SAC. Si recta vitiat mentis improbitas malæ,
Non ideo curva stultus animus corrigit.
Nam quæ vocatis recta, simplicia, proba,
Sunt vanitatis plena dementissimæ.
Nisi esse possit fortè quicquam vanius
Quàm ad veritatis lumen oculos claudere,
Dein cæcitatem lapsus in spontaneam,

Titu-

Titulis honestis in scelere laudem petis,
Rerumq; tollis omnium discrimina,
Dum iniqua justa, fœda honesta mobilis
Pendere vulgi statuis ex sententia,
Quod si potestas tanta sit sententiis
Stultorum, ut æqua iniqua faciant protinus,
Vt sint profana sacra, jus injuria:
Cur non & illud arbitremur posse eos:
Ignes in undas, undam in ignes vertere,
Mutare lignis saxa, vitam mortuis
Revocare: motus temporum citos,
Et sempiternas transferant rerum vices.
Quod si arbitraris hæc supra mortalium
Vires, & uni conditori obnoxia,
Quas ille leges prodidit semel, pura
Aequè perennes ac ratas, aut amplius,
Nec ullum in illas esse jus mortalibus.
Nec qui supremus imminet mundo dies,
Edicta rumpet: illius cœlum & solum:
Et aëra, & aquas solvet ignis vltimus:
De lege vero quæ data est divinitus,
Non carpet apicem temporis longinquitas.
IEP. Vos ista per me si libet sectamini,
Quos juvat haberi antistites prudentiæ:
Ego veritatem malo stultam & simplicem
Quam splendidam fuco impiam sapientiam.

CHORVS.

O Isacidas matrona inter
Rarum exemplum fortis amicæ,
Quàm subito te fortuna atrox
Exitio submersit. & illum
Propè tangentem sydera fastum
Obruit, atræ & more procellæ
Luctu gaudia vertit acerbo.
Heu nunquam homini sat compertum
quid petat aut quid vitet in horas.

Quis tibi nuper non invidit
Dux fortissime? cui propè supra
Votum acciderant prospera cuncta:
Clari generis splendor, casti
Thalami, soboles digna parente,
Partâq; validâ gloria dextrâ:
Qui nunc subitæ mole ruinæ
Obrutus, ipsis es miserandus
Hostibus, ac tua vota retractans
Imples miseris astra querelis.
Nempe erroris nebula & tetris
Ignorantia septa tenebris
Sic humanas sepelit mentes.
Nec perspicuis animi quisquam
Oculis radios cernere potis est
Veri simplicis, aut virtutis
Nudæ rectum insistere callem,
Sed veluti sub luce malignâ
Per secretos nemorum anfractus
Lubricus error mille viarum
Dubio occursu ludit euntes,
Inter varios semita flexus
Nulla placet, neq; displicet ulla:
Sic iter homines præter propter
Dubiâ incerti mente vagamur.
Hic venalem funere laurum
Otij impatiens dum sibi quærit,
Luctu alieno dura per arma
Redimit vanæ murmura famæ.
Captatores alius captans
Dulci steriles pignore lectos
Multa densat plebe clientum.
Atq; intenta fraude vicissim
Corvos ludere gaudet hiantes.
Cunarum alter murmura blanda
Tenero & balbas ore querelas
Non mutaverit opibus Crœsi,
Aut quas divite lucidus unda

Rutilas Hermus volvit arenas.
Verùm nemo tam ſapienter
Vitam inſtituit, conſilium ut non
Damnet decies ipſe ſuum vnâ
Forſitan horâ.
Atq; en prodit ſqualida luctu
Miſeram comitans nata parentem:
Quàm diſſimiles (proh dolor) illis
Quæ conſpicuæ nuper cunctis,
Lætæq; novi laude triumphi,
Penè attigerant vertice olympum:
Nuper ad invidiam vſq; beatæ,
Nunc exemplum mobile ſortis
Variæ. ſic Deus humana rotat,
Inſtar volucris pulveris acti
Turbine celeri mobilis auræ:
Aut hybernæ more procellæ,
Quæ violenti flamine Cauri
Obruit altos grandine montes,
Mox vbi roſeo fulſit ab ortu
Fax perſpicui pura diei,
Latè albentes fuſa per agros
Vix conſpecto ſole liqueſcit.

STORGE, IEPHTHES, IPHIS.

STO. O ſpes inanes: feſta nuptialia
Tibi parabam nata, lucem cernere
Illam expetebam, ſorte quum te proſperâ
Auctam viderem liberis, & conjuge
Claro beatum: te ſenectutis meæ
Fore pollicebar columen ac ſolatium.
De te augurabar falſa fruſtra inſomnia
Nunc me inſolenti ſæviens ludibrio
Sortis furentis impotens immanitas
Felicitatis de ſupremo culmine
Dejecit, uno cuncta vertens impetu.
O ter beatos, liberis quos hoſticus
Orbavit enſis, peſtilens aut aëris

Lues, famesq;: scelere quorum lacrymæ
Carent, doloremq; imputare aliis queunt,
At hîc in uno scelere sexcenta scelera
Fortuna miscet: liberorum carnifex
Parens, scelesta sacra, ritu barbaro
Aræ cruentæ victimis nefariis.
Si sancta sanctè sacra tantùm numini
Credis probari, tolle morem barbarum:
Crudelitate sin propitius sit Deus,
Et me trucida victimam cum filia.
IEP. Acerbitatis plus satis complectitur
Sors nostra per se, nihil ut accedat mali.
Quamobrem omitte méq; teq; incendere
Nil profuturis luctui convitiis.
Nam sæva quamvis sit calamitas omnium
Sors nostra multo cæteris est sævior.
Coniuncta vestris innocentia est malis.
Et labe sceleris miseria infelix caret:
Ego nec scelestus esse queo, ni sim miser.
Nec calamitosus sceleris expers degere:
Solusq; cogor facere facinus & pati.
STO. Nempe ipse tete sponte cogis & volens.
IEP. Vtinam ista nostri vota sint arbitrii,
Promissa nec sit abnegare nefarium,
STO. Scelesta vota grata non sunt numini.
IEP. Fuisse grata testis est victoria.
STO. quid? polliceri quod tuum non est, potes?
IEP. Mea nata non est? ST. Est: sed etiã ut sit mea.
Commune pignus quum sit, uni cur patri
Mactare, vitam mihi tueri non licet?
quod si liceret liberos addicere
Parentis alterius libidini, & impio
Dirimere amoris vinculum divortio,
Plus iure matri parte cederet suâ,
Matri, salutis quæ sit author, quæ patri
Iam sponte natam perdituro subtrahit.
quid? nuptiales si pararentur faces,
Virumq; legeret filiæ suæ pater,

Non

Non hic parentis utriusq; arbitrium
Commune pariter liberis incumberet?
At hæc societas impotens & arrogans
Est coniugalis copulæ consortium,
Servare matri non licere, perdere
Licere patri, si modò quis perdidit
Hanc quam trucidat, cuius astans funeri
Immanitatis gloriatur ambitu:
Qui claustra dum revellit animæ, dum latus
Mucrone sævo referat, & vitalibus
Haurit morantem sub profundis spiritum,
Cupit videri, non eget solatio.
Famam aucupatur liberorum è sanguine, &
Compensat aurâ sanctimoniæ scelus,
Seseq; iactat laude parricidij.
Tu, si parentis exuisti in liberos
Mentem, furenti percitus vecordiâ,
Permitte saltem matris indulgentiæ
Amare, non amare quod summum est scelus,
Servare, summum quod nefas est perdere:
Quod prodidisse sponte, parricidio
Est gravius omni: quod trucidare propriâ
Manu, ferarum immanius truculentiâ est.
Si dividendum pignus esset mutui
Amoris, æquâ lege non divisimus:
Vt tu uti, abuti morte, vita filiæ
Possis, redundent ad genitricem modò
Luctus, dolores, lacrymæ, suspiria.
O rupe durâ durior, vel robore
Prognate crudo, cotibus vel asperis
Inter ferarum lustra, nec generis tenens
Nostri, nec ulla sanguinis vestigia.
Num flente natâ, lacrymante conjuge,
Mœstis propinquis liberorum carnifex
Vllum doloris indicem gemitum dedit?
Quin ad paternos nata procidis pedes?
Oratione siquid aut lacrymis potes,
Cor flecte durum, frange mentem ferream.

IPH. Miserere, genitor, tè per hanc rogo manum,
Voti potentem, compotem victoriæ:
Per siquid unquam merita sum de te bene:
Si quando parvis comprimens te brachiis,
Onus pependi dulce de collo tuo:
Per si quid ex me tibi voluptas fuit,
Depone mentem liberos erga trucem,
Et diritatis hujus obliviscere.
Aut siquid in te ex parte peccatum est mea,
Profer. quod instat cunq; levius perferam,
Si luere pœnas iure me cognovero.
Quid ora vertis? misera quod feci nefas
Cur esse patri debeam execrabilis,
Vt contueri non queat vultus meos?
IEP. Nil nata per te perpetratum est: hoc meum
Nefas: meum illud scelus totum: meæ
Immerita pœnas pendis imprudentiæ.
Ego teq; meq;, misera, perdidi miser
Votis nefandis, quod utinam prudentior
Verbis fuissem, aut prælio infelicior:
Et morte honestâ tot virorum fortium
Inter catervas cæsus hostili manu
Præoccupassem miseriæ portum meæ.
Ingrata nunc me vita mihi superstitem,
Luctus, reservat, semper vt videam novos.
Tibi per nefanda sacra iuro, quæ Deo
Renuente vovi, per cumulum mei,
Et luctuosam memoriam cladis tuæ,
Si morte redimi mors vicaria queat,
Vitam libenter filia tibi impenderem,
Ecquid beatus videor esse vos supra?
IPH. Aeque atq; nos, aut amplius etiam miser.
STO. Apud parentem quando levis authoritas
Est huius, unum coniugem coniunx rogo,
Atq; id supremum, me mori pariter iube.
Mortem imputare, si me amas, potes mihi;
Sin oderis, tibi doloribus exime
Me morte, teq; libera molestiis.

IEP. Patratur vnâ cæde ſceleris plus ſatis.
STO. O ſanctitas, ô fas, & innocentia?
Peccare metuit immolator filiæ.
IPH. Omitte mater lacrymas chariſſima,
Omitte queſtus, jurgia & convicia.
Et tu pater, quæ pectus anxium premît,
Depone curam: nec meam propter necem
Vltro citroq; verba commutaveris.
Quod non volentem dura te neceſſitas
Iſtud coëgit. multa mihi faciunt fidem:
Mœſtitia præſens, priſtina indulgentia,
Et nullius mens criminis mihi conſcia
Cur commereri debeam mortem à patre.
Quapropter illud quicquid eſt, neceſſitas
Quod cogit, ultro non recuſo perpeti,
Et quam parenti patriæq; debeo
Animam, libenter reddo: & illud ultimum,
Nil poſtulatura genitrix poſthac, rogo,
Ne quid patri cauſâ meâ ſuccenſeas,
Neu ſis moleſta: mortuis ſi quis ſuper
Senſus ſepultis eſt eorum quæ gerunt
Vivi, futurum crede manibus meis
Vt ſi quid aliud id quidem gratiſſimum,
Si vos beatos, proſperèq; degere
Sim certa vitam: nec parentes ad meos
Officia vitæ mutua quibus debeo
Reddere viciſſim, & educandi ſolvere
Precium, ſenectæ infirmitatem ſuſtinens,
Ex me redundet luctus atq; acerbitas.
STO. Vtinam (precari ſi piè & ſanctè id licet)
Dominetur Ammon, priſtinum ferat jugum
Iudæa: quamvis ſerva, certè viveres,
Aut morte ſaltem non nefanda occumberes,
Sæviſſet in nos levius inſolentia
Hoſtis furentis quâm patris victoria.
Novaq; fati ſed miſerrima vice,
Servire votum eſt, & calamitas vincere,
O ſemper in nos vel favens etiamnum atrox

Fortuna, quantis gaudii usuram brevem
Luctus acerbi fœnerasti lacrymis?
IPH. Quin potius illi justa supplicia luant:
Nos, si necesse est, immerentes sanguine
Aras piemus, totq; cædes hostium
Pensemus unâ sponte gratiq; hostiâ.
IEP. Heu nata, nunc intelligo demum miser
Quàm fœda, sæva, dira designaverim,
Qui prole tali temerè memet orbaverim.
Sed ipse de me sponte pœnas exigam.
Te namq; iniquum est dare meæ dementiæ
Pœnas, puellam innoxiam superstite
Authore luctus. ipse stultitiæ meæ
Supplicia pendam: nec mihi exprobrabitur
Ab invida vicinia quod ultima
Sub spatia vitæ parricida filiæ
Mihi peperci, liberumq; sanguine
Vili redemi turpis auram gloriæ.
At tu beata hac charitate in patriam
Patremq; vive, cujus ætas dignior
Superesse: quamq; gratiam nequit parens,
Persolvat ille, solus æqua qui potest
Pro dignitate huic indoli rependere.
IPH. Omitte genitor moras innectere,
Meumq; dictis mollibus frangere animum,
Nec fas nec æquum te mea fungi vice.
Me vota poscunt: itaq; tibi animam libens,
Hanc reddo patri, reddo patriæ meæ.
Nec ulla Iephthæ me redarguet dies
Non stirpe dignam. tolle, age, abduci jube.
Devota morti, & consecrata victima
Proieci amorem lucis, omnis est mora
Molesta. mater jam vale charissima,
Et vos penates patrii, in quibus dies
Lætos peregi. spes ad amplas molliter
Educta, claris destinata nuptiis.
O fata, fata, & morte defuncti patres,
Accipite placidè destinatos patriæ

Manes saluti: tuq; lux novissima
Hodierna nostris haurienda oculis, vale.

CHORVS.

Laus fœminei famâq; sexus,
Et generosæ gloria stirpis,
Animi nimium virgo virilis,
Licet injuria tibi fatorum
Vtiliores abscidit annos,
Licet immanis feritas parcæ
Teneri florem carpserit ævi,
Quod tibi vitæ sors detraxit,
Fama adjiciet posthuma laudi:
Et quâ primis Phœbus ab Indis
Rutilæ tollit lumina flammæ,
Te posteritas sera loquetur.
Te, qui primi flumina Nili
Bibit, & curru qui Sarmatico
Solidum non timet ire per Istrum,
Concinet olim.
Non formidine mortis inerti
Pavidam, patriæ donasse alacrem
Natura tibi quos dedit annos.
Nostris longum tu dolor & honor
Virginibus, tibi thalami expertes
Mœsto ululatu flebile carmen
Per redeuntes recinent annos.
At vos, vestri dedecus ævi,
Animam patriæ reddere segnes.
Vos æternis tenebrarum umbris
Teget oblivio longa sepultos,
Et generis pudor & telluris
Pondus inutile, quos & præsens
Spernit & altera nesciet ætas.

STORGE, NVNCIVS.

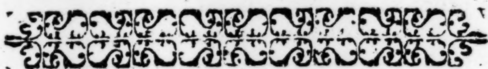
ST. Heu miſera, an omnis ſpes ſalutis occidit ?
Effare. NVN. Res ut inter adverſas quidem
Non peſſimè agitur. STOR. Si quid accidit boni,
Ea blandientis ſortis eſt crudelitas:
Venena dulci melle tetra temperat.
Quapropter æde quicquid occultas mali.
Vſus dolendi longáq; experientia
Induxit animo callum, ut amplius mihi
Nocere poſſet, nil reliquit ſors ſibi.
Parata certa eſt ſed miſera ſecuritas.
NVN. Vt geſta res eſt ergo paucis accipe:
Quum ſtaret aras ante triſtes victima
Iam deſtinata virgo, purpureum decus
Per alba fudit ora virgineus pudor,
Cœtus viriles intuerier inſolens.
Vt ſi quis Indum purpurâ violet ebur,
Roſaſve niveis cum lilijs.
Sed ſe per ora cum pudore fuderat
Perſpicua certæ juncta vis fiduciæ,
Interq; flentes ſola fletibus carens,
Vultu remiſſo conſtitit firma, ac ſui
Secura fati, quas tenebat lacrymas
Propinqua morti virgo, populus non tenet.
Alium parentis beneficium recens movet,
Et ſervitutis patriæ exemptum jugum,
Et ſolitudo familiæ clariſſimæ.
Alius acerbam ſortis ingemuit vicem,
Longóq; luctu breve redemptum gaudium,
Raroq; ſtabilem rebus in lætis fidem.
Florem juventæ deflet ille, & ſyderum
Similes ocellos, æmulamq; auro comam,
Supraq: ſexum pectoris conſtantiam.
Et fortè ſolito gratiorem afflaverat
Natura honorem, ceu ſupremo munere
Dignata funus nobilis viraginis,
Vt jam ruentis æquor in Tarteſſium

Phœbi

Phœbi recedens esse gratior solet
Splendor, rosæq; vere supremo halitus
Colorq; cupidos detinet oculos magis:
Sic virgo fati stans supremo in limine,
Parata morti, nec recusans molliter,
Turpive torpens exitus formidine,
Commorat omnes, versaq; in se lumina
Vulgi stupentis traxerat miraculo,
Et triste cunctis attulit silentium.
STO. Narrare porro perge facinoris modum,
Neu parce matris auribus, nil potes
Afferre triste, ut tristiora non sibi
Proponat animus, cuncta jam præcepta sunt.
NVN. Animi virilis tum puella lumina
Ad clara tollens astra, concipit preces
Ex ore casto, voce non fracta malis:
Aeterne rerum genitor, atq; hominum parens,
Tandem propitius gentis errori tuæ
Ignosce, & istam victimam lenis cape.
Quod si furoris exigis piaculum,
quæcunq; nostra contumax superbia
Supplicia meruit, te parentem deserens,
Vtinam luatur hoc cruore: : sæpius
Vtinam liceret sanguinem profundere, &
Hic si parentum & civium sita est salus,
In me furoris impetum ac iræ tuæ
Per mille mortes sæpius deflectere.
At tu sacerdos quid metuis ? (etenim metu
Gelido tremebat) ades, & hanc luce exime
Animam: morantem solve corporis obicem:
Populum, parentem, méq; voto libera.
Vt hæc loquuta est, ille jamdudum parens
Visus cruentus, sæviorq; tigride
Oculos amictu lacrymis madens tegit,
Seséq; damnans votáq; temeraria.
Fletu sacerdos obrutus vix solvere
Animæ meatus potuit, & mœsto diu
Taciturna turba torpuit silentio,

Vt vocis autem pervium patuit iter,
Non ille gemitus, esse nec qualis solet
Fremitus doloris atq; lamentatio,
Sed concionis gratulantis murmure
Confusa turba, teq; prædicantium
Adversa fortis inter aspræ vulnera.
Et blandientis læta dona fœminam
Vnam beatam maximè & miserrimam.
Nam plaga quamvis altè ad ossa sederit,
Magni doloris magnum habet solatium.
STO. Solamen ipso luctuosius malo,
Quod leniendo exasperat malum vetus,
Luctusq; acerbi memoriam semper novans,
Reducta cogit vulnera recrudescere,
Quo fortiore nata tulit animo necem,
Hoc augit animum tristior meum dolor.

F I N I S.

BAPTISTES
SIVE CALVMNIA, TRAGOEDIA.

Auctore Georgio Buchanano *Scoto.*

GEORGIVS BVCHANANVS *IACOBO sexto Scotorum Regi.* S. P. D.

CVM omnes mei libelli, postquam tibi erudiendo sum appositus, ad te familiariter accedunt, salûtant, confabulantur, & in tuæ clientelæ umbra conquiescunt, tum hic meus BAPTISTES pluribus de causis tui nominis patrocinium audentius sibi poscere videtur: quòd meus, quanquam abortivus, tamen primus est fœtus, & adolescentes à vulgari fabularum scenicarum consuetudine ad imitationem antiquitatis provocet: & ad pietatis studium quod tum ubique ferè exagitabatur, animos excitare pro virili contendat. Illud antem peculiarius ad te videri potest spectare, quod tyrannornm cruciatus, & cùm florere maximè videntur, miserias dilucidè exponat. Quòd te nunc intelligere non conducibile modò, sed etiam necessarium existimo; ut maturè odisse incipias, quod tibi sem-

per est fugiendum. Volo etiam hunc libellum apud posteros testem fore, si quid aliquando pravis consultoribus impulsus, vel regni licentia rectam educationem superante secus committas, non præceptoribus, sed tibi qui eis rectè monentibus non sis obsecutus, id vitio vertendum esse. Det Dominus meliora, & quod est apud tuum Salustium, tibi bene facere ex consuetudine in naturam vertat. Quod equidem cum multis & spero, & opto. Vale. *Sterlino* ad Calend. Novembris. 1576.

King craft & Tyrany

PERSONÆ.

PROLOGVS.

MALCHVS Pharisæus.

GAMALIEL Pharisæus.

IOANNES Baptista.

CHORVS Iudæorum.

HERODES Rex.

HERODIAS Regina.

REGINA filia.

NVNTIVS.

PRO-

PROLOGVS.

VEteres Poëtæ fabulantur Protea
Quendam fuiſſe, qui ſe in omnes verteret
Formas, nec vllis contineri vinculis
Poſſet, liquentes nunc in vndas dum fluit,
Nunc flamma ſtridet, nunc ferus rugit leo,
Viret arbor, horret vrſus, anguis ſibilat,
In cuncta rerum tranſiens miracula.
At ego profecto fabulam iſtam comperi
Longè Sibyllæ veriorem oraculis.
Nam quotquot homines video, tot me Proteos
Videre vultus credo qui ſumant novos,
Seſeq; vertant in figuras quaslibet:
Subjecta quorum maximè calumniis
Fortuna ſeæper Scenici eſt ſpectaculi.
Nam ſi vetuſtam fabulam quis proferat,
Turbant moleſti tuſſiunt & nauſeant.
At ſi novam quis attulit, tum protinus
Vetera requirunt, comprobant, laudant, amant.
Illiberali reſpuunt faſtidio
Nova, & priuſquam noſcere queant, exigunt.
Rectéq; dicta interpretationibus
Vitiant malignis: omnia in peius trahunt.
Ipſiq; ſomno dediti ac ignaviæ,
Vacui laboris, invident laboribus
Aliorum, & omnem collocant operam ſuam
Vt deprehendant quod queant reprehendere,
Si quis ſit error, antevortunt Lyncea
Viſu, notaq; perlinunt cenſoria.
Bene dicta ſurdis auribus prætervolant.
Horum ſevera ſupercilia nihil moror,
Triſtemq; vultus tetrici arrogantiam.
At ſi quis adſit æſtimator candidus,
Qui puriores promoventi litteras
Studeat benignus, & favore ſublevet,
Et (quando ab omni parte ſincerum nihil

Humana

Humana gignit mens) levibus erroribus
Ignoscat, illi fabulam afferimus novam,
Aut potius historiam vetustam interpolem:
Baptista quondam vt regiâ libidine,
Et invidorum subdolis calumniis,
Oppressus, indignam innocens subiit necem.
Porro vocare fabulam veterem, aut novam
Per me licebit cuiq; pro arbitrio suo.
Nam si vetusta est ante multa sæcula
Res gesta, veteres inter hæc censebitur:
Sin quod recenti memoria viget, novum
Existimemus, hæc erit prorsus nova,
Nam donec hominum genus erit, semper novæ
Fraudes, novæq; suppetent calumniæ:
Livorq; semper improbus premet probos,
Vis jura vincet, fucus innocentiam.

MALCHVS & GAMALIEL
Rabini, CHORVS.

MALCH.

MIsera Senectus, & supremi spiritus
Propinqua meta, fatáq; infelicia
In hosne vitæ longioris terminum
Tribuistis usus, serviente ut patriâ
Polluta templa cernerem nefariè,
Profana sacra mista, vidi impervii
Arcana fani fracta, sacrum postibus
Aurum revulsum, quicquid aut Gabinii
Cupido rapere potuit, aut Antonii
Haurire luxus, periit: ac ludibrio
Etiam Cleopatræ fuimus (infandum) gulæ.
Ac ne deesset parte ab ulla indignitas.
Rex Antipatri Semiarabis pronepos
Crudele sceptrum sævus Herodes gerit.
Judæa Idumæ servit, Arabarchæ Sion,
Solyma profano, populus impio Dei.

Tot

Tot ſortis inter ſævientis vulnera,
In ſervitute quamlibet gravi tamen
Scintilla quædam dignitatis priſtinæ
Adhuc ſupererat. Diſciplinæ & patriæ
Vel qualecunq; ſpecimen, ipſis hoſtibus
Etiam verendum: cœperat victor ferox,
Et purpuratæ non minima pars curiæ
Honore leges proſequi Iudaicas.
Hâc recreati ſpe caput vix tollere
Feſſi miſeriis cœperamus: quum nefas
Ortum repentè eſt, unde nullius mali
Metus imminebat. Ecce Baptiſtes novus,
Non è profanis editus parentibus,
Interq; cultus educatus exteros,
Sed gente noſter, genere Levites, Deo
Primis dicatus uſq; ab incunabulis
Pontificis ipſe natus, ipſe pontifex
Brevi futurus, ni cupitæ gloriæ
Fructus acerbos rapere mallet, quàm ſuo
Maturam honoris legere meſſem in tempore,
Is ergo ruris devii ſolos colens
Solus receſſus, ſanctitatis tetricæ,
Vulgus fefellit imperitum imagine.
Hirto capillo, terga opertus pellibus,
Victu ferino, & id genus præſtigiis
In ſe ora vertit omnium. Plebs credere
Vatem repentè redditum mundo novum.
Et jam ſequacis ille vulgi exercitum
Traduxit ad ſe: jam relictis urbibus
Hunc populus unum ſuſpicit. proceres colunt,
Reges verentur. Ille ſtolidæ inſaniâ
Plebis ſuperbus, alter ut Moſes, nova
Dat jura: lymphis expiare crimina,
Adulterare ritibus leges novis
Audet vetuſtas: ut furore facilius
Vulgi fruatur, omnibus probris patres
Lacerat, ſecundis plebis uſus auribus.
Quòd ſi furentis inſolenti audaciâ

Latronis hujus nemo se conatibus
Opponat, illa celebris orbi sanctitas
Brevi peribit, imó perit, imo periit.
GAM. Professionem nil temerè nostram decet
Statuere: mites lenitas decet patres:
Iuvenum temeritati dari venia potest:
At núlla nostram poterit excusatio
Velare culpam. Paululum da iræ locum
Resida impetus, & dolor deferveat.
MAL. Et tu Gamaliel, hic sacrilegus quæ facit:
Tuâ, ut videtur, approbas sententiâ.
GA. O Malche, Malche, nec probo aut damno prius
Quàm quale quodq; sit sciam: quod vatem ad hunc
Spectat, vir adeo (quantum ego audio) malus
Non est, nec odio sic premendus publico.
MAL. O sidera, ô cœlum, ô solum! Huic etiam viro
Non deest patronus, esse qui malum neget.
GAM. Qui vitia carpit, qui docet mores bonos,
Præitq; primus quam iudicat aliis viam,
Hunc esse mihi persuadeas malum virum?
MAL. Qui jura spernit, qui docet sectas novas,
Novosq; ritus, qui petit conviciis
Populi magistros, Pontificibus detrahit,
Hunc esse mihi persuadeas bonum virum?
GAM. Si in nos severi & tetrici æquè judices
Essemus: aliis quàm sumus sæpè asperi:
Minus paterent publicis conviciis.
Flagitia nostra. Blandiamur quamlibet
Nobis, beati prædicemur, cœlites
Vulgo putemur, integri, casti, pii:
At nemo nostrum maximis vitiis vacat.
MAL. Vt hæc Gamaliel vera sint, num cuilibet
E plebe fas est præsuli maledicere?
Plebs audiat, plebs pareat, sit sobria,
Injecta fræna non recuset: qui præest,
Plebs siquid erret, eam reducat in viam.
Lex ipse sibi sit: siquid autem erraverit,
Est qui scelestum cernat, & plectat Deus.

GAM.

GA. Et tibi videtur æqua lex hæc. MA. Maximè.
GA. Quinam? M. Quia propria est plebis ignorãtia,
Error, temeritas, imperitia, cæcitas.
GA. E plebe media sæpè deprehenderis
Qui principum non cesserit prudentiæ.
MA. Quin ergo cathedra cedimus opilionibus.
GA. Opilio Moses, opilio David fuit.
MA. Eos erudivit cuncta spiritus Dei.
GA. Hunc poterit idem qui erudiit illos Deus.
MA. Nobis relictis erudiet illum Deus?
GA. Non sceptra spectat, non parentum stemmata,
Decusve formæ, aut regias opes Deus:
Polluta nullo corda sed contagio
Crudelitatis, fraudis & libidinis,
Hoc ille templo spiritus capitur sacer.
MA. Equidem Gamaliel, fatear ut verum, mihi
Videre pridem sacrilegam hanc sectam tuâ
Sententiâ probare. Non possum amplius
Celare tacitus: cum tuis majoribus
Indigna facias: qui tueri debeas
Auctoritatem maximè unus omnium
Nostram, repugnas maximè: idq; in gratiam
Iuvenis furentis. per Deum rogo, edoce
Quâ spe ista tentas: aut quid hinc captas lucri?
Forte ille honores, aut opes dabit tibi,
Qui dignitatem funditus nostri ordinis
Evertit omnem, nosq; ad inopiam vocat.
GA. O Malche vero procul aberras à scopo,
Nostram tueri dignitatem si putes
Nos posse fastu, viribus, superbiâ.
Non hæc parentes ratio nostros extulit.
MA. Vetusta veteres, nostra nos magis decent.
Suiq; vivat quisq; more sæculi.
GA. Quin potius omnes bona bonos semper decent
MA. Si quid parentis spiritus nobis foret.
GA. Et nos paternis viveremus moribus.
MA. Pœnas luisset morte nebulo hic, non minis.
GA. Aliena nostro ab ordine est crudelitas.

MA. Quicquid Deo præstatur, id sanctū & pium est.
GA. Morti immerentes impia est pietas dare,
MA. Hunc immerentem cuncta qui evertit, vocas?
GA. Si peccat ille, quin palàm redarguis?
Quin lumen ingenii exeri illic tui:
Rudem peritus, doctus indoctum, senex
Aggredere juvenem. Fors reduces in viam;
Et tibi apud omnes comparabis gloriam.
MA. Curanda non est ista plaga molliter,
Sed fune, ferro & igne: vel si quid scias
Quod fune, ferro & igne sit crudelius.
GA. Sit ille qualem dicis, aut pejor etiam
Si vis, dare unum te tamen decet tibi.
Vt antè moneas hominem amicè & leniter:
Ne malle quisquam præcipitare te putet
Dubium salutis, dexteram quàm tendere
Iam pessum eunti: plurimum interest tuam
Ad famam, ut omnes invidi etiam intelligant
Servare te omnes velle, perdere neminem,
Nisi obstinata mente qui præceps ruat.
Vnum oro saltem. te priusquàm longius
Abducat ira, cogita quid assequi
Hac obstinatâ pertinaciâ queas.
MA. Nempe illud, hostē ut opprimam, soler bonos,
Dubiosq; firmem, & impudentes terream,
Legesq; patrias hoc cruore sanciam.
GA. Quin potius illud assequēre, ut omnibus
Grassatus esse viribus tyrannidis
Credare, sanctum donec opprimeres virum,
Ratione quem non potueris convincere.
MA. Sit sanctus ille, sit gravis quantum libet,
Divinus illum spiritus non dirigit,
Quando instituta prisca patrum negligit.
Et quando apud vos nil reperio præsidii,
Contra ruinam regium auxilium petam.
CHO. Rectè Gamaliel admonet, me iudice:
Et tu monenti obtempera. Sed consilii
Recti hostis ira mentis aciem obnubilat:

Auremque

Auremque monitis obstruit salubribus.
GAM. Ille abiit irâ incensus & fastu tumens,
Ego quod licebat sedulò pro viribus
Monui furentem, spiritus nixus feros
Lenire verbis mollibus. fidum dedi
Consilium; at ille tantum abest ut gratiam
Ingratus habeat, etiam ut oderit bene
De se merentem. Vulgò ita modò vivitur,
Nostriq; cœtus vitium id est vel maximum,
Qui sanctitatis plebem imagine fallimus:
Præcepta tuto liceat ut spernere Dei.
Contra instituta nostra, si quid audeas,
Conamur auro evertere adversarios,
Tollere veneno, subditisq; testibus
Opprimere: falsis regias rumoribus
Implemus aures: quicquid animum offenderit.
Rumore falso vlciscimur: & incendimus
Animum furore turbidum, & calumniis
Armamus iræ sævientis impetum.
Nullius ille nunc memor modestiæ
Graditur ad aulam: comminiscetur novas
Sectas oriri, sacra patrum deseri,
Auctoritatem regiam ludibrio
Patere: demum quicquid illi commodum est,
Honesta sceleri nomina obtendens suo.
His si moveri senserit regem parùm,
Inveniet aliud sævius telum: in caput
Iurata regis clamitabit agmina,
Secreta fieri colloquia: nefarium
Facinus parari, consilia clàm concoquit
Cœtus coire nocte, privatas opes
Per factiones impias augescere.
Hæc ille finget aut atrociora, ut est
Animi impotentis, barbaræq; jugiter
Crudelitatis auctor. Hæc in regias
Stillabit aures toxica ingenii sui.
Hoc adeo cunctis penè semper regibus
Commune vitium, facile delatoribus

Præbere ſeſe : quo quid eſt crudelius
Fictum, facilius creditur : vanos metus
Fingunt ſibi ipſi: mobilis famæ levem
Sequuntur auram: qui fideliter monet,
Timidus habetur, languidus, torpens, hebes,
Virtutis olim vertimus jam nomina.
Virtute nullâ ſplendidi, ſed ſplendidis
Titulis ſuperbi fallimus vulgus rude.
Quod ad prophetam ſpectat hunc, modeſtius
Se noſter utinam gereret ordo, & cautius.
Si miſſus huc eſt ille conſilio Dei,
Humana poterit nulla vis obſiſtere:
Sin fraude tectum comminiſcitur nefas
Seſe ipſe gladio ſubito confodiet ſuo,
Interpretetur quiſq; pro ingenio ut ſubet,
Si quis ſequatur hîc meam ſententiam,
Cruore putas ſervet inno u manus,
Nec temerè ſancti prodigus ſit ſanguinis:
Ne quæ ſtatuimus in alios crudeliter
Exempla, recidant poſtea in noſtrum caput,
Immanitatis non ſat Herodes habet,
Ni facibus iræ ſubditis, accreverit
Animi furentis impotens crudelitas ?

CHORVS.

Quanta mortales latebris opacis,
Nox tegit mentes: quibus in tenebris
Degimus lapſu celeri, fugacis
    Tempora vitæ.
Occulit falſus pudor impudentem,
Impium celat pietatis umbra:
Turbidi, vultu ſimulant quieta:
    Vera doloſi.
Qui fuit triſti gravitate vultus,
Vnicum vitæ ſpecimen modeſtæ,
Aeſtuat præceps furiis, & atrox
    Fervet in iras.
Qualis Aetnæis vapor è caminis

Saxa convolvit celeri rotatu,
Qualis arentem coquit in favillam
Flamma Vesevum:
Talis hunc cæcus furor vltionis
Cogit in vatem ruere innocentem,
Vt truci nudam male veritatem
Crimine vexet.
Tu mali tanti genitrix, cupido
Gloriæ, vano tumefacta fastu:
Lausq; fucati specie supernè
Splendida honesti:
Mentis ut regnum semel occupasti,
Fascinas blandis animos venenis,
Et relegatâ ratione turbas
Pectoris aulam.
Te fugit verum, pietas, pudorq;
Te fides, & quæ melioris ævi
Hospes, infames vitijs reliquit
Vltima terras.
Si quis (ô) frontis nebulis remotis
Artifex, nudas daret intueri
Pectoris curas, penitus revelans
Abditæ cæcum penetrale mentis,
Cerneres miris variata formis
Monstra, non magno stabulare in antro.
Plura quám terris ferat in remotis
Nilus & Ganges, Libyéq; sævis
Fœta portentis, latebrisq; nigris
Caucasus horrens.
Non ibi tigris rabies cruentæ,
Deesset, aut fulvæ feritas leænæ,
Non sitim nulla saturata strage
Dira sævorum ingluvies luporum,
Nec venenatâ basiliscus aurâ
Pestifer, longumq; ferens soporem
Aspis, & caudæ metuendus vncæ
Scorpius telo, lachrymisq; fictis
Personans feram crocodilus algam,

Nec doli vulpis, Phariæq; fallax
Ludus hyenæ.
Ficta crudeles pietas tyrannos,
Impios mores stola fimbriata
Celat; in panno tenui recondit
Nuda se virtus, tugurî sub vmbra
Rustici, nec se titulis superbis
Vendit: insanosq; fori tumultus
Ridet. & plausus popularis auræ,
Nec cliens magni foribus patroni
Assidet: Vitæ tacitos beatæ
Rure secreto sibi nota tantum
Exigit annos.

REGINA, HERODES.

REG. Tu lentus vsq; auctoritatem regiam
Labare nondum sentis; in tuum caput
Nondum parari cæcus insidias vides.
Nam concitator iste vulgi, si alterum
Supersit annum, vincla, carceres, cruces
Frustrà mineris. jam suas circumspicit
Vires superbus. prosequentum iam grege
Obscurat aulæ regiæ satellites.
HER. A turba inermi quod times periculum?
REG. Secreta si conventicula fieri sinas,
A genere nullo non timendum existimes.
HER. At hic, ruentem sponte populum ad se, docet.
REG. Magis timenda est fusa latè factio.
HER. Crimen refellit istud, hominis sanctitas.
REG. Hoc tecta velo sæpè flagitia latent.
HER. A purpuratis vis timenda est satrapis.
REG. Et à severis fraus timenda hypocritis.
HER. Inops, inermis, vnda cui sedat sitim,
Dat sylva victum, terra gramineum torum,
Quem cogitare poterit, is, sceptris dolum?
REG. Vides amiculum, & cibum, & potum vides:
At quod reclusum pectore gerit, non vides.

HER.

HE. Conditio regum misera. si miseros timet.
RE. Si nil timendo præda sit, miserrima.
HE. Quid ergo tutum jam superrerit regibus?
RE. Omnia: quieti si quod obstat auferant.
HE. Nempe hoc tyrannus interest regi bono:
Hic servat hostes, hostis ille civium est.
RE. Vtrumq; durum est, & perire & perdere:
Sed si eligendum est, præstat hostem perdere.
HE. Cùm non necesse est alterum, utrumq; miserum (est.
RE. Tanto in tumultu nihil agendum est asperè,
Quum concitatur mobilis vulgi furor:
Leges, religio, auctoritasq; principis
Contempta. plebi est infimæ ludibrio?
Cave, lenitatis falsa species avocet
Tibi mentem ab æquo: quæ videtur lenitas,
Propiùs tuenti summa erit crudelitas.
Dum parcis vni factioso, & perdito,
Is perditum omnes, in caput quos hic tuum
Armare satagit. finge fieri quod fore
Tandem necesse est, concitari mobile
Ad arma vúlgus, cuncta passim lugubri
Ardere bello, vasta linqui prædia,
Vrbes cremari, virgines per vim rapi,
Manusq; dubia conseri victoria;
Quum fræna legum ruperit licentia,
Damnabis istam seró tum clementiam.
Atq; ecce coram pestis & mali caput.
Hîc censor ille est. Hunc roga, plura audies
(Ni fallor) ab eo, fama quàm vulgaverît.
Nec miror esse sceptra qui spernant tua;
Quando ipse pravos lenitate provocas.
HE. Quum multa possis, facere viribus modum,
Regum bonorum est. RE. Itane, jam sceptris modū
Hic faciet? hujus, regnum habendum arbitrio est.
Si regis esset animus in te. HE. quin abis?
Mihi hæc relinque. RE. quin abeo, ne denuò
In os, ut antè, contumelias feram.
Regina inulta quando cedit infimis,

Quæ ſpes fovebit æquitatis cæteros?

HERODES, IOANNES, CHORVS.

HE. Iamne abiit? abijt. Hoc agamus interim.
Non eſt quod id te moveat, aut novum putes,
Si læſa mulier nobilis, dives, potens,
Regina deniq; gravius æquo iraſcitur.
Vel ipſe teſtis eſſe poteris optimus,
Quantum ſaluti faverim ſemper tuæ.
Namq; vniverſæ plebis odium te petit,
Et ad luendas flagrat pœnas reum:
Dolentq; proceres, & ſacerdotes fremunt.
Atq; adeò quid ſit, quod querelam publicam
Incendat, edam breviter. Omnes ordines
Laceras maledicis concionibus palam:
Vulguſq; veterum decipis legum rude,
Lethale ſpargens dogmatis virus novi:
Et turbulentis vocibus, regni ſtatum
Tranquillitatemq; labefactas publicam:
Parēre prohibes milites duci ſuo:
Parēre populum Cæſari, vulgo nova
Dum regna ſpondes: liberos jugo extero
Fore polliceris, ſpeq; vanâ concitas:
Gentem rebellem nec ſinis quieſcere.
Et calamitatum ceu tuliſſemus parum,
Romana demens arma rurſus provocas.
Nec dubito quid ſis auſus abſens, quum palàm
Mihi impudicas exprobrâris nuptias:
Et odia populi nixus in me accendere,
Fratremq; mecum prælio committere
Tentâris, in te quod erat. Ac velut parum
Scelerum patraſſes, auſus omnia in omnium
Pariter ſalutem, bello jam cœlo paras:
Et ſacra, quibus hoc hactenus regnum ſtetit,
Abolere tentas. Hæc populus omnis fremit:
Lentumq; legum me queruntur vindicem
Patriarum. at in te durius nihil tamen

A me

A me profectum est: & modo, quicquid favor
Iudicis amici & benevoli poterit dare,
Tribuetur à me liberaliter tibi.
Neq; enim tyrannum genuit avidum sanguinis
Vestri pater me Assyrius, aut Aegyptius.
Et patria, & altrix, & parens eadem mihi
Vobisq; terra est. infimâ quoties perit
De plebe quisquam, corporis membrum mei
Toties revelli existimo: meus cruor
Mitti videtur, facilem & æquum judicem
Herodem videbis. Si refellere cætera
Objecta poteris, quicquid in me dixeris
Olim, meosq;, gratiam facio tibi.
Tu, teste populo intelliges injuriam
Negligere propriam, persequi me publicam.
Vtinam ipse reliqua diluas sic crimina,
Severitatis ut mihi nullam tua
Occasionem linquat innocentia.
CHO. Hâc perge charus esse: vives posteris
Clarus. Nec auro, nec catervis militum
Tam crede regna tuta, quàm quæ charitas,
Et æquitate parta defendit fides.
IOA. Tenenda populi fræna cui credit Deus,
Audire oportet multa: cuncta credere
Necesse non est: quæstus, invidia, favor,
Timor, dolorq; sæpè vera supprimunt.
E plebe si quis aut patrum, inclementius
Me credit in se prolocutum quippiam,
Vitam necesse est arguat prius suam,
Orationem quàm meam culpet. mea
Hæc ratio semper fuit, uti reprehenderem
Delicta publica publicè. occultè nihil
Facio, doceove. Non latebras aucupor
Cæcasq;, nec homines, sed vitia redarguo.
Cum me rogarent milites, quonam modo
Servire possent pariter & regi, & Deo:
Pulsare vetui, rapere, vim facere, dolo
Circumvenire improvidos, componere

Cupidinem jussi ad modum stipendii.
Nec spem novarum prædico rerum, nisi
Quam vos prophetis ex vetustis creditis
Mecum. nec unus interim è tot millibus
Auctore me qui principem contempserit,
Profertur. Ista sive fama rettulit,
Seu finxit ira cæca, dum præceps furit
Studio nocendi, nuda facilè veritas
Per se refellet. Sacra quàm piè colam
Et instituta vetera, nullum certius
Indicium opinor, quàm meorum criminum
Præclarus index quòd palam non prodeat:
Clam murmuret, ubi facilè sit fictis locus.
Quòd te negavi posse fratris conjugem
Habere jure, id ipse tecum cogita,
Vtrum placere tibi sit æquius, an Deo:
Atq; utinam is animus omnibus itidem foret
Quicunq; regum sese amicitiæ dicant,
Vt vera malint proloqui ac salubria,
Quam blanda damno mox futura: quot malis
Præclusus aditus esset, & molestiis!
Ego si quid olim liberiùs, ac veriùs
Dixi, tu, ut æquum est æquitatis vindicem,
Aequi boniq; bonus & æquus consule:
Tuæq; fines hos statue potentiæ,
Mensura legum quos tibi præscripserit.
Quod jus in alios hic habes, in te Deus
Aliosq; reges omnium rex obtinet.
Proinde quicquid de capite statues meo,
Statuere id ipsum crede de tuo Deum.
HE. Quum in astra venies, loquere tum cœlestia:
Terrena iura patere, dum terram coles.
IO. Terrena vereor regna, pareo regibus:
Aeterna patriam regna puto, regem colo.
HE. Res ipsa clamat, regibus quàm pareas;
Parére regem qui tuis vis legibus.
IO. Si ferre leges mihi placeat, edicerem
Parére populos regibus, reges Deo.

HE. Sat litigatum est. rursus hunc abducite.
Perplexa res est: donec cuncta certiùs
Comperta pateant, stat nihil decernere.
CH. Qui de tyranni oratione se autumat
Perspicere mentis posse sensus abditos,
Næ turbido se credere speculo sciat,
Vtinam secundet cuncta cœlestis parens!
Sed ominari metuit animus quæ timet.
HE. Fortuna regum quàm misera sit & anxia?
Nec fando poterit explicare oratio,
Nec cogitando mentis acies assequi.
Nos esse vulgus liberos solos putat,
Solos beatos, quos egestas obsidet,
Formido cruciat. misera servitus premit.
Quodcunq; populus diligit, cupit, timet,
Audet fateri liberè: procul metu
Fruitur modestis opibus, at nobis foris
Persona honesta est induenda; cogimur
Vultu benigno humaniter promittere;
Palàm profari iusta ficto pectore;
Differre bilem, supprimere odia in suum
Tempus; minari maximè, cùm maximæ
Causæ timoris anxium pectus premunt:
Spernit modestum principem plebs, asperum
Odere. Vulgo serviendum est mobili,
Et imperandum, nil meo arbitrio gero.
Hunc si prophetam perdo, populum offendero:
Si servo, regno consulo parum meo.
Quid ergo agendum est? id ne dubium est? imperii
Habenda ratio est. ipse mihi sum proximus.
Si ob sceptra populo serviendum est, stultius
Quid esse poterit, regna quàm pessundare,
Placare vulgo dum studes? plebs gaudia,
Irasq; temerè sumit, & temerè abiicit.
Nunc stat, cruore auctoritatem regiam
Stabilire. vulgus facilè post placabitur.
Si serpere malum latius præsens sino,
Remedia vincet, ausus est videlicet

Mihi impudicas exprobrare nuptias
In os: id illi impune si permisero,
Non stabit illic hominis impudentia.
Iam sceptra leges ad suas flecti volet:
Iam vincla captis induet, jam non regi,
Sed regere cupiet, jura regibus dabit,
Confundet imis summa, gliscenti malo
Statim medendum est: antequam crescat, recens
Flàmma opprimenda est. contumelias novas,
Veterem ferendo, provocas, injuriam.
Populo secundo si expetere pœnas queam,
Populi faventis gratiam non negligam:
Si nequeo, regno cuncta stat postponere.
Quid Malchus iste garriat de legibus,
Quas curiosas quæstiones litibus
Inexplicatis jactet, id nihil mea
Referre credo, modò populus unam hanc sciat
Legem tenendam, præter ut leges, mihi
Licere quidvis, esse legittimum putet.

CHORVS.

O spatiosi conditor orbis,
Cujus trepidant omnia nutum,
Cœlum nitidis ignibus aptum,
Tellus vario florida cultu,
Tumidum refluis æstibus æquor,
Nonne ad nostras pertulit aures
Fama prioris conscia sæcli,
Aevi splendida facta prioris:
Cum tu, validæ robore dextræ,
Auro atq; opibus, regna superba
Ipsâ extinxti, à stirpe revellens,
Illorum vt nos agro insereres:
Agro haud ense, aut jaculis nostris,
Aut consilio, viq; parato.
Sed nos cœli favor omnipotens,
Per fera tutos agmina duxit.
Non tu rex ille Isacidarum?

Non

Non tu gentis Deus Hebrææ?
Cujus ductu perfida castra
Proculcavimus, hoste perempto:
Non confisi robore nostro,
Sed duce & auspice te, præclaras
Sæpe retulimus patriæ palmas.
Nunquid penitus deseris, olim,
Genitor, populum tibi dilectum?
Nunquid fabula linquimur hosti?
Spreta est pietas: religio jacet:
Fraus, purpureâ regnat in aulâ:
Populus, tanquam victima, sanctus
Dat pia sævæ colla securi:
Vates pereunt ense tyranni.
Nostris gaudent luctibus hostes,
Et pietatis sub prætextu,
Meriti pœnas, regna gubernant:
Meritos regnum pœna coërcet.
Exurge, tuo populo fer opem:
Exurge parens optime, & hosti
Da te talem cernere, qualem
Te viderunt æquore patres
Rubro Pharios mergere currus.
Qualem vatis fatidici olim
Te puer oculis uidit apertis,
Dantem igniferis fræna quadrigis,
Totis flammas spargere campis.
Te, caligine pulsâ erroris
Humanæ qui lumina mentis
Obruta cæcâ nube recondit,
Et quæ primo sole tepescit
Tellus, & quæ mergere ponto
Cernit rutilæ lumina flammæ,
Vnum agnoscat cuncta potentem.

MALCHVS, IOANNES.

MAL. Sic se profectò res habent mortalium,
Vt optionem si tibi obtulerit Deus,

Incertus

Incertus erres quid recuses, quid velis;
Opes, honores, rem tibi & tuis cupis,
Quæ perdiderunt sæpè voti compotes,
Hosti imprecaris vincla, carcerem, fugam,
Quæ sæpè pariunt maximam illi gloriam,
Tibiq; damnum: quod adeo verum meo
Didici periclo. exempla ne longè petam.
Nam cùm remotis montium degens jugis,
Baptista vulgus fascinaret hic novus,
Plebisq; secum credulæ traheret gregem,
Ego Pharisææ dignitatis vindicem
Me præstiti unum, cæteris cunctantibus:
Nec experiri cuncta desii prius
Quàm dura sontes vincla presserunt manus,
Hostemq; carcer publicus compescuit:
Aulamq; totam criminum implevi. At nihil
Vt video, prosunt vincla, carcer, crimina;
Sic plebis animus occupavit impiæ
Vis dira pestis, omniumq; pectora
Lethale virus perbibere, ut illius
Clades honorent, ingemant periculis.
Quacunq; pergo, me execrantur, indicant
Me digito, iniquo me intuentur lumine.
Illi favetur sacrilego, qui sustulit
Rerum vniversa & ordinum discrimina;
Et excubatur antè clausum carcerem.
Nihil miserius esse nobis arbitror,
Qui nos omissis rebus aliis, commodo
Populi dicamus: quisquis illi mancipat
Se, collocatam gratiam sciat malè:
Vt qui maligno semper ingenio solet
Favere pravis, optimates spernere.
Quò conferam me? quid quærar primum? quibus
Potissimum irascar? cui opem primùm feram?
Pseudoprophetam populus impius colit:
Mussant rabini: connivet rex, negligunt
proceres: ruentes solus his humeris ego
His fulcio humeris patrios ritus, manum

Nullo admovente : publicam ſolus vicem
Doleo. quid igitur? deſeram munus? ſacra
Legeſq; prodam, dignitatemq; ordinis?
Meq; eſſe patiar hoſtibus ludibrio?
Patiar profectò. Nam quid aliud jam queam?
Feramne ſolus, ferre quod cuncti abnuunt?
Et me ruinæ publicæ objiciam? Deus
Sua tueatur, quando jam ſic vivitur,
Vt quiſq; caveat ſibi, ego mihi ſum proximus.]
Si malè gero rempublicam, in meum caput
Ruina verget: qui favent nunc maximè
Stanti, jacentem calcibus primi petent.
Si benè geram rem, gratiam malè collocem,
Nihil parabo præter invidiam mihi.
Nunc Gamalielis ſerò conſilium placet,
Niſi fortè ſerò nemo reſipiſcere poteſt.
Malo ego requirant hîc meam conſtantiam,
Quàm re peracta temeritatem puniant.
Quod cuiq; viſum eſt ſentiant : moleſtiis
Ego me explicabo, & gratiam reſarciam
Hoc cum propheta; nec animi ſimplex homo
Renuet opinor. Duriorem ſi mihi
Se oſtendet, omnes admovebo machinas,
Ne populus illum credat artibus meis
Periiſſe: populum ſi reconciliavero,
Non vndequaq; ceſſerit res peſſimè.
Atq; ipſe opinor. ipſe nimirum eſt. vide
Qui cœtus illum ſacrilegum ſequitur comes.
In vrbe media nos inanes interim
Inter cathedras deſidemus, at libet
Audire primùm quid magiſter hic ferat.
IO. O magne rerum rector, auctor, arbiter :
Te quicquid aër continet laxo ſinu,
Quæcunq; tellus educat, quicquid ſuis
Fretum ſub vndis nutrit, agnoſcit Deum,
Sentit parentem, legibus ſemel datis
Obſequitur vltrò tramite immutabili.
Iuſſu tuo ver pingit arva floribus,

Fruges dat æstas, fundit autumnus merum,
Hyems pruinis vestit albicantibus
Montes, in æquor curva volvunt flumina
Moles aquarum, mare reciprocat vices,
Noctem Diana, Phœbus incendit diem,
Et inquieta lustrat orbem lampade.
Nil deniq; usquam est sive cœlo, seu solo,
Quod non libenter pareat regi suo,
Amet parentem, & officiis quibus potest
In conditorem studia declaret sua.
At solus homo, quem cæteris longè magis
Gaudere decuit, & obsequi jussis Dei,
Contemptor unus inter omnes maximè est:
Præcepta spernit, fræna legum rejicit:
In omne præceps facinus iri libidine
Metitur æquum: ponderat jus viribus.
MAL. Principia rectè sese habent tibi hactenus.
IO. Nec tam per orbem devias miror vago
Errore gentes, quàm populum qui se Dei
Hæreditatem jactat, & conviciis
Incessit alios, impiosq; clamitat:
Quum nulla, qua sol cumq; terras aspicit
Gens orbe toto vivat effrenatiùs.
MAL. Sanè locutus cuncta verè es hactenus.
IO. Nec ista vulgi culpa tantum est mobilis:
Levita longè veste fulgens candida,
Legisq; scriba turgidus scientia,
Et vos verendi ætate matura senes,
Obliquus error devio flexu abstrahit;
Viduæ, orphaniq; causa, vestra ad pulpita
Succumbit; opprimitq; dives pauperem:
Iniqua juxtà & æqua sunt venalia.
MAL. Disrumpor ira. tacitus hæc ut audiam?
IO. At vos Rabini, sanctitate cæteros
Præstare qui simulatis & scientia,
Et vos sacerdotum sacrata dignitas,
Princepsq: sacri pontifex collegii,
Decimatis omne terra quod profert holus.

Non

Non vos anethum, mentha, ruta, & allium;
Vrtica non vos aut viride fœnum fugit:
At si legendum, si docendum scilicet
Responsa vatum, & sanctioris orbita
Monstranda vitæ, vestra demum auctoritas
Est muta; muti non latratis hîc canes,
Circumfrementes vestra non ovilia
Lupos abigitis. quid lupos dixi? lupi
Vos estis ipsi. vos legem deglubitis.
Vos lana vestit, lac sitim sedat, famem
Caro: gregem non pascitis, vos pascitis.
MAL. Facessat hinc in maximam malam crucem
Concordia. egone patiar amplius meo
Sic insolenter contumeliam ordini
Fieri? Deus me si ex olympo mitteret,
Hac lege ut hæc sint audienda, deferam
Mandata potius, ista quàm dici audiam.
Durare nequeo vlteriùs: Heus tu vir bone,
Turbæ magister unice; hæc nempe est tua
Doctrina? populum incallidum sic instruis?
IO. Si probus es, ad te haud attinent quæ dicimus.
MAL. Ad te, sacerdotem attinet traducere?
IO. Benè puto dici, cum malis dictum est malè.
MA. Parêre juvenem convenit majoribus.
IO. Parêre cunctos convenit magis Deo.
MA. Te jussit igitur ista proloqui Deus?
IO. Iubet profari vera cunctos veritas.
MA. Tacuisse vera sæpè multis profuit.
IO. Cum scelere juncta nil moramur commoda.
MAL. Scelus videtur, ni scelus dicas, tibi.
IO. Scelus videtur, tot perire millia
Spectare, possim cùm reducere in viam,
MA. Reducere? gregis nonne pastores sumus?
IO. Si res quidem eadem est pascere & deglubere.
MA. Rerum tuarum satage; nostra desere.
IO. Vicina cùm res agitur, agitur & mea.
MA, Quis tandem es, oro, auctoritate hâc præditus?
Tune ille Christus patribus promissus es?

IO.

IO. Non ſum. MAL. Propheta es ille? IO. Non ſum.
MAL. Es Helias?
IO. Nec Helias ſum. MAL. Si nihil es horum, neque
Spes noſtra Chriſtus, nec Propheta, nec Helias,
Quinam auctor audes eſſe baptiſmi novi?
Quem te eſſe tandem perferemus? indica.
IO. Vox ſum in remotis montium clamans jugis,
Viam parate, facite rectas ſemitas
Veniente domino: cujus adventu cavæ
In plana valles explicabunt ſe, ſolo
Saxoſa montes culmina æquabunt. ego
In nomen ejus abluo populos aquis,
Cui detrahendus ſervus etiam ſocculis
Indignus eſſem. nemo quem agnoſcit, licet
Verſetur inter vos, & uſq; obambulet.
MAL. Quos iſte laqueos nectit, atq; ambagibus
Eludit! iſtam quam tibi ſic vendicas
Auctoritatem quo probas miraculo?
IO. Poſſem ego viciſſim te rogare etiam, tuam
Auctoritatem quo probes miraculo?
MA. Vt contumax eſt, quamlibet celes, tamen
Quid in furorem te rapiat, omnes ſciunt.
Noſtra profectò creſcere invidia cupis,
Rem comparare, gloriamq; incommodo
Noſtro, artibuſq; vis potens fieri malis.
Nec decipis nos: ipſe tete decipis.
Nec primus iſta es fallere aggreſſus via,
Poſtremus vtinam debitas pœnas luas:
Aut potius animum in melius admonitu meo
Mutes: & auctor ut fuiſti errantibus,
Mutatus auctor ſis revertendi in viam?
Vidi ſeveram veſte ſanctimoniam
Præ ſe ferentes, vt facilè facerent fidem
Animi modeſti & ſimplicis; poſt artibus
Vbi his honores comparaſſent & opes,
Nudare ſenſim ingenia; probitatem priùs
Benè ſimulatam propalàm contemnere,
Et fræna veris moribus permittere.

Quòd si hàc honorùm tendis ad fastigia,
Rerum imperitum fallit ignorantia;
Non isto ad altam tramite itur gloriam;
Ni me fefellit pessimè non pessimus
Magister vsus: & senecta vsus parens;
Famæ, reiq; consules meliùs tuæ,
Si tuta potiùs appetas quàm splendida.
IO. Si vera dico, recta facio, cur mihi
Quisquam imperare debeat silentium?
Sin falsa, doctus imperito id indica.
MAL. Horum pigebit, morte quum pœnas lues.
IO. Isthæc minare, fata formidantibus.
MAL. Si vivo longum, faxo non lætabere
Hac contumacia. Scies quid sit senes
Negligere, scribas jurgiis proscindere,
Dictis Rabinos provocare procacibus:
Et quando amicos nos habere negligis,
Quid possit odium fortè cognosces senum.

CHORVS.

Ad furta qui se comparat.
Nocturna vitat lumina.
Odit facem sicarius,
Sui furoris consciam.
Puer recusat pharmaca,
Condita amaro absinthio;
Abhorret à salubribus
Vulnus resectum emplasmatis.
Occulta cui mentis mala,
Secreta rodunt pectora,
Huic est molesta veritas,
Quæ cor revelat turbidum.
At vos severi hypocritæ,
Quos fronte duros tetrica
Lucrum iuvat nefarium, ea
Errore vulgi creduli,
Quantùm libet recondita,
Celaveritis crimina,

Quamvis tegatur ſordida
Sentina mentis impiæ,
Vos veſtra conſcientia
Secreta rodens arguit;
Vos clauſus intra viſcera
Occultus exeſt carnifex,
Duro flagellans verbere.
O ter beatum & amplius,
Qui purus animi, ad judices
Non ſit reus domeſticos;
Clauſo nec in præcordiis
Tortore ſemper vapulat?

MALCHVS, CHORVS, REGINA.

MA. In rege nulla certa ſpes eſt; publicam
Suamq; cauſam prodidit pravo ambitu,
Populo placere dum ſtudet, dum gratiæ
Venatur auram, lenitatis imagine
Me plebis iræ nixus eſt ſupponere:
Suaſq; voluit vindicare injurias
Meo periclo. Nempe Baptiſtæ necem
Vt ſi videret ægriùs ferre populum,
Populo paratus capite confeſtim meo
Litare. populus ſi tuliſſet leviter,
Novæ interemptum factionis principem,
Quod ſe vltus eſſet maxima cum gloria,
Credi volebat. callidè, ſic exhibent
Alterna reges civium de ſanguine
Spectacula ſibi, & cæde ludunt mutua.
Quodcunq; vulgus approbat, ſibi vendicant:
A ſe patratum prædicant: laudi ſuæ
Noſtri laboris arrogant induſtriam.
Popularis aura ſi favoris flexerit
Secus ac putabant & petebant, transferunt
Culpam in miniſtros: & cruore innoxio
Animaq; vili crimen avertunt ſuum,

Supereſt

Supereſt doloris ſola noſtri particeps
Regina, tigris orba ceu catulis furens,
Baptiſta thalami quòd prioris fœdera
Polluta coram rege non probaverit,
Palamq; vetitos lege damnârit toros
Cum vxore fratris. Flamma dum recens calet
Iræ æſtuantis, turbidæ menti faces
Supponam, alamq; commodis ſermonibus.
Atq; ecce ſeſe in tempore offert commodè.
CH. Nunc flamma flammæ, toxicum nunc toxico
Accedit: inſtat vltimum periculum.
MAL. Regina ſalve, ſplendidum gentis decus,
Et ſola regni digna tanti culmine.
REG. Et tu ſalve Malche, ſed quid triſtis es?
MAL. Idem quod animum, ut arbitror, pungit tuũ.
REG. Fortaſſe: ſed tu quid ſit, ede apertiùs.
MAL. Ecquid animo æquo fers dignitatem tuam
Sperni? per orbem ſacroſanctam regij
Auctoritatem nominis vileſcere?
Et ſceptra vulgi ſubjici ludibrio?
REG. Quid ergo faciam? quod remediũ ſit, doce.
MAL. Iras & animis, & tuis natalibus,
Thalamiſq; dignas corde tandem concipe.
REG. Iamdudũ id actum eſt: rumpor ira, lachrymo
Objurgo, clamo: ſed nec ira nec lachrymis
Promoveo quicquam. verba venti diſſipant.
MAL. Si auctoritate qua decet apud conjugem
Eſſes, inultas ſic tuas iniurias
Tuliſſet, aut, vt veriùs dicam, ſuas?
REG. Studia ipſe populi Malche cernis. Forſitan
Hac rex putavit poſſe pœna ſpiritus
Acres retundi, & mitigari audaciam.
MAL. Tu ſi feroces ſpiritus coërcitos
Putes latroni huic vinculis & carcere,
Erras. Ferarum ſævit acriùs furor,
Quas fracta fudit cavea, quàm quas deviis
Silva alta ſemper educavit montibus.
Quid liberatus non aget, cuius colit

Nunc vincla populus? provocata accenditur,
Non mitigatur ira; contumeliis
Elatus animus ad furorem impellitur.
REG. Quin lenietur potiùs hoc beneficio:
Quod qui perierat pertinacia sua,
Sit liberatus regia clementia.
MAL. Quod tu beneficium, ille putat injuriam;
Seseq: vinctum quàm solutum sæpiùs
Per te meminerit: REG. Asperum ingenium refers.
MAL. Id pene cunctis insitum est mortalibus:
Quod benè patrâris, gratia ilicò perit;
Quod malè patrâris, nullus obliviscitur.
Odēre cuncti propemodum beneficia,
Quorum memoriæ juncta sunt maleficia,
Baptista quoties memor erit meriti tui,
Meminisse toties sceleris eum sui puta:
Se scelere credat non solutum, sed tuo
Animo nocentem liberum pravo ambitu;
Pœnam remissam, in tempus iram supprimi.
RE. Ingenia sæva mitigat benignitas.
MA. Longo quod vsu in pejus usq; induruit,
Multo faciliùs fregeris quàm flexeris.
RE. Quin ergo dubiam, quid sit è re, præmones?
MA. Reddam expedita hæc facilè, si credas mihi.
RE. Modò præmoneto, nulla erit per me mora.
MA. quærendo, agendo, providendo haud ocio
Res magnæ aguntur. RE. Si nihil promoveris
quærendo, agendo, providendo, non magis
Præstat quiesse, quàm negotium ut tibi
Frustra facessas, & aliis sis risui.
MA. quod sæpe vis non perficit, vincit labor,
Nec alta quercus icta subitò sternitur:
Nec vertit aries bellicus primo impetu
Muros: frequenter quæ putâris perfici
Non posse, tempus expedit: quæ non potest
Plerunq; ratio, expugnat importunitas.
Proinde prensa; lachrymis misce preces,
Irasq; monitis, blanda dicta jurgiis:

Ambi

BAPTISTES.

Ambi maritum ſedulò omnibus modis;
Occaſiones vſquequaque amplectere.
Si peragi apertè res nequit, tendas dolos.
Quod ſpectat ad me, certa ſtat ſententia
Niſi re peracta neutiquam deſiſtere.

CHORVS.

Tandem livor, & impiis
Accenſus furiis dolor
Vires ſævitiæ ſuæ
In vatem exeruit pium.
Illinc ſæva calumnia
Diræ juncta tyrannidi,
Pugnat fraude nefaria:
Hinc innoxia veritas
Nullo fulta ſatellite,
Spernit terrificas minas,
Tot telis petitur caput
Vnum, tot pariter doli
Intentant juveni necem.
Ille ut tunſa furentibus
Ilex dura aquilonibus,
Aut rupes remeabili
Quam fluctu mare verberat,
Nullo concutitur metu.
O numen venerabile
Cunctis candida veritas?
Quam nec bellica vis metu,
Nec fraus inſidiis poteſt
Firmo pellere de gradu,
Sola non metuis graves
Fortunæ inſtabilis vices.
Non obnoxia caſibus
Vllis pectora robore
Armas inſuperabili:
Et vitæ dominam & necis
Parcarum indomitam manum,

Nobis esse vetas gravem.
Sed cesso vatem conuenire, nuncio
Vt impleam aures omnium miserrimo?
Atq; eccum ante ipsas carceris stantem fores.
Propago sanctis sanctior parentibus,
Et innocentiæ una pristinæ fides,
Incolumitati, dum tempus sinit, tuæ
Consule. Rabinus Malchus intentat dolos,
Occultè inops regina consilii furit:
Blanditur aula, rex suam sententiam
Dissimulat, alii vera mussant dicere,
Iam tempus instat vltimi discriminis.

IOANNES.
Quid est pericli? CH. Mortis vrget terminus.
IO. Hæc summa nobis imminentis est mali?
CH. quo nullum in hominem cadere possit amplius.
IO. Vt vis tyranni cesset, ac dolus, feret
Hanc sponte nobis temporis longinquitas,
Pravo timendam, at innocenti optabilem.
CHO. At tu salutem negligas tuam licet,
Te ratio nostri tangat; istos spiritus
Paulum remitte; precibus animum regium
Flecte: per amicos non inexorabilem
Spero futurum. IO. Sedulò nonne hoc ago?
CHO. Vtinam tibi istam præbeat mentem Deus!
IO. Nihil precari est opus. is animus iam diu est.
Explere properat rex meo iram sanguine:
Nec ego recuso. qui magis regem queam
Placare, quâm quum volumus eadem & nolumus?
CH. Bona verba. IO. quid igitur mihi auctor es? duo
Reges vtrinq; facere pugnantia iubent:
Cœlestis alter, misericors, clemens, bonus;
Terrenus alter, impotens, ferox, malus.
Mortem minatur alter: alter me vetat
Mortem timere, pollicetur præmium
Vim non timenti: corpus alter perdere
Potest; at alter corpus vnà & spiritum

Torquere

Torquere flamma poterit inevitabili
Hi quum repugnent, consule utri parcam.
CH. Placare nunquàm posteà Herodem datur,
Oblata si nunc prætereat occasio:
Dei sed ira semper est placabilis,
IO. Divina quantò sævit ira lentiùs,
Hoc mota pœnas exigit severiús.
CH. Sic fata spernis, quæ Deus mortalibus
Timenda voluit esse? néve corporis
Animiq; sanctum dirimeret consortium
Oblata temerè causa, vinclo mutuo
Amoris animum corpori connexuit.
IO. Non sperno mortem: at morte momentanea
Fugio perennem: quem Deus lucis mihi
Concessit usum, reddo repetenti libens.
CH. Itáne relinquis orphanos parens tuos?
IO. Nunquã orphanus erit, qui Deum credit patrẽ.
CH. Nil te propinqui, nil amicorum monent
Lachrymæ, impotenti quos tyranno deseris?
IO. Non desero, sed potiùs ab eis deseror.
Namq; institutam ab initio mundi viam
In fata curro. Nempe lege hâc nascimur,
Quicunq; lucis fruimur almæ munere,
Conditio cunctos vna cohibet, tendimus
In mortem: eò nos singuli ducunt dies.
Mortem esse pœnam voluit improbis Deus,
Bonisq; portum, terminum longæ viæ,
Ad longioris vitæ initium ianuam,
Quæ nos perennis splendidam ad lucis domum
Mittat renatos veriùs quàm mortuos:
De carcere hic est exitus mortalibus,
Et ad carentem morte vitam transitus:
Hac vniversus præiit cœtus patrum,
Cuncti sequentur. quis vbi liquit carceres,
Non cursor animo rapitur ad metam? freto
Quis æstuosi nocte tenebrosa vagus
Portu recuset se quieto condere?
Quis exul errans per peregrini soli

Deserta tesqua, doleat in patriam citò
Sese reverti? lætus ergo tramite
Decurso ad ipsam stare metam me puto.
Iam propè peractæ liber è vitæ freto
Prospicio terram, de peregrino solo
Domum revertor, optimum primum patrem
Visurus: illum nempe patrem, qui solum
Revinxit undis, induit cœlum solo;
Regitq; certas mobilis cœli vices:
Scrutator, auctor, rector vnus omnium,
Cui cuncta vivunt, viva juxtâ ac mortua.
Vt flamma sursum sponte volvit vortices,
Vndæ deorsum perpeti lapsu ruunt,
Propriumq; pergunt ire cuncta ad fomitem:
Iamdudum anhelat spiritus cœlo editus,
Rerum ad parentem lucis æternæ incolam,
quem contueri est vita, mors non cernere.
Non si pruinis obstet horrens Caucasus,
Aër procellis, unda tempestatibus,
Tractusq; nimiis invius caloribus,
Eò ire pergam? non, tot ut videam duces,
Reges, prophetas, judices pios, via
Rumpendà, vel si mille mortes obstruant?
Ergo recluso corporis de carcere,
Eò evolare spititus liber cupit,
quò cunctus ibit orbis seriùs ocyus.
Nam longa vita nil opinor aliud est,
quam lenta duro servitus in carcere.
O mors laboris vna laxamen gravis?
O mors doloris portus, & mali quies!
Notumq; paucis commodum mortalibus,
Formido pravis, & bonis votum, tuo
Sinu recepta naufragum hoc corpusculum,
Et sempiternæ duc quietis in domum,
quò non sequetur vis, dolus, calumnia.
CH. O te beatum hac pectoris constantia:
O nos misellos, quos iners animi metus,
Felicitatis privat hoc consortio.

quando

Quando igitur ipſe quod opus eſt facto tenes,
Salve valeq; ſempiternum dicimus.
Quam diſcors hominum tramite diſpari
Verſat lis animos! non metuit mori,
Qui nil commeruit: qui meruit mori,
Si vanis leviter mors crepuit minis,
Exanguis trepidat degeneri metu.
Quàm mortem fugiunt gnaviter improbi,
Per flammas, per aquas, ſaxaq; devia;
Tam mortis cupidi præcipitant boni
Illuſtres animas dura per omnia:
Nempe ignota malis commoda mors habet,
Et fati comes eſt vita beatior:
Nec toti morimur: ſed melior rogos
Noſtri pars avidos ſpernit, & æthera
Sublimis patrium ſcandit, & igneos
Inter cœlicolas certa animas manet
Sedes innocuas; at malè conſcios
Manes exagitant ſulphureo in lacu
Crinitæ colubris Eumenides nigris,
Et jejuna avidi gùttura Cerberî,
Et nunquam ſaturi copia Tantali.
Hinc formido malis: hinc bonæ ſpes bonis;
Et vitæ fragilis prodiga pectora
Dum vitam properant infragilem ſequi.
O Siren magicis illecebris potens,
Et fallacis amans vita fugax boni,
Tu nobis teneris blanditiis mali
Vicinum effugium claudis: & obſtruis
Portum perpetuæ pacis amabilem,
Nullus terror vbi Martius increpat,
Nec rauco reboant claſſica murmure,
Nec pirata rapax æquora territat,
Nec latro tacitum trux nemus obſidet?
Nec ſceptri miſera prædo cupidine,
Inſanus populis exitium creat;
Ne felix placido ſolus vt otio
Torpeſcat, tenues cladibus obruit;

Nec viles animas qui miserabilis
Vulgi pro titulis mutet inanibus.
Sed tranquilla quies, almaq; faustitas,
Et simplex probitas omnia possidet,
Et ferri in tenebras indocilis dies,
Et vita alterius nescia funeris,
Et luctus queruli nescia gaudia.
O dulce hospitium corporeæ domus,
Et vitæ nimium carcer amabilis.
Iam tandem magicis exue nexibus
Mentem cœligenam, quàm patriæ suæ
Oblitam gremio amplecteris ebriam
Lethes somniferæ deside toxico,
Et lætam thalami degeneris jugo.
O fallax lutei tegmen amiculi,
Vanesce in cineres rursum abiens tuos:
Vt rursus patrio reddita mens polo,
Puri se radiis luminis expleat.
Et te pestiferis morte laboribus
Et mentem anxiferis solve molestiis.

REGINA.

Pharisæus igitur spem fefellit: rex pari
Se vanitate pariter & me prodidit.
Vulgi loquacis dum timet rumpusculos:
Formido miserè, nata quid rerum gerat:
Saltationis nuper in convivio
Cui rex frequenti præmium spoponderat
Quodcunq; peterat, illa Baptistæ caput
In lance pepigit se petituram, & feret:
Feret profectò, nisi parum notus mihi
Sit regis animus. Liber invidia, nec is
In me odia populi vertet, ut reor, libens:
Et ego peracta re, libenter id feram.
Odium, vltionis gaudio, maculam lucro
Pensabo. Turpe est esse atrocem fœminam,
Turpe: nisi reges esse inultos, turpius
Foret. Sed ambo proferunt pedem domo

Rex & Puella.quo propior est spes,metus
Hoc gravius urit: cuncta fortunet Deus.

HERODES, PVELLA, REGINA.

Deliberatum quid rogares jam tibi
Satis videtur? PV.sic satis: si quidem satis
Promissa regum certa sint, & regia.
HE.Ne metue firma; testibus coram, fide
Sancita,regni posce dimidium mei,
Vel si quid animo carius regno est tuo,
Feres.volentem nulla vis averterit,
PV. Istud brevi jam quale sit videbimus.
HE.Iam posce certum est.PV.nil opus regno tuo
Mihi est,quod æquè,rege te,meum reor,
Ac si ipse teneam.rem facilem & æquam peto.
HE.Non ego,sed ipsa,ne feras,tibi in mora es.
PV.Da in hac recisum lance Baptistæ caput.
HE.Quod verbũ ab ore temerè tibi, virgo excidit?
PV.Non temerè.HE.donum virgini indecens petis.
PV.Non indecorum est facinus hostem perdere.
HE.Hic igitur ira dignus hostis regia est?
PV.Is dignus ira est,scelere qui hanc meruit suo.
HE.Quod nunc remedium plebis odio reperiam?
PV.Parêre populi est,imperare regium.
HE.Aequa imperare regium est.PV.quod iniquũ erat
Prius,imperando facere rex æquum potest.
HE.At imperandi lex facit regi modum.
PV.Si principi quod placuit est jus, jam modum
Non regibus lex,legibus sed rex facit.
HE.Pro rege fama me tyrannum perferet.
PV.At sceptra metuit,HE.metuit:& garrit tamen.
PV.Compesce ferro.HE.Regna malè servat metus.
PV.Et regna vertit facilè scelerum impunitas.
HE,Securus est,quem civium servat fides.
PV.Necesse reges est timeri,diligi
Necesse non est. HE.Odia crudelem premunt.
PV.In rege vulgò lenitas contemnitur.
HE.Hæc tota, opinor, tendit huc oratio,

Promissa

Promiſſa vana ut effluant. Nondum mihi
Regum videre noſſe quæ ſint munera.
Si honeſta credis eſſe regi & turpia,
Quæ honeſta vulgus credit eſſe & turpia,
Falleris; amici, proximi. ſocer, gener,
Fratres, ſorores, civis, hoſtis, pauperum
Sunt vincla; vana regibus vocabula.
Diadema quiſquis induit capiti ſemel,
Vulgaris omnes ponat officij gradus.
Nil arbitretur turpe, quod regi vtile:
Nullum indecorum facinus eſſe exiſtimet,
Suæ ſalutis quod facit cauſa. Salus
A rege populi pendet: igitur couſulit
Populi ſaluti, quiſquis in regem eſt pius.
Tantine ſanguis hujus erit homunculi
Vt tu diebus ſollicitus ac noctibus
Non conquieſcas: deme nobis hunc metum,
Sceptris pudorem, vaſtitatem mœnibus,
Armis rapinas, civicum bellum omnibus
Statuëre magno oportet exemplo & novo;
Vt ſacroſancta regna ſint mortalibus.
Scelus patravit: ſcelere peſſum eat ſuo.
Si nil patravit, conjugi pereat tuæ.
Da conjugi hoſtem, conjugem ſi negligis,
Promiſſa reddè filiæ rex & parens.
HER. Promiſſa certum eſt optimâ reddere fide:
At illa, ſi me conſulet, ſapientiùs
Optabit. REG. At, ſi conſulet me, ne ſua
Conſilia mutet. HER. Itáne? ſic ne oportuit
Iuraſſe temerè? ſic puellæ me meam
Obſtringere fidem? ſic ſalutem, regnum, opes,
Vitam, necemq; fœminæ committere?
REG. Promiſſa regum certa firmet veritas.
HER. Quando negare non licet, quod modò licet
Admoneo rurſum, & oro ne quid ſanguine,
Sexúq; veſtro, & regio culmine parum
Dignum patrare cogat iracundia.
REG. Hæc mitte, noſtræ linque curæ cætera.

HER.

HER. De vate si quid statueritis durius,
Vestra illa culpa, vestrum erit periculum.
REG. Iam vindicata dignitas est regia,
Ne pateat vlli in posterum ludibrio:
Iam faxo populus pervicax de regibus
Loqui modestè vel malo discat suo:
Et sive reges æqua iniquáve imperent,
Aequi ferenda populus animo omnia putet.

CHORVS.

Davidis regnum, Solymæq; túrres,
Et locupletis Solomonis arces,
Vnde tam dirus furor in Prophetas;
Sanguinis justi sitis vndè sæva?
Quem decet normam pietatis esse,
Vnicum est vitæ specimen scelestæ.
Furta, vis, cædes, dolus & rapinæ
Sunt tuæ tirocinium palæstræ.
Non sacerdoti pietas nefandis
Fraudibus suadet cohibere dextras.
Cultor idoli populus reliquit
Omnium rerum dominum & parentem.
Pro Deo lignum colitur, lapisq;:
His calent aræ vitulis & agnis:
Et suæ dextræ simulacra adorat
Artifex vitam sine lege truncum
Poscit, à muto eloquium precatur:
Pauperi dives, dominus ministro
Supplicat: ritus pereunt vetusti.
Te prophetarum cruor innocentium
Iudicis magni rapit ad tribunal:
Pauperes clamant, viduæq; cœlum
Questibus implent.
Ergo te justæ manet vltionis
Pœna, non mendax, nisi fallor, augur.
Namq; qui fastus premit insolentes
Arbiter cœli, maris, atq; terræ,
Spectat ex alto, lachrymasq; plebis

Et preces triftes meminit, manuq;
Vindice infandi fceleris propinquas
Exiget pœnas, quibus intumefcis,
Infolens victor tibi vertet arces;
Barbarus miles tua poffidebit
Prædia; externo domino refundet
Vinitor fructus tuus: alta qua nunc
Surgit in cœlum Solomontis ædes,
Exterus meffem faciet colonus.
Ergo dum præbet tibi pœnitendi
Numinis favor fpatium, relictis
Turpiter vitæ vitiis peractæ,
Exteri ritus fimulacra pelle,
Et fitim fraterni avidam cruoris,
Et famem argenti cohibe profanam.
Sed fi nec exactæ malè pœnitebit
Te tuæ vitæ, neq; facra ab æde
Exteri ritus fimulachra pelles,
Nec fitim fraterni avidam cruoris,
Nec famem argenti fugies profanam.
Ergo te peftis vitiofa carpet;
Te fames, bellum, macies, egeftas
Opprimet, donec merito rependes
Sanguine pœnas.

NVNCIVS, CHORVS.

NVN. Quis indicabit vbi reperiam gentium
Comites prophetæ, nuncium ut triftem feram?
CH. Nifi fortè properas, fifte paulifper gradum.
Eloquere paucis. fcire quid feras juvat.
NVN. At non juvabit fciffe, fcire quod cupis.
CH. Vt vt fe habent res, ne moram invide brevem.
NVN. Scifti puella ab rege quid petiverit?
CH. In lance vatis fibi caput cæfum dari.
NVN. In lance vatis abftulit cæfum caput.
CH. O facinus atrox, ille cœleftis vigor,
Decufq; vultus morte trifti emarcuit:
Et ora nuper plena facro numine

Claufit

Clausit perenni dira vis silentio.
NVN. Quid fies? inanes mitte questus fundere.
CH. Quum flenda videã & audiam, flendum negas?
NVN. Si flenda mors est, mortuos illi fleant
Quorum sepultæ spes jacent cum corpore;
Qui post soporis terminum brevissimi
Reditura membra non putant, & alteram
Superesse vitam. Mortuos miseri fleant,
Miserosq; tantum: Neminem facere potest
Fortuna miserum: similis insontem licet
Sontemq; maneat terminus vitæ, tamen
Malè morietur nemo, qui vixit benè:
De genere miseros exitus si judices,
Miseros putabis, tot patres sanctos, quibus
Crux, ensis, vnda, flamma clausit spiritum.
Nam veritatis qui satelles occidit
Pro religione, patriisq; legibus,
Omnibus illum prosequi bonis decet,
Votisq; vitæ poscere similem exitum.
CH. Verè profectò es elocutus omnia.
At nos, opinio quos & errores trahunt,
Dum fata fugimus, fata stulti incurrimus.
Ignis pepercit, vnda mergit: aëris
Vis pestilentis æquori ereptum necat;
Bello superstes tabidus morbo perit.
Differre, non vitare fata dat Deus:
Et fœneramur mortis in dies moras
Morbis, periclis, luctibus, molestiis.
Nec longa vita est aliud ac longi mali
Catena, mortis nexa ad usq; terminum
Serie perenni. Nec ligati hoc vinculo
Servire miseri nos putamus: exitum
Quàm servitutem potiùs exhorrescimus.

FINIS.

Westsheild A D 1728

~~[illegible]~~ of Pollock

